SISMANOGLIO
MILANO

SISMANOGLIO
MEGARO

SISMANOGLIO
MEGARO

SISMANOGLIO
MEGARO

Türk Edebiyatı Muallimi PAVLÂKİ V. MELİTOPULOS

TÜRKÇEDEN RUMCAYA

SÖZLÜK

1160

ΛΕΞΙΚΟΝ

ΤΟΥΡΚΟ-ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ

ΠΑΥΛΑΚΗ Β. ΜΕΛΙΤΟΠΟΥΛΟΥ Δ. Τ. Φ.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

1934

Πᾶν ἀντίτυπον φέρει τὴν ὑπογραφήν μου.

SISMANOGLIO MEGARO

Τύποις «Φαζιλὲτ» Τάσσου Βακαλόπούλου

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Βλέπων τὴν παντελῆ ἔλλειψιν Λεξικοῦ Τουρκοελληνικοῦ μὲ νέους χαρακτῆρας καὶ λαβὼν ὑπ' ὄψιν, ὅτι μὲ τὴν ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Ἀναμορφωτοῦ τῆς Τουρκίας G. M. K. Atatürk δοθεῖσαν εἰς τὰ γράμματα ὤθησιν, τὸ ἔργον μου θέλει εὐδοκιμήσει, προέβην εἰς τὴν ἀνὰ χεῖρας ἔκδοσιν.

Ἐν τῇ ἐκπονήσει τοῦ ἔργου μου εἶχον βοηθητικὰ λεξικὰ τὸ τοῦ Tarama Derneği, τὸ τοῦ Şemsettin Sami καὶ τὸ τοῦ Ι. Χλωροῦ.

Ἐλπίζω ὅτι τὸ παρὸν πόνημα θέλει καταστῇ χρήσιμον τοῖς πᾶσι καὶ ἀπαραίτητον ἐφόδιον παντὸς ἐφιεμένου τὴν ἐκμάθησιν τῆς Τουρκικῆς, καθότι ἐμόχθησα οὐκ ὀλίγον διὰ τὴν τελειοτέραν ὅσον τὸ δυνατὸν κατάρτισίν του.

Ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ βιβλίου μου προσέθηκα, χάριν τῶν σπουδαστῶν, καί τινας σημειώσεις συντακτικάς, γραμματικὰς κτλ. ἐν δὲ τῷ τέλει, Γεωγραφικά τινα ὀνόματα.

Ἐπαφίεμαι δὲ τὰς τυχὸν ἀτελείας τοῦ ἔργου μου εἰς τὴν ἐπιείκειαν τοῦ κοινοῦ.

ΠΑΥΛΑΚΗΣ Β. ΜΕΛΙΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΔΑΚΤΩΡ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

SISMANOGLIO
MEGARO

ΛΕΞΕΙΣ ΣΥΝΤΕΤΜΗΜΕΝΑΙ

Α. = λέξις ἀραβική.
Ἀγγλ. = λέξις ἀγγλική.
αἰτ. = αἰτιατική.
Ἀλβ. = λέξις ἀλβανική.
Ἄλγ. = ἄλγεβρα.
ἀλλ. = ἀλληλοπαθές.
ἀνατ. = ἀνατομία.
ἀντων. = ἀντωνυμία.
ἀόρ. = ἀόριστος.
ΑΠ. = λέξις Ἀραβοπερσική.
ἀποφ. = ἀποφατικόν.
ἀπρόσ. = ἀπρόσωπον.
ἀριθ. = ἀριθμητικόν.
Ἀρμ. = λέξις ἀρμενική.
ἀστρ. = ἀστρονομία.
ἀφαιρ. = ἀφαιρετική.
ἀφ. = ἀφῃρημένον.
β' γεν. = δευτέρα γενική.
β' δοτ. = δευτέρα δοτική.
βλ. = βλέπε.
βοτ. = βοτανική.
γεωγρ. = γεωγραφικῶς.
γεωλ. = γεωλογία.
γεωμ. = γεωμετρία.
Γαλλ. = λέξις γαλλική.
γραμμ. = γραμματική.
δένδρ. = δένδρον.
δοτ. = δοτική.
ἑβρ. = λέξις ἑβραϊκή.
ἑλλ. = λέξις ἑλληνική.
ἐν. μτχ. = ἐνεργητ. μετοχή.
ἔντ. = ἔντομον.
ἐπθ. = ἐπίθετον.
ἐπρ. = ἐπίρρημα.
ἐπφ. = ἐπιφώνημα.
θ. ἢ θηλ. = θηλυκόν.
ἰατρ. = ἰατρική.
Ἰτ. = λέξις ἰταλική.
ἰχθ. = ἰχθύς.
κ. = κοινῶς.
κτλ. = καὶ τὰ λοιπά.
κυρ. = κυριολεκτικῶς.
Λατ. = λέξις λατινική.
μηχ. = μηχανική.
μθμ. = μαθηματικά.
μτφ. = μεταφορικῶς.
μόρ. = μόριον.
μχτ. = μετοχή.
μουσ. = μουσική.
νόμ. = νομικὸς ὅρος.
ὄν. = ὄνομα.
ὀν. ἀπαρ. ὀνοματικὸν ἀπαρέμφατον.
ὄν. κ. = ὄνομα κύριον.
Οὐγγρ. = λέξις οὐγγρική.
οὐδ. = οὐδέτερον.
Οὐϊγ. = λέξις οὐϊγουρική.
ὀρυκτ. = ὀρυκτολογία.
Π. = λέξις περσική.
πθ. μτχ. = παθητικὴ μετοχή.
παθ. = παθολογία.
πληθ. = πληθυντικός.
Πολων. = λέξις Πολωνική.
Πορτογ. = λέξις πορτογαλλική.
πρόθ. = πρόθεσις.
πρμ. = παροιμία.
πρόσ. = πρόσωπον.
πτην. = πτηνόν.
ρμ. ἀλλ. = ρῆμα ἀλληλοπαθές.
ρμ. ἀφ. = ρηματικὸν ἀφῃρημένον.
ρμ. διάμ. ρῆμα διάμεσον.
ρμ. μσ. = ρῆμα μέσον.
ρμ. μτβ. = ρῆμα μεταβατικ.
ρμ. οὐδ. = ρῆμα οὐδέτερον.
ρμ. πθ. = ρῆμα παθητικόν.
ρητ. = ρητορικὸν σχῆμα.
Σανσκρ. = λέξις σανσκριτική
Σλαβ. = λέξις σλαβική.
στρατ. = στρατιωτικῶς.
συνεκδ. = συνεκδοχικῶς.
σύνθ. = σύνθετον.
Συν. = λέξις συνική.
Συρ. = λέξις συριακή.
τρπ. μτχ. = τροπικὴ μετοχή.
Τσαγ. = λέξις τσαγεταϊκή.
Τ. = λέξις Τουρκική.
φράσ. = φράσις.
φυσ. = φυσική.
φ. ἱστ. = φυσικὴ ἱστορία.
φ. ἢ φυτ. = φυτόν.
Χαλδ. = λέξις χαλδαϊκή.
χειρουρ. = χειρουργική.
χημ. ἢ χμ. = χημεία.
χυδ. = χυδαιολογία.
|| —, = ἐπανάληψις τῆς ἀρχικῆς λέξεως.
Α. [ἑλλ.] = λέξεις συγγενεῖς.
Τ. [ἑλλ.[= λέξεις συγγενεῖς

SISMANOGLIO
MECARO

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ

1. Τὸ ῥῆμα ἐν τῇ Τουρκικῇ τίθεται ἐν τῷ τέλει τῆς προτάσεως.

2. Τὸ ἐπίθετον προτάσσεται τοῦ ὀνόματος, ὅπερ διορίζει, μένον ἄκλιτον.

3. Τὸ ὑποκείμενον προτάσσεται τοῦ κατηγορουμένου καὶ τοῦτο τοῦ συνδετικοῦ.

4. Αἱ μετὰ τὰ ἀριθμητικὰ καὶ ποσότητος σημαντικὰ λέξεις τίθενται εἰς ἑνικὸν ἀριθμόν.

5. Ὁ τοπικὸς διορισμὸς τίθεται μετὰ τὸ ὑποκείμενον καὶ πρὸ τοῦ ῥήματος.

6. Ὅταν τὸ ὑποκείμενον εἶναι εἰς πληθυντικὸν ἀριθμόν, τὸ ler ἢ lar τοῦ γ' πληθ. προσώπου τοῦ ῥήματος παραλείπεται, ὡς ἡ *Ἀττικὴ* σύνταξις.

7. Φιλοφρονήσεως ἢ σεβασμοῦ ἕνεκεν, εἰς ὑποκείμενον ἑνικοῦ ἀριθμοῦ τίθεται ῥῆμα πληθυντικόν, ὡς τὰ περιεκτικὰ τῆς ἑλληνικῆς.

8. Ἐπὶ ἐνστάσεως ἢ ἀντιδιαστολῆς ἤτοι ἐπὶ ἐννοίας περιορισμοῦ, δηλαδὴ ὅταν πρόκηται νὰ εἴπωμεν ***αὐτὸς καὶ οὐχὶ ἄλλος***, τὸ μὲν κατηγορούμενον προτάσσεται, τὸ δὲ ὑποκείμενον ἐπιτάσσεται τιθέμενον πρὸ τοῦ συνδετικοῦ.

9. Ἁρμονία. Ἐν τῇ Τουρκικῇ ἐὰν ἡ πρώτη συλλαβὴ τῆς λέξεως εἶναι λεπτόφωνος, ὅλαι αἱ λοιπαὶ συλλαβαὶ καθὼς καὶ αἱ ἐπισυναπτόμεναι καταλήξεις ἀναγινώσκονται λεπτοφώνως, ἐὰν δὲ αὕτη εἶναι δασύφωνος, τότε ὅλη ἡ λέξις καὶ αἱ καταλήξεις ἀναγινώσκονται δασέως.

10. Αἱ εἰς ἓν τῶν τραχέων ç, f, t, h, s, k, p, ş, λήγουσαι λέξεις λαμβάνουσι κατάληξιν ἀρχομένην ἀπὸ τραχὺ γράμμα.

11. Πᾶσαι αἱ εἰς ç, k, p, t λήγουσαι ὑπερμονοσύλλαβοι ***Τουρκικαὶ*** καὶ αἱ çok, gök, at (= isim) λέξεις κλινόμεναι τρέπουσιν ἐν τῇ γενικῇ, δοτικῇ καὶ αἰτιατικῇ τοῦ ***ἑνικοῦ*** το ç εἰς c, τὸ k εἰς ğ, τὸ p εἰς b καὶ τὸ t εἰς d.

Σημ. — Τὸν κανόνα τοῦτον ἀκολουθοῦσι καὶ τινες δισύλλαβοι λέξεις.

12. Αἱ πτώσεις ἐν τῇ Τουρκικῇ:

mücerret = Ὀνομαστικὴ
muzafi ileyh = Γενικὴ
mefulü ileyh ἢ gayri sarih meful = Δοτικὴ
mefulü bih ἢ sarih meful = Αἰτιατικὴ
mefulü fih ἢ [de]li meful = β' Δοτικὴ
mefulü an[h] ἢ [den]li meful = Ἀφαιρετικὴ
mefulü ma ἢ [ile]li = β' Γενικὴ
muzaf = Ὀνομαστικὴ μετὰ καταληκτικῆς κτητικῆς ἀντωνυμίας
münada = κλητική.

13. Ἡ Γενικὴ σχηματίζεται διὰ τῆς καταλήξεως in (βλ. 9) ἀντιστοιχοῦσα πρὸς τὴν Γεν. κτητικήν, ἐνίοτε δὲ τῇ Γεν. διαιρετικῇ.

14. Ἡ Δοτικὴ σχηματίζεται διὰ τῆς καταλήξεως **a, e,** ἐμφαίνουσα τὴν εἰς τόπον κίνησιν.

15. Ἡ Αἰτιατικὴ σχηματίζεται διὰ τῆς καταλήξεως **ı** (βλ. 9).

16. Ἡ β' Δοτ. ἑρμηνεύεται διὰ τῆς προθέσεως ***ἐν*** ἢ ***παρὰ*** μὲ δοτικήν, ἐμφαίνει ὅτι τις ἢ τι εὑρίσκεταί που ἢ παρά τινι καὶ σχηματίζεται τῇ καταλήξει da, de (βλ. 10).

17. Ἡ Ἀφαιρετικὴ σχηματιζομένη τῇ καταλήξει la, le ἢ ὡς ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Τουρκικῇ nen nan, (inen, inan), ἐμφαίνει τὸ ***ὁμοῦ*** ἐν τοῖς ἰδιωτισμοῖς τὸν συμπλεκτικὸν σύνδεσμον ***καί***, πολλάκις δὲ τὴν δοτικὴν ὀργανικήν.

19. Ἡ κλητικὴ σχηματίζεται προτασσομένου τοῦ ἐπιφωνήματος ey.

20. Αἱ εἰς φωνῆεν λήγουσαι λέξεις λαμβάνουσιν ἐν **n** ἐν τῇ Γενικῇ, ἐν **y** ἐν τῇ Δοτικῇ καὶ Αἰτιατικῇ πρὸ τῆς πτωτικῆς καταλήξεως.

Σημ. — Ἡ λέξις su ἐν τῇ Γενικῇ γίνεται suyun.

21. Ἐν τῇ Τουρκικῇ ἡ σύνθεσις δύο λέξεων λέγεται izafet. Ἡ πρώτη τῶν συναπτομένων λέξεων ἐκφέρεται ἐν Γενικῇ mnzafi ileyh πτώσει, ἡ δὲ δευτέρα ἐν Ὀνομαστικῇ muzaf [= προστιθεμένη πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐννοίας τῆς προτασσομένης λέξεως].

22. Ἡ λέξις, ἥτις θ' ἀποτελέσῃ τὴν Γενικήν, προτάσσεται ἐν Γενικῇ, ἡ δὲ ἑτέρα ἐπιτάσσεται ἐν Ὀνομαστικῇ, λαμβάνουσα καταληκτικὴν κτητικὴν ἀντωνυμίαν.

23. Πρὸς ἔνδειξιν τοῦ εἴδους ἢ τῶν χαρακτηριστικῶν τῆς ἐννοίας τῆς προτασσομένης λέξεως τίθεται, ἡ μὲν προτασσομένη ἄνευ πτωτικῆς καταλήξεως, ἡ δὲ ἐπιτασσομένη ἤτοι ἡ Ὀνομαοτικὴ μὲ καταληκτικὴν κτητ. ἀντωνυμίαν.

24. Ὁ Ἀόριστος ἐν τῇ Τουρκικῇ εἶναι θετικὸς καὶ ἀφηγηματικός. Καὶ ὁ μὲν θετικὸς σημαίνει πρᾶξιν γενομένην περὶ τῆς ὁποίας ὁ λαλῶν εἶναι βέβαιος [ἤτοι αὐτόπτης μάρτυς].

Ὁ δὲ ἀφηγηματικὸς σημαίνει πρᾶξιν γενομένην, περὶ τῆς ὁποίας ὁ λαλῶν δὲν εἶναι βέβαιος, ἀλλὰ γινώσκει αὐτὴν ἐξ ἀκοῆς ἢ ἀφηγήσεως ἑτέρου.

Σημ. — Εἰς τὸ γ' πρόσωπον ἑνικοῦ καὶ πληθυντικοῦ τοῦ ἀφηγηματικοῦ ἀορίστου προστιθεμένου τοῦ dir (βλ. 9, 10), σημαίνει ὅτι ὁ λαλῶν δὲν εἶναι μὲν αὐτόπτης μάρτυς τοῦ γενομένου καθ' ἣν στιγμὴν ἐγίνετο τοῦτο, ἀλλ' εἶδε τὰ ἀποτελέσματα.

Βλ. Γραμματικὴν Μελιτοπούλου.

SISMANOGLIO

ΛΕΞΙΚΟΝ
ΤΟΥΡΚΟ-ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ

A

A, τὸ πρῶτον γράμμα τοῦ Τουρκικοῦ ἀλφαβήτου.
A, ἀριθμητικῶς ἰσοδυναμεῖ τῇ μονάδι.
A! T. ἐπιφ. ᾶ! αἴ! ὦ! [προτάσσεται]. A, bune! αἴ, τοῦτο τί εἶναι! || Ἐν τέλει χρόνου ὑποθετικοῦ ἐκφράζει ἀνυπομονησίαν, μετὰ λεπτοφώνων ε: yazsan a! δὲν γράφεις; (τί στέκεις:) gelsen e! δὲν ἔρχεσαι; (τί περιμένεις;) || ἐν τέλει ἄλλου χρόνου ἐκφράζει βεβαιότητα: olur a! γίνεται. Εἰς λέξεις φωνηεντολήκτους ya, ye.
A, II. πρόρ. ἀπὸ, μέχρι [παρεντίθεται]: serapa, ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν. || Συνδέει τὴν αὐτὴν λέξιν δὶς ἐπαναλαμβανομένην: günagün = ποικιλόχρους. lebalep, πλήρης μέχρι χειλέων.
Aba, A. ὄν. νακτόν. ἐπανωφόριον, σάγος. || —yı yakmak (δοτ.) ἐρῶμαι.
Àba, A. ὄν. atalar, πατέρες, πρόγονοι. πληθ. τοῦ Ep. (eb.).
Abadan, II. ἐπθ. şen, κατῳκοιμένος, ἀκμαῖος.
Abadanlık, T. ἀφ. εὐημερία, ἀκμή.
Abadi, II. ἀφ. εὐημερία, ἀκμή.
Abamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀποποιοῦμαι. || —μσ. (δοτ.) ἀνθίσταμαι.
Abandırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) Γονατίζω τὴν κάμηλον.
Abanmak, T. ρμ. (δοτ.) κύπτων ἐπί τινος πράγματος κωλύω ἀπὸ τοῦ νὰ τὸ λάβῃ ἄλλος. || üstüne abanmak. (ἀφαιρ.) pencereden abandım: ἔκυψα ἀπὸ τοῦ παραθύρου [ὅπως ἴδω]. || —Κύπτων ταχύνω τὸ βῆμα.
Abanoz, II. ὄν. ἔβενος. || — μτφ. μέλας, στερεός, δυνατός.
Abanoz kesilmek, T. ρμ. μσ. γίνομαι σκληρός, στερεός, δυνατός.
Abbas, A. ὄν. aslan, λέων. || — ὄν. κ. Ἀββᾶς.
Abbasî, A. ἐπθ. λεόντειος, βροντόφωνος. || Ἀββασίδης. || θ. Abbasiye.
Abat, II. ἐπθ. şen, ἀκμάζων, θάλλων.
Abaza, ὄν. Ἀβαζγία. || —αὐνανισμός.
Abazalı, T. ὄν. Ἀβαζγός.
Abdest = Aptest = Aptes.
Abede, A. ὄν. καὶ ἐπθ. πλθ. tapanlar. Εὐσεβεῖς, λάτρεις, εὐλαβεῖς.
Abes, A. ὄν. saçma şey, ματαιοπονία
Abes, A. ἐπθ. boş, faydasız, μάταιος ἀνωφελής. || —söz, λόγος μάταιος.
Abes söylemek, ρμ. μτβ. (αἰτ.) (δοτ. gevezelik etmek, φλυαρῶ, ματαιολογῶ.
Âbid = âbit.
Abidane, II. ἐπρ. alçak gönüllükle, εὐλαβῶς, ταπεινῶς.
Abıdar, II. ἐπθ. sulu, εὔχυμος, δροσερός. || — μτφ. γλαφυρός, λαμπρός, χαρίεις. || —kelâm = iyi söz, γλαφυρὸς λόγος.
Abıdarlık, T. ἀφ. δροσερότης, χάρις.
Abide, A. ὄν. θ. bir şeyin varlığını gösterici = kurgan, μνημεῖον, Ἡρῶον.
Abıhayat, AII. σύνθ. ὄν. yaşayış suyu, ὕδωρ ζωῆς.
Abırevan, II. σύνθ. ὄν. akar su, ὕδωρ ρέον.
Abıru, II. σύνθ. ὄν. ululuk, δόξα, τιμή,

|| — alın teri, ἱδρὼς τοῦ προσώπου.
Abiru dökmek, T. ρμ σύνθ. μτβ. yalvarmak, [χύνω ὕδωρ τοῦ προσώπου] παρακαλῶ, ἐκλιπαρῶ, ἐξευτε. λίζομαι.
Âbit, A. ὄν. καὶ ἐπθ. tapınan, λάτρις, εὐλαβής, εὐσεβής.
Abit (abid), A. ὄν. kul, köle, δοῦλος, δοῦλος τοῦ Θεοῦ, ἤτοι ἄνθρωπος. || Abdi âciz=köleniz, δοῦλος ταπεινός [ἐπὶ α' προσώπου ἐκ μετριοφροσύνης, ἀντὶ ἐγώ] || abdüsselâm, μανδραγόρας. || abdüsselâtin ἢ habüsselâtin, κρότων, ἐξ οὗ ἐξάγεται τὸ ριτινόλαδον. || abdülleziz ἢ habülleziz, τὸ μάννα. || —ὄν κ. Abdüllah, Θεόδουλος, Χριστόδουλος καὶ Abdülaziz, Θεόδουλος καὶ Abdurrahman, Θεόδουλος.
Abla, T. ὄν. πρεσβυτέρα ἀδελφή.
Ablak καὶ aplak, T. ὄν. νέος εὐτραφὴς καὶ ἀγένειος. || —suratlı, ὡραῖος.
Abraş, T. ἐπθ. παρδαλός, ὁ ἔχων στίγματα λευκὰ ἐπὶ τοῦ δέρματος, λεπρώδης. || —at, ἵππος ψωρός.
Abraş, T. ὄν. ἐφηλίς, πυκνάδες, λέπρα.
Abraş getirmek, T. ρμ. ἀμτ. ἀποκτῶ κηλίδας, ἐφηλίδας.
Abuk sabuk, T. ὄν. σύνθ. παραληρήματα, λόγοι ἀσυνάρτητοι. || — söylemek, παραληρῶ.
Abur cubur, T. ἐπθ. φαγητὰ ἀνάμικτα κ. τσαλοφάγια. || — μτφ. φλυαρίαι, ἀνοησίαι, ἄρρητ' ἀθέμιτα.
Abus, A. ἐπθ. ekşi suratlı, κατηφής, σκυθρωπός, στυγνός. || — ül veçh, κατηφής.
Acacına, T. ἐπρ. νηστικάτα.
Acaba, A. ἐπρ. ἆρά γε.
Acayip, A. ὄν. şaşılacak şeyler, πράγματα περίεργα, παράδοξα, θαυμάσια.
Acayip, A. ἐπθ. περίεργος, παράδοξος,
Acayip, A. ἐπρ çok sey! περίεργον, παράδοξον.
Acele, A. ἀφ. θ. iç darlığı, βία, σπουδή. || —ile, ἢ alelacele, ἐν σπουδῇ, ἐν βίᾳ, ἐσπευσμένως. || —ci, βιαστικός.
Acele etmek, T. ρμ. οὐδ. βιάζομαι.
Acem, A. ὄν. Πέρσης.
Acemi, A. ἐπθ. yabancı, ξένος, Πέρσης. || —ἀρχάριος, ἀδαής.
Acemilik, T. ὄν ἀπειρία, ἄγνοια.
Acenta, Γαλλ. Πράκτωρ, Πρακτορεῖον.
Acı, T. ἐπθ. πικρός. || —badem, πικραμύγδαλον. || —δρυμύς, τραχύς, δυσάρεστος. || —ἐπρ. ὀξύτατα, πικρότατα.
Acı, T. ὄν. πικρία, λύπη. || Kuyruk- sı μνησικακία, ἐκδίκησις. || can—sı συμφορά, λύπη. || -sını çıkarmak ἀποζημιοῦμαι, τ' ἀποβγάζω.
Acibe, A. ἐπθ. şaşırtan, παράδοξος.
Acibe, A. ὄν. görülmemiş şey, θαῦμα, πρᾶγμα περίεργον, ἐκπληκτικόν. || — i hilkat = ἔκτρωμα.
Acıca, T. ἐπθ. ὑπόπικρος.
Acık, T. ὄν. θλίψις, πένθος.
Acıklanmak, T. ρμ. μεσ. δοκιμάζω θλίψιν, θλίβομαι.
Acıklı, T. ἐπθ. τεθλιμμένος, θλιβερός. ||—bir hatıra = ἀνάμνησις θλιβερά.
Acıkmak, T. ρμ. οὐδ. πεινῶ.
Acıksınmak, T. ρμ. οὐδ. παραπονοῦμαι.
Acıktırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀφίνω τινὰ νὰ πεινάσῃ.
Acil, A. ἐπθ. çabukçu, ἀνυπόμονος, βιαστικός, ἐπειγόμενος.
Acılanmak, T. ρμ. μεσ. πικρίζω, γίνομαι πικρός. || — ἐρεθίζομαι. || — τραχύνομαι, γίνομαι κακοήθης.
Acımak, T. ρμ. ἀμτ. πονῶ, δοκιμάζω πόνους σωματικούς. || —πικρίζω.
Acımak, T. ρμ. ἀμτ. (δοτ.) συμπαθῶ, λυποῦμαι τινά.
Acımsı, T. ἐπθ. ὑπόπικρος.
Acımtrak, T. ἐπθ. ὑπόπικρος.
Acınacak, T. ἐπθ ἀξιολύπητος. || —hal, θέσις, κατάστασις ἀξιολύπητος.
Acından ölmek, T. ρμ. οὐδ. ἀποθνήσκω ἐκ πείνης.
Acındırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) συγκινῶ, γίνομαι πρόξενος λύπης.
Acınılmak, T. ρμ. πθ. εἶμαι ἄξιος οἴκτου.
Acınmak, T. ρμ. μσ. θλίβομαι λυποῦμαι.
Acip, A. ἐπθ. görülmemiş, περίεργος, ἐκπληκτικός || (φ. ἱστ.) — ürres = ἀνομοιοκέφαλος.
Acırganmak, T. ρμ. μσ. acimak, συγκινοῦμαι, λυποῦμαι.
Acıtmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ) προξενῶ θλίψιν ψυχικὴν ἢ πόνον σωματικόν. || yürek — = θλίβω τὴν καρδίαν.
Aciz, A. ὄν. beceriksizlik, ἔλλειψις δυνάμεως, γνώσεων, ἱκανότητος, ἀνικανότης.
Âciz, A. ἐπθ. beceriksiz, ἀδύνατος, ἀνίκανος. || μτφ. ταπεινός, ἐλάχιστος. || — leri || ὁ ταπεινὸς Αὐτῆς θερά-

πων, ἤτοι ἐγώ. || —kalmak = ἀδυνατῶ.
Acizane, Π. ἐπθ. gevşek, beceriksiz, (ἐπὶ α' προσώπου) :ταπεινός, ἀσθενής. || tarafi—me=πρὸς ἐμέ (= πρὸς τὸ ταπεινόν μου μέρος). || —teşekkürlerimi arzederim=ὑποβάλλω τὰς ταπεινάς μου εὐχαριστίας.
Acizi, Π. ἐπθ. βλ. προηγούγενον.
Aclık, T. ἀφ. πεῖνα. || — çekmek, δυστυχῶ.
Acul, A. ἐπθ. içi dar, ἀνυπόμονος, βιαστικός.
Acur, T. ὄν. εἶδος σικυοῦ ἤτοι ἀγκουρίου.
Acuze, A. ὄν. kocakarı, γραῖα πανοῦργος, γραΐδιον.
Aç, T. ἐπθ. πεινᾶλέος, νῆστις. || acım ἢ karnım—tır = πεινῶ.
Açbırakmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀφίνω νῆστιν, περιάγω εἰς ἔνδειαν.
Açdoyurmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) χορταίνω πεινῶντας, εὐεργετῶ.
Açdurmak, T. ρμ. οὐδ. μένω νῆστις, δυστυχῶ.
Açgözlü, T. ἐπθ. ἄπληστος, ἀκόρεστος.
Açgözlülük, T. ὄν. ἀφ. ἀπληστία.
Açıcı, T. ἐπθ. ὁ ἀνοίγων δυσκολίας, || iştah - ὁ ἀνοίγων ὄρεξιν.
Açığa çıkarmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) θέτω εἰς διαθεσιμότητα.
Açığa çıkmak, T. ρμ. οὐδ. μένω ἐν διαθεσιμότητι.
Açığa vurmak, T. ρμ. οὐδ. κτυπῶ ἔξω, ἐκδηλοῦμαι (νόσος κτλ.).
Açığı çıkmak, T. ρμ. οὐδ. φαίνομαι ἐλλειμματίας (εἰς τοὺς λ/σμούς).
Açık, T. ἐπθ. ἀνοικτός, χαίνων. || eli— ἢ —el, ἐλευθέριος, ἀνοικτοχέρης.
Açık, T. ὄν. ἄνοιγμα, ἔλλειμμα (λ/σμοῦ), διαθεσιμότης.
Açıkağız, T. ἐπθ. στόμα ἀνοικτόν, χάσκον. βλακεία.
Açıkağız, T. ὄν. (φυτ.) νυμφαία.
Açıkbaş, T. φαλακρός || —ἀσκεπής.
Açıkçı = Açkıcı.
Açık deniz, T. ὄν. θάλασσα ἀνοικτή, πέλαγος.
Açıkgöz, T. ἐπθ. (μτφ.) εὐφυής.
Açık ibare, T. ὄν. φρασις ἐναργής.
Açıklar, T. ὄν. διαθεσιμοι (ἀξιωματ.).
Açıklık, T. ὄν. ἄνοιγμα, πλατεῖα. || — ἐνάργεια, καθαρότης. || — ἀναίδεια, ἀκολασία.
Açık liman, T. ὄν. λιμὴν ἀνοικτός, ἐλεύθερος.
Açık meşrep, T. ἐπθ. ἀνοικτῶν ἠθῶν, ἐλευθεριάζων.
Açık mektup, T. ὄν. ἀνοικτὴ ἐπιστολή.
Açık okumak, T. ρμ. οὐδ. ἀναγινώσκω μεγαλοφώνως.
Açık söylemek, T. ρμ. οὐδ. λέγω παρρησίᾳ.
Açık söz, T. ὄν. λόγος ἐναργής, σαφής.
Açıkta kalmak. T. ρμ. οὐδ. μένω ἐν διαθεσιμότητι.
Açıktan açığa söylemek, T. ρμ. οὐδ. λέγω παρρησίᾳ.
Açıktan maaş, T. ἐπρ. açıktan aylık, μισθὸς ἀπ' ἀνοικτά.
Açık hava, T. ὄν. καλοκαιρία.
Açılma, T. ὀν. ἀπαρ. τὸ ἄνοιγμα, ἡ ἐμπιστοσύνη μυστικοῦ.
Açılmak, T. ρμ. μσ. καὶ πθ. ἀνοίγομαι. || —εὐρύνομαι. || —ἀπομακρύνομαι. || — ἐκμυστηρεύομαι. || — γίνομαι φαιδρός, ἀγάλλομαι. || —ἔρχομαι εἰς διάστασιν.
Açılmaz, T. ὄν. (μτφ.) κλειστός, ὁ μὴ ἀνοιγόμενος. || —ἐπθ. ἐχέμυθος.
Açılmış, T. μτχ. πθ. ἀνοικτός, στιλπνός. || —ἐλλειμματίας.
Açkarnına, T. ἐπρ. πρὸ τοῦ φαγητοῦ, νηστικάτα.
Açkı, T. ὄν. στίλβωσις.
Açkıcı καὶ Açıkçı, T. ὄν. χρυσοχόος.
Açma, T. ὀν. ἀπαρ. τὸ ἄνοιγμα, ἡ ἐμπιστοσύνη μυστικοῦ. || — ὄν. ἀγρὸς ἀνοιχθεὶς ἐκ χέρσων γαιῶν.
Açmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀνοίγω, ἀποκαλύπτω, τριπῶ, σχίζω. || —ἁπλῶ, ἀπομακρύνω. || — ἐμπιστεύσμαι μυστικόν. || —ἐξηγῶ, σαφηνίζω.
Açmaz, T. ἐπθ. ἐχέμυθος.
Açmazlık, T. ἀφ. ἐχεμυθία.
Açtırmak, T. ρμ. διάμ (αἰτ. δοτ.) βάλλω τινὰ ν' ἀνοίξῃ τι.
Açtırmamak, T. ρμ. διάμ. ἀποφ. (δοτ. αἰτ.) δὲν ἀφίνω ν' ἀνοίξῃ τις τι.
Ad = At, T. ὄν. ὄνομα.
Ada, T. ὄν. νῆσος || — lı, νησιώτης. || —tavşanı, κόνικλος.
Âda, A. ὄν. yağılar, ἐχθροί. || — i terakki = ἐχθροὶ τῆς προόδου, φωτοσβέσται.
Adabalığı, T. ὄν. φάλαινα.
Âdabı muaşeret, A.=geçim yolları, οἱ κανόνες συμβιώσεως.

Adabı umumiye, A. τὰ δημόσια ἤθη.
Adaçayı, T. ὄν. ἐλελίφασκος (ἀλιφασκιά).
Adak, T. ὄν. ὑπόσχεσις Θεῷ ἢ ἁγίῳ, τάγμα (τάξιμον).
Adalar denizi, T. ὄν. Αἰγαῖον πέλαγος.
Adalât, A. ὄν. πλθ. τοῦ ἑπομένου.
Adale, A. ὄν. sinirli et, (ἀνατ.) μῦς.
Adalet, A. ὄν. doğruluk, δικαιοσύνη, εὐθύτης.
Adaletperver, Π. ἐπθ. doğruluk sevici, φιλοδίκαιος.
Adaletperverane, ΑΠ. ἐπρ. doğrulukla, φιλοδικαίως.
Adaletperverî, Π. ὄν. doğruluk, φιλοδικαιοσύνη.
Adaletsiz, T. ἐπθ. doğrudan ayrılan, ἄδικος. || — lik, ὄν. ἀδικία.
Adalî, A. ἐπθ. sinirli etli, μυϊκός.
Adam, A. ὄν. ἄνθρωτος. || —εὐάγωγος, εὐγενής, χρηστός, γενναῖος. || — =taraftar, ὑπαδός, θιασώτης.
Adamak, T. ρμ. μτβ. ὑπόσχομαι, τάσσω (κ. τάζω).
Adamakıllı, T. ἐπθ. φρόνιμος, λογικός, καθὼς πρέπει, || —ἐπρ. φρονίμως.
Adamcağız, T. ὄν. ὑποκ. δυστυχὴς ἄνθρωπος, κακόμοιρος.
Adamcasına, T. ἐπρ. ὡς ἄνθρωπος, εὐσχήμως.
Adamcık, T. ὄν. ὑποκ. ἀνθρωπίσκος.
Adamcıl, T. ἐπθ. ζῶον ἀτίθασσον, δάκνον (ὡς ἵππος. ἀλέκτωρ κτλ.). || —μισάνθρωπος.
Adam olmak, T. ρμ. μσ. γίνομαι ἄνθρωπος, βελτιοῦμαι, προοδεύω.
Adamsız, T. ἐπθ. ὁ μὴ ἔχων οὐδένα, ἀπροστάτευτος.
Adam yerine komak, T. ρμ. (αἰτ.) λαμβάνω τινὰ ὑπ' ὄψιν.
Âdap, A. ὄν. terbiye, büyütme, καλὰ ἤθη, κανόνες καλῆς συμπεριφορᾶς.
Adasoğanı, T. ὄν. σκυλοκρόμμυον.
Adaş, T. ἐπθ. συνονόματος, ὁμώνυμος.
Âdat, A. ὄν. sayılar, ἀριθμοί. || — i asliye =ἀριθμητικὰ ἀπόλυτα. || — i rütbiye ἢ vasfiye = ἀρ. τακτικά. || —i tevziyé= ἀρ διανεμητικά. || —i kesriye ἀρ. κλασματικά. || —mürekkebe = ἀρ. συμμιγεῖς. || — i asamme =ἀρ. φανταστικοί, ἀνυπολόγιστοι.
Âdat, A. ὄν. πλθ. τοῦ âdet.=alışılmış şeyler, συνήθειαι, συστήματα || — i kadime=eski âdetler, τὰ εἰωθότα.
Adatmak, T. ρμ. διάμεσ. (δοτ. αἰτ.) ὑπόσχομαι διὰ μέσου τινὸς ἢ κάμνω τινὰ νὰ τάξῃ τι.
Adavet, A. ὄν. θ. yağılık, δυσμένεια, ἐχθρότης, μῖσος.
Adavet etmek, T, ρμ οὐδ. (δοτ.) yağılanmak, ἐχθρεύομαι, ἐχθρικῶς διάκειμαι.
Adavetkâr, ΑΠ. ἐπθ. yağı. yav. ἐχθρικῶς διακείμενος ἤτοι ἐχθρός.
Adavetkârane ,ΑΠ. ἐπρ. yağıcasına, ἐχθρικῶς.
Adavetkârî, Π. ὄν. yağılık, kin, ἔχθρα, ἐχθροπάθεια.
Adedî, A. ἐπθ. sayılan, (νομ.) ἀριθμητικός, ἀριθμούμενος.
Âdem, A. ὄν. ὁ 'Αδάμ || beni – τὸ ἀνθρώπινον γένος
Adem, A. ὄν. yokluk, ἔλλειψις, ἀνυπαρξία-- i itaat, ἀπείθεια.. || — i intizam, ἀταξία. || — i itidal, ἀκρασία. || —i iktidar ἀνικανότης || —i tevafuk τὸ ἀσυμβίβαστον. || — hafiza (ἰατρ.) ἀμνημοσύνη.
Ademî, A. ἐπθ. olmama, bulunmama, στερητικός. || — ὄν. μηδενιστής.
Ademî, ΑΠ. ὄν. kişi, ἄνθρωπος, θνητός.
Âdemiyet, A. ὄν. βλ. insaniyet.
Ademiyun, A. ὄν. πλθ. μηδενισταί.
Adese, A. ὄν. gözlük, φακός.
Adesi, A. ἐπθ. mercimek şeklinde, φακοειδής.
Adet, A. ὄν. sayı, ἀριθμός. || — i tam ἀκέραιος ἀρ. || — i kesri, κλασματικὸς ἀρ. || —i malûm, γνωστὸς ἀρ. || — i muayyen, συγκεκριμένος ἀρ.
Âdet, A. ὄν. alışılmış şey, ἕξις, συνήθεια, σύστημα. || — i kadime=eski âdet, ἀρχαῖον ἔθος.
Âdet edinmek, T. ρμ. μσ. (αἰτ.) alışmak, συνειθίζω, ποιοῦμαι ἕξιν.
Âdet etmek, T. ρμ. συνῶν τοῦ προηγουμένου.
Âdet görmek, T. ρμ. μσ. βλέπω ἤτοι ἔχω ἔμμηνα, || — μτφ. (ἐπὶ κόρης) γίνομαι ἐνήλιξ.
Adeta, A. ἐπρ. ἀντὶ ἐπιθέτου. bayağı biçimde, συνήθως, κοινῶς || — ἐπθ. συνήθης, μέτριος.
Âdi, A. ἐπθ. bayağı, συνήθης, κοινός, πρόστυχος. || — senet, ὁμόλογον ἰδιωτικόν.
Adil, A. ὄν. doğruluk, εὐθύτης, δικαιοσύνη. || kâtibi—συμβολαιογράφος.

Âdil, A. ἐπθ. doğru, δίκαιος, εὐθύς.
Âdilâne, ΑΠ. ἐπθ. doğrulukla, δικαίως, ἀμερολήπτως.
Âdilik, T. ὄν. alçaklık, εὐτέλεια.
Adîm, A. ἐπθ. yoksullu, ἐστερημένος (ἀνατ. βοτ. ἰατ.) — ül his = ἀναίσθητος. || — üzzenep = ἄμισχος. || — ürres = ἀκέφαλος. || — ül filka = ἀκοτυλήδονος.
Adım, T. ὄν. βῆμα. || — — βῆμα πρὸς βῆμα. || — almak ἢ — nı tek almak, ἐνεργῶ μετὰ περισκέψεως καὶ ἐπιφυλάξεως.
Adım atlamak, T. ρμ. οὐδ. πηδῶ.
Adımlamak, T. ρμ. οὐδ. (αἰτ.) κάμνω βηματα, βηματίζω. || — μτβ. (αἰτ.) διασκελίζω, μετρῶ διὰ βημάτων.
Adım atmak, T. οὐδ. προχωρῶ.
Adlî, A. ἐπθ. söz kesicilik, δικαστικός.
Adliye, A. ἐπθ. söz kesimi, yavaşı, δικαστικός, δικαιοσύνη. || — Vekâleti, Ἐπιτροπεία τῆς δικαιοσύνης. || — Vekili, Ἐπίτροπος τῆς δικαιοσύνης.
Adin, A. ὄν Παράδεισος. Ἐδέμ.
Adu = A. ὄν. yağı, ἐχθρός.
Af, A. ρ. ἀφ. bağışlama, ἄφεσις, συγγνώμη, συγχώρησις. || — fi umumî, γενικὴ ἀμνηστεία.
Afacan, T. ὄν. ἄτακτος, ζωηρός (σερπετός).
Afak, A. ὄν. gökle yerin birleştiği gibi görünen yerler, ὁρίζοντες, γωνίαι, πέρατα τοῦ κόσμου. || — σύμπαν.
Afakî, A. ἐπθ. boş. ötede beride dolaşan, ἀνωφελής, γενικός, περιπλανώμενος, τυχοδιώκτης.
Afallamak, T. ρμ. οὐδ. παραζαλίζομαι, θορυβοῦμαι, τὰ χάνω, μωραίνομαι.
Afallaşmak, T. ρμ. οὐδ. şaşırmak, συνών. τοῦ προηγουμένου.
Afallatmak, T. ρμ. μτβ. şaşırtmak, παραζαλίζω· θορυβῶ, μωραίνω.
Afdilemek, T. ρμ. ἀφηρ. şuçtan geçtirmek, ζητῶ συγγνώμην.
Aferide, Π. μτχ. yaradılmış, πλάσμα, δεδημιουργημένος.
Aferin καὶ Aferim, = Π. ἐπιρ. (δοτ.) Tanrı bağışlasin, εὖγε. || — ὄν. çihan — yaradan, ὁ δημιουργὸς τοῦ σύμπαντος.
Aferinende, Π. ὄν. yaradan, Δημιουργός. || — i kâinat = ὁ δημιουργὸς τοῦ παντός.
Aferiniş, Π. ρ. ἀφ. yaradılış, Δημιουργία, πλάσις, || — φυσικόν.
Afet, A. ὄν. kaygı, συμφορά, ἀτύχημα, δυστυχία, θεομηνία || — i ap = Ἀμφιτρίτη (μυθ. πρόσωπον, οὗ τὸ ἄνω ἥμισυ σῶμα κόρης καὶ τὸ κάτω ἰχθύος), || — = pek güzel, ὡραιοτάτη γυνή. || — Σφίγξ (μυθ. πρόσωπον πτερυγοφόρον, ἔχον κεφαλὴν γυναικὸς καὶ σῶμα λέοντος. || — i can νέα ἢ νέος ὡραιότατος.
Afetzede, Π. ὄν. kaygıya uğramış, ὁ παθὼν ἐκ θεομηνίας.
Afetzedegân, Π. ὀν. πλθ. τοῦ προηγ. οἱ ἐκ θεομηνίας παθόντες.
Affetmek, T. ρμ. (αἰτ.) bağışlamak, συγχωρῶ.
Afif, A. ἐπθ. namuslu, σώφρων, ἐνάρετος, τίμιος.
Afife, A. ἐπθ. θ. τοῦ προηγ. namuslu kadın, τιμία, ἐνάρετος, ἁγνή.
Afitap, Π. ὀν. güneş, ἥλιος || - güzel, || — μτφ. ὡραία γυνή, πρόσωπον τηλαυγές.
Afiyet, A. ὄν. sağlık, εὐεξία, ὑγιεία. || — olsun, μὲ ταῖς ὑγιείαις σας.
Afiyet bulmak, T. ρμ. οὐδ. ἀναλαμβάνω ἐκ νόσου. || — te olmak, εἶμαι ὑγιής, εὖ ἔχω. || — te olun ὑγιαίνετε.
Aforoz καὶ Aforuz, ἑλλ. ὄν. ἐξεκκλησιασμός, ἀφορισμός.
Aforozlamak, T. ρμ. μτβ. ἀφορίζω, ἐξεκκλησιάζω.
Afrika, ἑλλ. ὄν. ἡ Ἀφρική.
Afsun, Π. ὄν. büyü, γοητεία, μαγεία, δόλος, ἀπάτη.
Afsuncu, T. ὄν. büyücü, μάγος, γόης.
Afsunlamak, T, ρμ. μτβ. (αἰτ.) μαγεύω, ἀναγινώσκω ἐπῳδάς, γοητείας.
Afsunlanmak, T. ρμ. μσ. μαγεύομαι, καπνίζομαι.
Aftos, ἑλλ. ὄν. (χυδ.) ἐρωμένη.
Aftospyos, ἑλλ. χυδαϊσμός ἐπὶ περιφρονήσεως αὐτός δὰ τίς.
Afyon, λατ. ὄν. haşhaş özü, ὄπιον.
Afyonkeş, ΤΠ. ὄν. haşhaş delisi, ὀπιομανής.
Afyontuzu, T. ὄν. (χημ.) μορφίνιον.
Afyonruhu, T. ὄν. λαύδανον.
Ağ, T. ὄν. δίκτυον. || — örmek, πλέκω δίκτυον || örümcek — ı, δίκτυον ἀράχνης. || — atmak ῥίπτω, βάλλω δίκτυον. || — çekmek, ἀνασύρω δίκτυον.
Ağa, T. ὄν. κύριος. πάτρων, ἀρχηγός.

|| —διοικητής. || yeniçeri—sı ἀρχηγὸς Γενιτσάρων. || —kapısı ἕδρα διοικητοῦ Γενιτσάρων. || kol—sı ὑποταγματάρχης. || bölük—sı λοχαγός. || kızlar — sı ἀρχιευνοῦχος. || tabur—sı ταγματάρχης.

Ağabey, T. ὄν. πρεσβύτερος ἀδελφός.

Ağaç, T. ὄν. δένδρον.

Ağaççileği, T. ὄν. σμέουρον.

Ağaçkakan, T. ὄν. δρυοκολάπτης.

Ağaç kavunu, T. ὄν. κίτρον.

Ağaç kurdu, T. ὄν. σὴρ κ. σαράκι.

Ağaçlık, T. ὄν. σύνδενδρος τόπος, δενδρών.

Agâh, Π. ἐπθ. uyanık, bilen, ὁ γινώσκων, ἐνήμερος, πληροφορημένος.

Agâh etmek, T. ρμ. μτβ. (ἀφαιρ.) bildirmek, καθιστῶ τινὰ ἐνήμερον.

Agâhî, Π. ἀφ. uyanıklık, γνῶσις, προσοχή.

Agâh olmak, T. ρμ. μσ. ἀφαιρ. anlamak, bilmek, γίνομαι ἐνήμερος.

Ağalanmak, T. ρμ. οὐδ. κομπάζομαι, κάμνω τὸν μεγάλον.

Ağalık, T. ὄν. ἀφ. ἰδιότης τοῦ ἀγᾶ. || —μεγαλοψυχία, γενναιοδωρία. || — ἀλαζονεία, ἔπαρσις.

Ağarma, T. ὀν. ἀπαρ. τὸ λευκαίνεσθαι || gün—sı = ἠώς, αὐγή, λυκαυγές.

Ağarmak, T. ρμ. οὐδ. λευκαίνομαι. || — γηράσκω. || —ἀποβάλλω τὸ χρῶμα, γίνομαι ὠχρός.

Ağartma, T. ὀν. ἀπαρ. (αἰτ.) τὸ λευκαίνειν καὶ καθαρίζειν τι.

Ağartmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) λευκαίνω, καθαρίζω.

Ağaz, Π ρ. ἀφ. başlama, ἔναρξις, ἀρχή.

Ağaz etmek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) ἄρχομαι, ἀρχίζω.

Ağda, T. ὄν. γλεῦκος, μελίπηκτον.

Ağdacı, T. ὄν. πωλητὴς ἢ κατασκευαστὴς γλυκυσμάτων.

Ağdalanmak } T. ρμ. μσ. δένω, πυκνοῦμαι (ἐπὶ σακχάρεως).
Ağdalaşmak }

Ağdırmak, T. ρμ. μετ. (αἰτ.) ἐξατμίζω, κάμνω νὰ ὑψωθῇ τι εἰς τὸν ἀέρα ὡς κόνις, ἀτμὸς κτλ.

Ağdıye, A. ὄν. besleyici şey, τροφή, τροφαί, φαγητά.

Ağı καὶ ağu, T. ὄν. δηλητήριον,

Ağı ağacı, T. ὄν. δαφνοκέρασος.

Ağıl, T. ὄν. μάνδρα. || ay—ı ἅλως σελήνης.

Ağılı, T. ἐπθ. δηλητηριώδης.

Ağımsı, T. ἐπθ ὑποκορ. ὑπόλευκος.

Ağıotu, T. ὄν. κώνειον.

Ağır, T. ὄν. βάρος, ἀξία, σοβαρότης.

Ağır, T. ἐπθ. βαρύς, δυσκίνητος, ὀκνηρός, || —πολύτιμος, σπουδαῖος.

Ağır ağır, T. ἐπρ. λίαν βραδέως.

Aşır basmak, T. ρμ. ἐνρ. πιέζω, βαρύνω || —μτφ. ἀπαυδῶ, ἀποκάμνω.

Ağır başlı, T. ἐπθ. οοβαρός, ἐμβριθής, σπουδαῖος.

Ağır dilli, T. ἐπθ. σκαιός, τραχὺς τὴν γλῶσσαν.

Ağır dağ ἢ ağrıdağ, T. ὄν. τὸ ὄρος Ἀραράτ.

Ağırlık, T. ἀφ. βάρος, βαρύτης, νωθρότης || — σοβαρότης || - φορτίον, ἀποσκευαί || — ἐφιάλτης κ. βραχνᾶς.

Ağırlamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) περιποιοῦμαι ξένον, τιμῶ.

Ağırlanmak, T. ρμ. οὐδ. γίνομαι βαρύς, σοβαρός, σπουδαῖος || —γίνομαι νωθρός.

Ağırlaşma, T. ὀν. ἀπαρ. τὸ βαρύνειν (ἐπὶ φαγ.). || —σοβαρεύεσθαι.

Ağırlaşmak, T. ρμ. μσ. γίνομαι βαρύς, βαρύνω, δεινοῦται ἡ θέσις (ἀσθενοῦς. || —γίνομαι σοβαρώτερος, σπουδαιότερος.

Ağırlaştırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) καθιστῶ τι ἢ τινὰ σοβαρώτερον, σπουδαιότερον.

Ağırlatmak, T. ρμ μτβ. (αἰτ.) καθιστῶ τι βαρύ, προσθέτω φορτίον.

Ağırlatmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) τιμῶ, περιποιοῦμαι ξένον, ὑποδέχομαι καλῶς ξενιζόμενον.

Ağırşak, T. ὄν σφονδύλιον, κρίκος μικρός. || iği—ği, σφονδύλιον ἁτράκτου. || diz—ği, ἐπιγονατίς.

Ağız, T. ὄν. στόμα. || — ὀπή, ἄνοιγμα, στόμιον.

Ağıza alınmaz, T. ἐπθ. λέξεις, λόγοι ἀπρεπεῖς

Ağıza almak, T. ρμ. ἀμτ. (αἰτ.) ὁμιλῶ περί τινος, ἀναφαίρω, ἐπικρίνω.

Ağız açmak, T. ρμ. ἀμτ. ἀνοίγω τὸ στόμα, κακολογῶ, ὑβρίζω, λέγω πολλά. || —ἀρχίζω νὰ ὁμιλῶ.

Ağız açmamak, T. ρμ. οὐδ. (αἰτ.) σιγῶ, παραβλέπω, ἀφίνω τινὰ νὰ κάμῃ ὅ,τι θέλει χωρὶς ν' ἀντείπω. || -οὔτε λέξιν δὲν ἀναφέρω.

Ağız açtırmak. T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.

ἀναγκάζω τινὰ ν' ἀνοίξῃ τὸ στόμα, νὰ κακολογήσῃ.
Ağız açtırmamak, T. ρμ. διάμ. (δοτ.) δὲν ἀφίνω τινὰ ν' ἀνοίξῃ στόμα, νὰ ὁμιλήσῃ. || — πολεμῶ τινά, εἶμαι ἐναντίος.
Ağız ağıza, T. ἐπθ. στόμα πρὸς στόμα. || — πλήρης μέχρι χειλέων, μέχρι στεφάνης.
Ağız aramak, T. ρμ. μτβ. παίρνω λόγους, βολιδοσκοπῶ.
Ağıza bakmak, T. ρμ. οὐδ. (γεν. δοτ.) κυτιάζω τὸ στόμα τινός, ἤτοι λέγω ὅ,τι λεγει, ἕπομαι, ἀκολουθῶ.
Ağıza düşmek, T. ρμ. παθ. (γεν. δοτ.) [πίπτω εἰς τὸ στόμα τοῦ μὲν καὶ τοῦ δέ], γίνομαι ἀντικείμενον λόγου, περιφρονοῦμαι.
Ağız bozmak, T. ρμ. ἀμτ. (αἰτ.) ὑβρίζω, προκαλῶ.
Ağızdan, T. ἐπρ. ἐκ στόματος, προφορικῶς. || — ἐξ ἀποστηθίσεως.
Ağız dolusu, T. ἐπθ. ὅσον χωρεῖ τὸ στόμα, ἤτοι ἄφθονοι λόγοι, ὕβρεις.
Ağız kalabalığı, T. ἐπθ. πολυλογία.
Ağız kullanmak, T. ρμ. οὐδ. ὁμιλῶ μὲ ὕφος τοιοῦτον ἢ τοιοῦτον περί τινος, προσπαθῶ νὰ ἀπατήσω τινὰ διὰ λόγων.
Ağız la kuş tutmak, T. ρμ. ἐνερ. καταβάλλω μεγάλας προσπαθείας, ἀλλ' ἀνωφελεῖς: [πιάνω πουλιὰ μὲ τὸ στόμα].
Ağızlatmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἄγω εἰς πέρας, περαίνω τι.
Agızlık, T. ὄν. ὀπή, χαλινός, φίμωτρον, ἐπιστόμιον.
Ağız persengi, T. ὄν. λέξις περιττή [ἡ τακτικῶς ἐπαναλαμβανομένη λέξις].
Ağız satmak, T. ρμ. ἐνρ. φωνασκῶ, καυχησιολογῶ, λέγω λόγους ἀπατηλούς, δίδω ἀνεκπληρώτους ὑποσχέσεις.
Ağız otu, T. ὄν. δέλεαρ [πυρῖτις δι' ἧς δολοῦται τὸ πυροβόλον, κ. ἀγιζότι.
Ağızsız, T. ἐπθ. ἥσυχος, σιωπηλός, ἥπιος.
Ağız yormak, T. ρμ. ἐνρ. ματαιοπονῶ.
Ağzı açık, T. ἐπθ. εὐήθης, βλάξ || — (φυτ.) εἶδος νυμφαίας.
Ağzı bozuk, T. ἐπθ. ὑβριστής, κακολόγος.
Ağzıkalabalık, T. ἐπθ. πολυλόγος, λάλος.
Ağzı kara, T. ἐπθ. διαβολεύς, συκοφάντης.
Ağzını bıçak açmamak, T. σύνθ. ρμ. οὐδ. (γεν. δοτ.) θλίβομαι.
Ağzını bozmak, T. σύνθ ρμ. μσ. (αἰτ.) ὑβρίζω, κακολογῶ.
Ağzını poyraza açmak, T. σύνθ. ρμ. οὐδ. χάσκω.
Ağzının suyu akmak, T. σύνθ. ρμ. οὐδ. ἐτιθυμῶ ζωηρῶς [τρέχουν τὸ σάλια].
Ağzını tutmak, T. σύνθ. ρμ. οὐδ. (αἰτ.) ὑποχρεῶ τινὰ νὰ σιγήσῃ, σιγάζω.
Ağzı pek, T. ἐπθ. ἐχέμυθος.
Ağlama, T. ὄν. ἀπαρ. θρῆνος, κλαυθμός.
Ağlamak, T. ρμ. οὐδ. κλαίω, πενθῶ, παραπονοῦμαι.
Ağlamış, T. ἐπθ. ὁ κλαίων, παραπονούμενος, κ. κλαψιάρης.
Ağlamsamak, T. ρμ. οὐδ. προσποιοῦμαι ὅτι κλαίω, κλαυθμυρίζω.
Ağlaşmak, T. ρμ. οὐδ. παραπονοῦμαι, προσκλαίομαι. || — (ἀλλ.) συγκλαίω, κλαίω ὁμοῦ μετ' ἄλλων.
Ağlatmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) συγκινῶ, κάμνω τινὰ νὰ κλαίῃ || analar — τυραννῶ.
Ağlayış, T. ρμ. ἀφ. θρῆνος, κλαυθμός.
Ağlebi ihtimal, A. en çokmümkün, ἀφ. σύνθ. κατὰ πᾶσαν πιθανότητα.
Ağma, T. ὄν. yıldız, διάττων ἀστήρ.
Ağmak, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) ἀνέρχομαι εἰς τὴν ἀτμόσφαιραν (ὡς καπνός). || — κλίνω ὡς ἡ γλῶσσα τῆς ζυγαριᾶς. || — κυλίομαι ὡς στρογγύλον σῶμα.
Ağnam, A. ὄν. koyunlar, πρόβατα. || — vergisi, προβατικὸς φόρος.
Ağniya, A. ὄν. zenginler, πλούσιοι.
Ağraz, A. ὄν. gizli niyetler, σκοποί, προθέσεις, προσωπικὰ συμφέροντα, πάθη, μίση, ἰδιοτέλειαι.
Ağrı, T. ὄν. πόνος, ἄλγος. || baş—sı, κεφαλαλγία. || μτφ. πρόσωπον ὀχληρόν. || diş—sı, ὀδονταλγία. || göz - sı, ὀφθαλμία. || karın - sı, κωλικόπονος. || yürek — sı, πόνος τῆς καρδίας, διάρροια. || ince — φθίσις. || yarım baş—sı, ἡμικρανία.
Ağrılı, T. ἐπθ. πάσχων, ὑποφέρων. || — ὁ προξενῶν πόνον, θλίψιν.
Ağrıma, T. ὀν. ἀπαρ. τὸ πονεῖν. || — ἐποχὴ καθ' ἣν ἀσθενοῦσι τὰ πρόβατα.

Ağrımak, T. ρμ. οὐδ. ἀπρόσ. πονῶ [ἐπὶ διαφόρων μελῶν τοῦ σώματος.
Ağrıtmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) προξενῶ πόνον, ἄλγος. || baş — ἐνοχλῶ, ἀνησυχῶ.
Ağrı tutmak, T. σύνθ. ρμ. οὐδ. καταλαμβάνει [τὴν γυναῖκα] ὁ πόνος τοῦ τοκετοῦ. || — πονῶ, μὲ καταλαμβάνει πόνος.
Ağrı vermek, T. σύνθ. ρμ. μτβ. προξενῶ πόνον. || baş — sı vermek, ἐνοχλῶ, κ. σκοτίζω.
Ağustos, λατ. ὄν. ὁ μὴν Αὔγουστος. || — sıcağı, μεγάλη θερμότης. || — Νιάουσα [κωμόπολις].
Agustos böceği, T. ὄν. τέττιξ
Ağuş, II. (ἑλλ.) ὄν. kucak, ἀγκάλη, κόλπος. || der — etmek = kucaklamak, ἐναγκαλίζομαι. || — u maderane = ana kucağı, μητρικὴ ἀγκάλη.
Ağyar, A. ὄν. yabancılar, οἱ ξένοι, οἱ ἀντίπαλοι, οἱ ἀντεραστιαί. || yar ve — φίλοι τε καὶ μή, ὅλος ὁ κόσμος.
Ah, T. ἐπρ. ἄχ, οἴμοι!
Ah, T. ὄν. στεναγμός, κατάρα.
Aha, T. μόρ. ἰδού.
Âhar, A. başka, ἄλλος.
Âhat, A. ὄν. birler, μονάδες.
Ahbap, A. ὄν. dost, φίλοι, ἐν χρήσει ἀντὶ ἑνικοῦ, φίλος.
Ahbaplık, T. ἀφ. dostluk, φιλία.
Ah çekmek, T. ρμ. οὐδ. βάλλω στεναγμόν, ἀναστενάζω.
Ahdî, A. ἐπθ. sözleşmeye mensup, ὁ τῆς συνθήκης, τῆς συμβάσεως.
Ahen, II. ὄν. demir, σίδηρος.
Ahenin, II. ἐπθ. demirden yapılmış, sağlam, σιδηροῦς, στιβαρός, ἰσχυρός.
Ahenk, II. ὄν. düzen, ἁρμονία. || — i selâset, ἁρμονία καλλιεπείας.
Ahenk etmek, T. ρμ. (αἰτ.) ἐναρμονίζω. || — eğlenmek, διασκεδάζω, εὐθυμῶ.
Ahenkli, T. ἐπθ. ἁρμονικός, ρυθμικός.
Ahenksiz, T. ἐπθ. ὁ ἄνευ ρυθμοῦ καὶ ἁρμονίας. || — μτφ. ἄνοστος, ἀηδής.
Ahenktar = ahenkli.
Aheste, II. ἐπθ. yavaş, βραδύς, ἥσυχος. || — ἐπρ. ağır, βραδέως, ἠρέμα, βαθμηδόν. || — — ὀλίγον κατ' ὀλίγον.
Ahetmek, T. ρμ. οὐδ. ἀναστενάζω, καταρῶμαι
Ahfat, A. ὄν. toruniar, ἔγγονοι, ἐγγόναι, ἀπόγονοι.
Âhır, A. ὄν. son, τέλος. || — ἐπθ. sonuncu, τελευταῖος, ἔσχατος. || — zaman, τελευταῖος χρόνος, τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου. || iş'ari — τελευταία κοινοποίησις. || — ἐπρ. ἐσχάτως.
Ahır, T. ὄν. σταῦλος. || mır —, σταυλάρχης [emir ahor — mirahor — imrohor].
Ahiren, A. ἐπρ. en sonra, τελευταῖον, ἐσχάτως, τελευταίως.
Ahirin, A. ἐκθ. sonrakiler, οἱ μεταγενέστεροι.
Ahit (aht), A. ἀφ. söz verme, ὑποχρέωσις, συνθήκη, σύμβασις, ὅρκια. || — χρόνος, ἐποχή, αἰών. || — ἡλικία.
Ahitleşmek, T. ρμ. ἀλλ. (β' γεν.) sözleşmek, συνθηκολογῶ, συνομολογῶ συνθήκην.
Ahitname, II. ὄν. sözleşme kâadı, συνθήκη, τὸ ἔγγραφον τῆς συνθήκης.
Ahize, A. ὄν. alıcı, δέκτης, παραλήπτης.
Ahkâm, A. ὄν. kanunlar, emirler, διαταγαί, διατάξεις, ἐντολαί. || — i diniye, θρησκευτικαὶ διατάξεις. || — i kanuniye, διατάξεις τοῦ νόμου.
Ahkâm, A. ὄν. yıldızlardan mana çıkarma, οἰωνοί, μαντεῖαι. || — i nücumiye, οἰωνοὶ ἀστρολογικοί.
Ahlâf, A. ὄν. sonradan gelenler, διάδοχοι, ἀπόγονοι.
Ahlâk, A. ὄν. iyi huylar, ἤθη, χαρακτῆρες. || — sahibi, ἄνθρωπος χρηστοήθης. || — ı hasene, ἤθη ὡραῖα, χρηστά. || — ı zemime, ἀξιόμεμπτα ἤθη.
Ahlâkî, A. ἐπθ. iyi huylu, ἠθικός, τίμιος.
Ahlâkıye, A. ἐπθ. θ. τοῦ προηγ. || fazaili — ἀρεταὶ ἠθικαί.
Ahlâkıyat, A. ὄν. πλθ. τοῦ προηγουμ. θεωρίαι ἠθικῆς.
Ahlâkıyun, A. ὄν. iyi huylarla uğraşanlar, ἠθικολόγοι.
Ahlâklı, T. ἐπθ. τίμιος, ἠθικός.
Ahlâksız, T. ἐπθ. ἀνήθικος, κακοήθης.
Ahlâksızlık, T. ἀφ. κακοήθεια, ἀνηθικότης.
Ahlat, T. (ἑλλ.) yabani armut, ὀχράς.
Ahlâti erbaa = τὰ τέσσαρα ὑγρὰ τοῦ σώματος: αἷμα, φλέγμα, χολὴ καὶ μέλαινα χολή.
Ahmak, A. ἐπθ. bön, εὐήθης, βλάξ, μωρός. || — defteri, σημειωματάριον.

Ahmakça, T. ἐπρ. ὀλίγον βλακωδῶς. || — ἐπθ. ὀλίγον βλαξ.
Ahmer, A. ἐπθ. kırmızı, kızıl, ἐρυθρός. || ὄν. hilâli — ἐρυθρὰ ἡμισέληνος. || bahri — = şap denizi, Ἐρυθρὰ θάλασσα. || salibi — ἐρυθρὸς σταυρός.
Ahmet, A. ἐπθ. çok övülmeye lâyık, λίαν ἀξιέπαινος. || — ὄν. κ. Ἐπαίνετος, Ἐτέαρχος.
Ahrar, A. ὄν. sıkılmayanlar, serbestler, ἐλεύθεροι, φιλελεύθεροι.
Ahras, A. ἐπθ. dilsiz, βωβός, ἄλαλος.
Ahrem, A. [ἑλλ.] (ἀνατ.) ἀκρώμιον.
Ahret καὶ Ahıret, A. ὄν. öbür dünya, ἡ μέλλουσα ζωή.
Ahretlik, T. ἐπθ. θετός. || — evlât, θετὸς υἱός ἢ θετὴ κόρη. || —ἐρημίτης.
Ahsen, A. ἐπθ. çok güzel, ὡραιότερος —τατος, καλλίων—στος.
Ahşa, A. ὄν. bağırsaklar, v. s. ἐντόσθια.
Ahşap, A. ὄν. tahta, ξύλα, ξυλική.
Ahşap, A. ἐπθ. tahtadan yapılmış, ξύλινος. || — hane, ξυλίνη οἰκία.
Ahtapot, ἑλλ. ὄν. ὀκτάπους, πολύπους.
Ahter, Π. ὄν. yıldız, ἀστήρ. || —μτφ. οἰωνός.
Ahterşinas, Π. ὄν. yıldızcı, ἀστρολόγος.
Ahtetmek, T. ρ. οὐδ. söz vermek, ὁρκίζομαι, δίδω λόγον.
Ahtutmak, T. ρμ. οὐδ. (γεν. αἰτ.) πιάνει ἡ κατάρα τινός.
Ahu, Π. ὄν. ceylan, δορκάς. || —συνέκδ. ὡραία γυνή || —ὡραῖος, μαγευτικός.
Ahubaba, T ὄν. σύνθ. σεβαστός, πολιόθριξ, πάππος.
Ahududu, T. ὄν. σμέουρον.
Ahval, A. ὄν. bulunuşlar, haller, καταστάσεις, περιπτώσεις. || —γραμ. πτώσεις. || νομ. — i müşeddide = ağırlaştırıcı haller, περιπτώσεις ἐπιβαρυντικαί.
Ahvali âlem, A. σύνθ. ὄν. dünya halleri, ἡ κατάστασις τοῦ κόσμου.
Ahvali umumiye, A. σύνθ. ὄν. hepsinin bulunuşu, ἡ γενικὴ κατάστασις.
Ahvel, A. ἐπθ. şaşı, παραβλώψ.
Ahyan, A. ὄν. zamanlar, καιροί, στιγμαί.
Ahyanen, A. ἐπρ. arasıra, ἐνίοτε, ἔστιν ὅτε.
Ahz, A. ρ. ἀφ. alış, λῆψις. || — i asker, στρατοτολογία. || — i mevki, τοποθέτησις, λῆψις θέσεως. || —ü ita (κ. aksuata) ληψοδοσία = aksata.
Ahzetmek, T. ρμ. almak, λαμβάνω.

Aidat, A. ὄν. gelirat, πρόσοδοι, τυχηρά, εἰσοδήματα || — = vergi, φόροι.
Aidiyet, A. ὄν. aitlik, ἁρμοδιότης.
Aile, A. ὄν. çoluk çocuk, ev horantası, οἰκογένεια.
Ailevî, A. ἐπθ. οἰκογενειακός.
Ait, A. ἐπθ. geri dönen, ὁ ἐπανερχόμενος. || —ὁ ἀφορῶν, ὁ ἀνήκων, ἁρμόδιος. || —βοτ. στύλος πλαγιοφυής.
Aidolmak, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) ἀφορῶ, ἀνήκω, ἀποβλέπω.
Ak, T. ἐπθ. λευκός. || —ὄν. λευκότης, ἁγνότης, τιμιότης.
Akabe, A. ὄν. dar geçit, δίοδος, πέρασμα ἐπικίνδυνον.
Akabe atlatmak } T. ρμ. ἐνεργ. πηδῶ,
Akabe geçirmek } διέρχομαι πέρασμα ἐπικίνδυνον.
Akabî, A. ἐπθ. (ἀνατ.) ökçeye müteallik, πτερνικός, τῆς πτέρνας.
Akademi, ἑλλ. ὄν. Ἀκαδημία.
Akağa, T. ὄν. εὐνοῦχος λευκός.
Akağaç, T. ὄν. (δένδ.) βουμελία, μελία.
Akait, A. ὄν. din bağlantıları, inanılan şeyler, δόγματα, θεμελιώδεις διατάξεις τῆς θρησκείας.
Akakçe = T. ὄν. νόμισμα ἀργυροῦν, τὸ τρίτον τοῦ παρά.
Akamber, T. ὄν. ἄμβαρι τὸ λευκόν.
Akamet, A ὄν kısırlık, στείρωσις, ἀτοκία.
Akap, A. ὄν. ökçe, πτέρνα. || (ἐπὶ χρόνου) — ἀμέσως κατόπιν. || der — ἀμέσως, ἐν τῷ ἅμα || — inde, ἀμέσως μετ' αὐτό.
Akarat, A. ὄν. πληθ. τοῦ ἑπομένου.
Akaret καὶ Akar, A. ὄν. irat getiren yapı. κτῆμα προσοδοφόρον.
Akasma, T. ὄν. λευκὴ ροδῆ.
Akasya, Γλ. ὄν. (δένδ.) ἀκακία.
Akbaba, T. ὄν. (πτην.) γύψ.
Akbalık, T. ὄν. κέφαλος γλυκέων ὑδάτων.
Akbenek, T. ὄν. λευκὴ κηλὶς εἰς τὸν ὀφθαλμόν, λεύκωμα.
Akça, T. ἐπθ. ὑπόλευκος.
Akça καὶ Akçe, T, ὄν. νόμισμα, χρῆμα. || Kalp—κίβδηλον νόμισμα.
Akça(e) armudu, T. ὄν. εἶδός τι ἀπίου.
Akçasızlık καὶ akçesizlik, T. ἀφ. ἔνδεια πτωχεία.
Akciğer, T. ὄν. πνεύμων.
Akçıl, T. ἐπθ. ὑπόλευκος.
Akdem, A. ἐπθ. daha eski, daha önde

προηγούμενος, ἀρχαιότερος || —ἐπρ. (ἀφαιρ.) πρό, προηγουμένως.
Akdemce, T. ἐπθ. evvelce, ὀλίγῳ πρότερον.
Akdes, A. ἐπθ. çok mukaddes, ἁγιώτερος—τατος.
Akdiken, T. ὄν. λευκάκανθα.
Akgünlük, T. ὄν. λίβανος, κ. λευκοθυμίαμα.
Akıbet, A. ὄν. son, ἔκβασις, τέλος, τέρμα. || Akıbeti eyidir, τὸ τέλος του εἶναι καλόν. || — ἐπρ. τέλος, ἐπὶ τέλους.
Akıbetbin, ΑΠ. ἐπθ. sonunu gören, προορατικός.
Akıbet endiş, Π. ἐπθ. sonunu düşünen, προμηθεύς, προνοητικος.
Akibinde, A. ὄν. arkası sıra, μετά, ἀμέσως, μετά...
Akıcı, T. ἐπθ. ρέων, ρευστός.
Akide, A. ὄν. inanılan sey, δόγμα πίστεως, πίστις. || — şekeri, σακχαροκαυστον κ. ἀκηδές.
Akif, A. ἐπθ. Bir köşeye çekilip Tanrıya yalvaran, ἀσκητής.
Akik, A. ὄν. σάρδιος λίθος, κ. χακήκ.
Akıl (akl) A. ὄν. anlama, νοῦς, διάνοια, νοημοσύνη, φρόνησις, σύνεσις. || —defteri, σημειωματάριον. || —kutusu, φίλος ἐπιστήθιος.
Âkil, A. ἐπθ. uslu, νουνεχής, ἐχέφρων, συνετός, φρόνιμος.
Akil, A. μτχ. yiyen, ὁ τρώγων, ὁ καταβιβρώσκων.
Akilâne, Π. ἐπρ. usluca, συνετῶς, φρονίμως. || — ἐπθ. ὁ ἁρμόζων νουνεχεῖ, συνετῷ. συνετός.
Akılbaliğ, A. ὄν. καὶ ἐπθ. doğru düşünme yaşına gelmiş, ἐνήλικος.
Akıldişi, T. ὄν. ὀδοὺς σωφρονιστήρ.
Akile, A. ὄν. (νόσος) yenirce, καρκῖνος.
Akıl etmek, T. ρμ. οὐδ. σκέπτομαι.
Akılgın, T. ὄν. (δένδ.) μυρίκη, δένδρον, οὗ ὁ φλοιὸς χρησιμεύει τοῖς βυρσοδέψαις.
Akıl hocası, T. ὄν. δοκησίσοφος.
Akıl kesmek, T. ρμ. (αἰτ.) δύναμαι νὰ ἐννοήσω.
Akıllanmak, T. ρμ. οὐδ. φρονιμεύω, σωφρονίζομαι.
Akıllı, T. ἐπθ. νουνεχής, συνετός, φρόνιμος. || — adam, φρόνιμος ἄνθρωπος. || adam— = geerği gibi, φρονίμως, δεόντως, ὅσον ἔπρεπε.
Akıllılık, T. ἀφ. φρόνησις, σύνεσις.
Akılsız, T. ἐπθ. ἄνους, ἀνόητος ἄφρων. || πρμ. — başın taban çeker zahmetini = ἄβολος νοῦς, διπλοῦς ὁ κόπος.
Akılsızlık, T. ὄν. ἀφροσύνη, ἀνοησία.
Akılsızlık etmek, T. ρμ. ἀμτ. ποιῶ ἀνοησίαν, βλακίαν.
Akim, A. ἐπθ. kısır, στεῖρος. || — μτφ. μάταιος.
Akın, T. ὄν. ἐπιδρομή, λεηλασία.
Akın akın, T. ἐπρ. σωρηδόν.
Akıncılık, T. ἀφ. ἐπιδρομή.
Akıncı, T. ἐπθ. ἐπιδρομεύς, λαφυραγωγός.
Akın etmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) κάμνω ἐπιδρομήν, λεηλασίαν.
Akıntı, T. ὄν. ρεῦμα, (ποταμοῦ, θαλάσσης, ἢ ἀέρος).
Akıntıya kürek çekmek, T. ρμ. μτβ. ματαιοπονῶ.
Akip, A. ὄν. bir şeyin arkası sıra gelen, (ἀντίστ. τῇ προθ. μετὰ) ἀμέσως μετά...
Akır, A. ἐπθ. kısır, στεῖρος.
Akis (aks), A. ὄν. çarparak geri dönme), ἀνάκλασις, ἀντήχησις, ἀντιστροφή.
Akise, A. ὄν. ışığı geri çarpıcı avadanlık, ἀνακλαστήρ, ἀνάκλαστρον.
Akit (akt), A. ρμ. ἀφ. bağlama, düğümleme, kurma, σύναψις, θέσις, συνομολόγησις. || akti içtima = bir yere birikme, συνεδρία.
Âkit, A. ἐπθ. bağlayan, ὁ συμβαλλόμενος. || δυϊκ. akideyin.
Akıtma, T. ὄν. ἔγχυτον κ. λοκμᾶς.
Akıtma, T. ὄν. ἀπαρ. ἡ διοχέτευσις.
Akıtma, T. ὄν. κηλὶς εἰς τὸ μέτωπον ἵππου.
Akıtmak, T. ρμ. μτβ (αἰτ.) διοχετεύω, χύνω· || — οὐρῶ.
Akıtmalı, T. ὄν. ἵππος μὲ λευκὴν κηλῖδα εἰς τὸ μέτωπον.
Aklamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) λευκαίνω, καθαρίζω.
Aklen, A. ἐπρ. düşünce ile, anlayışla, νοερῶς, διανοητικῶς.
Aklı, T. ἐπθ. ὁ ἔχων λευκὸν στίγμα.
Aklî, A. ἐπθ. düşünceli, anlayışlı, διανοητικός.
Aklık, T. ὄν. λευκότης, λευκὸν ψιμύθιον κ. ἀσπράδι. || —ἀθώωσις.
Aklı karalı, T. ἐπθ. στικτός, παρδαλός.

Akliyat, A. ἐπθ. düşünceile anlaşılan, ἐπιστῆμαι στηριζόμεναι ἐπὶ τοῦ νοὸς καὶ τοῦ ὀρθοῦ λόγου.
Akma, T. ὄν. ἀπαρ. ρεῦσις, στάξιμο. || burun—sı=κατάρρους. || göz—sı, τύφλωσις.
Akmak, T. ρμ. οὐδ. ρέω, χύνομαι. || kan—χύνεται αἷμα=γίνεται πόλεμος. || ağzın suyu—ἐπιθυμῶ (=τρέχουν τὰ σάλια).
Akonit, ἑλλ. ὄν. (φυτ.) kurt boğan otu, ἀκόνιτον.
Akpelin, ἑλλ. ὄν. πιλῖνος ἤτοι ἄψινθος.
Akraba, A. ὄν. yakınlar, οἱ πλησίον, οἱ συγγενεῖς. || — ve taallûkat = οἱ συγγενεῖς καὶ οἱ οἰκεῖοι.
Akran, A. ὄν. eşler = eş, bir yaşta olanlar, ὁμήλικες, ὁμοβάθμιοι. || ἐν χρήσει καὶ ἀντὶ ἑνικοῦ, ὁμῆλιξ, ἴσος.
Akrep, A. ὄν. (ἔντ.) sokucu hayvan, σκορπίος. || —ἀστρ. Σκορπίος.
Akrep, A. ὄν. saat iğnesi, ὡροδείκτης.
Aksa, A. ἐπθ. ırakta bulunan, ἀπώτερος—τατος, ἀνώτατος. || —işark = ἡ ἄπω Ἀνατολή.
Aksaçlı, T. ἐπθ. λευκόθριξ.
Aksak, T. ἐπθ. χωλός.
Aksakal, T. ὄν. λευκὴ γενειάς.
Aksakallı, T. ἐπθ. λευκοπώγων.
Aksaklık, T. ἀφ. χωλότης.
Aksama, T. ὀν. ἀπαρ. χωλότης.
Aksamak, T. ρμ. οὐδ. χωλαίνω.
Aksata, T.=Aksoata, T.=Ahzüita, A. ρμ. ἀφ. alışveriş=λειψοδοσία.
Aksatmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀφίνω τὸ ἔργον ἀτελές.
Aksetmek, T. ρμ. (δοτ.) sesin bir yere vurup geri dönmesi, ἀνακλῶ, ἀντηχῶ, φθάνω εἰς τὰς ἀκοάς.
Aksi, A. ἐπθ. ters, ἐναντίος, ἀντίθετος. || — ἐπρ. uğursuz, ἐναντίως, οὐχὶ εὐνοϊκῶς.
Aksilik, T. ὄν. terslik, ἀναποδιά.
Aksine, T. ἐπθ. tersine, τοὐναντίον, ἀνάποδα.
Aksırık, T. ὄν. πταρμός.
Aksırma, T. ὀν. ἀπαρ. πταρμός.
Aksırmak, T. ρμ. οὐδ. πταρμίζομαι.
Aksırtıcı, T. ἐπθ. ὁ προξενῶν πταρμόν.
Aksırtmak, T. ρμ. διάμ. (αἰτ.) προξενῶ πταρμόν.
Aksu, T. ὀν. (παθλ.) καταρράκτης.
Aksülümen, T. ὄν. süblime, διχλωριοῦχος ὑδράργυρος, ἄχνη ὑδραργύρου.
Akşam, T. ὄν. ἑσπέρα. || —üzeri ἢ—suları, περὶ τὸ ἑσπέρας. || — yemeği, δεῖπνον. || — namazı, ἑσπερινὴ προσευχή. || dan, ἀφ' ἑσπέρας. || —şerifler hayır olsun=καλὴ ἑσπέρα.
Akşamcı, T. ἐπθ. ὁ ἐνωρὶς κοιμώμενος. || ὁ καθ' ἑκάστην ἑσπέραν πίνων καὶ μεθύων.
Akşamcılık, T. ἀφ. τὸ ἐνωρὶς κατακλίνεσθαι. || —τὸ καθ' ἑκάστην ἑσπέραν μεθύειν.
Akşamlamak, T. ρμ. οὐδ. διέρχομαι τὴν ἡμέραν ἐργαζόμενος ἢ περιμένων = βραδυάζομαι.
Akşamlatmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κάμνω τι νὰ διαρκέσῃ ἢ τινὰ νὰ περιμένῃ μέχρις ἑσπέρας, νὰ βραδυασθῇ.
Akşamlayın, T. ἐπρ. τὸ ἑσπέρας.
Akşamlı, T. ἐπθ. ἑσπέριος. || —sabahlı, ἐπρ. πρωὶ βράδυ.
Akşamlık, T. ἐπθ. ἑσπερινός. || bir — ὁ μίαν μόνον ἑσπέραν ἐπαρκῶν.
Akşamolmak, T. ρμ. οὐδ. βραδυάζει. || —βραδύνει ἢ παρέρχεται ἡ ἡλικία τοῦ ἀνθρώπου.
Aktar, T. καὶ Attar, A. ὄν. μυροπώλης, γελγοπώλης.
Aktarma, T. ὀν. ἀπαρ. μεταφορά, διαμετακόμισις. || — διόρθωσις, διευθέτησις.
Aktarmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) μεταφέρω, διαμετακομίζω. || — διορθῶ, διευθετῶ.
Aktetmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ) bağlamak, συνάπτω, συνομολογῶ. || meclis—=kurmak, συγκροτῶ συνεδρίαν, συμβούλιον.
Akya, T ὄν. (ἰχθ.) εἶδος μεγάλου γομφαρίου (λουφαρίου).
Al, T. ὄν. Ἐφιάλτης κ. βραχνᾶς.
Al, A. ὄν. çoluk çocuk, soy, οἰκογένεια, δυναστεία.
Âl, A. ὄν. dubara, δόλος, πανουργία, τέχνασμα, στρατήγημα.
Âl, A. ἐπθ. pembe, kırmızı, ἐρυθρός, ροδόχρους, ἀλουργής. || —yanak, ρόδινος παρειά. || - kan, ἐρυθρὸν αἷμα. || —boya, ἐρυθρᾶ βαφή.
Ala, ἰταλ. (μόρ.) κατά. || — turka (ἐπὶ ὥρας), τουρκιστί. || — fıranga, εὐρωπαϊστί.
Ala, T. ἐπθ. alaca, στικτός, παρδαλός, ποικιλόχρους.
Âlâ, A. ἐπθ. iyilerin 'iyisi, κάλλιστος,

ἐξαίρετος. || pek — ἐπρ. pek güzel, πολὺ καλά, ἐξαίρετα.
Alabalık, T. ὄν. (ἰχθ.) ἀμίας.
Alaca, T. ἐπθ. στικτός, παρδαλός.
Alaca bulaca, T. ἐπθ. ὁ ἔχων διάφορα χρώματα ἀσυμβίβαστα. || — μτφ. ἐλαττωμα.
Alacak, T. ὄν. πίστωσις, τὸ λαβεῖν.
Alacaklı, T. ἐπθ. πιστωτής, δανειστής.
Alacalanmak, T. ρμ. μσ. γίνομαι παρδαλός. || —ἐπὶ ὀφθαλμοῦ: θαμβοῦμαι.
Alacalı, T. ἐπθ. στικτός, παρδαλός. || — kumaş, ὕφασμα ποικιλόχρουν, στικτόν.
Alaçık, T. ὄν. oba, σκηνὴ νομαδική. || —σκιάς.
Alâka, A. ὄν. ilişik, gönül bağlama, σχέσις, συμπάθεια, συνάφεια, δεσμός, ἔρως. || — (χημ.) χημικὴ συγγένεια. || —(ἰατρ.) συμπάθεια.
Alâkadar, AΠ. ἐπθ. ilişiği olan, ἐνδιαφερόμενος, δικαιοῦχος.
Alâkalı, T. ἐπθ. gönül bağlamış, ὁ ἐνδιαφερόμενος, ἐραστής.
Alakarğa, T. ὄν. (πτην.) στικτὴ κορώνη.
Alâm, A. ὄν. kaygılar, λύπαι, θλίψεις.
Alamana, T. ὄν. ἁλιάς, πλοῖον ἁλιευτικόν, γρῖπος.
Al[a]manya, ὄν. ἡ Γερμανία.
Alâmet, A. ὄν. bilgilik, iz, σημεῖον, σύμβολον, φαινόμενον, θαῦμα. || — i matem, σημεῖον πένθους. || — i farika, σῆμα, διακριτικὸν σημεῖον. || hayır—i, καλὸς οἰωνός.
Alan, T. ὄν. θέσις ἀκοικτὴ ἐν δάσει, κ. ἀλάνι.
Alât, A. ὄν. avadanlık, ὄργανα, ἐργαλεῖα. || — i rasadiye, ὄργανα ἀστρονομικά. || — i kimyeviye, ὄργ. χημικά· || — i nariye, πυροβόλα. || — i tenasüliye, ὄργ. γεννητικά, κοινῶς τὸ ἀνδρικὸν μόριον.
Alaten, T. ὄν. λέπρα.
Alatenli, T. ἐπθ. λεπρός.
Alavere, T. ὄν. ταραχή, κυκεών, σύγχυσις. || — ἀγοραπωλησία χρεωγράφων. || — ἀντλία πρὸς διοχέτευσιν ὕδατος.
Alavereci, T. ἐπθ. ταραχοποιός. || — (ὄν.) παίκτης χρεωγράφων.
Alay, T. ὄν. ὅμιλος, σωρός, πλῆθος. || bir — adam, σωρὸς ἀνθρώπων. || — — σωρηδόν. || —malay, φύρδην μίγδην. || — στρ. σύνταγμα. || Mir — συνταγματάρχης. || — emini, ἐπιμελητὴς τοῦ συντάγματος. || — beyi, ταγματάρχης χωροφυλακῆς. || cenaze—ı, κηδεία. || bayram—ı, πομπὴ ἑορτῆς.
Alayci, T. ἐπθ. ὁ ἀγαπῶν νὰ πειράζῃ, νὰ περιπαίζῃ.
Alay etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) περιπαίζω, πειράζω.
Alay geçirmek, T. ρμ. οὐδ. δὲν προσέχω ὅταν ὁμιλῇ τις.
Alâyim. A. ὄν. nişanlar, σημεῖα, φαινόμενα. || —i semaviye, οὐράνια φαινόμενα. || — i sema, ἶρις, οὐράνιον τόξον.
Alâyır, Π. ἀφ. bulaşıklık, μίανσις, μόλυνσις. || —=boş gösteriş, ματαία ἐπίδειξις, ματαιότης. || — μτφ. μοιχεία.
Alay kurmak, T. ρμ. μετβ. διατάττω τὰ τῆς πομπῆς. || —ὀνειροπολῶ.
Aylı, T. ὄν. ὁ ἐκ τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ προαχθεὶς καὶ οὐχὶ σπουδασμένος ἀξιωματικός. || — μτφ. ἀγράμματος.
Alaz, T. ὄν. ἐρυσίπελας.
Alazlama, T. ὄν. ἀπαρ. κοκκίνισμα, καυτηριασις.
Alazlamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) καυτηριάζω, κοκκινίζω.
Alazlanmak, T. ρμ. μσ. γίνομαι κόκκινος, ἐρυθρὸς ἐκ τοῦ πυρὸς ἢ τῆς φλογός. || — ἐκ τοῦ πυρετοῦ παρουσιάζονται ἐπὶ τοῦ σώματος ἐρυθήματα.
Alca, T. ἐπθ. (ὑποκ.) ὑποκόκκινος.
Alçacık, T. ἐπθ. (ὑποκ.) χαμηλούτσικος, ὀλίγον χθαμαλός.
Alçak, T. ἐπθ. χθαμαλός, χαμηλός. || — μτφ. εὐτελής, ταπεινός, ποταπός. || — adam, ποταπὸς ἄνθρωπος. || —huylu, ταπεινὸς τὰ ἤθη. || — tabiatlı, χαμερπής. || — gönüllü, μετριόφρων.
Alçakça, T. ἐπθ. (ὑποκ.) ἀρκετὰ χαμηλός. || — μτφ. ἀρκούντως εὐτελής. || —gönülü, ἀρκούντως μετριόφρων.
Alçaklamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐξευτελίζω.
Alçaklanmak, T. ρμ. οὐδ. ἐξευτελίζομαι, σαίνω, κολακεύω χαμερπῶς.
Alçaklatmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ταπεινῶ. ὑποβιβάζω, σμικρύνω.
Alçaklık, T. ἀφ. εὐτέλεια, ποταπότης, χαμέρπεια.

Alçalmak, T. ρμ. οὐδ. κύπτω, χαμηλόνω. || — μτφ. ἐξευτελίζομαι, φέρομαι χαμερπῶς.
Alçarak, T. ἐπθ. = Alçakça.
Alçı, T. ὄν. γύψος. || — (ἐπιστημ.) kibritiyeti kils.
Alçılamak, T. ρμ. μετ. (αἰτ.) γυψόνω.
Alçılı, T. ἐπθ. γυψομένος.
Aldanç, T. ἐπθ. εὐαπάτητος.
Aldangıç, T. ὄν. δόλος, φενάκη, ἀπάτη.
Aldanış, T. ρμ. ἀφ. ἀπάτη.
Aldanma, T. ὄν. ἀπαρ. ἡ ἀπάτη.
Aldanmak, T. ρμ. μσ. ἢ πθ. (δοτ.) ἐξαπατώμαι. || — ἀπατόμενος ἐπαίρομαι, ἀλαζονεύομαι.
Aldatan, T. μτχ. τοῦ aldatmak, ὁ ἀπατῶν. || ahmak — βροχὴ λεπτὴ ἢ ἀπρόοπτος.
Aldatıcı, T. ἐπθ. ἀπατεών.
Aldatmaca, T. ὄν. δόλος, πανουργία, ἀπάτη.
Aldatmak. T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐξαπατῶ, πλανῶ.
Aldırmak. T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) λαμβάνω ἢ ἀγοράζω τι διά τινος.
Aldırmamak, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) ἀδιαφορῶ, δὲν δίδω σημασίαν, παραβλέπω. || — (δοτ. αἰτ.) δὲν ἀφίνω τινὰ νὰ λάβῃ τι.
Alelâde, A. τροπ. alışılmış şey gibi. κατὰ τὸ σύνηθες, συνήθως. οὐχὶ ἐκτάκτως.
Alelâcele, A. τροπ. çabuk olarak. ἐν βίᾳ, ἐν σπουδῇ, ἐν ταχει.
Alelâcayip, A. τροπ. hiç görülmemiş, ὅλος διόλου περίεργος, παράδοξος.
Aleddevam, A. ἐπρ. arkası kesilmiyerek, διαρκῶς.
Alelhusus, A. τροπ. hele, προπάντων, κατ' ἐξοχήν.
Alelitlak, A. τροπ. ... gibi, hepsi gibi, ἐν γένει, ἀπολύτως.
Alelûsul, A. τροπ. yolu ile, κατὰ τὴν τάξιν, κατὰ τὴν συνήθειαν.
Alelûmum, A. τροπ. bütün, hep, γενικῶς, ἐν γένει.
Âlem, A. ὄν. dünya. κόσμος, σύμπαν.
Alem, A. ὄν. bayrak, σημαία. || γραμ. ismi—ὄνομα κύριον.
Âlemara, AΠ. ἐπθ. dünya donangısı, κόσμημα τοῦ κόσμου, ἐγκαλλώπισμα.
Alemdar, AΠ. ὄν. bayrak taşıyan, σημαιοφόρος.
Âlemgir, AΠ. ὄν. dünyayı tutan, κοσμοκράτωρ.
Alemî, A. ἐπθ. dünyalık, κοσμικός, ἐπέγειος, γενικός.
Âlemiap, AΠ. ὄν. içki meclisi, εὐωχία, ὄργια.
Âlemi ervah, A. ὄν. öteki dünya, ὁ κόσμος τῶν πνευμάτων, τὰ πνεύματα, οἱ ἄγγελοι.
Âlemigayp, A. ὄν. görünmeyen dünya, ὁ ἀόρατος κόσμος.
Âlemi lâhut, A. ὄν. tanrılık tünyası, ἄϋλος, πνευματικὸς κόσμος.
Âlemi mana, A. ὄν. düş dünyası, ὁ νοερὸς κόσμος.
Âlemin, A. ὄν. dünyalar, οἱ κόσμοι, ὁ κόσμος. || Rabbil—ὁ Θεός [ὁ κύριος τῶν κόσμων.
Âlemiyane, AΠ. ὄν. iktidar, ἱκανότης, ἐπιτηδειότης.
Âlempenah, A. ἐπθ. herkesin sığınacağı yer, τὸ ἄσυλον τοῦ κόσμου ἤτοι ὁ Θεός.
Âlemşümul, A. ἐπθ. büyük, παγκόσμιος, μέγας.
Âlemtap, A. ἐπθ. dünyayı parlatan, ὁ φωτίζων, ὁ ζωογονῶν τὸν κόσμον.
Alenen, A. ἐπρ. her kesin gözü önünde, δημοσίᾳ, παρρησίᾳ.
Alenî, A. ἐπθ. açıkça, açık olarak, δημόσιος, ὁ δημοσίᾳ γινόμενος.
Aleniyet, A. ὄν. bir isin açıkça olması, δημοσιότης.
Aleniyete dökmek, T. ρμ. μτβ. δημοσιεύω, ἀποκαλύπτω.
Aleniyete vurmak, T. ρμ. ἀμτ. ἀποκαλύπτομαι [ἐπὶ ἀσχημίας].
Alessabah } A. ἐπρ. erkenden, λίαν
Alessahar } πρωΐ.
Alesseviye, A. ἐπρ. bir düzüye, ἐν γένει.
Alet, A. ὄν. avadanlık, ὄργανον, ἐργαλεῖον, μέλος τοῦ σώματος. || — ismi, γραμμ. ὀργανικὸν ὄνομα.
Alettafsil, A. ἐπρ. uzun uzadie anlatma, λεπτομερῶς.
Alettahmin, A. ἐπρ. aşağı yukarı, κατὰ προσέγγισιν, κατὰ συμπερασμόν.
Alev καὶ Alav, T. ὄν. yalaz, φλόξ.
Alev almak, T. ρμ. μσ. yalazlamak, ἀναφλέγομαι.
Alevî, A. ἐπθ. ὁ ἀνήκων εἰς τὴν τάξιν τῶν Σιΐτῶν ἤτοι Σιΐτης.
Âlevilik, T. ὄν. ἡ αἵρεσις τῶν Σιΐτῶν, τῶν ὀπαδῶν τοῦ Ἀλῆ.

Alevlendirmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀναφλέγω. || —μτφ. ερεθίζω, εξάπτω.
Alevlenmek, T. ρμ. μσ. ἀναφλέγομαι, ἀνάπτω, κορόνω. || — μτφ. εξάπτομαι, ερεθίζομαι.
Alevli, T. επθ. κορωμένος, διάπυρος. || —ἐρεθισμένος, κορωμένος.
Aleyh, A. σύνθ. onun üzerine, ona, ἐπ' αὐτοῦ, ἐπ' αὐτόν. || binaen—ἑπομένως, κατὰ συνέπειαν. || müddea—ὁ ἐναγόμενος. || müstenifün— ἐφεσίβλητος.
Aleyhtar, AΠ. ἐπθ. zıt, πολέμιος, ὁ καταφερόμενος, ὁ εναντίος.
Aleyküm selâm, A. σύνθ. ὄν. size selâm olsun, εἰρήνη ὑμῖν. Ἀπάντησις τοῦ selâm aleyküm.
Algoncar, T. ὄν. ἀγριοκέρασον. || —agacı, ἀγριοκερασιά.
Ali, A. επθ. yüce [ἐν χρήσει μᾶλλον aliye], ὑψηλός.
Âli, A. ἐπθ. yüce, μέγας, ἔξοχος, ὑψηλός.
Alıç, T. ὄν. εἶδος ἀγριοδαμασκήνου.
Âlicah, AΠ. ἐπθ. büyük mesnet sahibi, ὁ υψηλῆς περιωπῆς. || halâskâri — Σωτὴρ ὑψηλῆς περιωπῆς. [ὁ Μ. Κ. Πασᾶς].
Âlicenap, AΠ. ἐπθ. tabiatı yüksek, μεγαλόφρων, μεγάθυμος. || — adam, ἀνὴρ μεγάθυμος.
Âlicenaplık, T. ὄν. ἀξιοπρέπεια, μεγαθυμία.
Alıcı, T. ἐπθ. ὁ ἀγοραστής.
Âli güher, AΠ. ἐπθ. tıyneti yüksek olan, ὁ εὐγενοῦς χαρακτῆρος, ὁ ὑψηλῆς φύσεως.
Alihe, A. ὄν. ilâhlar, θεοί (εἰδωλολατρῶν).
Âlihimmet, A. ἐπθ. himmeti yüksek, ἀκάματος, μεγαλεπίβολος.
Alık, T. ἐπθ. εὐήθης, ἠλίθιος, ἀφηρημένος, βλάξ. || — — bakmak, βλέπω ἠλιθίως.
Âlikadır, A. ὄν. değeri yüce, περιωπή, ὑψηλὴ ἀξία.
Alıklanmak, T. ρμ. οὐδ. γίνομαι ἀφηρημένος, ἀποβλακόνομαι.
Alıklaşmak, T. ρμ. συνώνυμον τοῦ προηγουμένου.
Alıklatmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀποκοιμίζω, ἀποβλακόνω τινά.
Alıkomak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀναχαιτίζω, κρατῶ.
Alıkomak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) φυλάττω, κρατῶ τι δι' ἄλλον ἄνθρωπον ἢ οι' ἄλλοτε.
Alil, A. ἐπθ. ἀσθενής, ὁ πάσχων. || — τυφλός.
Alım, T. ὄν. ἀφ. λῆψις, ἀγορά. || — satım, ἀγοραπωλησία. || — χωρητικότης. || — ἕκτασις τὴν ὁποίαν διανύει βλῆμα ἢ ὀφθαλμός.
Âlim, A. ἐπθ. çok okumuş, σοφός, πεπαιδευμένος, λόγιος.
Âlimakam, A. ἐπθ. yeri yüce, ὁ περιωπῆς, ὑψηλῆς θέσεως.
Alimallah, A. ἐπθ. tanrı bilir, μάρτυς ὁ Θεός=μὰ τὸν Θεόν.
Âlimane, AΠ. ἐπρ. çok okumuşçasına, σοφῶς.
Âlimekân, AΠ. ἐπθ. σύνθ. συνώνυμ. τοῦ προηγουμένου.
Alımlı, T. ἐπθ. εὐφυής, ἔξυπνος, ἀγχίνους.
Âlimlik, T. ὄν. εὐπαιδευσία, ἀγχίνοια, σοφία.
Alın, T. ὄν. μέτωπον.
Alındamarı, T. ὄν. αἰδώς. || — patlamış, ἀναιδής.
Alıngaç, T. ἐπθ. üstüne alınan, ὁ δυσαρεστούμενος ἀπὸ κάθε τι [ὅστις τὸ παίρνει ἐπάνω του].
Alınkarışlamak, T. σύνθ. ρμ. μτβ. (γεν. αἰτ.) ἐπιδοκιμάζω, ἐπευφημῶ.
Alınkarışlamak, T. ρμ. σύνθ. μτβ. (γεν. αἰτ.) προκαλῶ εἰς ἀγῶνα.
Alınlık, T. ὄν. κόσμημα μετώπου, διάδημα, στέμμα.
Alınmak, T. ρμ. μσ. δυσαρεστοῦμαι, ταράττομαι.
Alınmak, T. ρμ. πθ. (ἀφαιρ.) ἀγοράζομαι, λαμβάνομαι.
Alın yazısı, T. ὄν. τύχη, πεπρωμένον, εἱμαρμένον [κ. τὸ γραπτό].
Alış, T. ρμ. ἀφ. λῆψις.
Âlişan, A. ἐπθ. şöhreti yüksek, ἔνδοξος, μεγακλεής.
Alışık, T. επθ. (δοτ.) συνειθισμένος, ἥμερος.
Alışılmak, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) συνειθίζω, ἐξοικειοῦμαι.
Alışkan, T. ἐπθ. (δοτ.) συνειθισμένος, ἥμερος.
Alışkanlık, T. ἀφ. συνήθεια, ἕξις.
Alışmak, T. ρμ. οὐδ. συνειθίζω, ἐξοικειοῦμαι.
Alıştırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐθίζω

τινὰ εἴς τι, γυμνάζω, ἐξημερῶ, ἐξοικιῶ.
Alışveriş, T. ὄν. ληψοδοσία, σχέσις, ἐμπόριον, συναλλαγή.
Âlitebar, ΑΠ. ἐπθ. soyu yüksek, ὁ ἐξόχου, ὑψηλῆς καταγωγῆς.
Alıvermek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) λαμβάνω, προμηθεύω ἢ ἀγοράζω τι δι' ἄλλον ἐν τάχει.
Alkış, T. ὄν. ἐπευφημία, ζητωκραυγή.
Alkışlama, T. ὀν. ἀπαρ. ἐπευφημία, ζητωκραυγή.
Alkışlamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐπευφημῶ, ζητκωραυγάζω. || her tarafta Halâskârı alkışladılar=παντοῦ ἐπευφήμησαν τὸν Σωτῆρα.
Alkışlanmak, T. ρμ. πθ. (ἀφαιρ.) ἐπευφημοῦμαι.
Alkol, A. ὄν. [σύνθ. ἀπὸ τὸ *al* καὶ *küul*, ἐξ οὗ καὶ *alküul*=—] = οἰνόπνευμα.
Allah, A. ὄν. [σύνθ. ἀπὸ τὸ *al* = ὁ καὶ *ilâh* = Θεός] = ὁ Θεός. || — — Θεέ μου! || — âlem, ἐὰν δὲν ἀπατῶμαι, ὡς φαίνεται. || — aşkına! πρὸς Θεοῦ! || — göstermesin = ὁ Θεὸς φυλάξαι! || — kerim, ἔχει ὁ Θεὸς ἤτοι δὲν ἀπελπίζομαι. || —razı olsun, εὐχαριστῶ. || — vere = εἴθε. || vallah, billah, tallah=μὰ τὸν Θεόν. || inşa — Θεοῦ θέλοντος.
Allak, T. ἐπθ. δόλιος, πανοῦργος, ραδιοῦργος, ἄστατος.
Allakbullak, T. ἐπθ. ποικιλόχρους εἰς βαθμὸν γελοῖον, συγκεχυμένος.
Allemkallem, T. ἐπρ. τέχνασμα, σκευωρία.
Allemkallem etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀπατῶ, πείθω ἐπιτηδείως. || allem etti, kallem etti, προσεπάθησε διὰ παντὸς τρόπου.
Allık, T. ὄν. ἐρυθρότης. || ὄν. φυκίον κ. φκιασίδι, κοκκινάδι.
Almak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) λαμβάνω. || yol — διανύω ὁδόν. || soluk— ἀναπαύομαι. || kentimi — ἀναχαιτίζω ἐμαυτόν. || maskaraya — περιπαίζω τινά. || suretini — ἀντιγράφω.
Almıaçık, T. ἐπθ. ἀκηλίδωτος.
Almıak, T. ἐπθ. τίμιος, ἀνεπίληπτος.
Alp, T. ἐπθ. ἥρως, γενναῖος, ἀνδρεῖος.
Alt, T. ὄν. τὸ κάτω, τὸ ὑποκάτω, ὑπό. bıyık—ı, μυκτηρισμός, ἐμπαιγμός. || —kat, ἐπθ. τὸ κάτω πάτωμα. || — sokak, ἡ κάτω ὁδός. || — dudak, τὸ κάτω χεῖλος. || επρ. — tan—a, κρυφίως.
Altetmek, T. ρμ. ἐνεργ. νικῶ.
Altı, T. ἀριθ. ἕξ.
Altı kat, T. ἀριθ. ἑξαπλοῦς. || — ἑξαόροφος.
Altı köşe, T. ἀριθ. ἑξάγωνος.
Altılı, T. ὄν. ἑξάριον (τοῦ χαρτοπαιγνίου).
Altılık, T. ὄν. ἑξάριον (νόμισμα).
Altın, T. ὄν. χρυσός. || ak — πλατίνα. || —ἐπθ. χρυσοῦς. || —saat, χρυσοῦν ὡρολόγιον.
Altıncı, T. ἀριθ. ἕκτος.
Altıncı, T. ὄν. χρυσοχόος.
Altın kaplama[lı], T. ὄν. ἐπίχρυσος.
Altın kökü, T. ὄν. ἰπεκουάνα, ρίζα ἐμετική.
Altınlamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) χρυσῶ, περιβάλλω διὰ χρυσοῦ.
Altınlı, T. ἐπθ. χρυσοῦς.
Altın otu, T. ὄν. (φυτ.) σκολόπενδρα.
Altıntop, T. σύνθ. χρυσῆ σφαῖρα. || — (βοτ.) ἀκακία ἡ φαρνεσιανή, κ. γαζία.
Altıntopu, T. σύνθ. ὡραῖος. || —συνέκδ. πλοῦτος.
Altı parmak, T. σύνθ. ἑξαδάκτυλος. || —(ἰχθ.)=θύννος.
Altı patlar, T. ὄν. πολύκροτον.
Altışar, T. ὄν. ἀνὰ ἕξ.
Altmış, T. ἀριθ. ἑξήκοντα.
Altmışar, T. ἀριθ. ἀνὰ ἑξήκοντα.
Altmışıncı, T. ἀριθ. ἑξηκοστός.
Altmışlamak. T. ρμ. οὐδ. γίνομαι ἑξηκοντούτης.
Altmışlık, T. ὄν. νόμισμα ἀξίας ἑξήκοντα παράδων. || —ἑξηκοντούτης.
Altolmak, T. ρμ. ἀμτβ. νικῶμαι, καταβάλλομαι.
Altta kalmak, T. ρμ. ἀμτβ. μένω ὑποκάτω, νικῶμαι.
Altüst, T. ἐπρ. ἄνω κάτω.
Altüst etmek, T. ρμ. μτβ. κάμνω ἄνω κάτω, ἀνακατόνω, ἀναστατόνω.
Alûde, Π. μτχ. bulaşık, batkın, μεμολυσμένος, βεβυθισμένος.
Alûfte, Π. ὄν. sevdalı, ἐρωτόληπτος, ἔκδοτος. || —kadın, γυνὴ πόρνη.
Âm, A. ἐπθ. bayağı, κοινός, δημόσιος. || γραμμ. ismi — ὄνομα προσηγορικόν. || tariki—δημοσία ὁδός.
Âm, A. ὄν. bayağı adamlar, ὁ λαός, ὁ ὄχλος, πλθ. avam.

Âma, Ἀ. [ἑλλ.] ὄν. τυφλοί, || ἐν χρήσει ἀντὶ ἑν.=kör, ἀόμματος.
Ama, A. ὄν. körlük, τυφλότης, τύφλωσις.
Amaç, Π. ὄν. nişan, σκοπός, στόχος, τὸ σημάδι πρὸς ὃ σκοπεύει τις.
Amaçğâh, Π. ὄν. nişan yeri, τόπος ἔνθα στήνεται ὁ σκοπός (τὸ σημάδι).
Amade, Π. επθ. hazır, ἕτοιμος, προπαρασκευασμένος.
Amade etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) hazırlamak, προετοιμάζω.
Amade olmak, T. ρμ. μσ. beklemek, προπαρασκευάζομαι, προσδοκῶ.
Amal, A. ὄν. i ler, ἔργα, πράξεις. || —i erbaa, αἱ 4 πράξεις.
Âmal, A. ὄν. umular, ἐλπίδες, πόθοι.
Aman, T. ἐπρ. ἐκφράζον πόνον ψυχικὸν ἢ σωματικόν, ἢ διεγερτικὸν προσοχῆς. || — ne yapıyorsun! πρόσεχε, τί κάμνεις!
Aman, A. ὄν. korkusuzluk, ἀσφάλεια, προστασία — χάρις, ἔλεος.
Aman demek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) ζητῶ ἔλεος, χάριν, προστασίαν.
Aman dilemek, T. ρμ. (αἰφ.) συνών. τοῦ προηγ.
Amansız, T. ἐπθ. ἄσπλαγχνος, ἀνηλεής. || —ἐπρ. δεινῶς, ἀσπλάγχνως.
Aman vermek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) συγχωρῶ, δίδω χάριν.
Ambar, ἑλλ. ὄν. ἀποθήκη, κ. ἀμπάρι (=ἐμπορεῖον).
Ambarcı, T. ὄν. ἀποθηκάριος.
Amber, A. ὄν. güzel koku, ἄμβαρι.
Amber balığı, T. ὄν. φάλαινα, λέγεται καὶ *adabalığı*,
Amberbar, Π. ἐπθ. güzel kokulu, εὐώδης.
Amberbaris, ἑλλ. ὄν. kadın tozluğu, (φυτ.) ὀξυάκανθα, δράτσινον.
Amber çiçeği, T. ὄν. κύανος ὁ εὐώδης, κ. γαζία.
Amberin, Π. ἐπθ. güzel kokulu, εὐώδης.
Amberiye, A. yayla çiçeği, ροσόλιον ἤτοι ποτόν τι ἀλκοολικόν.
Amberiye. A. ὄν. Ἀρβροσία.
Amca, A. ὄν. θεῖος ἐκ πατρός.
Amca zade, ΑΠ. ὄν. ἐξάδελφος ἢ ἐξαδέλφη ἐκ θείου πρὸς πατρός.
Amden, A. ἐπρ. isteyerek ve bilerek, ἐκ προμελέτης, ἀπὸ σκοποῦ, ἐκ προθέσεως.

Âmedî, Π. ὄν. Riyasetin baş yazıcısı, εἰσηγητὴς τοῦ Προεδρικοῦ γραφείου τῆς Δημοκρατίας. || — =geliş, ἔλευσις. || hoş — καλῶς ὁρίσατε, βλέπε καὶ *Merhaba*.
Amel. A. ὄν. iς, πρᾶξις, ἔργον. || — ἐνέργεια. || — πρᾶξις ἀριθμητικῆς. || —(ἰατρ.) ἐγχείρησις. || — διάρροια.
Amele, A. ὄν. işçiler, ἐργάται. || — T. (ἀντὶ ἑνικοῦ) işçi, ırgat, ἐργάτης.
Amel etmek, T. ρμ. μτβ. ἐνεργῶ.
Amelî. A. ἐπθ. πρακτικός.
Ameliyat, A. ὄν. [ἀντὶ τοῦ ἑν. ameliye], i·, ἐργασία, πρᾶξις, ἐφαρμογή. || — ἐγχείρησις.
Ameliyathane, ΑΠ. ὄν. iς evi, ἐργαστήριον [χημ., φυσ. κτλ.].
Amelmanda[e], Π. ὄν. işten kalmış adam, ἀπόμαχος, ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν.
Amel vermek, T. ρμ. μτβ. ἐνεργῶ, προξενῶ διάρροιαν [ἐπὶ ἰατρικοῦ].
Amenna, A. ρμ. inandık, diyecek yok, ἐπιστεύσαμεν, βεβαίως, βεβαιοῦμεν.
Ametçi, T. ὄν. εἰσηγητὴς τοῦ Προεδρικοῦ γραφείου τῆς Δημοκρατίας.
Amik, A. ἐπθ. derin, βαθύς. || ariz ve—, inceden inceye, λεπτομερῶς.
Amil, A. ἐπθ. işçi, işleyen, ἐνεργητικός, ὁ ἐργαζόμενος, ὁ κατασκευάζων.
Amil olmak, T. ρμ. μτβ. işlemek, ἐνεργῶ, πράττω.
Âmim, A. ἐπθ. herkes için, κοινός, γενικός.
Amin, A. ἢ Συρ. ἐπρ. öyle olsun, γένοιτο!
Âmir, A. μτχ. buyuran, ὁ διατάσσων. || — ὄν. buyurukçu, ἀρχηγός, προϊστάμενος. || — Κυβερνητικὸς ἀνώτερος ἤτοι ἡγεμὼν κτλ.
Âmir = mamur, A. ἐπθ. ısli, ὁ ἀκμάζων, θάλλων, κατῳκημένος.
Amiral, A. ὄν. [= âmir-ül-ma], deniz baş buyurukçusu, ναύαρχος.
Amirane, ΑΠ. ἐπθ. καὶ ἐπρ. buyurukçuya yakışır surette, ἡγεμονικῶς.
Amiyane, ΑΠ. ἐπθ. kabaca, κοινός, χυδαῖος. || tabirati — ἐκφράσεις ἐσφαλμέναι.
Amiz, Π. μτχ. δι' ἧς σχηματίζονται σύνθ. ἐπίθετα. || hikmet — σοφός, ἀνάμικτος σοφίᾳ. || esrar — μυστηριώδης. || hayret — θαυμαστός. || hakaret — προσβλητικός.

Amma! Τ. ἐπιφώνημα θαυμασμοῦ ἢ ὑπερβολῆς δηλωτικόν. || —yaptın ha! ὡς θαυμαστὸν λέγεις! ἅμα δὰ τὸ ἔκαμες καὶ σύ!

Amma, Α. σύνδ. şukadar var ki, ὅμως, ἀλλά. || geldi — bir sey demedi, ἦλθεν, ἀλλ' οὐδὲν εἶπε.

Amme, Α. ἐπθ. herkes, δημόσιος, κοινός. || —ὄν. ahali, τὸ κοινόν, ὁ λαός.

Ampirik, ἑλλ. ἐπθ. tahsilsiz, tecrübeli, πρακτικός, ἐμπειρικός.

Amuden, Α. ἐπρ. (γεωμ.) yukardan aşağıya düz olarak, καθέτως. || — κατ' εὐθεῖαν.

Amudî, Α. ἐπθ. yukardan aşağıya düz olan, κάθετος. || hattı—γραμμὴ κάθετος.

Amut, Α. ὄν. direk, κίων, στύλος || — (γεωμ.) κάθετος. || (ἀνατ.) amudü fekari=bel kemiği, σπονδυλικὴ στήλη.

An, Α. ὄν. στιγμή, καιρός. || el' — ἐπρ. şimdi, daha, εἰσέτι. || bir — de, ἐν μιᾷ στιγμῇ. || o—de=o aralık, ἐν τῷ ἅμα, ἐν ἐκείνῃ τῇ στιγμῇ.

An, Α. πρόθ. ...den, dan, ἐκ, ἀπό. || — samim il kalp = bütün yürekten, ἐκ βάθους καρδίας, εἰλικρινῶς.

Ân, Π. ἀφ. güzellik, κάλλος, ὡραιότης.

Ana, Τ. ὄν. μήτηρ. || süt — τροφός. || üvey—μητρυά. || kayın — πενθερά. || büyük—προμήτωρ. || — dan doğma, ἐκ γενετῆς. || — baba günü, σύγχησις, βαβυλωνία. || —πηγή, βάσις.

Anaç, Τ. ἐπθ. kurnaz, πονηρός, πεπειραμένος.

Anaçlanmak, Τ. ρμ. οὐδ. kurnazlanmak, karnazlaşmak, ἀποκτῶ πεῖραν, γίνομαι πονηρός.

Anaçlık, Τ. ἀφ. kartlık, kurnazlık, ἐπιτηδειότης, πονηρία, ἐμπειρία.

Anadefter, Τ. (ἑλλ.) ὄν. Μητρῷον.

Anadolu καὶ Anadol, ἑλλ. ὄν. ἡ Ἀνατολή, ἡ Μ. Ἀσία.

Anadolulu, Anapollu, Τ. ὄν. Μικρασιάτης, Ἀνατολίτης.

Anafor, ἑλλ. ὄν. yukarı tarafa akan, ἀνάρρους, ἀντίρευμα. || — μτφ. δωρεάν, φιλοδώρημα ἀκούσιον ἢ δι' ἐπιβολῆς.

Anaforcu, Τ. ἐπθ. ὁ δωρεὰν ἀποκτῶν ἢ ἀπολαμβάνων τι.

Anahtar, Α. ἑλλ. ὄν. açar, ἀνοικτήρ, κλείς. || saat—i, κλειδίον ὡρολογίου. || — uydurmak, προσαρμόζω κλεῖδα (μτφ.) μετέρχομαι δόλον. || cebinde yüz — δόλιος. || bir eyin—ını bulmak, εὑρίσκω τὴν κλεῖδα πράγματός τινος, λύω.

Analık, Τ. ὄν. μήτηρ θετή, γυνὴ γραῖα ἐπέχουσα θέσιν μητρός. || — δικαίωμα μητρός.

An'anat, Α. ὄν. πλθ. τοῦ ἐπομ. ağızdan ağıza işitilen şeyler, παραδόσεις διαδοχικαὶ ἀπὸ στόματος εἰς στόμα.

An'ane, Α. ὄν. ağızdan ağza işitilen şeyler, παραδόσεις διαδοχικαὶ ἀπὸ στόματος εἰς στόμα.

Anasır, Α. ὄν. πληθ. asıllar, στοιχεῖα, βάσεις. || — (χημ.) στοιχεῖα=—ι er baa, τὰ 4 στοιχεῖα: πῦρ, ἀήρ, ὕδωρ, γῆ.

Anason, ἑλλ. ὄν. ἄνισον (γλυκάνισον). || çin—u, συνάνισον.

Anasoncu, Τ. ὄν. ἔμπορος γλυκανίσου.

Anasonlu, Τ. ἐπθ. ὁ ἐξ ἀνίσου. || — gevrek, δίπυρον μὲ γλυκάνισον.

Anason ruhu, Τ. ὄν. πνεῦμα (σπίρτο) γλυκανίσου.

Anason yağı, Τ. ὄν. ἔλαιον γλυκανίσου.

Anbean, Α. ἐπρ. arasıra, ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν.

Anca καὶ ancak, Τ. ἐπρ. μόλις, τόσον.

Ancilayin, Τ. ἐπρ. παντοτρόπως, ὡς ἐκεῖνος.

Andak, Τ. ἐπρ. αἴφνης, ἐξ ἀπροόπτου, πάραυτα, βλ. patadak.

Andelip, Α. ὄν. bülbül, ἀηδών. || — feryadı, θρῆνος ἀηδόνος.

Andık, Τ. ὄν. sırtlan, ὕαινα.

Andırmak, Τ. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ὑπομιμνήσκω, φέρω εἰς τὸν νοῦν, κάμνω ὥστε νὰ ἐνθυμηθῇ τις.

Andiz, Τ. ὄν. θάμνος, θαμνὼν περὶ τὴν πόλιν. || —τόπος φαύλων, συνοικία ἑταιρῶν.

Andiz otu, Τ. (φυτ.) ἐλένιον.

Ane, Α. ὄν. kasık, ἥβη, τὸ κατὰ τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν τριχούμενον μέρος τοῦ ὑπογαστρίου.

Anenfeanen, Α. ἐπρ. gittikçe, ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν, ὁσημέραι.

Angarya, ἑλλ. ὄν. ἀγγαρεία, ἐργασία γινομένη ἄνευ ὀρέξεως, ἐπιπολαίως.

Angıt, Τ. ὄν. (πτην.) κολυμβίς.

Anide, Τ. ἐπρ. πάραυτα, ἀμέσως.

Anif, Α. ἐπθ. sert, kaba, τραχύς, ἀπότομος, σκληρός.

Anka, Α. ὄν. φοῖνιξ ἤτοι πτηνὸν μυ-

θολογικὸν τεραστίου μεγέθους.
Ankarip, A. ἐπρ. yakında, προσεχῶς, ἐντὸς ὀλίγου.
Ankastin, A. ἐπρ. isteyerek, ἐκ προμελέτης, ἐκ προθέσεως=kasten.
Anladılış, T. ρμ, ἀφ. παράστασις, ἔκθεσις ὑποθέσεως.
Anlamak. T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐννοῶ, καταλαμβάνω.
Anlaşılan, T. ἐπρ. ὡς φαίνεται, κατὰ τὰ φαινόμενα.
Anlaşılmak, T. ρμ. πθ. (ἀφαιρ.) γίνομαι καταληπτός, ἐννοοῦμαι.
Anlaşmak, T. ρμ. ἀλλ. (β' γεν.) συνεννοῦμαι μετά τινος, συμβιβάζομαι,
Anlayış, T. ἀφ. νόησις, νοημοσύνη, ἀντίληψις, ἀγχίνοια.
Anlayışlı, T. ἐπθ. νοήμων, ἀγχίνους, εὐφυής.
Anlatmak, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) ἐξηγῶ, δίδω τινὶ νὰ ἐννοήσῃ.
Anlı, T. ἐπθ. ὡραῖος.
Anmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐνθυμοῦμαι, ἀναπολῶ εἰς τὴν μνήμην, ἀναφέρω.
Anne, T. ὄν. μήτηρ. || büyük — προμήτωρ.
Ansızın, T. ἐπρ. αἰφνηδίως.
Ant, T. ὄν. ὅρκος.
Antetmek, καὶ antiçmek T. ρμ. οὐδ. ὁρκίζομαι.
Antika, Ἰτ. ὄν. ἀρχαῖον πρᾶγμα, σπάνιον, περίεργον.
Antimon, Λατ. ὄν. (μέταλ.) ἀντιμόνιον. || hamizi—ἀντιμονικὸν ὀξύ.
Antimonî, A. (ἐκ τοῦ προηγ.) ἐπθ. ἀντιμονιώδης.
Antimonit, A. (ἐκ τοῦ προηγ.) ὄν. ἀνμονιακὸν ἅλας.
Antlaşmak, T. ρμ. ἀλλ. (β' γεν.) ὁρκίζεσθαι ἀμοιβαίως, συνθηκολογεῖν.
Antlı, T. ἐπθ. ἔνορκος.
Ant vermek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) ὁρκίζω.
Anudane, ΑΠ. ἐπρ. inat ile, μετ' ἰσχυρογνωμοσύνης, μετ' ἐπιμονῆς.
Anut, A. ἐπθ. inatçı, πείσμων, ἰσχυρογνώμων.
Anutluk, T. ὄν. inatçılık, πεῖσμα, ἰσχυρογνωμοσύνη.
Ap, Π. ὄν. su, ὕδωρ.
Apaçık, T. ἐπθ. ὀρθάνοικτος, ἀναφανδόν.
Apak, T.=ap ak, ἐπθ. κατάλευκος.
Apalak, T. ὄν. εὐτραφὴς παῖς, ἀφράτος.
Apansız, T. ἐπρ. ἐξ ἀπροόπτου, αἰφνηδίως.
Aparmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἁρπάζω, ἀπάγω, ὑπεξαιρῶ.
Apartmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἁρπάζω, ὑπεξαιρῶ.
Apaz, T. ὄν. avuç, δράξ, φοῦχτα (φουχτιά).
Apazlama, T. ὀν. ἀπαρ. σάλος, πλαγία ταλάντευσις πλοίου.
Apazlamak, T. ρμ. οὐδ. κλονοῦμαι, κ. κοντυλῶ, ταξειδεύω μὲ ἄνεμον ἐλαφρόν (ἐπὶ πλοίου).
Apış, T. ὄν. iç but, τὸ ἔσωθεν παχὺ μέρος τοῦ μηροῦ.
Apışık, T. ἐπθ. yorgun, κεκμηκός, καταβεβλημένος.
Apışmak, T. ρμ. οὐδ. δὲν δύναμαι νὰ κατορθώσω τι.
Apışmak, T. ρμ. οὐδ. ἀποκάμνω, κάθημαι μὲ ἀνοικτὰ σκέλη.
Apıştırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) yormak, κουράζω, καταβάλλω.
Apıştırmak, T. δὶ· μτβ. προσδένω τὸ πλοῖον ἑκατέρωθεν ἢ ρίπτω ἄγκυραν ἑκατέρωθεν.
Apokorya, ἑλλ. ὄν. ἀπόκρεω.
Apolet, Γλ. ὄν. ἐπωμὶς στρατιωτική.
Apsent, ἑλλ. ὄν. (φυτ.) ἄψινθος. || — (ποτὸν) ἀψίνθιον.
Apşak, T. ἐπρ. yorgun, κεκμηκώς, κουρασμένος. || —tembel, ὀκνηρός.
Apşar, Π. ὄν. su şarıltısı, κελάρυσμα ὕδατος, καταρράκτης.
Aptal, A. ὄν. dilenci, ἐπαίτης || —ἀφελής. || — = bön, εὐήθης, σχολαστικός, βλάξ.
Aptallık, T. ἀφ. ἀφέλεια, εὐήθεια.
Aptalsı, T. ἐπθ. βλακώδης.
Aptan, T. ὄν. süzgeçli kova, τρυπητὸν ποτιστήριον κήπου.
Aptes = aptest, Π. ὄν. yıkanmak, νίψιμον.
Aptes almak, T. ρμ. ἀμτ. νίπτομαι. [λαμβάνω καθαρμὸν πρὸ τῆς προσευχῆς].
Aptesane = aptesthane, Π. ὄν. ayak yolu, ἀπόπατος.
Aptes bozan, T. ἐπθ. ἐπιβλαβής. || — (φυτ.) ὄν. τράγιον.
Aptes bozmak, T. ρμ. οὐδ. ἐξέρχομαι πρὸς ἀνάγκην.
Aptes iktiza etmek, T. ρμ. οὐδ. πάσχω ὀνείρωξιν [ἀπαιτεῖται καθαρμός].

Apteslik, T. ὄν. βραχὺ φόρεμα [ὅπερ φοροῦσι κατὰ τὸν θρησκευικὸν καθαρμόν].
Aptessiz, T. ἤτοι aptestsiz, ἐπθ. ἄνιπτος. || —μτφ. κακοήθης, ἀχρεῖος.
Aptestan, Π. ὄν. el suyu ibriği, ὑδρορρόη καθαρμοῦ.
Aptes vermek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐπιτιμῶ, ἐπιπλήττω.
Apul apul yürümek, T. ρμ. οὐδ. περιπατῶ ταλαντευόμενος δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ ὡς χήν.
Ar, A. ὄν. utanma, αἶσχος, ὄνειδος. || *ennar ve lâelar* = πῦρ καὶ οὐκ αἶσχος ἤτοι κάλλιον τίμιος θάνατος παρὰ ἄτιμος ζωή.
Ara, T. ὄν. μέσον διάστημα τόπου ἢ χρόνου). || bu—da, ἐν τῷ μεταξύ (ἐπὶ χρόνου).
Âra, Π. ἐπθ. donatan, şenlendiren, ὁ κοσμῶν, ὁ στολίζων. || cihan—τὸ ἐγκαλλώπισμα τοῦ κόσμου. || meclis — ὁ κοσμῶν τὴν συναστροφήν, τὸ ἅλας τῆς ὁμηγύρεως.
Âra, A. ὄν. düşünceler, reyler, γνῶμαι, ψῆφοι. || ekseriyeti — πλειοψηφία. || ittifaki — παμψηφεί. || —i umumiye, γενική, κοινὴ ψῆφος.
Araba, T. ὄν. ἅμαξα. || el—sı, χειράμαξα. || öküz—sı, βῳδάμαξα. || top—sı, ὑποστάτης τηλεβόλου.
Arabacı, T. ὄν. ἁμαξηλάτης, ἁμαξοποιός.
Arabacılık, T. ἀφ. τὸ ἔργον τοῦ ἁμαξηλάτου: ἁμαξοποιΐα.
Arabağı, T. ὄν. (ματ.) διάφραγμα ρινός.
Arabalık, T. ὄν. ἁμαξοστάσιον.
Arabî, A. ἐπθ. ἀραβικός.
Arabistan, Π. ὄν. Ἀραβία.
Arabiyat, A. ὄν. arap edebiyatı, ἀραβικὴ φιλολογία.
Ara bulmak, T. ρμ. μτβ. (γεν. αἰτ.) εὑρίσκω εὐκαιρίαν.
Arada kalmak, T. ρμ· οὐδ. μένω [ἐν τῷ μέσῳ] ὑπεύθυνος.
Aradan çıkarmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐξάγω ἐκ τοῦ μέσου, ἐκποδῶν ποιῶ.
Aradan çıkmak, T. ρμ. οὐδ. ἐξαφανίζομαι, ἐκπληροῦται μία ὑποχρέωσις.
Âraf, A. ὄν. καθαρτήριον ἤτοι τοῖχος μεταξὺ Παραδείσου καὶ ᾅδου.
Arafat, A. ὄν. ἀναγνώρισις, || — τὸ ὄνομα τοῦ ὄρους Ἀραφὰτ παρὰ τὴν Μέκκαν, ἔνθα μετὰ 200 ἔτη ἀπὸ τοῦ χωρισμοῦ ἀνεγνώρισεν ὁ Ἀδὰμ τὴν Εὔαν [Κοράνιον].
Arak, A. ὄν. ter, buğu, ἱδρώς, ἀτμός. || — ρακῆ, (δούζικο).
Arakapı, T. ὄν. μικρὰ θύρα μεταξὺ δωματίων ἢ οἰκιῶν.
Arakiye, A. ὄν. baş terliği, λευκὸν καὶ λεπτὸν κάλυμμα κεφαλῆς πρὸς ἀπορρόφησιν τοῦ ἱδρῶτος.
Aral, T. ὄν. σύμπλεγμα νήσων ἤτοι ἀρχιπέλαχος.
Aral, T. ὄν. ἡ λίμνη Ἀράλ τῆς Ἀσίας.
Aralamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀραιῶ, χωρίζω διαμαχομένους.
Aralanmak, T. ρμ. μσ. açılmak, seyreklenmek, διαχωρίζομαι, ἀραιοῦμαι.
Aralaşmak, T. ρμ. μσ. seyrekleşmek, συνώνυμον τοῦ προηγουμένου.
Aralaştırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) dağitmak, χωρίζω, διασκορπίζω.
Aralatmak, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) ἀραιῶ, χωρίζω, διασκορπίζω μέσον ἄλλου.
Aralık, T. ὄν. διακοπή, μέσον, διάστημα [τόπου ἢ χρόνου].
Aram, Π. ὄν. dinlenme, διαμονή, ἀνάπαυσις.
Arama, T. ὀν. ἀπαρ. ζήτησις, ἔρευνα.
Aramak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐρευνῶ, ζητῶ.
Aram etmek, T. ρμ. (β' δοτ.) ἀναπαύομαι, ἡσυχάζω.
Aramğah, Π. ὄν. oturulan yer, ἀναπαυτήριον, κατοικία, διαμονή.
Aramican, Π. σύνθ. ὄν. gönül rahatlandıran dilber, ἡ ἐρωμένη.
Aramil, A. ὄν. πλ. dul kadınlar, αἱ χῆραι.
Aramsaz, Π. ἐπθ. dinlenen, ὁ ἐφησυχάζων, ὁ διαμένων.
Aramsız, T. ἐπθ. rahatsız, telâşlı, ἀνήσυχος, ταραχώδης, ὁρμητικός.
Aramsızlık, T. ἀφ. telâş, rahatsızlık, ταραχή, ἀνησυχία, ὁρμή.
Aranılmak, T. ρμ. πθ. ἀναζητοῦμαι.
Aranmak, T. ρμ. μσ. ἐρευνῶ ἐμαυτόν, σκαλίζω τὰ θυλάκιά μου.
Aranmak, T. ρμ. πθ. ζητοῦμαι [ἐπὶ προσώπων καὶ πραγμάτων· ὧν ἡ ἀξία ἐκτιμᾶται, διότι δὲν ὑπάρχουσι πλέον].
Arantaran etmek, T. ρμ. μτβ. ζητῶ, κάμνω ἄνω κάτω ζητῶν τι.
Arap, A. ὄν. Ἄραψ.
Arapça, T. ἐπθ. ἀραβικός. || — ἐπρ. ἀραβιστί. || —ὄν. ἡ ἀραβικὴ γλῶσσα.

Ar'ar, A. ὄν. ardiç, ἄρκευθος, κέδρος. || —ὑψηλὴ καὶ ὡραία κόρη.
Ararot, 'Αγλ. ὄν. ἀραροῦτι.
Arasını bulmak, T. ρμ. μτβ. (γεν. αἰτ.) συμβιβάζω, συμφιλιῶ τινα.
Arası soğumak. T. ρμ. οὐδ. (γεν.) ψυχραίνομαι. || —λησμονοῦμαι.
Arasta, T. ὄν. ἀγορὰ στρατοῦ. || — τὰ κατὰ σειρὰν ὁμοειδῆ καταστήματα.
Araste, Π. μτχ. bezenmiş, donanmış, διευθετημένος, στολισμένος.
Arasıra, T. ἐπρ. ἐνίοτε, ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν.
Araştırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) διερευνῶ, βολιδοσκοπῶ, ἐξετάζω.
Aratmak, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) ἐρωτῶ, πυνθάνομαι περί τινος δι' ἄλλου.
Arattırmak, T. ρμ. διάμ. (αἰτ.) ζητῶ τινὰ ἢ τι δι' ἄλλου. || —τὸ εἶναι χειρότερον προκατόχου, ὥστε νὰ ἐνθυμηθῶσιν οἱ ἄνθρωποι καὶ νὰ ζητήσωσιν αὐτόν.
Aravermek, T. ρμ. μτβ. διακόπτομαι [δίδω διάλειμμα].
Araya girmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) μεσολαβῶ, παρεντίθεμαι.
Araya gitmek, T. ρμ. οὐδ. χάνομαι, ἀπορρίπτομαι.
Arayerde, T. ἐπρ. τόπου, ἐν τῷ μεταξύ.
Arayıcı, T. ὄν. ἐρευνητής.
Arayıcı fişek, T. ὄν. φυσίγγιον διαγράφον, ὅταν ῥίπτηται, ἑλικοειδῆ ὁδόν.
Arayıcı yıldız, T. ὄν. διάττων ἀστήρ.
Arayiş, T. ἀφ. κόσμημα, στολισμός.
Arayış, T. ἀφ. ζήτησις, ἔρευνα.
Âraz, A. ὄν. eğreti ve rasgele olma, τὸ τυχαῖον, τὸ συμπτωματικόν.
Arazî, A. ἐπθ. eğreti ve sonradan olan, ὁ μὴ ἔμφυτος, ἀλλὰ τυχαῖος, ἐπουσιώδης.
Arazi, A. ὄν. topraklar, αἱ γαῖαι.
Arazi, A. ὄν. toprak tabakaları, στρώματα γεωλογικά.
Arazii mevkufe, A. ὄν. γαῖαι βακουφικαί.
Arazii miriye, A. ὄν. γαῖαι δημόσιοι.
Arazii mukaddese, A. ὄν. ἅγιοι τόποι.
Arazii vakfiye, A. ὄν. γαῖαι βακουφικαί.
Arbede, A. ὄν. kavga, ἔρις, ταραχή, κακοήθεια.
Arçekmek, T. ρμ. οὐδ. αἰσχύνομαι.
Arda, T. ὄν ῥάβδος μακρὰ στηνομένη ὡς σημεῖον σκοποβολῆς.
Arda, T. ὄν. değnek, μακρὰ τῶν κλητήρων ῥάβδος.
Ardala, T. ὄν. ἐπίστρωμα (σιλτὲς) ἐπιτιθέμενον ἐπὶ τῶν νώτων ζώων. || — μέγας κώδων τῆς τελευταίας ἐν τῇ σειρᾷ καμήλου.
Ardalı, T. ὄν. κλητὴρ κρατῶν μακρὰν ῥάβδον.
Ardıç, T. ὄν. ἄρκευθος, κέδρος.
Ardıç katranı, T, ὄν. ἀρκευθέλαιον.
Ardıç kuşu, T. ὄν. (πτν.) κίχλη
Ardıç suyu, T. ὄν. ζιγγίβαρι
Ardın ardın, T. ἐπρ. ὀπίσω ὀπίσω.
Ardın ardın gitmek, T. ρμ. οὐδ. ὀπισθοχωρῶ.
Ardına düşmek, T. ρμ. οὐδ. παρακολουθῶ τινα, θηρεύω.
Ardında gezmek, T. ρμ. παρακολουθῶ τινα, θηρεύω, ἐπιδιώκω.
Ardısıra, T. ἐπρ. ὁ εἷς κατόπιν τοῦ ἄλλου, κατόπιν του.
Ardiye, A. ὄν. ambar, ἀποθήκη. || — φόρος τελωνειακός.
Ar etmek, T. ρμ. οὐδ. (ἀφαιρ.) utanmak, ἐντρέπομαι, αἰσχύνομαι.
Argaç, T. ὄν. ὑφάδιον, (φάδι), κρόκη ὑφάσματος.
Argaçlamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐξυφαίνω ἱστόν.
Argamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) διάζομαι, στημονίζομαι. || — περιβάλλω, τυλίσσω.
Argıdal, T. ὄν. geçit, ἀτραπός. μονοπάτιον.
Arginmak, T. ρμ. οὐδ. yorulmak, καταβάλλομαι, κουράζομαι.
Argın, T. ἐπθ. yorgun, καταβεβλημένος, κουρασμένος, ἰσχνός.
Argıt, T. ὄν. dar geçit, κλεισώρεια, στενὸν πέρασμα ὄρους.
Argıtmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) yormak, κουράζω, καταβάλλω.
Arı, T. ἐπθ. temiz, καθαρός.
Arı, T. ὄν. μέλισσα.
Arı, T. ἐπφ. ναί, μάλιστα. || —ὁρίσατε! διατάξατε!
Âri, A. ἐπθ. çıplak, γυμνός, ἀπηλλαγμένος ἐλαττώματος, ἁγνός.
Arıbeği, T. ὄν. βασίλισσα (θήλεια μέλισσα).
Arıkovanı, T. ὄν. arı yuvası, κυψέλη.
Arıkuşu, T. ὄν. (πτν.) μελισσουργός.
Arıotu, T. ὄν. *oğul otu*, μελισσόχορτον.

Arif, A. ἐπθ. bilen, λόγιος, ἀρίφρων, πεπαιδευμένος.
Arifane, All. ἐπθ. bilene yakışırcasına, σοφῶς.
Arife, A. ὄν. Bayramdan bir evelki gün, παραμονὴ ἑορτῆς.
Arık, T. ἐπθ. yağı erimiş, pek, ἰσχνός, καθαρός.
Arıklamak, T. ρμ. μσ. zayıflamak, ἰσχναίνω, καταβάλλομαι.
Arıklatmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) zayıflatmak, ἐξασθενίζω, καταβάλλω
Arıklık, T. ἀφ. καθαρότης, ἰσχνότης.
Arıkmak, T. ρμ. οὐδ. φθίνω, ἰσχναίνω.
Arılmak, T. ρμ. οὐδ. iyileşmek, θεραπεύομαι.
Arımak, T. ρμ. οὐδ. etsiz ve temiz olmak, καθαρίζομαι, θεραπεύομαι.
Arınmak, T. ρμ. μσ. πλύνομαι, ἐξαγνίζομαι, καθαρίζομαι.
Arış, T. ὄν. πῆχυς [ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνος μέχρι τῆς χειρός]
Arış, T. ὄν. στήμων ὑφάσματος.
Arıtmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) πλύνω, καθαρίζω, ἁγνίζω.
Ariyet, A. ὄν. ödünc, χρησιδάνειον.
Ariyet almak, T. ρμ. (αἰτ.) ödünç almak, δανείζομαι.
Ariyet vermek, T. ρμ. (αἰτ.) ödünç vermek, δανείζω.
Ariz, A. ἐπθ. geniş. πλατύς, εὐρύς. || —ve amik=inceden inceye, λεπτομερῶς.
Ariz, A. ἐπθ. sonradan gelen, ὁ ἐπερχόμενος, συμπτωματικός.
Ariza, A. ὄν. yazgı, ἐπιστολὴ [κατωτέρου πρὸς ἀνώτερον]. | — (βοτ.) δυσμορφία.
Ariza, A. ὄν. acınılacak şey, συμβεβηκός, πάθημα, δυστύχημα.
Arızalı, T. ἐπθ. inişli yokuşlu yer, ἀνώμαλος.
Arızasız, T. ἐπθ. düz yer ve iş, ὁμαλός.
Arız olmak, T. ρμ. οὐδ. (βοτ.) sonradan olmak, ἐπέρχομαι, ἀκολούθως συμβαίνω.
Ark, T. ὄν. αὔλαξ.
Arka, T. ὄν. ράχις, τὸ ὄπισθεν μέρος, ὀπίσω.
Arka, T. ὄν. προστασία, προστάτης.
Arkadaş, T. ὄν. σύντροφος || mektep—ı συμμαθητής. || sınıf—ı, συνταξιώτης.
Arkadaşlık, T. ἀφ. συντροφία.
Arkadaşlık etmek, T. ρμ. μτβ. (βοτ.) συντροφεύω τινά.
Arkalı, T. ἐπθ. ὁ ἔχων ράχιν.
Arkalı, T. ἐπθ. ὁ ἔχων ἰσχυρὸν προστάτην.
Arkalıç, T. ὄν. σάγμα ἀχθοφόρου.
Arkalık, T. ὄν. κοντὸν ἐπανωφόριον.
Arkası pek, T. ὄν. ὁ ἔχων ἰσχυρὰν προστασίαν.
Arkasız, T. ἐπθ. ὁ ἀπροστάτευτος. || ὁ ἄνευ ράχεως.
Arkup, A. ὄν. (ἀνατ.) eğrice, Ἀχίλλειος τένων.
Arlanmak, T. ρμ. οὐδ. utanmak, ἐντρέπομαι, αἰσχύνομαι.
Arlı, T. ἐπθ. utangaç, αἰδήμων, ἐντροπαλός.
Arma, Ἰτ. ὄν. ἔλβλημα, σύμβολον, οἰκόσημον.
Arma, Ἰτ. ὄν. ἐξάρτια, ἱστοί, σχοινία κλπ. πλοίου.
Armağan, Π. ὄν. peşkeş, δῶρον [ἰδίᾳ τὸ ἐξ ἄλλης χώρας φερόμενον]. || — δῶρα νυμφικά.
Armoz, ἑλλ. ὄν. κενὰ διαστήματα τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐπικαλύμματος τοῦ πλοίου [= ἁρμός].
Armudî, Π. ἐπθ. armuda benzeyen, ἀπιοειδής.
Armudiye, ΠΑ. χρυσοῦν κόσμημα ἐν σχήματι ἀπίου.
Armut, Π. ὄν. ἄπιον.
Arnavut, Λατ. ὄν. Ἀλβανός.
Arnavutluk, T. ὄν. Ἀλβανία.
Arnika, ἑλλ. ὄν. (φυτ.) öküz gözü, δωρονίκειον (ἔχον ἰδιότητα αἱμοστατικήν).
Arpa, T. ὄν. κριθή.
Arpaçık, T. ὄν. (παθολ.) κριθίασις, κ. κριθαράκι.
Arpağ, T. ὄν. üfürük, μαγεία.
Arpağcı, T. ὄν. üfürükçü, μάγος, γόης.
Arpalamak, T. ρμ. οὐδ. ἀσθενῶ (ἐπὶ ζώων ἀσθενούντων ἐκ κακῆς τροφῆς).
Arpalık, T. ὄν. σιτηρέσιον [διδόμενον ἄλλοτε εἰς τοὺς Οὐλεμάδες].
Arpalık, T. ὄν. τιμάριον.
Arpalık, T. ὄν. ἀγρός, τοῦ ὁποίου ἡ γῆ εἶναι δυνατή.
Arpasuyu, T. ὄν. ζῦθος.
Arsa, A. ὄν. bina yapılmamış yer, γῆ πεδον.
Arsenik, ἑλλ. ὄν. sıçan otu, ἀρσενικόν. || hamızı — ἀρσενιῶδες ὀξύ.
Arsız, T. ὄν. καὶ ἐπθ. ἀναιδής, ἀναίσχυντος.

Arsızca, T. ἐπρ. ἀναιδῶς, ἀναισχύντως.
Arsızlanmak, T. ρμ. οὐδ. καθίσταμαι ἀναιδής, ἀναίσχυντος.
Arsızlık, T. ὄν. ἀναίδεια, ἀναισχυντία.
Arş, A. ὄν. tavan, gök, ὀροφή, θόλος.
Arş, Γλ. ἐπρ. yürü! Ἐμπρός!
Arş etmek, T. ρμ. μτβ. yürütmek, κινῶ (τάγμα, στρατὸν κλπ.).
Arşın, T. ὄν. πῆχυς (μέτρον).
Arşınlamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) μετρῶ διὰ τοῦ πήχεως.
Arşınlamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) μετρῶ μὲ μεγάλα βήματα, περιπατῶ ταχέως.
Arşınlık, T. ἐπθ. πηχυαῖος.
Art, T. ἐπθ. geriki, ὀπίσθιος.
Art, T. ἐπρ. καὶ ὄν. arka, geri, ὀπίσω, ράχις, κατόπιν.
Artamak, T. ρμ. οὐδ. ὑπολείπομαι, ἐπιζῶ.
Artan, T. μτχ. τοῦ *artmak*, πλεόνασμα, περισσεύων.
Artık! T. ἐπφ. αἴ λοιπόν!
Artık, T. ἐπθ. (ἀφαιρ.) ὁ περισσεύων, περιττός.
Artık, T. ἐπρ. πλέον, λοιπόν.
Artık, T. ὄν. τὸ περίσσευμα.
Artırıcı, T. ὄν. πλειοδότης, ὑπερθεματιστής.
Artırma, T. ὀν. ἀπαρ. πλειοδοσία, αὔξησις, πλειστηριασμός.
Artırılmak, T. ρμ. πθ. πληθύνομαι, αὐξάνομαι.
Artırmak, T. ρμ. οὐδ. αὐξάνω τὰς ἀπαιτήσεις, κάμνω πολὺν θόρυβον, ταραχήν.
Artırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) περισσεύω (δι' οἰκονομίας), πολλαπλασιάζω, ὑπερθεματίζω ἐν πλειστηριασμῷ, ἐπιτυγχάνω ἀνωτέρας θέσεως.
Artma, T. ὀν. ἀπαρ. πλεονασμός, αὔξησις, περίσσευμα.
Artmak, T. ρμ. οὐδ. αὐξάνω [ἐπὶ τιμῆς διαφόρων πραγμάτων].
Artmak, T. ρμ. οὐδ. πλεονάζω, περισσεύω.
Arus, A. ὄν. gelin, νύμφη.
Arusî, A. ἐπθ. gelinlik, νυμφικός.
Aruz, A. ὄν. ὁ τελευταῖος ποὺς τοῦ πρώτου ἡμιστιχίου.
Arz, A. ὄν. yer, γῆ. || kürei — γηΐνη σφαῖρα. || hareketi—σεισμός.
Arz, A. ὄν. en, πλάτος. || ἀστρ. — ı şimalî: βόρειον πλάτος. || — ı cenubî: νότιον πλάτος.
Arz, A. ρμ. ἀφ. sunmak, παρουσίασις, ἔκθεσις.
Arz etmek, küçükten büyüğe söylemek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. καὶ αἰτ.) ὑποβάλλω, ἐκτίθημι, προσφέρω.
Arzan, A. ence, ἐπρ. κατὰ πλάτος, πλάτους.
Arzî. A ἐπθ. toprağa mensup, γήϊνος.
Arziyat, A. ὄν. toprak bilgisi, γεωλογία.
Arziye, A. ἐπθ. toprağa mensup, γήϊνος.
Arzu, Π. ὄν. istek, ἐπιθυμία.
Arzuhal, AII. ὄν. sunma kâadı, ἀναφορά, αἴτησις.
Arzukeş, Π. ἐπθ. özleyen, ἐπιθυμῶν.
Arzulamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) özlemek, νοσταλγῶ, ἐπιθυμῶ.
Arzulu, T. ἐπθ. istekli, ἐπιθυμητός.
As, A. ὄν. (φυτ.) mersin ağacı, μύρτος.
As, A. ὄν. gece bekçisi, νυκτοφύλαξ.
As, Π. ὄν. el değirmeni, χειρόμυλος.
Âsa, Π. μόρ. gibi, ὡς (τιθέμενον κατόπιν τῶν λέξεων). || cennet——cennet gibi, παράδεισος.
Asa, A. ὄν. değnek, ράβδος, σκῆπτρον.
Asabe, A. ὄν. hısım, συγγενεῖς.
Asabî, A. ἐπθ. sinirli, νευρικός.
Asabilik, T. ὄν. sinirlilik, νευροπάθεια.
Asabiyet, A. ὄν. sinirlilik, νευροπάθεια, φανατισμός, ἰδιοτραπία.
Asaf, A. ὄν. κ. Ἀσάφ. || — (συνέκδ.) bilgili, σοφός, συνετός.
Asakir, A. ὄν. çeri, askerler, στρατός, στρατεύματα.
Asakiri bahriye, A. ὄν. deniz askeri, στρατὸς θαλάσσης.
Asakiri berriye, A. ὄν. kara askeri, στρατὸς ξηρᾶς.
Asakiri müstahfiza, A. ὄν. bekleyici asker, ἐθνοφρουρά.
Asakiri nizamiye, A. ὄν. sıra askeri, τακτικὸς στρατός.
Asakiri redife, A, ὄν. yardımcı asker, ἐφεδρεία.
Asalet, A. ὄν. köklü olma, εὐστάθεια, στερεότης.
Asalet, A. ὄν. soy, εὐγένεια καταγωγῆς.
Asaleten, A. ἐπρ. kendisi, αὐτοπροσώπως, ὁ ἴδιος.
Asaletli, T. ἐπθ. soylu, εὐγενέστατος.
Asam, A. ὄν. yanlış işler, πταίσματα, ἁμαρτίαι.
Asammiyet, A. ἀφ. sağırlık, κωφότης, κώφωσις.

Âsan, II. ἐπθ. kolay, εὔκολος.
Asanî, II. ἀφ. kolaylık, εὐκολία.
Asap, A. ὄν. sinir, νεῦρον. || —(b)i basarî=görücü sinir, ὀπτικὸν νεῦρον. || —(b)i sem'î=işitici sinir, ἀκουστικὸν ν. || —(b)i şemmî=kokulayıcı sinir, ὀσφραντικὸν ν.
Asar, A. ὄν. eserler, σημεῖα, τεκμήρια, συγγράμματα, μνημεῖα. || —=iz, ἴχνη ποδός.
Âsar, A. ὄν. yüz seneler, αἰῶνες, ἐποχαί.
Asas, A. ὄν. gece karakolu, πλθ. ἀντὶ ἑνικοῦ, νυκτοφύλαξ περίπολος τῆς νυκτός.
Asayiş, II. ὄν. rahat, uygunluk, ἡσυχία, εἰρήνη.
Asayiş perver, II. ὄν. barışıklığı seven, φιλήσυχος.
Asayiş perverane, II. ἐπρ. barışıklıkla, φιλησύχως, φιλειρηνικῶς.
Asgar, A. ἐπθ. daha küçük, μικρότερος—τατος.
Ashap, A. ὄν. sahipler, κύριοι, κάτοχοι. || —=dostlar, φίλοι, σύντροφοι.
Ası, T. ὄν. κόσμημα [ἀναρτώμενον].
Ası, T. ὄν. ὠφέλεια, κέρδος, εἰσόδημα.
Asi, A. ἐπθ. καὶ ὄν. baş kaldıran, ἀποστάτης, ἀπειθής, ἁμαρτωλός.
Aside, A. ὄν. εἶδος γλυκύσματος [χαλβᾶ].
Asıl, A. ὄν. kök, kütük, ρίζα, βάσις. || —καθεστώς. || —=soy, καταγωγή.
Asıl, A. ἐπρ. başlıca, κυρίως, πρωτίστως, ἀκριβῶς.
Asil, A. ἐπθ. soylu, εὐγενὴς τὴν καταγωγήν. || —ὁ ἀμέσως ἐνδιαφερόμενος εἰς τὴν ὑπόθεσιν.
Asılacak, T. ἐπθ. ἄξιος ἀγχόνης.
Asilâne, AΠ. ἐπθ. εὐγενικός [ἄλλοτε τίτλος ἀπονεμόμενος εἰς τοὺς Πατριάρχας καὶ πρεσβευτάς].
Asılanmak, T. ρμ. μσ. kazanmak, ὠφελοῦμαι, κερδαίνω.
Asılı, T. ἐπθ. ἀνηρτημένος.
Asılı, T. ἐπθ. ἐπικερδής, ὠφέλιμος.
Asilik, T. ὄν. ἀποστασία, ἀνταρσία.
Asılış, T. ἀφ. ἐπίμονος καὶ ἐνδελεχὴς παράκλησις.
Asılı, T. ἐπθ. βάσιμος.
Asılmak, T. ρμ. οὐδ. παρακαλῶ ἐπιμόνως, γίνομαι ἐνοχλητικός.
Asılmak, T. ρμ. πθ. ἀναρτῶμαι, ἀπαγχονίζομαι.
Asılsız, T. ἐπθ. ἀβάσιμος, ἀνυπόστατος. || —ἐπρ. ἀβασίμως.
Asilzade, II. ὄν. soylu soplu, εὐγενὴς τὴν καταγωγήν.
Asilzadegân, II. ὄν. πληθ. τοῦ προηγουμένου, οἱ εὐγενεῖς τὴν καταγωγήν.
Âsim, A. ἐπθ. suçlu, ἁμαρτωλός.
Asım, A. ὄν. namuslu, σεμνός, σώφρων.
Asınti, T. ὄν. ἐπιμονή, ἐπιβολή, ἀπαίτησις.
Asıntı, T. ὄν. ἀναβολή, ἐκκρεμότης.
Asıntılık, T. ὄν. ἀπαίτησις ἐπίμονος.
Âsip, II. ὄν. tasa, belâ, συμφορά, βλάβη.
Asir, A. ἐπθ. güç, δυσκολος.
Asır, A. ὄν. zaman, αἰών, ἐποχή.
Asırdide, AΠ. ἐπθ. çok yaşamış, αἰωνόβιος.
Asitan, II. ὄν. eşik, ἀνάκτορον, αὐλή, κατώφλιον.
Asitane, II. ὄν. Paytaht, αὐλή, πρωτεύουσα, οὐδός.
Asiya, II. ὄν. değirmen, μύλος.
Asiyap, II. ὄν. su değirmeni, νερόμυλος.
Asker, A. ὄν. çeri, στρατός. || —στρατιώτης. || suvari—i, ἱππικόν. || topçu—i, πυροβολικόν. || nizamiye—i, τακτικὸς στρατός. || ahzi—στρατολογία.
Askerî, A. ἐπθ. askere mensup adam, στρατιωτικός.
Askerlik, T. ὄν. στρατιωτικὴ ὑπηρεσία, βίος στρατιωτικός.
Asker yazmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) στρατολογῶ.
Asker yoklamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐπιθεωρῶ στρατόν.
Aski, T. ὄν. στολισμὸς νυμφικοῦ θαλάμου. || —ἱμάς, ἀναρτήρ (τιράντα).
Aski, T. ὄν. ἐκκρεμότης, ἀναβολή.
Askıcı, T. ὄν. γυνὴ στολίζουσα νύμφας. || —ταξιθέτης κοσμημάτων.
Asla, A. ἐπρ. hiçbir vakit, ποσῶς, ποτέ.
Aslan, A. ἐπρ. zatan, κατ' ἀρχήν, κατ' οὐσίαν. || —=soyca, ἐκ καταγωγῆς.
Aslan, T. ὄν. λέων, λέαινα.
Aslan ağzı, T. ὄν. στόμιον δεξαμενῆς ἐν σχήματι λέοντος. || —ἥρως, ἀνδρεῖος. || —(φυτ.) λιναρία.
Aslancı, T. ὄν. θηριοτρόφος.
Aslanhane, T. ὄν. θηριοτροφεῖον.
Aslan kuyruğu, T. ὄν. (φυτ.) παυσώνιον.

Aslanlanmak, T. ρμ. μσ. γίνομαι ἀνδρεῖος.
Aslan pençesi, T. ὄν. (φυτ.) λεοντοπόδιον.
Aslan yavrusu, T. ὄν. λεοντιδεύς. || — (μτφ.) γενναῖος.
Aslan yürekli, T. ὄν. λεοντόκαρδος.
Aslî, A. ἐπθ. **en başlı**, ἀρχικός, θεμελιώδης, πρώτιστος. || **şekli** — τὸ ἀρχικὸν σχῆμα. || **hattı** — ἡ κυρίως γραμμή.
Aslık, T. ὄν. γυνὴ ἐλαττωματικὴ τὴν φύσιν.
Asliye, A. ἐπθ. θ. τοῦ **aslî**. || **heyeti**— ἡ ἀρχικὴ κατάστασις. || **davai** — κυρία ἀγωγή.
Asma, T. ὀν. ἀπαρ. ἀνάρτησις. || — ἐπθ. κρεμαστός.
Asma, T. ὄν. ἀνιδενδράς [κληματαργιά].
Asmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀναρτῶ, κρεμῶ, ἀπαγχονίζω. || **kulak** — προσέχω, λαμβάνω ὑπ' ὄψιν.
Asmakabağı, T. ὄν. κολοκύνθη μακρά.
Asma kilit, T. ὄν. κλεῖθρον κρεμαστόν.
Asma yapraği, T. ὄν. κληματόφυλλον.
Aspur, A. ὄν. (φυτ.) **kırmızı boya**, κρόκος ἐρυθρός.
Asrî, A. ἐπθ. **zamana uygun**, σύγχρονος.
Asrı saadet, ὁ χρυσοῦς αἰών.
Astar, T. ὄν. ὑπόρραμμα· || — (εἰς τὰς οἰκοδομάς) ἡ πρώτη βαφή.
Astarcı, T. ὄν. πωλητὴς ὑπορραμμάτων.
Astarlamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) θέτω ὑπόρραμμα εἰς ἔνδυμα. || — ἐπιχρίω τοῖχον μὲ τὸ πρῶτον ἐπίχρισμα.
Astarlı, T. ἐπθ. ὁ ἔχων ὑπόρραμμα.
Astarlık, T. ὄν. λεπτὸν πανίον ὑπορράμματος.
Astırmak, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) ἀναρτῶ τι ἢ ἀπαγχονίζω τινὰ δι' ἄλλου.
Asude, Π. ἐπθ. **rahatlanmış**, ἥσυχος, ἀμέριμνος.
Asudegi, Π. ἀφ. = **asudelik** = **rahat**, ἀνάπαυσις, ἡσυχία.
Asüman, Π. ὄν. **gök**, οὐρανός.
Asümanî, Π. ἐπθ. **göğe mensup**, οὐράνιος. || — = **açık mavi**, κυανοῦς.
Asya, Π. ὄν. Ἀσία.
Aş, Π. ὄν. **yemek**, φαγητόν, ζωμός. || **sütlü**— ἢ **sütlaç**, ριζόγαλα.
Aşağı, T. κοινῶς **aşaa**, ἐπθ. ταπεινός, εὐτελής, πρόστυχος. || — ἐπρ. κάτω. || — **ya**, κάτω (ἐπὶ κινήσεως). || — **da**, κάτω (ἐπὶ στάσεως). || — **dan**, κατωθεν.
Aşağılamak, T. ρμ. μετ. (αἰτ.) περιφρονῶ, ἐξευτελίζω.
Aşağılık, T. ἀφ. εὐτέλεια, χαμέρπεια.
Aşağı oturmak, T. ρμ. ἀμτ. κάθημαι κάτω.
Aşağı varmak. T. ρμ. ἐκπίπτω, ἀφαιρῶ ἐκ λογαριασμοῦ.
Aşam, Π. ἐπθ. **içici**, πότης.
Asar, A. ὄν. **onda bir**, δέκατα, ἡ δεκάτη.
Aşarat, A. ὄν. δεκάδες.
Aşayir, A. ὄν. **bedeviler**, νομαδικαὶ φυλαί.
Aşçı, T. ὄν. μάγειρος. || — **başı**. ἀρχιμάγειρος. || — **dükkânı**, μαγειρεῖον. || — **kadın**, ἡ μάγειρος.
Aşçılık, T. ὄν. ἡ μαγειρικὴ τέχνη.
Aşermek, T. ρμ. οὐδ. ἀποστρέφομαι τὴν τροφὴν καὶ καθ' ἑκάστην στιγμὴν ὀρέγομαι ἄλλην, κ. κακοψυχῶ [ἐπὶ ἐγκύων γυναικῶν].
Aşebî, A. ἐπθ. ποώδης.
Aşevi, T. = **Aşhane**·
Aşhane, Π. ὄν. **aşçı**, μαγειρεῖον.
Aşı, T. ὄν. δαμαλίς, ἐμβόλιον. || **çiçek—sı**, ἐμβόλιον, ἐξ εὐφλογίας.
Aşı boyası, T. ὄν. ὤχρα, χῶμα χρησιμεῦον εἰς βαφήν.
Aşıcı, T. ὄν. δαμαλιστής.
Aşı embubesi, T. ὄν. φιαλίδιον δαμαλίδος.
Aşifte, Π. ἐπθ. **gönül vermiş**, ἐκστατικός, ἐρωτόληπτος.
Aşifte, Π. ὄν. **oynak kadın**, γυνὴ ἄσεμνος.
Aşık, T. ἐπθ. ὁ ὑπερβαίνων. || — **kemiği**, ἀστράγαλος.
Âşık, A. ἐπθ. καὶ ὄν. **birine yanık**, ὁ ἐρῶν, ἐράστης. || — **ποιητής**.
Aşıkane, AΠ. ἐπρ. **abayı yakmışçasına**, ἐρωτικῶς.
Aşıkâr, Π. ἐπθ. **bes belli**, πρόδηλος, πασίδηλος.
Aşikâre, Π. ἐπρ. **açıktan açığa**, φανερῶς, ἀναφανδόν.
Aşık atmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) παίζω ἀστραγάλους. || — (μτφ.) συναγωνίζομαι.
Aşıklık, T. ὄν. ἡ κατάστασις τοῦ ἐραστοῦ. || — τὸ ἔργον τοῦ δημώδους ποιητοῦ.

Aşıktaş, T. ὄν. ἀγάπη, ἔρως.
Aşılama, T. ὀν. ἅπαρ. ἐμβολιασμός.
Aşılama, T. ἐπθ. ψυχρός.
Aşılamak, T. ρμ. μετ. (αἰτ.) ἐγκεντρίζω, ἐμβολιάζω.
Aşılamak, T. ρμ. μτβ. ψύχω, κρυόνω τι.
Aşılanmak, T. ρμ. πθ. ἐμβολιάζομαι, δαμαλίζομαι.
Aşılanmak, T. ρμ. πθ. ψύχομαι.
Aşılatmak, T. ρμ. διάμ. (δοτ.) (αἰτ.) ἐμβολιάζω, ψύχω διά τινος.
Aşılı, T. ἐπθ. ἐμβολιασμένος, δαμαλισθείς.
Aşina καὶ Aşna. Π. ἐπθ. bilen, γνώστης, εἰδήμων.
Aşinalık } T. ἀφ. bildiklik, γνωριμία,
Aşinayi } φιλία, χαιρετισμός.
Aşına olmak, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) bilmek, γίνομαι εἰδήμων.
Aşındırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) λεαίνω, ἐξομαλίζω, φθείρω.
Aşındırmak, T. ρμ. || μτφ. (αἰτ.) ἐνοχλῶ.
Aşınma, T. ὀν. ἅπαρ. τριβή, φθορά.
Aşınmak, T. ρμ. μσ. φθείρομαι, παλαιοῦμαι.
Âşir, A. ἀριθ. onuncu, δέκατος.
Aşiret, A. ὄν. bedevihalkı, φυλή νομαδική.
Aşırı, T. ἐπρ. πέραν. || gün — ἡμέραν παρ' ἡμέραν. || deniz — πέραν τῆς θαλάσσης. || —πέραν τοῦ δέοντος.
Aşırılma, T. ὀν. ἅπαρ. ὑπεξαίρεσις.
Aşırılmak, T. ρμ. πθ. ὑπεξαιροῦμαι.
Aşırma, T. ὄν. πρᾶγμα κλοπιμαῖον.
Aşırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ὑπερβαίνω, ὑπερπηδῶ. || —ὑπεξαιρῶ.
Aşırtmak, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) ἀφίνω νὰ ὑπεξαιρέσωσί τι.
Aşısız, T. ἐπθ. ὁ μὴ δαμαλισθείς. || — (ἐπὶ δένδρων) ἄγριος.
Aşı taşı, T. ὄν. μεταλλικὴ γῆ, ἐξ ἧς ἡ ὤχρα.
Aşiyan=aşiyane, Π. ὄν. yuva, φωλεά. || —μτφ. ev, κατοικία.
Aşk, A. ὄν. gönul, sevda, ἔρως, ἀγάπη.
Aşkı, A. ὄν. κ. Ἐρωτόκριτος.
Aşkın, T. ἐπθ. ὑπερεκχειλίζων, ὑπερβαίνων.
Aşkiye, A. ὄν. κ. Ἐρατώ.
Aşlama, T. ὄν. = aşılama.
Aşlamak, T. ρμ. = aşılamak.
Aşlanmak, T. ρμ. = aşılanmak
Aşlatmak, T. ρμ. = aşılatmak.
Aşma, T. ὀν. ἅπαρ. (αἰτ. ἢ ἀφαιρ.) ὑπερπήδησις, ὑπέρβασις χάνδακος, τοίχου, ὄρους κτλ.
Aşmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ. ἢ ἀφαιρ.) ὑπερβαίνω, ὑπερπηδῶ τοῖχον. χάνδακα, ὄρος κτλ.
Aşup, Π. ὄν. kargaşalık, ταραχή, θόρυβος. || —(ἐν συνθέσει)= karıştırıcı, ὁ ταράττων.
Aşure, A. ὄν. ἡ δεκάτη Μουχαρρέμ. || —κολλυβόζωμος γλυκύς.
Aşure budalası, T. ὄν. ἀνόητος, εὐήθης.
At, T. ὄν. ὄνομα, φήμη. || adın ne? πῶς ὀνομάζεσαι;
At, T. ὄν. ἵππος.
Ata, T. ὄν. πατήρ, γέρων σεβαστός. || kayın — πενθερός. || — lar, πρόγονοι. || — lar sözü, ἀπόφθεγμα, παροιμία.
Ata, A. ὄν. veriş, bağışlama, δῶρον, δωρεά. || —ὄν. κ. Θεοδόσιος.
Atak, T. ἐπθ. προπετής, αὐθάδης, ἀπερίσκεπτος.
Ataklık, T· ἀφ. θρασύτης, προπέτεια.
Atalet, A. ὄν. işsizlik, νωθρότης, ἀδράνεια, ἀκινησία.
Atalık, T. ἀφ. babalık, πατρότης.
Ataşe, Γλ. ὄν. ἀκόλουθος πρεσβείας. || — militer, στρατιωτικὸς ἀκόλουθος. || — naval, ναυτικὸς ἀκόλουθος.
Ataya, A. ὄν. πλθ. τοῦ atiye, δῶρα.
At balığı, T. ὄν. ἱπποπόταμος.
Atebe, A. ὄν. basamak, κατώφλιον. || —μτφ. eşik, ὑποπόδιον θρόνου.
Ateh, A. ὄν. bunama, λήρησις γεροντική, κ. ξιναμώραμα.
Ateş, Συρ. ὄν. ot, πῦρ, πυρά. || —μτφ. sıcaklık, πυρετός, ζωηρότης. || — ὑπερβολικὴ τιμή.
Ateş almak, T. ρμ. οὐδ. ἀνάπτω. || — (μτφ.) ὀργίζομαι, ἐξάπτομαι.
Ateş balığı, T. ὄν. (ἰχθ.) σαρδίνη, κ. σαρδέλλα.
Ateşbaz, Π. ὄν. hokkabaz, πυροτέχνης.
Ateşböceği, T. ὄν. πυγολαμπίς.
Ateşçi, T. ὄν. θερμαστής.
Ateşfeşan, Π· ἐπθ. yanar dağ gibi ateş püsküren, πυρίπνους.
Ateş gecesi, T. ὄν. νὺξ τοῦ ἁγ. Ἰωάννου.
Ateşgede, Π. ὄν. putperes ibadethanesi, ναὸς πυρολατρῶν.
Ateşhane, Π. ὄν. ocak, ναὸς πυρολατρῶν. βωμός.
Ateşi, Π. ἐπθ. sıcak, πύρινος, θερμός. || — = açık kızıl, πυρόχρους.

Ateşin, Π. ἐπθ. kızgın, πύρινος, σφοδρός, συγκινητικός.
Ateş kayığı, T. ὄν. πυροσβεστικὸν ἀκάτιον.
Ateşlemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) καίω, πυρπολῶ.
Ateşlendirmek, T. ρμ. μβτ. (αἰτ.) ἐξοργίζω.
Ateşlenmek, T. ρμ. μσ. ἐξοργίζομαι.
Ateşli, T. ἐπθ. ζωηρός, κ. φωτιά.
Ateşlik, T. ἐπθ. ἄξιος κολάσεως.
Ateşlik, T. ὄν. mangal, πύραυνον.
Ateşmizaç, ΠΑ. kızgın yaradılışlı, ὁρμητικός, κ. φωτιά.
Ateşnak, Π. ἐπθ. kızgın, συγκινητικός.
Ate pare, Π. ὄν. kığılcım, σπινθήρ. || —=ateş parçası, ζωηρός, ἄτακτος παῖς [φωτιά].
Ateşperest, Π. ὄν. ateşe tapınan, πυρολάτρης.
Ateş talimi, T. ὄν. στρατιωτικὰ γυμνάσια πυρός.
Ateşzeban, Π. ἐπθ. dilinden ateş püskuren, ὁ φλογερὸς τὴν γλῶσσαν, σφοδρὸς [ἐπὶ ποιητῶν].
Ateşzede, Π. ἐπθ. yangın vermiş, θῦμα πυρός, πυροληθείς, πυρκαϊοπαθής.
Atf etmek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ. αἰτ.) στρέφω, διευθύνω, ἀποδίδω, προσάπτω.
Atfınazar etmek, T. ρμ. οὐδ. στρέφω ἢ ρίπτω βλέμμα.
Ati, A. ἐπθ. gelecek olan, ἑπόμενος, μέλλων. || —de ἐπρ. ἐν τῷ μέλλοντι, κατωτέρω.
Atıcı, T. ἐπθ. σκοπευτής, ἐπιτήδειος.
Atıf [=atf], A. ἀφ. στροφή, διεύθυνσις, σύνδεσις. || —harfi, συμπλεκτικὸς σύνδεσμος. || Atıf, ὄν. κ. Ἀνδροκλῆς.
Atıfet, A. ὄν. acıma, merhamet, συμπάθεια, στοργή.
Atık, T. ὄν. yayık, κάδος πρὸς χωρισμὸν τοῦ βουτύρου ἀπὸ τοῦ γάλακτος.
Atik, A. ἐπθ. eski, ἀρχαῖος, παλαιός.
Atik, T. ἐπθ çevik, πεπειραμένος, ταχύς, κ. σβέλτος.
Âtıl, A. ἐπθ. işlenmez, işsiz, ἄχρηστος, ἀδρανής, ἀνωφελής.
Atılmak, T. ρμ. μσ. (δοτ.) ρίπτομαι, ὁρμῶ, τινάσσομαι. || — μτφ. διακόπτω συνομιλίαν, ἐπεμβαίνω.
Atılış, T. ἀφ. τίναγμα, ὁρμή.
Atım, T. ρμ. ἀφ. βολὶς ὅπλου. || —ποσότης πυρίτιδος ἱκανὴ πρὸς βολήν.
Atış, T. ρμ. ἀφ. βολὴ (πυροβόλου). || —βῆμα. || — tutuş, καυχησιολογία.
Atışkan, T. ἐπθ. φιλόνεικος.
Atışmak, T. ρμ. ἀλλ. διαπληκτίζεσθαι.
Atıştırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) λοιδορῶ, ὑβρίζω.
Atıştırmak, T. ρμ. (αἰτ.) τρώγω ἐν τάχει, τινάζω.
Atiye, A. ὄν. hedige, bahşış, δῶρον, δωρεά. || — ὄν. κ. Θεοδοσία.
Atiyen, A. ἐπρ. ilerde, aşağıda, ἐν τῷ μέλλοντι, κατωτέρω.
Atkafalı, T. ἐπθ. βλάξ.
Atkafası, T. ὄν. βλακεία.
Atkestanesi, T. ἐπθ. καστανόχρους. || — ὄν. ἱπποκάστανον.
Atkı, T. ὄν. κρόκη, ὑφάδιον. || — κάλυμμα κεφαλῆς ἢ ράχεως.
Atkılamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) διυφαίνω, κερκίζω.
Atkomak, T. ρμ. (δοτ.) ὀνοματίζω, δίδω ὄνομα.
Atkulağı, T. ὄν. εἶδος μαρουλιοῦ.
Atlama, T. ὄν. ἅλμα. || — παράλειψις.
Atlamak, T. ρμ. ἀμτβ. (αἰτ. ἀφαιρ.) πηδῶ, ὑπερπηδῶ.
Atlamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) παραλείπω.
Atlamak, T. ρμ. οὐδ. (αἰτ.) διαφεύγω.
Atlambaç, T. ὄν. ἅλμα (παιγν.).
Atlandırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐπιβιβάζω τινὰ ἐπὶ ἵππου. || —προμηθεύω τινὶ ἵππον.
Atlanmak, T. ρμ. μσ. προμηθεύομαι ἵππον. || — ἱππεύω. || — ἀνορθοῦμαι ὡς ὁ ἵππος.
Atlas, A. ὄν. λειοσηρικόν. || —μτφ. αἰθριος οὐρανός. || — ἓν τῶν 150 ἐπιθέτων τοῦ λύκου.
Atlas, ἑλλ. ὄν. ἄτλας (γεωγρ.). || — ὁ α' σπόνδυλος τοῦ τραχήλου. || — dağları, ὄρη Ἄτλαντος ἐν Ἀφρικῇ.
Atlasi, Λ. ἐπθ. Ἀτλαντικός· || Bahri muhiti—Ἀτλαντικὸς ὠκεανός.
Atlatılmak, T. ρμ. πθ. ἀπατῶμαι.
Atlatmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ὑπερπηδῶ κίνδυνον, χάνδακα, φόβον κλπ || — ἀπατῶ.
Atlayı·, T. ρμ. ἀφ. πήδημα, ἅλμα.
Atlaz = Atlas = λειοσηρικόν.
Atlı, T. ἐπθ. namlı, meşhur, ὀνομαστός, περίφημος, κ. ξακουστός.
Atlı, T. ὄν. ἔφιππος, ἱππεύς. || — karaca, ξύλινος ἵππος τῶν παίδων.

Atma, T. ὄν. ἅπαρ. ρίψις, ἀκόντισις, ἀποπομπή.
Atmaca, T. ὄν. ἱέραξ.
Atmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ρίπτω, ἀκοντίζω, πυροβολῶ. || —(ἀφαιρ.) τινάσσω, ἀπαλλάττομαι. || top — χρεωκοπῶ. || göz—ἐποφθαλμιῶ. || lâf — προσβάλλω, πειράζω. || demir— ἀγκυροβολῶ. || çifte—λακτίζω || adım—προχωρῶ. || tokat—ραπίζω. || beniz— ὠχριῶ. || kapağı—σώζομαι (εἰς λιμένα σωτήριον, ἄσυλον κτλ.)
Atmeydanı, T. ὄν. τὸ ἱπποδρόμιον.
Atsız, T. ὄν. ὁ μὴ ἔχων ἵππον, πεζός.
Atsız, T. ἐπθ. ἀνώνυμος, ἄγνωστος. || — parmak, δακτυλιώτης [παράμεσος].
Atş, A. ὄν. susama, δίψα.
Atşan, A. ἐπθ. susayan, διψῶν.
Attırmak, T. ρμ. διαμ. (δοτ. αἰτ.) ρίπτω τι ἢ ἀποβάλλω τινὰ δι' ἄλλου.
Atuf, A. ὄν. esirgeyiş, στοργή, συμπάθεια.
Atvermak, T. ρμ. ἐνεργ. (αἰτ.) ὀνομάζω, λέγω τὸ ὄνομα τοῦ δραστου.
Av, T. ὄν. κυνήγιον θήρα.
Avadanlık, T. ὄν. ἐφόδια, ἐργαλεῖα.
Avait, A. ὄν. ἐπιδόματα.
Avakip, A. ὄν. πληθ. τοῦ akıbet. || — =son, συνέπειαι, συμπεράσματα, ἐκβάσεις.
Avalim, A. ὄν. πλθ. τοῦ Âlem, κόσμοι, σύμπαν.
Avam, A. ὄν. πλθ. ἐν χρήσει ἀντὶ ἑν. ayak takımı, ὁ λαός. || — i nas, ὁ ὄχλος.
Avan, A. ὄν. πλθ. τοῦ An, καιροί, στιγμαί. || —i şebabet = çocukluk zamanı, παιδικὴ ἡλικία.
Avanak, T. ἐπθ. εὔπιστος, ἠλίθιος, βλάξ.
Avanakça, T. ἐπρ. βλακωδῶς, ἠλιθίως.
Avanaklık, T. ὄν. βλακεία.
Avara καὶ Avare, II. ἐπθ. boş gezen, πλά ης, ἀλήτης. || —=serseri, τυχοδιώκτης, ἄεργος.
Avarız, A. ὄν. πλθ. τοῦ Ariza = başa gelen şeyler, συμφοραί, παθήματα.
Avarya, ἑλλ. ὄν. ἀβαρία.
Avatıf, A. ὄν. πλθ. τοῦ atıfet, εὐμένεια, προσήνεια || —i azîme, μεγάλη ἐπιείκεια.
Avaz, II. ὄν. ses, κραυγή, φωνή, βοή. || — = söhret, φήμη.
Avcı, T. ὄν. κυνηγὸς ἢ ἁλιεύς. || —ἐπθ. κυνηγετικός. || — muharebesi, ἀψιμαχία. || — bölüğü, τάγμα εὐζώνων.
Avcılık, T. ὄν. κυνηγετική, ἁλιευτικὴ τέχνη.
Avdet, A. ρ. ἀφ. geri donme, ἐπιστροφή, ἐπάνοδος.
Avdet etmek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) ἐπιστρέφω, ἐπανέρχομαι.
Avene, A. ὄν. πλθ. yardımcılar, βοηθοί, ὀπαδοί.
Avgın, T. ὄν. ὀπὴ κάτωθι τοίχου, δι' ἧς διοχετεύεται τὸ ὕδωρ.
Avize, II. ὄν. aski, πολυέλαιος.
Avizei gûş, II. ὄν. küpe, ἐνώτιον.
Avk, A. ὄν. engel, ἀναστολή, ἀναχαίτισις, ἐμπόδιον.
Avkamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ufalamak, θρύπτω, ψυχουλιάζω.
Avkanmak, T. ρμ. οὐδ. ufalanmak, θρίπτομαι.
Avköpeği, T. ὄν. κύων κυνηγετικός.
Avlak, ἑλλ. ὄν. αὔλαξ.
Avlak, T. ὄν. εὔθηρος, τόπος.
Avlamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κυνηγῶ, θηρεύω, ἁλιεύω, ἀγρεύω. || fırsat — θηρεύω εὐκαιρίαν.
Avlanmak, T. ρμ. πθ. θηρεύομαι. || — μτφ. ἐξαπατῶμαι.
Avlu, ἑλλ. ὄν. αὐλή, περίβολος.
Avn, A. ὄν. yardım, βοήθεια, ἀρωγή.
Avnî, A. ἐπθ. yardımcı, βοηθητικός.
Avni, A. ὄν. κ. = Ἀλέξιος.
Avrat ἢ avret, A. ὄν. insanın örtülü yerleri, αἰδοῖα. || — = karı, γυνή.
Avruk ἢ avrık, T. ἐπθ. τοξοειδής, οὐλος, στρεβλός.
Avrulamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐντείνω τόξον.
Avrulmak, T. ρμ. οὐδ. γίνομαι κυρτός, στρεβλός, τοξοειδής.
Avrupa, ὄν. Εὐρώπη.
Avrupalaşmak, T. ρμ. οὐδ. ἐξευρωπαΐζομαι.
Avrupalı, T. ὄν. Εὐρωπαῖος.
Avuç, T. ὄν. aya, δράξ, κ. φοῦκτα. || — — ἀφθόνως. || bir—adam, ὀλίγοι. || ele avuca sığmaz, φιλοπαίγμων, ἀτίθασος, σερπετὸς (ἐπὶ παίδων).
Avuçaçmak, T. ρμ. οὐδ. ἐπαιτῶ.
Avuçlamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) δράττομαι, κ. φουκτίζω.
Avuçlanmak, T. ρμ. πθ. φουκτιάζομαι.
Avukat, Γλ. ὄν. δικηγόρος.

Avundurmak, T. ρμ. μτβ. (αἴτ.) βαυκαλίζω, ἀποκοιμίζω.
Avunmak, T. ρμ. μσ. βαυκαλίζομαι, καθησυχάζω.
Avurt, T. ὄν. τὸ ἐσωτερικὸν τῆς παρειᾶς || —μτφ. καυχησιολογία.
Avurtlu, T. ἐπθ. κομπαστής.
Avurt satmak, T. ρμ. οὐδ. κομπάζομαι.
Avustralya, ὄν. Αὐστραλία.
Avusturya, ὄν. Αὐστρία.
Avutmak, T. ρμ. μτβ. (αἴτ.) καθησυχάζω || —μτφ. βαυκαλίζω, ἀπατῶ.
Avutturmak, T. ρμ. διάμ. (αἴτ.) βαυκαλίζω, ἀπατῶ
Avutulmak, T. ρμ. πθ. ἀπατῶμαι, ἀποκοιμίζομαι.
Ay, T. ὄν. σελήνη, μήν. || —başı, νουμηνία. || —yıldız, ἡ Τουρκικὴ σημαία. || —başı, ἔμμηνα. || üç—lar, οἱ τρεῖς ἱεροὶ μῆνες παρὰ Μουσουλμάνοις, ἤτοι Recep, Şaban, Ramazan. || —parçası, γυνὴ ὡραιοτάτη.
Ay, T. ἐπιφώνημα ἐκπλήξεως.
Ay, T. ἐπιφών. θυμοῦ, ἀγανακτήσεως.
Aya, T. ὄν. παλάμη.
Aya, ἑλλ. ὄν. ἅγιος. || —soluğ, ἅγ. Θεολόγος [κ. ὄν. Ἔφεσος].
Âya, Π. ἐπφ. acaba, ἆρά γε.
Ayağa kaldırmak, T. ρμ. μτβ. (αἴτ.) ἐγείρω || — μτφ. ὑποκινῶ.
Ayağa kalkmak, T. ρμ. μσ. ἐγείρομαι ὄρθιος. || —μτφ. στασιάζω.
Ayağına çabuk, T, ἐπθ. εὐκίνητος.
Ayak, T. ὄν. ποῦς. || sac—πυροστάτης. || kırk— σκολόπενδρα. || ön — ἐμπροσθιος ποῦς, μτφ. ὑποκινητής. || —ta, ἐπὶ ποδός. || çay—ı, ἐκβολή. || birinin ayağına gelmek, ἐξευτελίζομαι.
Ayak, T. ὄν. μτφ. ἐπίσκεψις (τὸ ποδαρικόν). || uğurlu — αἴσιον ποδαρικόν.
Ayak, T. ὄν. μέτρον ἡμίσεως πήχεως.
Ayak altı, T. ὄν. κεντρικὴ ὁδός, μέρος περαστικόν.
Ayak basmak, T. ρμ. μσ. μτφ ἐπιμένω.
Ayakkabı, T. ὄν. ὑπόδημα. || sağ—değildir, μτφ. δὲν εἶναι νομιμόφρων καὶ χρηστός [δὲν εἶναι παστρικὸ μανδῆλι].
Ayakkabıcı, T. ὄν. ὑποδηματοποιός, ὑποδηματοπώλης.
Ayaklamak, T. ρμ. οὐδ. βαδίζω, κάμνω βήματα.
Ayaklandırmak, T. ρμ. μτβ. (αἴτ.) διεγείρω, ὑποκινῶ.
Ayaklanmak, T. ρμ. μσ. στασιάζω ἐγείρομαι.
Ayaklı, T. ἐπθ. κινητός. || —kütüphane, σοφός.
Ayak patırdısı, T. ὄν. θόρυβος τῶν ποδῶν. || —μτφ. στρατήγημα.
Ayaksız, T. ἐπ. ἄπους.
Ayak sürümek, T. ρμ. οὐδ. ἐνεργῶ βραδέως.
Ayak takımı, T. ὄν. ὄχλος, συρφετός.
Ayaktaş, T. ὄν. συνοδοιπόρος, σύντροφος.
Ayakteri, T. ὄν. φιλοδώρημα.
Ayaküstü, T. ἐπθ. ὄρθιος.
Ayak uydurmak, T. ρμ. μσ. (δοτ. αἴτ.) προσαρμόζω τὸν πόδα, ἐνεργῶ συνωδὰ ἢ μανθάνω τὸ στρατιωτικὸν βῆμα.
Ayakyolu, T. ὄν. ἀπόπατος.
Ayal, A. ὄν. πλθ. τοῦ aile, οἰκογένεια.
Ayan καὶ ayani, A. ἐπθ. gözle görulen, ἐναργής, δῆλος, φανερός.
Âyan, A. ὄν. ileri gelenler, πρόκριτοι, λογάδες, ἀρχηγοί. || meclisi—γερουσία. || — (νομ.) συγκεκριμένα πράγματα, ὡς κτήματα, ἐμπορεύματα, ζῶα.
Ayan beyan, T. ἐπρ. ἐναργῶς.
Ayar, A. ὄν. ποιότης χρυσοῦ, ἀργύρου, πολυτίμου λίθου κλπ. || — = düzgünlük, ἀξία, ἀκρίβεια ὥρας, κανόνισις.
Ayarcı, T. ὄν. ἀργυρογνώμων.
Ayar etmek, T. ρμ. μτβ. (αἴτ.) κανονίζω ὡρολόγιον.
Ayarmak, T. ρμ. μσ. ἀποπλανῶμαι.
Ayartılmak, T. ρμ. πθ. παραπλανῶμαι. δελεάζομαι, κ. ξεμυαλίζομαι.
Ayartmak, T. ρμ. μτβ. (αἴτ.) παραπλανῶ, διαφθείρω, κ. ξεμυαλίζω.
Ayat, A. ὄν. Ἐδάφια Κορανίου. || — σημεῖα, ἐνδείξεις. || — θαύματα, οὐράνια σημεῖα.
Ayaz, T. ὄν. δρόσος νυκτερινή.
Ayazda kalmak, T. ρμ. οὐδ. διανυκτερεύω ἐν ὑπαίθρῳ.
Ayazlamak, T. ρμ. οὐδ. διανυκτερεύω ἐν ὑπαίθρῳ, κρυόνω, διαπερᾷ τὸ ψῦχος τῆς νυκτός. || —μτφ. περιμένω ἀνωφελῶς.
Ayazlanmak, T. ρμ. βλ. προηγούμενον.
Ayazlatmak, T. ρμ μτβ. (αἴτ.) ἐκθέτω τι εἰς τὴν αἰθρίαν τῆς νυκτός.
Ayazma, ἑλλ. ὄν. ἁγίασμα.

Ay çiçeği, T. ὄν. (φυτ.) ἡλίανθος.
Aydın, T. ὄν. φωτεινός, λάμπων. || gözünüz — καλῶς τὸν ἐδέχθητε. || — φῶς, λάμψις. || —ὄν. Ἀϊδίνιον (Ἡλιούπολις). || gün — καλὴ ἡμέρα σας. || —ὄν. κ. Φώτιος.
Aydınlamak } T. ρμ. μσ. φέγγω. || —
Aydınlanmak } μτφ. ἐπεξηγοῦμαι.
Aydınlatmak, T. ρμ. μτβ. φωτίζω.
Aydınlık, T. ὄν. φῶς, τόπος φωτεινός, || — φεγγίτης.
Ayet, A. ὄν. nişan, ἐδάφιον Κορανίου. σῆμα, σημεῖον. || —θαῦμα.
Aygır, T. ὄχ. ἵππος βαρβάτος. || —μτφ. ἄνθρωτος ἀδάμαστος. || deniz—ı, ἱπποπόταμος.
Ayı, T. ὄν. ἄρκτος. || —μτφ. ἀγροῖκος ἄνθρωπος. || — kulağı, (φυτ.) ἡράνθεμον. || —balığı, φώκη.
Ayık, T. ἐπθ. νηφάλιος.
Ayıklamak, T. ὀν· (αἰτ. ἀφ.) διαλέγω. καθαίρω, καθαρίζω.
Ayıklanmak, T. ρμ. πθ. καθαίρομαι, καθαρίζομαι. || — ἀνανήφω, ἀπομεθύσκομαι.
Ayıklatmak, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) καθαρίζω δι' ἄλλου.
Ayıklatmak, T. ρμ. διάμ. (ἀφ. αἰτ.) κάμνω τινὰ νὰ συνέλθῃ ἐκ λειποθυμίας κλπ. ἀπομεθύσκω τινά.
Ayıklık, T. ἀφ. νηφαλιότης.
Ayılmak, T. ρμ. οὐδ. συνέρχομαι ἐκ μέθης, λειποθυμίας, παρεκτροπῆς κτλ.
Ayin, H. ὄν. usul, τάξις, συνήθεια, τελετή, νόμος, λειτουργία.
Ayine, H. ὄν. gözgü, κάτοπτρον.
Ayıp, A. ὄν. kusur, ἐλάττωμα. || — = utanacak şey, ἐντροπή, αἶσχος.
Ayıp, T. ἐπρ. ἐντροπή!
Ayıplamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κατηγορῶ, κατακρίνω.
Ayıplanmak, T. ρμ. πθ. κατακρίνομαι, ὀνειδίζομαι.
Ayıplı, T. ἐπθ. ἐλαττωματικός.
Ayıpsız, T. ἐπθ. τέλειος.
Ayırmak, T, ρμ. μτβ. (αἰτ.) (ἀφαιρ.) διαιρῶ, διακρίνω, χωρίζω, ἐκλέγω.
Ayırt, T. ὄν. διάκρισις, χωρισμός.
Ayırt etmek, T. ρμ, μτβ. χωρίζω, διακρίνω.
Ayırtmak καὶ ayıtlamak, T. ρμ. (μτβ.) χωρίζω, ξεκαθαρίζω.
Aykırı, T. ἐπθ. λοξός, ἐναντίος, ἀνάποδος.
Aykırı gitmek, T. ρμ. οὐδ. λοξοβατῶ.
Aylak, T. ἐπθ. ἄεργος, ὀκνηρός.
Aylakçı, T. ὄν. ἐργάτης μισθούμενος διὰ μίαν ἡμέραν, οὐχὶ τακτικός.
Aylamak, T. ρμ. οὐδ. διολισθαίνω, πίπτω.
Aylanmak, T. ρμ. οὐδ. διέρχομαι, διατρίβω ἕνα ἢ περισσοτέρους μῆνας.
Aylık, T. ἐπθ. μηνιαῖος
Aylık, T. ὄν. μηνιαῖον, μισθός.
Aylıkçı, T. ἐπθ. ἔμμισθος.
Ayn, T. ὄν. δόλος, ἀπάτη.
Ayn, A. ὄν. göz, ὀφθαλμός.
Ayna, T. ὄν. gözgü, κάτοπτρον.
Aynacı, T. ὄν. κατοπτροποιός, κατοπτροπώλης. || — πανοῦργος, ἀπατεών
Aynacılık, T. ὄν. μτφ. πανουργία, δολιότης.
Aynalı, T. ἐπθ. κεκοσμημένος μὲ κάτοπτρα || —μτφ. ὡραῖος.
Aynaroz, ἑλλ. ὄν. Ἅγιον ὄρος, Ἄθως.
Aynasız, T. ἐπθ. ἄσχημος, δυσειδής.
Aynen, A. ἐπρ. tıpkı, ἀπαράλλακτος, ὡς ἔχει. || —αὐτουσίως.
Ayni, A. ἐπθ. ὀπτικός. || — = tıpkı, ὅμοιος. || — = çok benzer, ἐπρ. ἀπαραλλάκτως.
Aynile, T. ἐπρ. tıpkısı, ἀπαραλλάκτως, ὡς ἔχει.
Ayniye, A. ἐπθ. takendisi, αὐτούσιος.
Ayniyet, A. ὄν. (ἀλγβρ.) ταὐτότης.
Ayran, T. ὄν. ὀρρός, ὀξύγαλα διαλελυμένον. || —delisi, εὐήθης.
Ayranlık, T. ὄν. σπλήν. || — şişmek, μτφ. ὀργίζομαι, ἐπαίρομαι.
Ayrı, T. ἐπθ. χωριστός. || — ἐπρ. χωριστά, ἰδιαιτέρως.
Ayrı ayrı, T. ἐπρ. μεμονωμένως.
Ayrıca, T. ἐπθ. χωριστός. || —ἐπρ κατ' ἰδίαν.
Ayrı gayrı, T. ἐπθ. ἕτερος, διάφορος.
Ayrık, T. ὄν. (φυτ.) ἄγρωστις, κ. ἀγριάδα.
Ayrılamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) χωρίζω.
Ayrılaşmak, T. ρμ. ἀλλ. ἀπομονοῦσθαι.
Ayrılık, T. ὄν. ἀποχωρισμός.
Ayrılmak, T. ρμ. οὐδ. (ἀφαιρ.) ἀποχωρίζομαι.
Ayrı oturmak, T. ρμ. οὐδ. κατοικῶ ἰδιαιτέρως.
Aytmak, T. ρμ. μτβ. söylemek, λέγω.
Ayva, T. ὄν. κυδώνιον. || ekmek—sı, ψωμοκύδωνον.
Ayva ağacı, T. ὄν. κυδωνέα

Ayvalık, T. ὄν. τόπος κυδωνεῶν.
Ayva murabbası, T. ὄν. κυδωνόπαστον.
Ayvaz, T. ὄν. ἐξωτερικὸς ὑπηρέτης ἱδρύματος, κ. σουρταφερτάριος.
Ayyar, A. ἐπθ. kurnaz, yalancı, πανοῦργος, ψεύστης, δόλιος.
Ayyarlık, T. ὄν. ἀπάτη, ψεῦδος.
Ayyaş, A. ἐπθ. bekri, οἰνόφλυξ, πότης, μέθυσος.
Ayyaşlık, T. ὄν. bekrilik, κραιπάλη, μέθη.
Ayyuk, A. ὄν. keçi burcu, ὁ ἀστερισμὸς Αἰγόκ.
Ayyuka çıkarmak, T. ρμ. ἐνργ. (αἰτ.) ὑπερεπαινῶ, ἀναβιβάζω μέχρι τρίτου οὐρανοῦ, ὑπερεκθειάζω.
Az, T. ἐπθ. ὀλίγος.
Az, T. ἐπρ. ὀλίγον.
Aza, A. ὄν. μέλη, ὄργανα [ἀντὶ ἑνικοῦ] μέλος ὄργανον. || — i tenasüliye, γεννητικὰ ὄργανα.
Azacık, Azcık, Azıcık } T. ἐπθ. ὑποκ. ἀρκετὰ ὀλίγος κ. λιγούτσικος. || — ἐπρ. ὀλιγιστον, κ. λιγάκι.
Azade, Π. ἐπθ. ilişiksiz, ἐλεύθερος παντὸς δεσμοῦ, ἀπηλλαγμένος.
Azadegi, Π. ὄν. ilişiksizlik, ἐλευθερία, ἀμεριμνησία.
Azak, ὄν. κ. Ἀζοφική. || —denizi, Ἀζοφικὴ θάλασσα. || — eniri, (φυτ.) ἄκφος, κ. ἀγριοσπαθοῦλα.
Azalmak, T. ρμ. οὐδ. ἐλαττοῦμαι, ὀλιγοστεύω.
Azaltılmak, T. ρμ. πθ. ἐλαττοῦμαι, περιορίζομαι.
Azaltmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐλαττῶ, ὀλιγοστεύω.
Âzam, A. ἐπθ. pek ulu, μέγιστος.
Azamet, A. ὄν. ululuk, μεγαλεῖον, μεγαλοπρέπεια.
Azamet, A. ὄν. ululuk, ὑπερηφάνεια, ἔπαρσις.
Azametli, T. ἐπθ. ulu, μεγαλοπρεπής. || —ὑπερήφανος.
Azami, A. ἐπθ. μτφ. en yüksek olarak, κατ' ἀνώτατον ὅριον.
Azamiyet A. ἀφ. (ἀλγβρ.) ὁ μέγιστος ὅρος.
Azap, A. ὄν. işkence, βάσανος, βασανιστήριον, ποινή, τιμωρία.
Azap, A. ὄν. ergen, ἄγαμος. || — = deniz tüfekçisi, ἀκροβολιστὴς ναυτικοῦ.
Azap çekmek, T. ρμ. οὐδ. βασανίζομαι.
Azar, Π. ὄν. çıkışmak, ἐπιτίμησις.
Azar, A. ἀφ. çıkışma, darılma, τὸ ἐλέγχειν, τὸ ἐπιτιμᾶν.
Azar azar, T. ἐπρ. ὀλίγον κατ' ὀλίγον, βαθμηδόν.
Azarlamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) çıkışmak, ἐπιτιμῶ, ἐπιπλήττω.
Azarlanmak, T. ρμ. πθ. ἐπιτιμῶμαι, ἐπιπλήττομαι.
Azarlatmak, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) ἐπιπλήττω τινὰ ἐμμέσως.
Azarlayış, T. ἀφ. ἐπιτίμησις.
Azat, Π. ὄν. kölelikten salıverme, ἀπελευθέρωσις δούλου.
Azat, Π. ὄν. mektepten salıverilme, ἀπόλυσις μαθητῶν.
Azat etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) salıvermek, ἀπολύω, ἀπελευθερῶ.
Azatlamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀπελευθερῶ, ἀπολύω.
Azatlı, T. ἐπθ. ἀπελεύθερος.
Azatlık, T. ἀφ. ἀπελευθέρωσις.
Azdırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐρεθίζω, ἀποπλανῶ, ἐξοργίζω, διεγείρω.
Azdırılmak, T. ρμ. πθ. ἐρεθίζομαι, διαφθείρομαι, διεγείρομαι. || — ἀπολύομαι.
Azer, Π. ὄν. ot, πῦρ.
Azergede, Π. ὄν. putperest ocağı, ναὸς πυρολατρῶν, βωμός.
Azerî, Π. ὄν. ota tapınan, πυρολάτρης. || —ὁ ἐξ Ἀζερβαϊδζάν.
Azerperest=Ateşperest=Mecusî.
Azgaşmak, T. ρμ. ἀλλ. διαπληκτίζομαι.
Azgın, T. ἐπθ. ἐξωργισμένος, ἀπειθής.
Azgınlık, T. ἀφ. ἔξαψις, ὀργή, μανία.
Azı, T. ὄν. κυνόδους. || — dişleri, κυνόδοντες.
Azık, T. ὄν. τροφή, προσφάγιον, τρόφιμα.
Azıklanmak, T. ρμ. μσ. προμηθεύομαι τροφάς.
Azıklı, T. ἐπφ. πλούσιος, ἐλευθέριος.
Azil [azl], A. ἀφ. işten çıkarma, παῦσις [ἐκ τῆς ὑπηρεσίας]. || — ἐπθ. işten çıkarılmış, πεπαυμένος.
Azılı, T. ἐπθ. ἰσχυρός, δυνατός.
Azim [azm], A. ἀφ. karar, ἀπόφασις σταθερά.
Âzim, A. ἐπθ. bir yere giden, ὁ ἀπερχόμενος.
Âzim, A. ἐπθ. bir işe başlayan, ὁ ἐπιχειρῶν.
Azîm, A. ἐπθ. ulu, μέγας, ἔξοχος.

Azım, A. ὄν. kemik, ὀστοῦν.
Azimet, A. ἀφ. (δοτ.) gidiş, ἀναχώρησις· || — ve avdet, ἀναχώρησις καὶ ἐπάνοδος = gidiş ve geliş.
Azimet etmek, T. ρμ. ἀμτ. gitmek, ἀναχωρῶ.
Azımsamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) περιφρονῶ, θεωρῶ τι ὀλίγον.
Azımsınmak, T. συνών. τοῦ προηγ.
Azırganmak, T. ρμ. μετ. φείδομαι, θεωρῶ τι ὀλίγον.
Azışmak, T. ρμ. ἀλλ. τραχύνομαι ἐπιτείνομαι.
Azıştırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐκτραχύνω (ἔριν, συζήτησιν κτλ.).
Azıtmak, T. οὐδ. παρεκκλίνω, τῆς εὐθείας ὁδοῦ.
Aziz, A. ἐπθ. sevgili, ἀγαπητός, προσφιλής, σεβαστός, πολύτιμος. || — ὄν. κ. Πολύτιμος, Ἅγιος.
Azizlik, T. ὄν· ἀστειότης.
Azletmek, T. ρμ. μετ. (αἰτ.) (ἀφρ.) παύω [τινά].
Azlık, T. ἀφ. σπάνις, ἔλλειψις.
Azma, T. ὄν: τερατώδης, ἔκτρωμα.
Azma, T. ὀν. ἀπαρ. ὑπέρβασις ὁρίου.
Azmak, T. ρμ. οὐδ. ὑπερβαίνω τὸ ὅριον. || — ὑπερεκχειλίζομαι, πλημμυρῶ ὡς ποταμὸς κτλ.
Azmak, T. ρμ. οὐδ. ἀποπλανῶμαι. ἐρεθίζομαι, ἐξάπτομαι.
Azman, A. ὄν. kocaman, πελώριος.
Azmî, A. ἐπθ, πιστὸς εἰς τὰς ὑποχρεώσεις του, σταθερός, ἀποφασιστικός. || — ὄν. κ. Ἀγαμέμνων.
Azot, ἑλλ. ὄν. kokusuz, renksiz. tatsız gaz, ἄζωτον. || hamızı — (χημ.) ἀζωτικὸν ὀξύ.
Azotî, A. ἐπθ. ἀζωτώδης. || bevli — (ἰατρ.) ἀζωτουρία.
Azotiyet, A. ὄν.(χημ.) ἀζωτικόν ἅλας.
Azotiyetî, A. ὄν. (χημ.) ἀζωτῶδες ἅλας

B

B, τὸ δεύτερον γράμμα τοῦ Τουρκικοῦ ἀλφαβήτου. || — Ἀριθμητικῶς σημαίνει 2 καὶ δεύτερος.
Baba, T. ὄν. πατήρ. || büyük—πάππος. || —dan—ya, γενεαλογικῶς κατ' ἀνιοῦσαν γραμμήν. || —dan oğula, γενεαλογικῶς κατὰ γραμμὴν κατιοῦσαν. || hacı —προσκυνητής, σεβαστός. || — adam, ἀξιοπρεπής. || — ocağı, πατρικὴ ἑστία. || bekçi—νυκτοφύλαξ. || —yurdu, πατρικὴ ἑστία.
Babacan, T. ὄν. γενναῖος, κ. παλληκαρᾶς. || — ἀγαπητὲ πάτερ!
Babalı, T. ἐπθ. ὁ ἔχων πατέρα. || dokuz— ἔξυπνος, εὐφυέστατος παῖς.
Babalık, T. ὄν. πατρότης, θετὸς πατήρ. || — ἄνθρωπος χρηστός, βεβαστός.
Babayanı, H. ἐπθ. yaşlı ve ağır, σεβαστός, συνετός.
Babayiğit, T. ἐπθ. καὶ ὄν. εὔρωστος, ρωμαλέος, παλληκαρᾶς.
Babayiğitlik, T. ἀφ. ρωμαλεότης, παλληκαριά.
Babıalî, A. ὄν. yüce kapı, ὑψηλὴ πύλη.
Baca, T. ὄν. καπνοδόχη.
Bacak, T. ὄν. μηρός, κνήμη.
Bacaklı, T. ἐπθ. ὁ ἔχων μακρὰς κνήμας, ὁ ὑψηλοῦ ἀναστήματος.
Bacaksız, T. ἐπθ. βραχύκνημος, ὁ μικροῦ ἀναστήματος. || — ἄθλιος.
Bacanak, T. ὄν. σύγγαμβρος.
Bacı, T. ὄν. πρεσβυτέρα ἀδελφή.
Baç, H. ὄν. haraç, φόρος, διαπύλιον τέλος, ἴδε Toprak bastı.
Badana, Ἰτ. ὄν. κονίαμα, ἄσπρισμα. || — μτφ. ἐπαφή.
Badanacı, T. ὄν. κονιατής. || — μτφ. κακοήθης. || —=yaltakçı, κόλαξ.
Badanalamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κονιῶ τοῖχον, λευκαίνω. || — μτφ. καλύπτω δι' ἐξωτερικῆς χροιᾶς.
Badanalatmak, T. ρμ. διάμ. κονιῶ τοῖχον δι' ἄλλου.
Badaşmak = Bağdaşmak.
Bade, H. ὄν. içki, οἶνος.
Badehu, A. ἐπρ. sonra, ἔπειτα, ἀκολούθως.
Badem, H. ὄν. ἀμύγδαλον. || acı — πικραμύγδαλον.
Badema, A. σύνθ. ondan sonra, εἰς τὸ ἑξῆς, τοὐντεῦθεν.
Bademcik, T. ὄν. ἀδὴν ἀμυγδαλίτης. || —illeti, ἀμυγδαλίτις, κ. λαιμά.

Bademezmesi, T. ὄν. σύνθ. γλύκυσμα ἐξ ἀμυγδάλων κοπανισμένων.
Bademiçi, T. ὄν. πυρὴν ἀμυγδάλου.
Bademlik, T. ὄν. ἀμυγδαλεών.
Badem şekeri, T. ὄν. ἀμύγδαλον σακχαρωμένον.
Bâdi, A. μτχ. sebep olan, mucip, ὁ προξενῶν, παραίτιος.
Badi, A. ὄν. sebep, αἰτία, ἀρχή.
Badire, A. ὄν. beklenilmiyen oluş, ἀπροσδόκητος κατάστασις.
Badısaba, ΠΑ. ὄν. yel, αὔρα ζεφύρου, ζέφυρος.
Badiye, A. ὄν. çöl, ἔρημος, πεδιάς.
Badnüma, Π. ὄν. yel gösterici, ἀνεμοδείκτης.
Badya, T. ὄν. λεκάνη.
Bağ, Π. ὄν. bostan, κῆπος.
Bağ, T. ὄν. δεσμός, δέμα, ἐπίδεσμος. || — μτφ. σχέσις, δεσμός. || — μτφ. μαγεία ὀφθαλμῶν, γοητεία.
Bağ, T. ὄν. ἄμπελος· || — a bak üzüm olsum, üzümü yemeğe yüzün olsun = περιποιήσου τὸ ἀμπέλι νὰ κάμῃ σταφύλια, διὰ νὰ ἔχῃς πρόσωπον νὰ φάγῃς σταφύλια.
Bağa, T. ὄν. εἴδη βατράχων, φρύνων κτλ. || kur—βάτραχος. || tos - χελώνη.
Bağan, T. ὄν. toğan, ἱέραξ.
Bağan, T. ὄν. düşük kuzu derisi, μηλωτὴ ἐκ δέρματος ἀρνίου.
Bağban, Π. ὄν. bağcı, κηπουρός, ἀμπελουργός. || —bir gül için bin hare hizmetkâr olur = bahçıvan bir gül için bin dikene köle olur = ὁ κηπουρὸς δι' ἓν ῥόδον γίνεται ὑπηρέτης (δοῦλος) χιλίων ἀκανθῶν = τ' ἀγαθὰ κόποις κτῶνται.
Bağbanlık, T. ἀφ. κηπουρική, ἀμπελουργική.
Bağ bozmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) τρυγῶ ἄμπελον.
Bağ bozumu, T. ὄν. τρυγητός.
Bağdadi, A. ὄν. διάφραγμα ἐκ λεπτῶν ξυλαρίων.
Bağdadi, A. ἐπθ. Bağdatlı, ὁ κάτοικος τῆς Βαγδάτης.
Bağdalamak, T. ρμ. μτβ. καταβάλλω ἀντίπαλον παρεμβάλλων τὴν κνήμην εἰς τὴν κνήμην του.
Bağdamak, T. ρμ. μτβ. συμπλέκω. || — διασταυρῶ κνήμας.
Bağdaş, T. ὄν. διασταύρωσις κνημῶν, κ. σταυροπόδι.
Bağdaş kurmak, T. ρμ. οὐδ. (αἰτ.) κάθημαι διασταυρῶν τὰς κνήμας.
Bağdaşmak, T. ρμ. οὐδ. ἴδε προηγ.
Bağı, T. ὄν. büyü, γοητεία, μαγεία.
Bağı, A. ἐπθ. azgın, ἄτακτος, διεστραμμένος, ἀποστάτης.
Bağıcı, T. ὄν. büyücü, μάγος. || göz — θαυματοποιός, ταχυδακτυλουργός.
Bağıldak καὶ bağırdak, T. ὄν. σπάργανον.
Bağır, T. ὄν. σπλάγχνον, στῆθος. || bağrı yanık, τεθλιμμένος.
Bağıra basmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐναγκαλίζομαι, περιπτύσσομαι.
Bağırış, T. ἀφ. κραυγή
Bağrışmak, T. ρμ. ἀλλ. φωνάζειν πολλοὺς ὁμοῦ.
Bağırma, T. ὀν. ἅπαρ. κραυγή, μυκηθμός.
Bağırmak, T. ρμ. οὐδ. κραυγάζω. || — (ἐπὶ τετραπόδων) μυκῶμαι.
Bağırsak = barsak.
Bağırtlak, T. ὄν. ἀγρία περιστερὰ ἢ εἶδος νήσσης ἀγρίας κ. ἀγριόπαπτια.
Bağırtmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐξοργίζω.
Bağışlamak, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) συγχωρῶ, χαρίζω
Bağışlatmak, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) προτρέπω τινὰ νὰ χαρίσῃ τι ἢ νὰ συγχωρήσῃ.
Bağışlayıcı, T. ἐπθ. δωρητής.
Bağışlayış, T. ἀφ. δωρεά, χάρισμα, ἄφεσις.
Bağlamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) δένω, δεσμεύω. || baş—διευθετῶ τὴν κεφαλὴν (ἐπὶ γυναικῶν). || —μαγεύω.
Bağlan καὶ baklan, T. ὄν. angıt gibi kırmızı kanatlı su ördeği, ὠτίς, κ. τόϊ.
Bağlanmak, T. ρμ. πθ. δένομαι, δεσμεύομαι, συνομολογοῦμαι, ἀφοσιοῦμαι. || —μαγεύομαι.
Bağlatmak, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω τινὰ νὰ δέσῃ ἢ ἀποδέσῃ
Bağlı, T. ἐπθ. δεδεμένος, προσηρτημένος, συνομολογημένος, || kısmeti— πτωχός. || dili — βωβός. || gözü — μεμαγευμένος.
Bağlık, T. ὄν. ἀμπελῶνες ἤτοι τόπος πλήρης ἀμπέλων.
Bağmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) büyülemek, δένω, μαγεύω, θαμβῶ.
Bağdeten, A. ἐπρ. birden bire, αἴφνης, ἀπροσδοκήτως, διὰ μιᾶς.
Bah! T. μόριον ἐκφράζον ἔκπληξιν.

δισταγμόν, ἀπορίαν = ποσῶς, οὐδαμῶς.
Bah, A. ὄν. erkekle dişi birleşmesi, συνουσία.
Baha, Π. ὄν. değer, ἀξία, ἀντίτιμον. || — ya çıkmak, ὑπερτιμῶμαι. || — biçmek, ἐκτιμῶ. ὁρίζω τιμήν. || ateş—ι τιμὴ ὑπερβολική, κ. φωτιά.
Bahadır, Π. ὄν. batur, yiğit, ἥρως, γενναῖος, ἀνδρεῖος. || —ὄν. κ. Ἥρως.
Bahadırane, Π. ἐπρ. yiğitlikle, baturlukla, ἡρωϊκῶς.
Bahadırlık, T, ἀφ. baturluk, ἡρωϊσμός.
Bahar, Π. ὄν. ilk yaz, ἔαρ. || son— = son zaz, φθινόπωρον. || — = çiçek, ἄνθος karnı — κράμβη = karın καὶ bahar.
Bahar, A. ὄν. güzel kokulu, ἄρωμα, ἀρωματικά.
Baharat, A. ὄν. πλθ. τοῦ προηγουμ.
Bahariye, A. ὄν. ilk yaz şiirleri, ποίημα διὰ τὴν ἄνοιξιν.
Baharlı, T. ἐπθ. καρυκευμένος δι' ἀρωμάτων.
Bahçe, Π. ὄν. küçük bağ, κῆπος.
Bahçelik, T. ὄν. τόπος κατάλληλος διὰ κῆπον ἢ πλήρης κήπων.
Bahçıvan, Π. ὄν. [=bağ—bağçe—bağ çevan=bağçıvan], κηπουρός.
Bahçıvanlık, T. ἀφ. κηπουρική.
Bâhir, A. ἐπθ. parlak, güzel, φανερός, πρόδηλος, λαμπρός.
Bahir [bahr], A. ὄν. deniz, θάλασσα. || —μέτρον ποιήσεως. || —μτφ. okumuş, σοφώτατος. || Bahri kulzum, ἡ Ἐρυθρὰ θάλασσα.
Bâhis, A. μτχ. söyleyen, araştırma, πραγματευόμενος.
Bahis [bahs], A. ἀφ. bir şeyin doğrusunu araştırma, συζήτησις, πραγματεία, λόγος. || —κεφάλαιον. || — = öndül, στοίχημα.
Bahren, A. ἐπρ. denizden, κατὰ θάλασσαν. || berren ve — = hem karadan hem denizden, κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν.
Bahrî, A. ἐπθ. denizci, ναυτικός, θαλασσινός. || — ὄν. κ. Σοφοκλῆς.
Bahriye, A. ὄν. θηλ. gemici, denizci, ναυτικός. || —askeri, στρατιώτης τοῦ ναυτικοῦ. || — vekili, Ὑπουργὸς τῶν ναυτικῶν. || — vekâleti, Ὑπουργεῖον τῶν ναυτικῶν. || —ὄν. κ. Πελαγία.
Bahriyeli, A. ὄν. denizci, ναύτης.
Bahs etmek, T. ρμ. οὐδ. (ἀφαιρ.) συζητῶ, πραγματεύομαι.
Bahs komak, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) στοιχηματίζω.
Bahş, Π. ἀφ. bağışlama, δωρεά, χορήγησις, συγχώρησις. || ἐν συνθέσει = safa — ὁ εὐφραίνων. || hayret — ὁ ἐκπλήτων. || hayat— ζωογόνος.
Bahş etmek, T. ρμ. μτβ. (δτ. αἰτ.) bağışlamak, δωροῦμαι, συγχωρῶ.
Bahşış, Π. ὄν. ἐκ τοῦ T. bağşış, δῶρον, φιλοδώρημα. || — almak φιλοδωροῦμαι. || — vermek, φιλοδωρῶ.
Baht, Π. ὄν. mut, μοῖρα, τύχη.
Bahtiyar, Π. ἐπθ. mutlu, εὐτυχής, εὐδαίμων. || — ὄν. κ. Εὐτύχιος.
Bahtiyarlık, T. ἀφ. εὐδαιμονία, εὐτυχία.
Bahtlı, T. ἐπθ. mutlu, εὐτυχής, τυχηρός.
Bahtsız, T. ἐπθ. ἄτυχος, ἀτυχής.
Bahusus, Π. ἐπρ. hele, en ziyade, πρὸ πάντων.
Bais, A. ἐπθ. sebep olan, αἴτιος, αἰτία, πρόξενος.
Bait, A. ἐπθ. uzakta bulunan, μεμακρυσμένος, ὁ μακράν.
Bak, T. ἐπρ. στρατ. προσοχή!
Baka καὶ beka, A. ρ. ἀφ. bulunduğu halde kalma, μονιμότης, ἀθανασία, διάρκεια.
Bakanak, T. ὄν. çatal tırnak, ὁπλή, χηλή.
Baki, A. ἐπθ. sonu olmıyan, διαρκής, αἰώνιος, ἀθάνατος. || —ἐπρ. ἐπὶ τούτοις. || — kalan, ἀρθμ. ὑπόλοιπον, κατάλοιπον. || — ὄν. κ. Ἀθανάσιος.
Bakıcı, T. ἐπθ. παρατηρητής, περιθάλπων. || — μάντις, μάγος. || hasta — νοσοκόμος.
Bakıcılık, T. ἀφ. περίθαλψις. || —μαντεία.
Bakılmak, T. ρμ, πθ. (δοτ.) παρατηροῦμαι, λαμβάνομαι ὑπ' ὄψιν. || — περιθάλπομαι, ἀπολαύω περιποιήσεως.
Bahar, Π. ὄν. ilk yaz, ἔαρ. || son — = son yaz, φθινόπωρον. || — = çiçek, ἄνθος: karnı — κράμβη = karın καὶ bahar.
Bahar, A. ὄν. güzel kokulu, ἄρωμα, ἀρωματικά.
Baharat, A. ὄν. πλθ. τοῦ προηγουμέν.
Bahariye, A. ὄν. ilk yaz şiirleri, ποίημα διὰ τὴν ἄνοιξιν.

Baharlı, T. ἐπθ. καρυκευμένος δι' ἀρωμάτων.
Bahçe, Π. ὄν. küçük bağ, κῆπος.
Bahçelık, T. ὄν. τόπος κατάλληλος διὰ κῆπον, ἢ πλήρης κήπων.
Bahçıvan, T. ὄν. [Π. bağ: bağçe: bağçevan: bahçevan] κηπουρός.
Bahçıvanlık, T. ἀφ. κηπουρική.
Bakım, T. ρμ. ἀφ. περίθαλψις, παρατήρησις.
Bakım evi, T. ὄν. θεραπευτήριον.
Bakımlı, T. ἐπθ. εὐτραφής.
Bakınmak, T. ρμ. μσ. παρατηρῶ περὶ ἐμαυτόν, ἐκπλήττομαι.
Bakır, T. ὄν. χαλκός. || — köyü, τὸ Μακροχώριον.
Bakir, A. ὄν.) kız oğlan kız, παρ-
Bakire, A. ὄν. θ.) θένος.
Bakırcı, T. ὄν. χαλκεύς.
Bakış, T. ἀφ. βλέμμα, παρατήρησις. || — περίθαλψις.
Bakışlı, T. ὁ βλέπων οὕτως ἢ ἄλλως. || aslan — βλέμμα βλοσυρόν. || ahu — βλέμμα νυσταλέον. || cin — βλέμμα πονηρόν.
Bakışmak, T. ρμ. ἀλλ. (δοτ.) βλέπειν ἀλλήλους, παρατηρεῖν τῇ δε κἀκεῖσε.
Bakıye, A. ὄν. kalan, artan, ὑπόλοιπον.
Bakkal, A. ὄν. yiyecek satan, παντοπώλης, ὀσπριοπώλης. || — defteri, μτφ. ἀπόδειξις οὐχὶ ἀξιόπιστος.
Bakkaliye, A. ὄν. zarzavat v. s. τὰ ἐν παντοπωλείῳ πωλούμενα εἴδη.
Bakla, A. ὄν, κύαμος, ὄσπριον.
Baklava, T. ὄν. κοπτή. || —ρόμβος.
Bakmak, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) βλέπω, παρατηρῶ. || —μτβ. περιθάλπω, συντηρῶ, νοσηλεύω.
Bakraç, T. ὄν. ἀντλητήρ, κ. μπακράτσι.
Bakteri, ἑλλ. ὄν. μικρόβιον, βακτηρίδιον.
Bakteriyoloji, ἑλλ. ὄν. μικροβιολογία, βακτηριδιολογία.
Bakteriyolok, ἑλλ. ὄν. μικροβιολόγος, βακτηριδιολόγος.
Baktırmak, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω τινὰ νὰ ἴδῃ ἢ νὰ περιποιηθῇ τινά. || —δεικνύω ἀσθενῆ εἰς ἰατρόν. || — ἀφίνω τινὰ νὰ βλέπῃ.
Bal, T. ὄν. μέλι. || deli—ı, μέλι ἀγριομελίσσης || —ayı, μὴν τοῦ μέλιτος.
Bal, A. ὄν. yürek, καρδία.
Balâ, Π. ἐπθ. ulu, yüce, ὑψηλύς.
Balâ, Π. ἐπρ. yukarı, ἄνω, ἐπάνω. || — de, ἀνωτέρω. || berveçhi — ὡς ἀνωτέρω.
Balaban, T. ὄν. ὁ ἔχων μεγάλην κεφαλήν, πελώριος, κεφάλας.
Balabanlanmak) T ρμ. οὐδ. irilesmek,
Balabanlaşmak) παχύνομαι, ὑποτραυλίζω.
Balar, T. ὄν. λεπτὴ σανὶς ἐκ πεύκης ἢ ἐλάτης.
Balarısı, T. ὄν. σύνθ, μέλισσα.
Balçak, T. ὄν. λαβὴ ξίφους.
Balçık, T. ὄν. ἄργιλλος, πηλός, βόρβορος.
Baldır, T. ὄν. γαστροκνήμιον. || —ı çıplak, τυχοδιώκβης.
Baldırak, T. ὄν. περισκελὶς καλύπτουσα τὴν κνήμην, τὰ γόνατα κτλ.
Baldıran, T. ὄν. (φυτ.) κώνειον.
Baldız, T. ὄν. γυναικαδέλφη.
Balgam, A. ὄν. ἐκ τοῦ ἑλλ. φλέγμα.
Balgam çıkarma, T. ὀν. ὀπαρ. ἀποφλεγμάτωσις.
Baliğ, A. ὄν. καὶ ἐπθ. erişmis, ἐνήλικος.
Baliğ olmak, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) συμποσοῦμαι, ἀνέρχομαι.
Balık, T. ὄν. ἰχθύς. || — pulu, λεπίς. || — yağı, ἔλαιον μυραίνης. || — avı, ἁλιεία. | — nefsi, σπέρμα κήτους. || denizde—, πρᾶγμα ἀβέβαιον.
Balıkane ἤτοι balıkhane, ἰχθυοτροφεῖον. || — ἰχθυοπωλεῖον. || — ἰχθυονομεῖον.
Balıkçı, T. ρν. ἁλιεύς, ἰχθυοπώλης.
Balıkçıl, T. ὄν. (πτην.) ἀλκυών, ἐρωδιός.
Balıkçın, T. ὄν. ἀλκιονίς.
Balıketi, T. ὄν. μῦς, μυών. || balıketleri, οἱ μυῶνες.
Balıklamak, T. ρμ. οὐδ. τεντόνομαι [νεῦρα].
Balıklava, T. ὄν. ἰχθυοτροφεῖον.
Balık sırtı, T. ὄν. καὶ ἐπιθ. δάπεδον κλπ. κυρτόν, καμπύλον.
Balina, Γλλ. ὄν. kadırğa balığı, φάλαινα.
Balkabağı, T. ὄν. γλυκοκολοκύνθη.
Balkan, T. ὄν. δασώδης ὀροσειρά. || — (γεωγρ.) ὁ Αἷμος.
Balmumu, T. ὄν. κηρός, κ. ἁγιοκέρι.
Bal peteği, T. ὄν. μελίκηρον.
Balsıra, T. ὄν. γλοιώδης ὕλη σχηματιζομένη εἰς τὰ φυτά [νόσος].
Balta, T. ὄν. πέλεκυς, ἀξίνη. || — as-

mak, στενοχωρῶ, ἀπειλῶ. || —yı taşa vurmak, κάμνω μέγα λάθος.
Baltabaş, T. ὄν. πλοῖον μὲ πρώραν εὐθεῖαν.
Baltacı, T. ὄν. σκαπανεύς, ξυλοκόπος, βλ. üsküdar.
Baltalamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) μτφ. ἀνατρέπω, λέγω τι ἄνευ περιστοφῶν.
Baltalık, T. ὄν. δάσος πρὸς ξυλείαν.
Bambaşka, T. ἐπθ. ὑπερθ. ὅλως διόλου διάφορος.
Bamya, T. ὄν. λαθυρίς.
Bandırma, ἑλλ. ὄν. ἡ Πάνορμος.
Bandırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) μουσχεύω, διαβρέχω.
Bani, A. ὄν. yapı çömelten, ἱδρυτής, κτίτωρ.
Banmak, T. ρμ. οὐδ. μουσχεύομαι, διαβρέχομαι.
Baobap, Σουδαν. ὄν. ἀδανσωνία [δένδρον παμμέγιστον τῆς Ἀφρικῆς].
Bap, A. ὄν. kapı, πύλη, θύρα. || bu—te, ἢ bu hususta, ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ἐπὶ τούτῳ.
Bar, Π. ὄν. yük, ağırlık, βάρος, φορτίον.
Bar, Π. ρηματ. yağmak, βρέχειν, διαχέειν [ἐν χρήσει ἐν συνθέσει]. || —an, = yağmur, βροχή. || — aniye, yağmurluk, ἀλεξίβροχον.
Barak, T. ὄν. ἑτερόμαλλον, κ. κάπα. || —=uzun kıllı, ζῶον ἔχον μακρὰς τρίχας.
Baraka = kulübe ἢ gülübe.
Bar bar, T. μόρ. ἐπιτατικόν. || — — bağırmak, κραυγάζω γεγωνυίᾳ τῇ φωνῇ.
Barbar, Σανσκρ. ὄν. βάρβαρος.
Barbunya, Ἰτ. ὄν. (ἰχθ.) tekir, τρίγλη.
Barbut, T. ὄν. τυχηρόν τι παίγνιον.
Barçak = balçak.
Bardak, T. ὄν. κύπελλον, ποτήριον.
Bargam, T. ὄν. (ἰχθ.) λαύραξ.
Barhane, Π. ὄν. konak, σταθμὸς ὁδοιπορικός.
Bari, Π. ἐπρ. hiç olmazsa, τοὐλάχιστον.
Bari, A. ὄν. yaradan, ὁ δημιουργός, ὁ πλάστης [Θεός].
Barika, A. ὄν. yıldırım parıltısı, λάμψις ἀστραπῆς, ξίφους κτλ. || — = ışık, φῶς.
Barındırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) προφυλάσσω ἀπὸ τοῦ ψύχους, καταιγίδος κτλ., θέτω ἐν ἀσφαλείᾳ.
Barınmak, T. ρμ. μσ. καταφεύγω εἰς ἄσυλον.
Barış, T. ὄν. εἰρήνη, συνδιαλλαγή, συμφιλίωσις.
Barısık, T. ὄν. εἰρήνη, συνδιαλλαγή. || — ἐπθ. συμφιλιωμένος.
Barışıklık / Barışma } T. ὄν. εἰρήνη, συμφιλίωσις.
Barışmak, T. ρμ. ἀλλ. συνδιαλάττομαι, συμφιλιοῦμαι.
Barıştırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) συμφιλιῶ, συμβιβάζω.
Barit, A. ἐπθ. soğuk, ψυχρός. || —muamele, ψυχρα συμπεριφορά.
Bariz, A. ἐπθ. aşikâr, açık, ἐναργής, ἀρίδηλος.
Bark, T. ὄν. οἶκος. || ev — οἰκογένεια, οἰκία.
Barklanmak, T. ρμ. μσ. σχηματίζω, ἀποκτῶ οἰκογένειαν.
Barometre, ἑλλ. ὄν. βαρόμετρον.
Barsak, T. ὄν. ἔντερον. || — kazıntısı, διάρροια. || kör— τὸ τυφλὸν ἔντερον.
Barsam, T. ὄν. (ἰχθ.) τραχῖνος.
Barsama, ἑλλ. ὄν. (φυτ.) ἀναγαλλίς, κ. κώστας.
Baru, Π. ὄν. sığınacak yer, προπύργιον, φρούριον, τεῖχος.
Barudî, Π. ἐπθ. ὁ ἔχων χρῶμα πυρίτιδος.
Barut, ἑλλ. ὄν. çabuk ateş alır, πυρῖτις. || — μτφ. λίαν ἐξωργισμένος. || pamuk—u, δυναμῖτις.
Barutane ἤτοι baruthane, T. ὄν. πυριτιδαποθήκη.
Barutçu, T. ὄν. πυριτιδοποιός. || —μτφ. ὑποκινητής.
Barut kesilmek, T. ρμ. οὐδ. ἐξάπτομαι
Barutluk, T. ὄν. πυριτοδόχη.
Baryom, Λατ. ὄν. (χημ.) βάριον.
Bas, T. εὔχρηστον ἐν συνθέσει. || —etmek, πιέζω, ἀναγκάζω. || ört — etmek, συγκαλύπτω πταῖσμα.
Basal, A. ὄν. soğan, κρόμμυον. || — βολβός.
Basamak, T. ὄν. eşik, βαθμίς.
Basar, A. ὄν. görme, ὅρασις,
Basarî, A. ἐπθ. görmeye mahsus, ὀπτικός. || mihveri— ὀπτικὸς ἄξων.
Basık, T. ἐπθ. πεπιεσμένος, χαμηλός.
Basıklık, T. ἀφ. πίεσις, στενοχωρία.
Basılı, T. ἐπθ. ἔντυπος, τετυπωμένος.
Basılış, T. ρμ. ἀφ. πίεσις, ἐκτύπωσις.
Basılmak, T. ρμ. πθ. πιέζομαι, θλίβομαι, καταπατοῦμαι. || — ἐκτυποῦμαι (βιβλ.). || — συλλαμβάνομαι ἐπ' αὐ-

τοφώρῳ, ὑφίσταμαι αἰφνηδιασμόν. || —καταστέλλομαι, σβύνομαι (πυρκαϊά).

Basir, A. ἐπθ. görücü, διορατικός, ὁ εἰδώς. || — ὁ Θεὸς ὁ παντετόπτης.

Basira, A. θηλ. τοῦ προηγ. ὅρασις. || kuvvei—=görüş takadı, ὀπτικὴ δύναμις.

Basiret, A. ἀφ. yürek gözüle görmek, διορατικότης, περίσκεψις, προορατικότης.

Basiretli, T. ἐπθ. διορατικός, προορατικός.

Basırganmak, T. ρμ. μσ. ὑποφέρω ἀπὸ δύσπνοιαν, ἐφιάλτην.

Basırık, T. ὄν. oba, μικρὰ σκηνή.

Basış, T. ρμ. ἀφ. ὁ τρόπος τοῦ πατεῖν, πίεσις.

Basit, A. ἐπθ. düz, sade, ἁπλοῦς, εὔκολος, ὁμαλός. || —yer=düz yer, τόπος ὁμαλός. || — mes'ele, ἁπλοῦν ζήτημα.

Baskı, T. ὄν. πίεσις, πιεστήριον, μηχανὴ πρὸς πίεσιν.

Baskı altında olmak, T. ρμ. πθ. εἶμαι ὑπὸ περιορισμόν.

Baskıcı, T. ἰχνογράφος ὑφασμάτων, κ. πατητᾶς.

Baskın, T. ὄν. ἀπρόοπτος ἔφοδος, αἰφνηδία κατ' οἶκον ἔρευνα. || — vermek, συλλαμβάνομαι ἐπ' αὐτοφώρῳ.

Basma, T. ὀν. ἀπαρ. πίεσις, ἐκτύπωσις. || — τὸ ὕφασμα τὸ πατητόν.

Basma, T. ἐπθ. ἔντυπος. || —kitap, ἔντυπον βιβλίον.

Basmacı, T. ὄν. πιεστής. || — ὁ πωλητὴς ἰνδοστίκτων (μπασμάδων).

Basmahane, T. ὄν. τυπογραφεῖον.

Basmak, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ. ἢ αἰτ.) πατῶ, πιέζω, ἐπιθέτω σφραγῖδα κτλ. || — ἐκτυπῶ. || — συλλαμβάνω ἐπ' αὐτοφώρῳ. || ayak— μτφ. ἐπιμένω.

Basri, A. ὄν. κ. Συνέσιος.

Bast, A. ρμ. ἀφ. açma, açılma, ἀνάπτυξις. || — (ἀριθμ.) συγχώνευσις ἀκεραίου ἐντὸς κλάσματος.

Bastı, T. ὄν. λαχανικὰ ἑψημένα μὲ κρέας. || kül— ἐπανθρακίς, κ. μπριζόλε. || — bacak, βραχύκνημος, μτφ. ἄθλιος. || toprak— φόρος ἐπὶ ἀφίξει.

Bastırılmak, T. ρμ. πθ. καταπιέζομαι, καταστέλλομαι, σβένυμαι (ἐπὶ πυρκαϊᾶς ἢ κινήματος). || — ἐκτυποῦμαι.

Bastırma, T. ὀν. ἀπαρ. πίεσις, κατάπνιξις.

Bastırma = pastırma.

Bastırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) θλίβω, πιέζω, ἀναγκάζω, καταπνίγω, σβύνω. || — ὑπερέχω, καταβάλλω.

Basur, A. ὄν, mayasıl, αἱμορροΐδες.

Basurlu, T. ἐπθ. αἱμορροϊδικός.

Baş, T. ὄν. κεφαλή, κορυφή, ἀρχή. || — κεφαλὴ κρομμύου, τυροῦ κτλ. || — νοῦς, εὐφυΐα. || —taşı, κρανίον. || — ustune, ἀμέσως, εὐχαρίστως. || hafta—ı, ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος. || pınar — ı, πηγὴ κρήνης. || su—ı, πηγὴ ὕδατος. || akçe—ı, νομισματικὴ διαφορά. || —ınız sağ olsun, ὑμεῖς νὰ ἦσθε καλὰ [εὐχὴ πρὸς παθόντα ἀπώλειαν. || dört—ı mamur, ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν ἐν καλῇ καταστάσει. || — ı ucunda, παρὰ τὴν κεφαλὴν ἀσθενοῦς, κοιμωμένου κτλ. || — çavuş, ἐπιλοχίας. || —a çıkmak, συναγωνίζομαι καὶ ἐπιτυγχάνω. || — ından büyük söylemek, μεγαλορρημονῶ. || demir— ἔπιπλα ἢ σκεύη ἢ μηχαναὶ ἐργοστασίου κτλ.

Baş ağa = Efendi = Paşa.

Başağrısı, T. ὄν. κεφαλαλγία. || — φροντίς.

Başak, T. ὄν. στάχυς. || kara— ἢ çavdar, σήκαλις.

Başakçı, T. ὄν. σταχυολόγος, πτωχός.

Başaklamak, T. ρμ. μσ. σταχυοῦμαι.

Başaklı, T. ἐπθ. σταχυοφόρος.

Başarılmak, T. ρμ. πθ. κατορθοῦμαι, ἐκτελοῦμαι, ἐπιτυγχάνομαι (ἔργον, ὑπόθεσις).

Başarma, T. ὀν. ἀπαρ. becerme, ἐπιτυχία, ἐκτέλεσις ὑποθέσεως.

Başarmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) becermek, κατορθῶ, φέρω εἰς πέρας, ἐπιτυγχάνω.

Başbelâsı, T. ὄν. ἐνόχλησις, μέριμνα, φροντίς.

Başbuğ, T. ὄν. ἀρχηγὸς ἀτάκτου στρατοῦ. || — βαθμὸς εἰς τὴν ὀργάνωσιν ἀνιχνευτῶν.

Başetmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κατορθῶ, καταφέρω.

Başıboş, T. ὄν. ἄεργος, ἐλεύθερος (ἐπὶ ζώων).

Başıbozuk, T. ὄμ. στρατὸς ἄτακτος. πολίτης ἐν ἀντιθέσει πρὸς στρατ.

Başınmak, T. ρμ. οὐδ. karşı durmak,

ἐναντιοῦμαι, ἀνθίσταμαι, ἀπειθῶ, ἰσχυρογνωμονῶ.
Başka, T. ἐπθ. ἕτερος, ἄλλος, διάφοροι. || — — (ἐπρ.) ἰδιαιτέρως.
Başkaca, T. ἐπρ. ἄλλως, κατὰ διάφορον τρόπον.
Başkalaşmak, T. ρμ. οὐδ. ἀλλοιοῦμαι, μεταβάλλομαι.
Başkalaştırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀλλοιῶ, μεταβάλλω.
Başkaldırmak, T. ρμ. οὐδ. στασιάζω, ἀπειθῶ.
Başkalık, T. ἀφ. ἀνομοιότης, διαφορετικότης.
Baş kâtip, T. ὄν. ἀρχιγραμματεύς.
Başkâtiplik καὶ başkitabet, T. ἀφ. ἀρχιγραμματεία.
Başlamak, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) ἀρχίζω, ἐπιλαμβάνομαι.
Başlangıç, T. ἀφ. ἀρχή, ἔναρξις, προοίμιον.
Başlanılmak } T. ρμ. πθ. (δοτ.) τελεῖ-
Başlanmak } σθαι ἔναρξιν. || derse — γίνεται ἔναρξις μαθημάτων.
Başlatmak, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω τινὰ ν' ἀρχίσῃ τι.
Başlayış, T. ἀφ. ἡ ἔναρξις.
Başlı, T. ἐπθ. ὁ ἔχων κεφαλήν, κορυφήν. || iki— δικέφαλος. || büyük— εὐφυής. || koyun— ἠλίθιος.
Başlıbaşına, T. ἐπθ. ἀνεξάρτητος, αὐτοκέφαλος. || — ἐπρ. ἰδιαιτέρως, ἀνεξαρτήτως.
Başlıca, T. ἐπθ. πρώτιστος, κύριος. || — ἐπρ. πρωτίστως, κυρίως, οὐσιωδῶς.
Başlık, T. ὄν. κράνος, περικεφαλαία. || — κιονόκρανον. || — ἀρχηγία. || — γαμήλιον δῶρον.
Başmak, T. ὄν. σανδάλιον, πέδιλον.
Başmakçı, T. ὄν. πεδιλοποιός, ὑποδηματοποιός.
Başmaklık, T. ὄν. ἐπιχορήγησις.
Başmuharrir, T. ὄν. ἀρχισυντάκτης.
Başmurakıp, T. ὄν. baş gözetici, ἀρχιλογιστής.
Başsız, T. ἐπθ. ἀκέφαλος. || — ὁ ἄνευ ἀρχηγοῦ, ἄτακτος.
Başsızlık, T. ἀφ. ἀναρχία.
Başörtüsü, T. ὄν. κάλυμμα κεφαλῆς.
Baştan, T. ἐπθ. ἐκ νέου.
Baştan başa, T. ἐπρ. ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον.
Başvekâlet, TA. ὄν. Πρωθυπουργεῖον.
Başvekil, TA. ὄν. Πρωθυπουργός.
Bat [bad], Π. ὄν. yel, αὔρα, ἄνεμος.
Bataet, A. ἀφ. yavaşlık, ἀδράνεια, βραδυκινησία. || —i hazmı, δυσπεψία.
Batak, T. ὄν. ἕλος, βόρβορος, καταβόθρα.
Batak, T. ἐπθ. χαμένος. || — ὁ βυθιζόμενος. || kara— (πτην.) κολυμβίς.
Batakane ἤτοι barakhane, T· ὄν. καταγώγιον.
Batakçı, T. ὄν. καὶ ἐπθ. κακοπληρωτής, ἀπατεών.
Batakçılık, T. ἀφ. ἀπάτη, κακὴ πληρωμή.
Bataklık, T. ἐπθ. ἑλώδης, βορβορώδης.
Batarya, Ἰτ. ὄν. τηλεβολοστοιχία. || elektrik—ı, ἠλεκτρικὴ συστοιχία. || —yı yemek, ἐπιπλήττομαι σφοδρῶς.
Batı, T. ὄν. δύσις, ἄνεμος δυτικός. || — lodos, μεσημβρινοδυτικός. || — karayel, βορειοδυτικὸς ἄνεμος.
Bati, A. ἐπθ. ağır yürüyüşlü, βραδυκίνητος.
Batık, T. ἐπθ. βεβυθισμένος, ἐμπεπηγμένος.
Batil, A. ἐπθ. doğru olmıyan, boş, ψευδής, ἀνωφελής. || —(νομ.) ἄκυρος.
Bâtın, A. ἐπθ. gizli, ἐνδόμυχος, μυστηριώδης. || — συνείδησις.
Batın, A. ὄν. karın, κοιλία. || — μτφ. soy, γενεά.
Batınen, A. ἐπρ. içten, içinden, ἐσωτερικῶς, ἐνδομύχως.
Bâtinî, A. ἐπθ. gizli, ἐσωτερικός, μυστηριώδης, ψυχικός.
Batırılmak, T. ρμ. πθ. καταστρέφομαι, περιάγομαι εἰς πτώχευσιν, βυθίζομαι.
Batırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) βυθίζω. || — (μτφ.) καταστρέφω, φέρω τινὰ εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως.
Batkın, T. ἐπθ. χρεωκοπημένος.
Batkınlık, T. ἀφ. πτώχευσις.
Batmak, T. ρμ. οὐδ. βυθίζομαι, καταστρέφομαι, χρεωκοπῶ, δύω (ἐπὶ ἀστέρων).
Batman, T. ἑλλ. ὄν. μέτρον βάρους 2—8 ὀκάδων.
Batnî, A. ἐπθ, karına mensup, κοιλιακός, γαστρικός.
Battal, A. ἐπθ. boş, işe yaramaz, ἄχρηστος, ἄκυρος, ἀνωφελής.
Battal, T. ἐπθ. εὐρύς, πελώριος. || — kâğıt ἤτοι kâat, χάρτης μεγάλου σχήματος.
Battaniye, Ξ. ὄν. ἐπικάλυμμα κλίνης.

Batur, T. ὄν. yiğit, ἥρως, ἀνδρεῖος.
Bayağı, T. ὄν. συνήθης, κοινός, εὐτελής, χυδαῖος.
Bayağı, T. ἐπρ. κοινῶς, ἁπλῶς.
Bayağılık, T. ἀφ. εὐτέλεια, χυδαιότης.
Bayat, T. ἐπθ. ἔωλος. || —παλαιός.
Bayatlamak, T. ρμ. οὐδ. καθίσταμαι
Bayatlaşmak ἔωλος.
Bayatlatmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) καθιστῶ ἔωλον [ἄρτον, τυρὸν κτλ.].
Baygın, T. ἐπθ. λειπόθυμος, ὠχρός. || — μτφ. περιπαθής.
Bayginlık, T. ἀφ. λειποθυμία, ὠχρότης.
Bayı, T. ἐπθ. ἐκ τοῦ bey, ἐξ οὗ καὶ τὸ Π. πλούσιος.
Bayılık, T. ὄν. μεγαλεῖον, πλουσιότης. || — μήτρα.
Bayılmak, T. ρμ. οὐδ. λειποθυμῶ, ἀποκάμνω. || — ὑπεραγαπῶ, τρελλαίνομαι.
Bayıltmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κάμνω τινὰ νὰ λειποθυμήσῃ, νὰ μαρανθῇ.
Baykuş, T. ὄν. βύας, κ. μποῦφος. || — γλαύξ.
Bayi, A. ὄν. satıcı, πωλητής.
Bayır, T. ὄν. ράχις ἢ κλιτὺς ὄρους, λόφου. || — turpu, ραφανὶς μὲ φλοιὸν μέλαινα.
Bayır kuşu, T. ὄν. κορυδαλός.
Bayırmak, T. ρμ. οὐδ. πλουταίνω.
Bayrak. T. ὄν. σημαία.
Bayrak açmak, T. ρμ. οὐδ. (αἰτ.) αἴρω σημαίαν ἀποστασίας, ἀποστατῶ.
Bayraklı, T. ἐπθ. σημαιοφόρος. || eli— ἀντάρτης.
Bayraktar, TH. ὄν. σημαιοφόρος.
Bayram, T. ὄν. ἑορτή, πάσχα. || Ramazan—ı, τριήμερος Μουσουλ. ἑορτὴ μετὰ τὸ R. || kurban—ı, τετραήμερος Μουσουλ. ἑορτὴ εἰς ἀνάμνησιν τῆς θυσίας τοῦ Ἰσαάκ. || hamursuz—ı, ἰουδ. ἑορτὴ ἀζύμων. || kamiş - ı, ἰουδ. ἑορτὴ σκηνοπηγίων. || —dan sonra,— mubarek ola, εὔχομαι μετὰ τὸ B.= ἐπὶ πράξεως ἢ λόγου παρακαίρου. || — ὄν. κ. Πασχάλης.
Bayramlamak, T. ρμ. ἀλλ. συγχαίρειν ἀλλήλους ἐπὶ τῷ B.
Bayramlık, T. ἐπθ. ἑόρτιοι. || —ὄν. δῶρον ἐπὶ τῷ B.
Baytar, A. ὄν. hayvan doktoru, κτηνίατρος.
Baytarlık, T. ὄν. κτηνιατρική.
Bazan καὶ Bazen, A. ἐπρ. kimi vakit [ἤτοι kimi, vakıt], ἐνίοτε.
Bazı, A. ἀόρ. ἀντων. kimi, τίς, τί, τινές, μέρος. || —kere, ἐνίοτε.
Bazu, Π. ὄν. kol, βραχίων. || — = takat, δύναμις, ἰσχύς.
Bebek, T. ὄν. βρέφος. || — eşi, ὕστερον. || göz—i, κόρη ὀφθαλμοῦ.
Bebr, Π.ὄν. kaplan gibi hayvan,πάνθηρ.
Beca, Π. ἐπθ. lâyık, πρόσφορος, κατάλληλος. || na— ἀνάρμοστος.
Becayiş, Π. ὄν. yer değistirme, ἀνταλλαγὴ θέσεως.
Becayiş etmek, T. ρμ. μτβ. (β' γεν.) ἀλταλλάσσω θέσιν.
Becerik, T. ἀφ. ἐπιδεξιότης, ἱκανότης.
Becerikli, T. ἐπθ. ἐπιτήδειος, ἐπιδέξιος, ἱκανός.
Beceriksiz, T. ἐπθ. ἀδέξιος, ἀνίκανος.
Beceriksizlik, T. ἀφ. ἀδεξιότης, ἀνικανότης.
Becerilmek, T. ρμ. πθ. κατορθοῦμαι, ἐκτελοῦμαι μετ' ἐπιτυχίας.
Becermek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κατορθῶ, ἐπιτυγχάνω.
Becertmek, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) κάμνω νὰ ἐκτελέσῃ τις ἔργον τι μετ' ἐπιτυχίας.
Bedahet, A. ἀφ. açık, kendi kendine sağlamlaşmış, ἐνάργεια, τὸ αὐταπόδεικτον. || — τὸ λέγειν ἐκ τοῦ προχείρου, ἄνευ προμελέτης.
Bedava, T. ἐπθ. καὶ ἐπρ. ἐκ τοῦ Π. badi hava, δωρεάν, ἀσυδοσία.
Bedavacı, T. ὄν. ἀσύδοτος, ὁ λαμβάνων, ἐγγραφόμενος κτλ. δωρεάν.
Bedavet, A. ἀφ. köçebelik, νομαδικότης, βίος νομαδικός.
Bedayi, A. ὄν. yeni, görülmemis, ἀριστουργήματα, νέαι ἐφευρέσεις.
Bedbaht, Π. ἐπθ. mutsuz, δυστυχής, κακότυχος.
Bedbahtlık, AT. ἀφ. mutsuzluk, δυστυχία, κακοδαιμονία.
Bedbin, Π. ἐπθ. her hali kötü gören, ἀπαισιόδοξος.
Bedbinlik, ΠΤ. ἀφ. ἀπαισιοδοξία.
Beddua, ΠΑ. ἀφ. kötü dua, κατάρα.
Bedel, A. ὄν. karşılık, ἀντάλλαγμα, ἀντίτιμον, τίμημα. || —(συντ.) ἐπεξηγηματικὸς διορισμός. || —i nakti, χρηματικὸν ἀντάλλαγμα.
Bedelci, AT. ὄν. ὁ καταβάλλων στρατιωτικὸν ἀντισήκωμα.

Bedelen, A. ἐπρ. yerini tutmakla, δι' ἀντικαταστάτου.
Beden, A. ὄν. gövde, σῶμα. || —ἔπαλξις.
Bedenen, A. ἐπρ. gövde ile, σωματικῶς ἤτοι αὐτοπροσώπως.
Bedesten, Π. ὄν. kıymetli şeyler alış veriş yeri, ἀγορὰ πολυτίμων πραγμάτων.
Bedevî, A. ὄν. çöl göçebesi, βεδουΐνος. || —ἐπθ. νομαδικός, ἀπολίτευτος.
Bedevilik, AT. ὄν. νομαδικότης.
Bedeviyet, A. ὄν. göçebelik, νομαδικότης.
Bedi, A. ἐπθ. yeni, parlak, λαμπρός, ἀριστούργημα. || — ὄν. κ. Θωμᾶς, Θεαγένης, Διογένης.
Bedia, A. ἐπθ. θηλ. τοῦ προηγουμένου. || —ὄν. κ. Καλλιόπη.
Bedidar, Π. ἐπθ. görünür, apaçık, πρόδηλος, προφανής.
Bedihe, A. ὄν. düşünmeden söylenilen güzel söz, ἑτοιμολογία.
Bedihî, A ἐπθ. besbelli, καταφανής, πρόδηλος, αὐταπόδεικτος.
Bedir ἤτοι bedr, A. ὄν. dolu ay, πανσέληνος. || —gözeni, νέος, νέα ὡραία. || —τοποθεσία μεταξὺ Μέκκας καὶ Μεδινᾶς.
Bedrî, A. ὄν. ὁ παρευρεθεὶς ἐν τῇ κατὰ τῶν πολυθεϊστῶν μάχῃ. | —κ. ὄν.— =Ὀλύπιος. || θηλ. Bedriye, Ὀλυμπία, Οὐρανία.
Beğendi, T. ὄν. (φαγητόν), μελιτζάνα μὲ κρέας [ἐπὶ βασιλοκρατίας ἐλέγετο καὶ hünkâr— ἤτοι φαγητὸν ἀρεστὸν τῷ βασιλεῖ].
Beğendirmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) καθιστῶ τινα ἢ τι ἀρεστόν.
Beğenilmek, T. ρμ. πθ. ἐπιδοκιμάζομαι, γίνομαι ἀρεστός.
Beğeniş, T. ρμ. ἀφ. ἐπιδοκιμασία.
Beğenme, T. ὀν. ἀπαρ. ἐκλογή, ἐπιδοκιμασία.
Beğenmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀρέσκω, ἐπιδοκιμάζω, ἐκλέγω.
Behadir, Π. ὄν. ἥρως, γενναῖος. || —ὄν. κ. Ἡρακλῆς, Ἥρως.
Behaettin, ΑΠ. ὄν. κ. Τιμοκλῆς.
Behane, Π. ὄν. asılsız sebep, πρόφασις, ἀφορμή.
Behane aramak, T. ρμ. σύνθ. ζητῶ πρόφασιν.
Behane bulmak, T. ρμ. σύνθ. εὑρίσκω, πρόφασιν.
Behane etmek, T. ρμ. σύνθ. (αἰτ.) προφασίζομαι.
Behçet, A. ὄν. καλλονή, χαρά, ἀγαλλίασις. || — ὄν. κ. Χαράλαμπος, Χαρίδημος.
Behemehal, ΠΑ. ἐπρ. herhalde, ἐξάπαντος, ἀφεύκτως.
Beher, Π. ἐπθ. herbiri, ἕκαστος. || — ἐπρ. καθ' ἕκαστον—ην.
Behey! T. ἐπιφώνημα ἀγανακτήσεως. || — nadan, ὦ ἀπαίδευτε!
Behiç, A. ἐπθ. ὡραῖος, εὔθυμος, φαιδρός. || — ὄν. κ. Εὐθύμιος. || — θηλ. Behice, ὄν. κ. Φαίδρα.
Behiye, A. ἐπθ. kıymetli, ὡραῖος, πολύτιμος. || — ὄν. κ. Ἀγγελική.
Behre, Π. ὄν. pay, ἱκανότης, μοῖρα. || bi — ἄμοιρος, ἐστερημένος.
Behreli, T. ἐπθ. ὁ εἰδώς, ὁ εὐμοιρῶν.
Behresiz, T. ἐπθ. ἄμοιρος.
Beht, A. ὄν. şaşma, ἔκστασις, ἔκπληξις.
Behzat, Π. ὄν. κ. Εὔγονος, Γονατᾶς.
Beis, A. ὄν. zarar, ζημία, κώλυμα. || — yok, δὲν βλάπτει, δὲν ὑπάρχει κώλυμα.
Bekâr, T. ὄν. doy etmemiş, ἄγαμος.
Bekâret, A. ἀφ. kızlık, παρθενία.
Bekârlık, T. ἀφ. ἀγαμία. || — ἡ κατάστασις τοῦ ξενητευμένου.
Bekaya, A. ὄν. πλθ. artıp kalan vergi v. s. καθυστερούμενα.
Bekçi, T. ὄν. φύλαξ, φρουρός. || —kulübesi, σκοπιά.
Bekir, A. ὄν. κ. Μένανδρος.
Beklemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) περιμένω, ἀγρυπνῶ; προφυλάττω, ἐλπίζω.
Beklenilmek, T. ρμ. πθ. (ἀντὶ ἀπροσώπου) περιμένομαι, φυλάττομαι.
Beklenmek, T. ρμ. πθ. ἀναμένομαι, προσδοκῶμαι.
Bekleşmek, T. ρμ. οὐδ. (ἐπὶ πολλῶν) ἀναμένω, περιμένω.
Bekri, T. ὄν. πότης, μέθυσος. || —Mustafa, ὄνομα μεθύσου πασιγνώστου καὶ συνεκδ. πᾶς μέθυσος.
Bektaşi, T. ὄν. (μτφ.) ἄνθρωπος ἐλευθεριάζων τὰ ἤθη. || —üzümü, φραγκοστάφυλον.
Bel, T. ὄν. ὀσφύς. || — ağrısı, ὀσφυαλγία.
Bel, T. ὄν. λίσγος.
Bel, T. ὄν. κλιτύς, ράχις. || —ὄρος σχηματίζον κοιλάδας.
Belâ, A. ὄν. tasa, sıkıntı, συμφορά. ||

püsküllü— περίπλοκος περισπασμός.
Belâdet, A. ἀφ. kalın kafalılık, βλακεία, ἄνοια.
Beladon, ξεν. ὄν. στρύχνος ἀμωνιακὸς (ναρκωτικὴ βοτάνη).
Belâgat, A. ἀφ. düzgün, söz söyleyiş, εὐγλωττία. || ilmi— ρητορική.
Belâhet, A. ἀφ. bönlük, βλακεία, εὐήθεια.
Belâlı, T. ἐπθ. ἐπικίνδυνος.
Belçika, ὄν. κ. Βέλγιον.
Belde, A. ὄν. şehir, kasaba, πόλις, χώρα.
Beledî, A. ἐπθ. yerli, ἐγχώριος, δημαρχιακός. || —=şehirli, ἀστός, δημότης.
Belediye, A. ἐπθ. δημαρχιακός. || — meclisi, δηματικὸν συμβούλιον. || — dairesi, δημαρχία.
Beleş, T. ἐπθ. ὁ δωρεάν, ὁ ἄνευ τιμήματος.
Beli, A. ἐπρ. hayhay, ναί, μάλιστα.
Beliğ, A. ἐπθ. düzgün söz söyleyen, εὔγλωττος, εὐφραδής.
Belin, T. ἐπθ. ἐνεός, ἔκπληκτος.
Belini bükmek, T. ρμ. μετ. (αἰτ.) καταβάλλω, ἐξασθενίζω.
Belinlemek, T. ρμ. οὐδ. παρατηρῶ μὲ ἔκπληξιν. || — πτοοῦμαι.
Belirmek, T. ρμ. οὐδ. γουρλόνομαι (ἐπὶ ὀφθαλμῶν).
Beliriş, T. ἀφ. γούρλωμα (ὀφθαλμῶν).
Belirsiz, T. ἐπθ. ὁ μὴ διακρινόμενος, ἀφανής. || izini — etti, ἀξηφάνισε τὰ ἴχνη του.
Beliyye, A. ὄν. sıkıntı, belâ, συμφορά, δυστύχημα, μάστιξ.
Belkemiği, T. ὄν. σπονδυλικὴ στήλη.
Belkemikli, T. ἐπθ. σπονδυλωτός.
Belki, AΠ. ἐπρ. ola bilir, ἴσως, ἐνδεχόμενον. || — τοὐναντίον, μᾶλλον.
Belleme, T. ὀν. ἅπαρ. ἐκμάθησις, ἀποστήθισις. || — λισγάρισμα.
Bellemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) σκάπτω διὰ λίσγου.
Bellemek, T. ρμ. οὐδ. (αἰτ.) ἐκμανθάνω, ἐντυπῶ εἰς τὸν νοῦν, ἐνθυμοῦμαι.
Bellememek, T. ρμ. ἅπαρ. δὲν ἐνθυμοῦμαι.
Bellenmek, T. ρμ. πθ. ἐκμανθάνομαι (ἐπὶ μαθήματος). || — σκάπτομαι διὰ τοῦ λίσγου.
Bellenmiş, T. ἐπθ. μεμαθημένος (ἐπὶ μαθήματος). || — σκαμμένος.
Belletmek, T ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω τινὰ νὰ μάθῃ τι. || — βάλλω τινὰ νὰ σκάψῃ διὰ λίσγου.
Belleyiş, T. ρ. ἀφ. ἐκμάθησις, ἐντύπωσις εἰς τὸν νοῦν, μνημονικόν. || —i kıt, δὲν ἔχει μνημονικόν. || — σκαφὴ διὰ λίσγου.
Belli, T. ἐπθ. δῆλος, φανερός, ἐναργής. || —ὁ ἔχων ὀσφύν. || ince— εὐλίγιστος.
Belli etmek, T. ρμ. οὐδ. (αἰτ.) καθιστῶ τι δῆλον, φανερόν.
Belli olmak, T. ρμ. οὐδ. γίνομαι δῆλος, ἐκδηλοῦμαι, φαίνομαι. || — değil, δὲν εἶναι φανερόν.
Bellisiz, T. ἐπθ. δυσδιάκριτος, ἀνεπαίσθητος, ἀγνώριστος.
Bel soğukluğu, T. ὄν. (ἀσθ.) βλενορραγία, βλενόρροια.
Belût, A. ὄν. meşe ağacı, δρῦς.
Belûdiye, A. ὄν. palamut, βάλανος.
Belûtiye, A. ἐπφ. (φυτ.) meşeye benzer ot, ağaç v. s. κυπελλοφόρος.
Bembeyaz, T. ἐπθ. ὑπερθ. κατάλευκος.
Ben, T. ὄν. κηλὶς φυσική, φακός (ἐλιά).
Ben, T. ἀντ. ἐγώ. || — ce, κατὰ τὴν γνώμην μου, κατ' ἐμέ. || —imle, μετ' ἐμοῦ. || —siz, ἄνευ ἐμοῦ.
Benam, II. ἐπθ. ünlü, περιώνυμος, διάσημος.
Bende, II. ὄν. kul, köle, θεράπων, δοῦλος. || — niz = kulunuz, ὁ θεράπων ὑμῶν. || — leri = köleleri [ἀντὶ bendeniz].
Bendegân, II. ὄν. πλθ. τοῦ προηγ. = θεράποντος.
Bender } II. ὄν. ticaretgâh iskele,
Benderek } λιμὴν ἐμπορικός. || —φρούριον εἰς τὸ στόμιον πορθμοῦ.
Benek, T. ὄν. κηλίς, στίγμα ἐπὶ ὀπωρικοῦ, σανίδος, προσώπου κτλ.
Benekli, T. ἐπθ. στικτός.
Beniâdem, A. ὄν. adem-oğlu, τὸ ἀνθρώπινον γένος.
Benimsemek, T. ρμ. οὐδ. (αἰτ.) ἰδιοποιοῦμαι.
Beniz, A. ὄν. πρόσωπον, ὄψις προσώπου, χρῶμα. Βλ. Bet.
Benîz atmak, T. ρμ. οὐδ. ὠχριῶ.
Benizsiz, T. ἐπθ. ὠχρός.
Benk, II. ὄν. sorgun söğüdü, ὑοσκύαμος. || —σκευασία ἐκ φυτῶν ναρκωτικῶν.
Benli, T. ἐπθ. στικτός.
Benlik, T. ἀφ. ἐγωϊσμός, ἔπαρσις, ὑπερηφάνεια.

Bent, Π. ὄν. bağ[lama], δεσμός, πέδαι. || — = ku ak, ζώνη. || —boğum, ἄρθρωσις. || — = su maslağı, ὑδραγωγεῖον. || — ἄρθρον ἐφημερίδος. || — ἄρθρον νόμου ἢ παράγραφος.

Bent etmek, Τ. ρμ μτβ. (αἰτ. δοτ.) δένω, προσελκύω, κατακτῶ (καρδίαν). || kendime — ettim, κατέκτησα τὴν καρδιά (του).

Benzeme, Τ. ὀν. ἀπαρ. ὁμοιότης.

Benzemek, Τ. ρμ. οὐδ. (δοτ.) ὁμοιάζω.

Benzetilmek, Τ. ρμ. πθ. παρομοιάζομαι, ἐκλαμβάνομαι.

Benzetiş, Τ. ρ. ἀφ. ἀπομίμησις, ἀφομοίωσις.

Benzetme, Τ. ὀν. ἀπαρ. ἀπομίμησις, παραποίησις.

Benzetmek, Τ. ρμ. μτβ. (αἰτ. δοτ.) ἀπομιμοῦμαι, παρομοιάζω, ἤτοι ἀπατῶμαι.

Benzeyiş, Τ. ἀφ. ὁμοιότης

Beraber, Π. ἐπθ. müsavi, ἴσος. || — ἐπρ. birlikte, bile, ὁμοῦ.

Beraet, Α. ὄν. ilişiği olmama, ἀπαλλαγή, ἀθώωσις

Berat, Α. ὄν. ἡ 15 τοῦ μηνὸς Şaban. || — gecesi, νὺξ ἀφέσεως ἁμαρτιῶν παρὰ Μουσουλμάνοις.

Berat, Α. ὄν. nişan, madalya v. s. için resmî kâat, δίπλωμα προνομίου, βαθμοῦ, παρασήμου κτλ.

Berbat, Τ. ἐπθ. ρυπαρός, ἀκάθαρτος.

Berbat etmek, Τ. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ρυπαίνω (λερόνω). || — ἐξευτελίζω.

Berber, Τ. ὄν. κουρεύς.

Berber, ὄν. κ. Βαρβαρία.

Berberî, Π. ἐπθ. Βαρβαρός.

Berdevam, ΑΠ. ἐπθ. sürekli, διαρκής.

Bere, Τ. ὄν. μώλωψ.

Bereket, Α. ὄν. bolluk, kut, εὐλογία, εὐτυχία, ἀφθονία.

Berelemek, Τ. ρμ. μτβ. (αἰτ.) μωλωπίζω.

Berelenmek, Τ. ρμ. πθ. μωλωπίζομαι.

Bereli, Τ. ἐπθ. μωλωπισμένος, κτυπημένος.

Bergüzar, Π. ὄν. yadigâr, ἐνθύμιον.

Berhane, Π. ὄν. bakımsız büyük konak, πελωρία καὶ ἀκανόνιστος οἰκοδομή.

Berhava etmek, σύνθ. ρμ. μτβ. (αἰτ.) καταστρέφω.

Berhava olmak, σύνθ. ρμ. πθ. καταστρέφομαι.

Berhudar, Π. ἐπθ. mutlu, εὐτυχής, εὐδαίμων. || — ol, ἔσω εὐτυχής.

Berhudarlık, Τ. ἀφ. mut, εὐτυχία, εὐδαιμονία.

Beri, Τ. ἐπρ. ἐντεῦθεν, ἐδῶ, πλησιέστερον.

Beri, Α. ἐπθ. kurtulmuş, ἀπηλλαγμένος, ἐλεύθερος.

Beriki, Τ. ἐπθ. οὗτος, ὁ ἄλλος.

Berk, Τ. ἐπθ. σκληρός, στερεός.

Berk, Α. ὄν. şimşek, ἀστραπή.

Berk, Π. ὄν. yaprak, φύλλον δένδρου ἢ φυτοῦ.

Berkarar, ΑΠ. ἐπρ. yerleşmiş, ἐν σταθερότητι, ἐν μονιμότητι.

Berrak, Α. ἐπθ. parlak, bulanık olmıyan, λαμπρός, διαυγής.

Berrî, Α. ἐπθ. karaya mensup, χερσαῖος, ὁ κατὰ ξηράν.

Berriye, Α. ὄν. çöl, kır, ἔρημος. || — θηλ. τοῦ προηγουμένου.

Bert, Τ. ὄν. κνύος, κ. κασίδα. || — ἐπθ. κνυώδης, κ. κασιδιάρης.

Bertaraf, ΑΠ. ἐπρ. ortadan çıkmış, κατὰ μέρος.

Bertaraf etmek, Τ. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀποσοβῶ, ἀφίνω κατὰ μέρος.

Bertaraf olmak, Τ. ρμ. πθ. ἀποσοβοῦμαι.

Berzah, Α. ὄν. iki karayı birleştiren ve iki denizi ayıran dil, ἰσθμός. || — ἐπθ. ἐπικίνδυνος.

Besalet, Α. ὄν. yiğitlik, ἀνδρεία.

Besbelli, Τ. ἐπθ. προφανής, ἐναργέστατος. || — ἐπρ. προφανέστατα.

Besi, Τ. ὄν. νομή, βοσκή.

Besim, Α. ἐπθ. φαιδρός, μειδιῶν. || — ὄν. κ. Γέλων, || —ὄν. κ. θ. Φαίδρα.

Besili καὶ besli, Τ. ἐπθ. εὐτραφής.

Besleme, Τ. ὄν. ὑπηρέτρια, τροφός.

Besleme, ὀν. ἀπαρ. διάθρεψις, συντήρησις, διατροφή. || — şartile, μὲ τὸν ὅρον διαθρέψεως, διατροφῆς.

Beslemek, Τ. ρμ. μτβ. (αἰτ.) τρέφω, ἀνατρέφω, συντηρῶ.

Beslenmek, Τ. ρμ. πθ. ἢ οὐδ. τρέφομαι, σιτεύομαι, παχύνομαι.

Besletmek, Τ. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) τρέφω, συντηρῶ διά τινος.

Besmele, Α. ὄν. ἐπίκλησις τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς φράσεως: bismillâhirrahmanirrahim=Acıyan ve esirgeyen Tanrının adile, ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ τοῦ ἐλεήμονος καὶ οἰκτήρμονος.

Beste, Π. ἐπθ. bağlı, δεδεμένος. || — (μουσ.) μέλος.
Bestekâr, Π. ὄν, bağlayıcı, μελοποιός.
Bestelemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) μελοποιῶ.
Besteli, T. ἐπθ. μελοποιημένος.
Beş, T. ἀριθ. πέντε. || — te bir, ἓν πέμπτον. || — kardes, μτφ. ράπισμα. || —er, ἀνὰ πέντε. || — inçi, πέμπτος.
Beşaret, A. ὄν. sevinçli haber. εὐαγγελισμός, χαρμόσυνος ἀγγελία. || — ὄν. κ. Εὐαγγελινή.
Beşaşet, A. ὄν. güler yüzlülük, φαιδρότης, ἱλαρότης.
Beşbıyık, T· ὄν. döngel, μέσπιλον.
Beşer, A· ὄν. adam, ἄνθρωπος, τὸ ἀνθρώπινον γένος.
Beşere, A. ὄν. derinin yüzü, ἐπιδερμίς.
Beşeriyet, A. ὄν. insanlık, ἀνθρωπότης, ἀνθρώπινος.
Beşik, T. ὄν. λίκνον.
Beşir, A. ἐπθ. iyi haber verici, ἀγγελιαφόρος, ἄγγελος καλῶν. || — ἱλαρός, φαιδρός. || — ὄν. κ. Εὐάγγελος, Πρόδρομος.
Beşlemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) πενταπλασιάζω.
Beşlik, T. ἀριθ. πεντάρα ἢ πεντάγροσον.
Beşuş, A. ἐπθ. güler yüzlü, φαιδρός, ἱλαρός.
Bet, T. ὄν. ὄψις, χροιὰ προσώπου. || — beniz kesik, ὠχρός.
Bet, Π. ὄν. kötü, κακόν. || — ἐπθ. κακός, ἄσχημος. || — muamele, κακὴ συμπεριφορά.
Beter, T. ἐκ Π. ἐπθ. χειρότερος. || — ἐπρ χειρότερον.
Betul, A. ὄν. παρθένος παρητημένη τὸν γάμον [ὡς ἡ Μαρία ἡ Παρθένος καὶ ἡ Fatma].
Bevil [bevl], A. ὄν. çiş, οὖρον.
Bevvap, A. ὄν. kapıcı, θυρωρός. || — (ἀνατ.) πυλωρὸς στομάχου.
Bey, T. ὄν. κύριος, ἡγεμών, δεσπότης, ἄρχων. || külhan—i, κακοήθης νεανίας. || — böreği, (φυτ.) ἀλκαία, κ. ἀγριομολόχα || — balığı, (ἰχθ.) εἶδος ἀντακαίου.. || — ὁ ἄσος τοῦ χαρτοπαιγνίου.
Beyaban, Π. ὄν. kır, çöl, ἔρημος.
Beyan, A. ρ. ἀφ. anlatma, bildirme, δήλωσις. || — name, δηλωτικόν.
Beyan etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐκθέτω, δηλῶ.
Beyaz, T. ἐπθ. ak, λευκός. || —ὄν. ἀντίγραφον καθαρόν.
Beyazımtrak ἢ beyazımsı, T. ἐπθ. ὑπόλευκος.
Beyazlanmak } T. ρμ. μσ. aklaşmak,
Beyazlaşmak } λευκαίνομαι.
Beyazlatmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) λευκαίνω.
Beyazlık, T. ἀφ. aklık, λευκότης.
Beygir, T. ὄν. ἵππος.
Beyhude, Π. ἐπθ. boş, faydasız, μάταιος, ἀνωφελής. || — ἐπρ. boş yere, ματαίως.
Beyi, A. ρ. ἀφ. satış, πώλησις. || — lâzım, πώλησις ἀμετάκλητος.
Beyin, T. ὄν. ἐγκέφαλος. || —νοῦς, νόησις.
Beyinli. T. ἐπθ. ὁ ἔχων μυελόν, νοῦν, νουνεχής. || koyu — βλάξ.
Beyinsiz, T. ἐπθ. ἄνους, βλάξ, ἄμυαλος.
Beyinsizlik, T. ἀφ. ἄνοια, ἠλιθιότης.
Beyit, A. ὄν. ev, οἶκος, κατοικία.
Beyit, A. ὄν. iki mısralı şiir, δίστιχον.
Bey'iye, A. ὄν. içki satışı vergisi, φόρος ἐπὶ πωλήσεως ποτῶν.
Beylik, T. ἀφ. τίτλος βέη || — ἡγεμονία ὑποτελής. || — δημόσιος.
Beylikçi, T. ὄν. ἀρχικαγκελλάριος.
Beyn, A. πρόθ. ara, aralık, μεταξύ. || — imizde, μεταξύ μας.
Beytullah, A. ὄν. οἶκος Θεοῦ, ναός.
Beytutet, A. ρ. ἀφ. geceyi geçirme, διανυκτέρευσις, κατοικία.
Beytutet etmek, T. ρμ. ἀμτ. κατοικῶ.
Beyyine, A. ἐπθ. açık, aşikâr, ἐναργής, σαφής. || — ἀπόδειξις μαρτυρική.
Beyza, A. ὄν. θ. yumurta, ὠόν, βολβός. || — ἐπθ. ak, λευκός.
Beyzade, T. ὄν. υἱὸς βέη, πρίγκιπος κτλ. || — εὐγενής.
Beyzî, A. ἐπθ. yumurta biçiminde, ὠοειδής.
Bez, T. ὄν. ἀδήν, γάγγλιον.
Bez, T. ὄν. ὕφασμα, πανίον. || sofra—i τραπεζομάνδηλον.
Bez çözmek, T. ρμ. οὐδ. (μτφ.) πηγαινοέρχομαι.
Bezek, T. ὄν. süs. κόσμημα, στόλισμα.
Bezekçi, T. ὄν. donatıcı, γυνὴ στολίζουσα τὰς μελονύμφους.
Bezelye, Ἰτ. ὄν. πίσον (κ. μπιζέλι).

Bezemek, T. ρμ. οὐδ. donatmak, εὐτρεπίζω.
Bezen, T. ὄν. süs, κόσμημα, ἐπιτήδευσις.
Bezenmek, T. ρμ. μσ. süslenmek, καλλωπίζομαι, εὐτρεπίζομαι.
Bezgin, T. ἐπθ. bıkkın, βεβαρυμένος.
Bezir [bezr], T. ὄν. σπόρος, σπέρμα. || — λινόσπερμα.
Beziryağı, T. ὄν. λινέλαιον.
Bezl, A. ἀφ. esirgemeksizin verme, ἐπιδαψίλευσις, θυσία.
Bezm, Π. ὄν. bir araya gelme, toplanma, ὁμήγυρις, συναθροισις.
Bezmek, T. ρμ. οὐδ. (ἀφαιρ.) usanmak, ἀηδιάζω, βαρύνομαι.
Bezzaz, A. ὄν. bezci, ὑφάντης, ὀθονέμπορος.
Bıaman, Π. ἐπθ. amansız, merhametsiz, ἄσπλαγχνος, ἀνηλεής, ἀνοικτίρμων.
Bıat, A. ὄν tasdik ve itaat öz sözü, ὅρκος πίστεως καὶ ὑποταγῆς.
Bibehre, Π. ἐπθ. paysız, ἄμοιρος, ἐστερημένος.
Biber, T. ὄν. πέπερι[ξ]. || kara — μαῦρον πέπερι. || kırmızı— κόκκινον πέπερι. || su—i ὑδροπέπερι. || yeşil — πράσινον πέπερι [νωπόν].
Biberlemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) πιπερίζω. || — μτφ. καίω, βασανίζω.
Biberiye, T. ὄν. λιβανωτίς, κ. δενδρολίβανον.
Bıçak, T. ὄν. μάχαιρα.
Bıçakçı, T. ὄν. μαχαιροποιός, μαχαιροπώλης.
Bıçaklamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) μαχαιρόνω.
Bıçare, Π. ἐπθ. yoksul, δυστυχής, ἐνδεής, πτωχός.
Bıçarelik, T. ὄν. δυστυχία, ἔνδεια.
Bıçki, T. ἀφ. θερισμός.
Bıçkı, T. ὄν. πρίων, δρεπάνη.
Bıçkıcı, T. ὄν. πριονιστής.
Bıçılmek, T. ρμ. πθ. κόπτομαι (ἐπὶ ἐνδυμάτων), θερίζομαι (ἐπὶ σπαρτῶν).
Bıçılmış, T. ἐπθ. θερισμένος, πριονισμένος. || — κεκομμένος (ἐνδυμ.).
Bıçım, T. ρμ. ἀφ. κόψιμον ἐνδύματος, θερισμός. || —(μτφ.) μορφή, σχέδιον, εἶδος.
Bıçımlı, T. ἐπθ. σύμμετρος.
Bıçımsız, T. ἐπθ. δυσανάλογος, ἀσύμμετρος.
Bıçmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κόπτω (ὕφασμα), θερίζω, τελειόνω ὑπόθεσιν.
Bıçtırmek, T. ρ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω τὸν ράπτην ἢ ἄλλον νὰ κόψῃ ἐνδύματα ἤ τι ἄλλο.
Bidar, Π. ἐπθ. uyanık, ἔξυπνος, ἄγρυπνος, ἐγρηγορώς.
Bidarî, Π. ἀφ. uyanıklık, ἐγρήγορσις.
Bidarlık, T. ἀφ. uyanıklık, ἐγρήγορσις.
Bid'at, A. ὄν. meydana yeni çıkan şey, νεωτερισμός, καινοτομία, αἵρεσις.
Bidayet, A. ὄν. başlama, ἀρχή. || — mahkemesi, πρωτοδικεῖον.
Bidiriğ = βλέπε diriğ.
Bidiriğ buyurmak, ΠΤ. ρμ. (αἰτ.) vermek, ἐπιδαψιλεύω, χορηγῶ.
Biedep, ΑΠ. ἐπθ. edepsiz, ἀνήθικος.
Bigam, ΑΠ. ἐπθ. kaygısız, ἀμέριμνος.
Bigâne, Π. ὄν. καὶ ἐπθ. (δοτ.) yabancı, ἄγνωστος, ξένος, ἀμέτοχος.
Bigayri haddin, A. ἐπρ. dileksiz, ἄνευ ἀξιώσεως.
Bigayri hakkın, A. ἐπρ. haksız yere, ἀδίκως.
Bihaber, ΑΠ. ἐπθ. salıksız, bilgisiz, ὁ ἐν ἀγνοίᾳ διατελῶν, ἀμαθής.
Bihakkın, A. ἐπρ. haksız yere, ἀδίκως.
Bihuş, Π. ἐπθ. baygın, ἀναίσθητος, ἐκτὸς ἑαυτοῦ.
Bihuşluk, T. ἀφ. bayginlık, ἀναισθησία, ἔκστασις.
Bikes, Π. ἐπθ. kimsesiz, ἀπροστάτευτος, ἐγκαταλελειμμένος.
Bikesî, Π. } ἀφ. kimsesizlik, τὸ μὴ
Bikeslik, T. } ἔχειν οὐδένα ἐν τῷ κόσμῳ.
Bıkılmak, T. ρμ. πθ. (ἀφαιρ.) (ἀντὶ ἀπροσώπου) βαρύνεται ἢ ἀηδιάζει τις.
Bıkıntı, T. ὄν. ἀηδία, ἀποστροφή.
Bikir, A. ὄν. kız oğlan kızlık, παρθενία. || izalei— διακόρευσις.
Bıkkın. T. ἐπθ. ὁ βαρυνθείς.
Bıkkınlık, T. ἀφ. κόρος, ἀηδία.
Bıkmak, T. ρμ. οὐδ. (ἀφαιρ.) ἀηδιάζω, ἀποστρέφομαι.
Bıktırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κάμνω τινὰ νὰ ἀηδιάσῃ, προξενῶ ἀηδίαν.
Bilâkis, A. ἐπρ. büsbütün tersine olarak, τοὐναντίον, ἀπ' ἐναντίας.
Bilât, A. ὄν. πλθ. beldeler, χῶραι, πόλεις.
Bilcümle, A. ἐπρ. bütün, ἐν συνόλῳ, ἐν γένει, ὅλοι.
Bildik,, T. ἐπθ. γνώριμος, φίλος, γνωστός.
Bıldır, T. ἐπρ. geçen yıl, πέρυσι.

Bildırcın, T. ὄν. ὄρτυξ. || — gibi, νέα εὐτραφής.
Bildirilmek, T. ρμ. πθ. ἀγγέλλεσθαι. κοινοποιεῖσθαι.
Bildirmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) κοινοποιῶ, σωφρονίζω, παιδεύω. || haddini — μανθάνω τινὶ τὴν θέσιν του, τὸν σωφρονίζω.
Bile, T. ἐπρ. ὁμοῦ. || — καί. || — οὔτε, καὶ ἐὰν ἀκόμη.
Bilebile, T. ἐπρ. ἐν ἐπιγνώσει.
Bileği, T. ὄν. ἀκόνη || — taşı, ἀκονόπετρα.
Bileğici, T. ὄν. ἀκονιστής, τροχιστής.
Bilek, T. ὄν. καρπός (χειρὸς ἢ ποδός)
Bilemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀκονίζω. || diş—(δοτ.) ἀκονίζω ὀδόντας, μτφ. ἑτοιμάζομαι.
Bilenmek, T. ρμ. πθ. ἀκονίζομαι (ἐπὶ μαχαιρῶν).
Bilezik, T. ὄν. κρίκος, βραχιόνιον. || kuyu—i, ἐπιστόμιος λίθος φρέατος.
Bilgi, T. ὄν. γνῶσις, ἐπιστήμη, ἱκανότης.
Bilgiç, T. ἐπθ. δοκησισοφος, ἡμιμαθής
Bilgiçlik, T. ἀφ. δοκησισοφία, ἡμιμάθεια.
Bilgili, T. ἐπθ. σοφός, ἱκανός.
Bilgilik, T. ὄν. σημεῖον, τύπος, σφραγίς. || — γνωριμία.
Bilgisiz, T. ἐπθ. ἀμαθής, ἀδαής.
Bilhassa, A. ἐπρ. ayrıca, κατ' ἐξοχήν, ἰδίᾳ, ἰδιαζόντως.
Bilinmek, T. ρμ. πθ. γινώσκεσθαι, γνωρίζεσθαι.
Bilinmez, T. ἐπθ. ἄγνωστος, ὁ μὴ διακρινόμενος.
Biliş, T. ρ. ἀφ. γνῶσις.
Bilişmek, T ρμ. ἀλλ. σχετίζομαι, γνωρίζομαι.
Bilûmum, A. ἐπρ. bütün, hep, γενικῶς, πάντες.
Billûr, A. ὄν. ἐκ τοῦ ἑλλ. Βήρυλλος, elmastraş, κρύσταλλον || —ἐπθ. κρυστάλλινος.
Bilmece, T. ὄν. αἴνιγμα.
Bilmek, T. ρμ. μτβ (αἰτ.) γινώσκω, διακρίνω, μανθάνω, θεωρῶ.
Bilmemek, T. ρμ. ἀπφ. (αἰτ.) δὲν γινώσκω, δὲν μανθάνω.
Bilmez, T. ἐπθ. ἢ μτχ. ἀμαθής, ἀχάριστος, ὁ μὴ εἰδώς.
Bimuhaba, Π. ἐπρ. çekinmeksizin, ἄνευ ἐπιφυλάξεως.
Bin, T. ἀρθ. χίλιοι, χίλια.
Bin, A. ὄν. oğul, υἱός. || —t=kız, κόρη.
Bîn, Π. ἐπθ. gören, ὁ βλέπων. || dür— ἢ dürbün, τηλεσκόπιον. || hurde — μικροσκόπιον.
Bîna, Π. μτχ. gören, ὁ βλέπων. || na— = kör, τυφλός.
Bina, A. ὄν. yapı, οἰκοδομή, κτίριον.
Binaberin, Π. ἐπρ. bunun üzerine, ἑπομένως.
Binaen, A. σύνδ. dolayı, ἕνεκα, κατὰ συνήθειαν. || buna — = bundandolayı, ἕνεκα τούτου.
Binaenaleyh, A. ἐπρ. bunun üzerine, ἑπομένως, κατὰ συνέπειαν.
Bina etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κτίζω, οἰκοδομῶ.
Binbaşı, T. ὄν. Ταγματάρχης, Χιλίαρχος.
Bindirmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) ἐπιβιβάζω (πλοίου, ἵππου, ἁμάξης κτλ.).
Binefsihi, A. ἐπρ. bizzat, αὐτοπροσώπως.
Binek, T. ὄν. ἵππος πρὸς ἱππασίαν ἢ ἄλλο τι πρὸς ἐπίβασιν.
Binektaşı, T. ὄν. ἀναβολεύς.
Bingıldak, T. ὄν. τὸ ἄνω καὶ ἀπαλὸν μερος τῆς κεφαλῆς τῶν νεογεννήτων.
Bingıldamak, T. ρμ. οὐδ. τρέμω ἐλαφρῶς (λέγεται ἐπὶ οὐσιῶν ὡς ἡ πηκτή).
Bingözotu, T. ὄν. (φτ.) σκαμμωνία.
Binici, T. ὄν. ἀναβάτης, ἔμπειρος ἱππεύς. || —nin sağı solu olmaz (πρμ.) ὁ ἔμπειρος ἱππεὺς δὲν προσέχει δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ.
Binicilik, T. ὄν. ἱππασία.
Binihaye, Π, ἐπθ. sonsuz, ἀτελεύτητος, ἄπειρος.
Bininci, T. ἀριθ. χιλιοστός.
Biniş, T. ρμ. ἀφ. ἐπίβασις.
Biniş, T. ὄν. ἐπενδύτης, χλαμύς.
Binlik, T. ὄν. χιλιάρικον.
Binmek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) ἐπιβαίνω, ἐπιβιβάζομαι. || arabaya — ἐπιβαίνω ἁμάξης. || vapura — ἐπιβαίνω ἀτμοπλοίου.
Bint, A. ὄν, θ. kız, κόρη, θυγάτηρ.
Biperva, Π. ἐπθ kimseden çekinmeyen, θρασύς.
Bir, T. ἀοιθ. εἷς, μία, ἕν. || — (ἀόρ.) τίς.
Birader, Π. ὄν. kardeş, ἀδελφός.
Biraderane, Π. ἐπρ. kardeşçe, ἀδελφικῶς.
Birahane, T. ὄν. ζυθοπωλεῖον.
Bırakılmak, T. ρμ. πθ. (δοτ.) ἐγκαταλείπομαι, ἀφίεμαι.

Birakmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀφίνω, ἐγκαταλείπω, θέτω.
Biraktırmak, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) κάμνω τινὰ ν' ἀφήσῃ τι.
Biraz, T. ἐπρ. ὀλίγον. || — dan, ἐντὸς ὀλίγου.
Birçok, T. ἐπθ. πολλοί, πολλά.
Birden, T. ἐπρ. διὰ μιᾶς. || — bire, αἴφνης.
Birebir, T. ἐπρ. δραστήριον (ἰατρικόν).
Birer, T. ἀριθ. ἀνὰ εἷς, μία, ἕν.
Biri καὶ birisi, T. ἀόρ. ἀντ. τίς.
Biricik, T. ὄν. μόνος, μονογενής.
Birikinti, T. ὄν. συνάθροισις, λίμνασις.
Birikmek, T. ρμ. μσ. συναθροίζομαι.
Biriktirmek, T ρμ. μτβ. (αἰτ.) συναθροίζω, συνάγω.
Birinci, T. ἀριθ. πρῶτος.
Birkaç, T. ἀφ. τινές, τινά.
Birleşmek, T. ρμ. ἀλλ. συναντῶμαι, συνενοῦμαι.
Birleştirmek, T. ρμ. μτμ. (αἰτ.) συνενῶ, συνάπτω.
Birli, T. ὄν. ὁ ἆσος (τοῦ χαρτοπαιγνίου).
Birlik, T. ὄν. ἑνότης, ἑνιαῖον, συντροφία. || —te, ὁμοῦ. || el—i, σύμπραξις. || ağız—i, ὁμοφωνία.
Birtakım, T. ἀόρ. τινές.
Bismillah, A. σύνθ. Tanrının adı ile, ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ.
Bismillâhirrahmanirrahim, A. ἐπίκλησις=ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ τοῦ ἐλεήμονος καὶ οἰκτήρμονος.
Bit, T. ὄν. ψεῖρα. || tahta—i, κόρυζα. || — otu, πύρεθρον ἤτοι φυτὸν καταστρέφον τὰ ἔντομα.
Bitabi, Π. ἀφ. yorgunluk, ἀδυναμία, ἐξάντλησις, κόπωσις.
Bitab olmak, T. ρμ. οὐδ. yorulmak, ἀποκάμνω.
Bitap, Π. ἐπθ. yorgun, ἐξηντλημένος.
Bitaraf, Π. ἐπιθ. hiç bir tarafı tutmayan, οὐδέτερος, ἀμερόληπτος.
Bitarafane, Π. ἐπρ. hiç bir tarafı tutmıyarak, ἀμερολήπτως.
Bitaraflık, T. ἀφ. οὐδετερότης, ἀμεροληψία.
Bittabi, A. ἐπρ. tabiatile, şüphesiz, φυσικῶς, φυσικῷ τῷ λόγῳ.
Bitevi, T. ἐπθ. bütün, ὁλόκληρος. || — μονοκόματος. || —(ἐπρ.)ἐξ ὁλοκλήρου.
Bitik, T. ὄν. γραφή, *πιττάκιον*, ἐπιστολή.
Bitik, T. ἐπθ. κατεστραμμένος, τελειωμένος.
Bitikçi, T. ὄν. γραφεύς, γραμματικός.
Bitirim, T. ὄν. τέλος. || söz — i, ἀπόφασις.
Bitirme, T. ἐπρ. χονδρικῶς, συλλήβδην, κατ' ἀποκοπήν [ταὐτῷ μὲ τὸ götürü].
Bitirmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) περατῶ, τελειόνω· || — ἐξαντλῶ. || — μτφ. καταστρέφω, φονεύω.
Bitişik, T. ἐπθ. (δοτ.) συναφής, συνηνωμένος.
Bitişmek, T. ρμ. ἀλλ. (β' γεν.) συνδέομαι, συμπλέκομαι.
Bitiştirmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) συνδέω, συμπλέκω.
Bitkin, T. ἐπθ. τελειωμένος, κατεστραμμένος, ἐξηντλημένος.
Bitlemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) φθειρίζω. κ. ψειρίζω.
Bitlenmek, T. ρμ. μσ. φθειριῶ κ. ψειριάζω. || — ψειρίζομαι, καθαρίζομαι ἀπὸ τὰς ψεῖρας.
Bitli, T. ἐπθ. ψειριάρης.
Bitmek, T. ρμ. οὐδ. τελειόνω, φθάνω εἰς τὸ τέλος. || — ἐξαντλοῦμαι, ἀποθνήσκω. || — φύομαι, φυτρόνω.
Bitmez, T. ἐπθ. ἀτελεύτητος, ἀνεξάντλητος. || —tükenmez, ἀτελεύτητα.
Bitpazarı, T. ὄν. ἀγορὰ παλαιῶν ἢ μεταχειρισμένων πραγμάτων, ἤτοι παλαιοπωλεῖον.
Bitpazarlı, T, ἐπθ. μτφ. φιλόνεικος.
Bityeniği, T. ὄν. kusur, ἐλάττωμα, ἔλλειψις.
Bıyık, T. ὀν. μύσταξ. || pala— μυστακοφόρος. || ter— μύσταξ μόλις ἀρχόνος νὰ φύηται ἤτοι νεανίας.
Bıyık altı gülmek, T. ρμ. οὐδ. μειδιῶ, εἰρωνεύομαι.
Bıyık burmak, T. ρμ. οὐδ. kabarmak, ἐπαίρομαι.
Bıyıklanmak, T. ρμ. οὐδ. ἀποκτῶ μύστακα.
Bıyıklı, T. ἐπθ. μυστακοφόρος.
Bıyıksız, T. ἐπθ. ἀμύσταξ.
Biz, T. ἀντ. ἡμεῖς. || — ce, καθ' ἡμᾶς.
Biz, T. ὄν. σουβλί, κεντητήριον.
Bizar, Π. ἐπθ. bıkkın, ἀηδιάσας, βαρυνθείς.
Bizar olmak, T. ρμ. οὐδ. ἀπεχθάνομαι, ἀηδιάζω.
Bizimki, T. ἀντ. ὁ ἡμέτερος.

Bocalamak, T. ρμ. οὐδ. πρυμνίζω. || — περιπατῶ κλονιζόμενος ὡς ὁ μεθυσμένος.
Bocalamak, μτφ. θορυβοῦμαι, τὰ χάνω.
Bocurgat, T. (ἑλλ.) ὄν. βαροῦλκον.
Bodoslama, T. ἑλλ. ὄν. ἡ κυρτὴ δοκὸς ἡ εἰς τὴν γωνίαν τῆς πρώρας καὶ τῆς πρύμνης τοῦ πλοίου, ἐφ' ἧς καθηλοῦνται αἱ σανίδες τῶν πλευρῶν.
Bodrum, T. ὄν. [ἑλλ. ὑπόδρομον] ὑπόγειον. || —(γεωγρ.) Ἁλικαρνασσός.
Bodur, T. ἐπθ. νᾶνος, μικρός, μικροῦ ἀναστήματος καὶ κακοκαμωμένος.
Bodurluk, T. ἀφ. ἀνάστημα βραχύ.
Boğa, T. ὄν. ταῦρος. || —dağı, ὁ Ταῦρος (ὄρος), λέγεται καὶ Toros.
Boğan, T. μτχ. ὁ πνίγων. || it—σκυλοβοτανον. || kurt— (φτ.) ἀκόνιτον.
Boğası, T. ὄν. ὕφασμα δι' ὑπόρραμμα.
Boğaz, T. ὄν. λαιμός, λάρυγξ, φάρυγξ. || pis - λαίμαργος.
Boğaz, T. ὄν. διώρυξ, πορθμός, στόμιον.
Boğaziçi, T. ὄν. ὁ Βόσπορος, τὸ Κατάστενον.
Boğazkesen, T. ὄν. παραθαλάσσιον φρούριον.
Boğazlamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) σφάζω, θυσιάζω.
Boğazlı, T. ἐπθ. çok yiyen, ἀδηφάγος, λαίμαργος.
Boğazlıyan, T. ὄν. καταγώγιον.
Boğazsız, T. ἐπθ. az yiyen, ὁ μὴ ἔχων ὄρεξιν, ὀλιγοφάγος.
Boğmaca, T. ἐπθ. πνιγηρός. || — κοκκύτης.
Boğmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) πνίγω, στραγγαλίζω. || —(μτφ.) στενοχωρῶ. || birini lakırdıya — πείθω τινὰ διὰ πολλῶν λόγων ἤτοι τὸν πνίγω εἰς τοὺς λόγους.
Boğmaklı, T. ἐπθ. ἀρθρωτός. || — ὄν. (πτ.) καλάνδρα.
Boğuk, T. ἐπθ. πνιγμένος, βραγχός, ὑπόκωφος. || —ses, φωνὴ βραγχώδης.
Boğukluk, T. ἀφ. βραγχνάδα.
Boğulmak, T. ρμ. οὐδ. πνίγομαι. στενοχωροῦμαι.
Boğum, T. ὄν. ἄρθρωσις, φάλαγξ.
Boğumlu, T. ὄν. τρυγών.
Boğun, T. ὄν. ὀπὴ ἐν τῷ θόλῳ ἢ τῇ ὀροφῇ ὅπως ἐξέρχηται ὁ καπνός.
Boğuntu, T. ὄν. πνιγμός, στενοχωρία.
Boğunuk, T. ἐπθ. πνιγηρός. || — ses, φωνὴ πνιγηρά.
Boğuşmak, T. ρμ. ἀλλ. παίζω, παλαίω || — ἐρίζω, διαπληκτίζομαι.
Bohça, T. ὄν. δέμα. || — περίβλημα (σαλι).
Bohçacı, T. ὄν. πλανώδιος πωλητὴς ὑφασμάτων, ἀσπρορρούχων κτλ. || — γυνὴ ἀκατάστατος.
Bohçalamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) θέτω ἐνδύματα ἢ πράγματα ἐντὸς δέματος.
Bok, T. ὄν. κόπρος. || — böceği, κάνθαρος. || demir—u, σκωρία. || arı—u, μέλι (ἔκφρασις ἐφυολογούντων).
Boklamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) pislemek, μολύνω. || — κακῶς ἐνεργῶ.
Boklaşmak, T. ρμ. οὐδ. pisleşmek. καθίσταμαι ἀκάθαρτος, συνεκδ. χειροτερεύω (ὑπόθεσις κτλ.).
Boklaştırmak, Boklatmak T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) işi yüzüne gözüne bulaştırmak, περιπλέκω.
Bokluk, T. ἀφ. pislik, ἀκαθαρσία. || — μτφ. güçlük, δυσκολία, ἀνωμαλία, κ. μπερδεψιά.
Bol, T. ἐπθ. εὐρύχωρος, ἄφθονος.
Bola, T. ὄν. yenge, θεία ἤτοι σύζυγος τοῦ ἐκ πατρὸς θείου.
Bollamtı, T. ἐπθ. ἄφθονος, δαψιλής. || bol — πλουσιοπαρόχως.
Bollanmak, T. ρμ. μσ. εὐρύνομαι.
Bollaşmak, T. ρμ. μσ. εὐρύνομαι, καθίσταμαι εὐρύχωρος.
Bollaştırmak, Bollatmak T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) εὐρύνω.
Bolluk, T. ὄν. εὐρυχωρία, ἄνεσις, ἀφθονία.
Bomba, ἑλλ. ὄν. χειροβομβίς, βόμβα, ὅλμος.
Bombacı, T. ὄν. βομβαρδιστής, ὁλμοβόλος.
Bomboş, T. ἐπθ. ὑπερθ. ὅλως διόλου κενός.
Boncuk, T. ὄν. χάνδρα.
Bor, T. ὄν. γῆ ἀνώμαλος ἢ βαλτώδης.
Bor, Γαλλ. ὄν. (χημ.) βόριον.
Bora, T. (ἑλλ.) ὄν. fırtına, καταιγίς. || — μτφ. ἐπίπληξις. || — yı yedi, ἐπετιμήθη σφοδρῶς.
Borani, A. ὄν. φαγητὸν ἐκ λαχανικῶν καὶ ὀρύζης.
Borazan ἢ boruzan, ΤΠ. ὄν. σαλπιγκτής.
Borç, T. ὄν. χρέος. || —μτφ. ὑποχρέωσις.
Borçlanmak, T. ρμ. μσ. χρεώνομαι.
Borçlu, T. ἐπθ. (δοτ. αἰτ.) ὀφειλέτης. || — μτφ. εὐγνώμων.

Borsa, Ἰτ. ὄν. χρηματιστήριον.
Boru, T. ὄν. σωλήν, σάλπιγξ.
Borucu, T. ὄν. σαλτιγκτής = boruzan.
Boru çalmak, T. ρμ. μτβ. σαλπίζω.
Bos, T. ὄν ἀνάστημα (ἐν χρήσει μὲ τὸ boy) = boy bos.
Bosna, ὄν. κ. Βοσνία.
Bostan, Π. ὄν. bahçe, κῆπος, λαχανόκηπος. || — πέπων, ὑδροπέπων.
Bostanci, T. ὄν. κηπουρός. || —ἄλλοτε: σωματοφύλαξ τῶν ἀνακτόρων.
Bostanci başı, T ὄν. ὁ θέλων νὰ διατάττῃ ἐν πᾶσι. || — ὁ ἀρχηγὸς τῶν ἄλλοτε σωματοφυλάκων.
Bostan korkuluğu, T. ὄν. φόβητρον.
Boş, T. ἐπθ. κενός, μάταιος, ἀνωφελής, ἄεργος.
Boşalmak, T. ρμ. πθ. κενοῦμαι. || — οὐδ. χύνομαι.
Boşaltmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐκκενῶ, μεταγγίζω.
Boşamak, T. ρμ. μβτ. (αἰτ.) διαζευγνύω. χωρίζω.
Boşanmak, T. ρμ. οὐδ. κενοῦμαι, χύνομαι ἐν ἀφθονίᾳ. || — διαζεύγνυμαι (ἡ σύζυγος ἀπὸ τοῦ συζύγου).
Boşboğaz, T. ὄν. φλύαρος, ἀκριτόμυθος.
Boşboğazlık, T. ἀφ. ἀκριτομυθία, φλυαρία.
Boşlamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) παραιτοῦμαι, ἐγκαταλείπω, ἀπολύω
Boşluk, T. ἀφ. διάστημα, τὸ κενόν.
Boşnak, ὄν. κ. Βόσνιος.
Boşuna, T. ἐπρ. ἀνωφελῶς, ματαίως.
Boy, T. ὄν. ἀνάστημα, ὕψος, μῆκος. || — βάθος.
Boy ἢ büye, T. ὄν. εἶδος δηλητηριώδους ἀράχνης.
Boya, T. ὄν. βαφή, χρῶμα.
Boyacı, T. ὄν. βαφεύς. || — küpü, πύθος βαφέως ἤτοι πρᾶγμα εὔκολον γινόμενον διὰ μιᾶς, ὡς τὸ εἰς τὸν πίθον τοῦτον εἰσαγόμενον διὰ μιᾶς μεταβάλλει τὸ χρῶμα.
Boyahane, ΤΠ. ὄν. boyacı dükkânı, βαφεῖον.
Boyalı, T. ἐπθ. βεβαμμένος. || — μτφ. τεχνητός
Boyama, T. ὄν. ἀπαρ. βαφή. || — ἐπθ. βεβαμένος.
Boyamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.). βάφω. || göz— ἀπατῶ, βλ. bağıcı.
Boyan, T. ὄν. γλυκύρριζα, οὐσία γλυκυρρίζης.
Boyanbalı ἢ meyanbalı, T. ὄν. φαρμ. χυλός γλυκυρρίζης, γλυκύρριζα ἡ ἱσπανική.
Boyan kökü ἢ meyan kökü, T. ὄν. γλυκύρριζα.
Boyanmak, T. ρμ. μσ. (δοτ.) βάπτομαι.
Boyatmak, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω νὰ βάψωσι
Boy bos, T. ὄν. σύνθ. ἀνάστημα.
Boy bos atmak, T. ρμ. οὐδ. ἀναπτύσσομαι κατὰ τὸ ἀνάστημα.
Boylamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) μετρῶ, προχωρῶ.
Boylanmak, T. ρμ. μσ. ἀποκτῶ ἀνάστημα, ἐκτείνομαι.
Boylatmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐκτείνω, μηκύνω.
Boylu, T. ἐπθ. ὑψηλός τό ἀνάστημα, ὁ ἔχων ἀνάστημα. || —boslu, ὁ ἔχων ἀνάστημα σύμμετρον.
Boynuz, T. ὄν. κέρας. || keçi— κ. ξυλοκέρατον, κ. χαροῦμπσ.
Boynuzlu, T. ἐπθ. κερασφόρος. || — ὁ ἔχων σύζυγον ἀπιστοῦσαν.
Boy otu, λέγεται καὶ çemen, T. ὄν. σπόρος χόρτου ἐπαλειφόμενος ἐπὶ τοῦ παστουρμᾶ.
Boysuz, T. ἐπθ. κοντός.
Boyun, T. ὄν. τράχηλος, αὐχήν, λαιμός.
Boyuna, T. ὄν. κώπη βραχεῖα χρησιμεύουσα ὡς πηδάλιον.
Boyun bağı, T. ὄν. λαιμοδέτης.
Boyunduruk, T. ὄν. ζυγός. || —vurmak (αἰτ.) θέτω ὑπό ζυγόν, μτφ. ὑποδουλῶ.
Boz, T. ἐπθ. φαιός. || —kır, λευκόφαιος, γῆ χέρσος, ἀκαλλιέργητος, στέππ[η]αι.
Boza, T. ὄν. ποτὸν ἐκ κέγχρου. || — kaynatmak, βασανίζω
Bozarmak, T. ρμ. οὐδ. καθίσταμαι φαιός, ὠχριῶ. || kızarıp— =utanmak, ἐρυθριῶ, ἀλλάσσω ὄψεις ἐξ αἰδοῦς ἢ ἐξ ὀργῆς.
Bozca, T. ὄν. καὶ ἐπθ. γῆ χέρσος, ἀκαλλιέργητος.
Bozca ada, T. ὄν. Τένεδος.
Bozdoğan, T. ὄν. ρόπαλον μὲ κεφαλὴν ὡς ἡ τοῦ ἱέρακος. || — ὄνομα χωρίου ἐν Ἀνατολῇ. || — armudu, ἄπια τῆς περιοχῆς ἐκείνης.
Bozdurmak, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω τινὰ νὰ χαλάσῃ, νὰ κατα-

στρέψῃ τι, δίδω εἰς ἄλλον νόμισμα νὰ τὸ χαλάσῃ.
Bozgun, T. ἐπθ. ἡττημένος. || — ὄν. ἧττα, καταστροφή.
Bozgunluk, T. ἀφ. ἧττα, καταστροφή.
Bozgun vermek, T. ρμ. οὐδ. ἡττῶμαι, καταστρέφομαι.
Bozmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) καταστρέφω, νικῶ, ἀκυρῶ. || — διαφθείρω.
Bozucu, T. ἐπθ. καταστροφεύς. || —ὄν. παλαιοπώλης.
Bozuk, T. ὄν. κιθάρα ἑξάχορδος.
Bozuk, T. ἐπθ. ἐφθαρμένος, διεφθαρμένος κατεστραμμένος. || başı — ἄτακτος στρατὸς ἢ ἁπλοῦς πολίτης. || ağzı—ὑβριστής. || —para, ψιλὰ νομίσματα. || ahlâkı— ἀνήθικος.
Bozulmak, T. ρμ. πθ. καταστρέφομαι, χαλνῶ.
Bozulmak, T. ρμ. οὐδ. ἀλλοιοῦμαι, ἐκφυλίζομαι.
Bozulmaz, T. ἐπθ. ἀδιάφθορος, ἀήττητος.
Bozum, T. ἀφ. καταστροφή, φθορά. || bağ—u, τρυγητός.
Bozuntu, T. ὄν. ἐρείπια. || imlâ — su, ἀνορθογραφία.
Bozuşmak, T. ρμ. ἀλλ. χαλνῶ, κόπτω τὰς σχέσεις μετά τινος, κακιόνω, κ. τὰ τσυγκρίζω.
Bozuşturmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) γίνομαι ὑπαίτιος ὅπως δύο ἢ περισσότεροι ἔλθωσιν εἰς διαστασιν, νὰ τὰ χαλάσωσι.
Bozuşuk, T. ἐπθ. ὁ ἔχων τὰς σχέσεις χαλασμένας μετ' ἄλλου.
Bozuşukluk, T. ἀφ. δυσαρέσκεια.
Böbrek, T. ὄν. νεφρός. || —yağı, λίπος κ. ξύγγι.
Böbürdek, T. ὄν. bülbül, ἀηδών.
Böcek, T. ὄν. ἔντομον, σκώληξ. || ateş—i πυγολαμπίς. || — başı, ἀρχηγὸς κατασκόπων.
Böcekhane, T. ὄν. σηροτροφεῖον.
Böceklenmek, T. ρμ. οὐδ. πληροῦμαι ἐντόμων (ἐπὶ φυτῶν ἢ σπαρτῶν).
Böcekli, T. ἐπθ. σκουλικιασμένος.
Böğrülce, T. ὄν. φασίολοι ἐν σχήματι νεφροῦ.
Bögür, T. ὄν. πλευρά, λαγών. || boş— ὑποχόνδριον, τὰ πλάγια μέρη τῆς κοιλίας. || iki eli—ünde, αἱ δύο χεῖρες εἰς τὰς λαγόνας=ἀπηλπισμένος. || —πλευρὰ ἤτοι τὸ μέσον μέρος τῆς κλιτύος τοῦ ὄρους.
Böğürdelen, T. ὄν. ὀχύρωμα, προμαχὼν κανονιοβολῶν ἐκ τῶν πλαγίων.
Böğürmek, T. ρμ. οὐδ. μυκᾶσθαι [ἐπὶ βοός, καμήλου κτλ.].
Böğürtlen, T. ὄν. βάτος, μορέα. || — tudu, βατόμορον. || — çalısı, μορέα ἡ ἀγρία.
Böğürtmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) φρύγω, τσιγαρίζω.
Böğürtü, T. ἀφ. μυκηθμός, ὠρυγή, κραυγή.
Böldürmek, T. ρμ, μτβ. (αἰτ.) διαιρῶ, χωρίζω, κόπτω.
Bölük. T. ὄν. διαίρεσις, ὅμιλος, λόχος. || yarım— ἄγημα.
Bölünmek, T. ρμ. μσ. ἢ πθ. χωρίζομαι, ἀποσπῶμαι, διαιροῦμαι.
Bölüş, T. ρ. ἀφ. χωρισμός, διαίρεσις.
Bölüşmek, T. ρμ. ἀλλ. (αἰτ.) διανέμομαί τι μετά τινος.
Bölüştürmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) χωρίζω, διανέμω.
Bön, T. ἐπθ. şaşkın, hımbıl, εὐήθης, ἠλίθιος.
Börek, T. ὄν. πλακούντιον, κ. μπορέκι.
Böy, T. ὄν. δηλητηριώδης ἀράχνη.
Brik, ἑλλ. ὄν. βρίκιον ἤτοι πλοῖον διίστιον.
Bu, T. ἀντ. δεικτ. οὗτος, αὕτη, τοῦτο.
Bu, Π. ὄν. koku, ὀσμή. || görmedim rui safa âlemde, bulmadım bui vefa âdemde = dünyada safa yüzü, insanda yar kokusu bulmadım, δὲν εἶδον τέρψιν [πρόσωπον τέρψεως] ἐν τῷ κόσμῳ, δὲν εὗρον πίστιν [ὀσμὴν πίστεως] ἐν τῷ ἀνθρώπῳ.
Bucak, T. ὄν. γωνία κώχη. || günye— ὀρθὴ γωνία. || küt — ἀμβλεῖα γωνία.
Bucuk, Βουλγ. ὄν. Χριστούγεννα.
Buçuk, T. ἀριθ. ἥμισυς (ἐν χρήσει πάντοτε μετ' ἀκεραίου).
Budak, T. ὄν. κλάδος, ὄζος ξύλου, κλών. || dal — salmak, διακλαδοῦμαι, πολλαπλασιάζομαι, ἀναπτύσσομαι, (μτφ.) ἀποκτῶ ἐπιρροήν.
Budaklanmak, T. ρμ. οὐδ. διακλαδοῦμαι, καθίσταμαι δύσκολος (ἐπὶ ὑποθέσεως).
Budala, T. ἐπθ. hımbıl, εὐήθης, μωρός.
Budalalık, T. ἀφ. εὐήθεια, μωρία.
Budama, T. ὀν. ἀπαρ. κλάδευσις.
Budamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κλαδεύω. || asmalar—φλυαρῶ, λέγω ἀνοησίας.
Budanmak, T. ρμ. πθ. κλαδεύομαι.

Budatmak, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω νὰ κλαδεύσωσι.
Buğ, Σλαυικ. ὄν. reis, ἀρχηγός, ἡγεμών. || baş — ἀρχιστράτηγος.
Buğdan, ὄν. κ. Μολδαυία.
Buğday, T. ὄν. σῖτος. || mısır — ı, ἀραβόσιτος.
Buğu, T. ὄν. ἀτμός, ἐξάτμισις.
Buğu, T. ὄν. γλαῦξ.
Buğulamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐξατμίζω.
Buğulanmak, T. ρμ. οὐδ. ἐξατμίζομαι.
Buğz, A. ρ. ἀφ. kin, μῖσος, ἔχθρα.
Buhar, A. ὄν. buğu, ἀτμός, ἀναθυμίασις.
Buhran, A. ὄν. bir işin tehlikeli ve zor zamanı, κρίσις (οἰκονομική, νόσου, ὑπουργείου κτλ.).
Buhur, A. ὄν. tütsü, θυμίαμα.
Buhurdan, AΠ. ὄν. tütsü kabı, θυμιατήριον.
Buhurlamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) tütsülemek, θυμιάζω. || — (μτφ.) κολακεύω, ὑπερεπαινῶ.
Buhurlanmak, T. ρμ. μσ. tütsülenmek, θυμιάζομαι.
Buhurlu, T. ἐπθ. güzel kokulu, εὔοσμος.
Buhurluk = buhurdan, T. ὄν. θυμιατήριον.
Bukağı, T. ὄν. köstek, kelepçe, πέδαι, δεσμά.
Bukağılı, T. ἐπθ. ἵππος, οὗ αἱ ἰγνύες εἶναι λευκαί.
Bukalemun, Π. ὄν. keler, χαμαιλέων. || — (μτφ.) sözünde durmayan, ἄνθρωπος ἄστατος.
Bulak, T. ὄν. πηγὴ θολοῦ ὕδατος. || —otu, κάρδαμον.
Bulama, T. ὀν. ἀπαρ. ἀνάμιξις.
Bulama, T. ὄν. γλεῦκος, πηκτόν.
Bulamaç, T. ὄν. πολτός, κουρκοῦτι, ἀλευριά.
Bulamak, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) θολόνω, μολύνω.
Bulandırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) θολῶ, προξενῶ ναυτίαν, διεγείρω ὑπονοίας. || mide — ταράττω τὸν στόμαχον, διεγείρω ὑπονοίας, ἐμβάλλω εἰς ὑποψίαν. || fikir — διεγείρω ὑπονοίας, ἀνησυχῶ.
Bulanık, T. ἐπθ. θολός, τεταραγμένος. || — suda balık avlamak, ἁλιεύω εἰς τὰ θολὰ νερά, ἐπωφελοῦμαι τῶν ἀνωμαλιῶν.
Bulanıklık, T. ἀφ. θόλωσις, ἔλλειψις διαυγείας.
Bulanmak, T. ρμ. μσ. ταράττομαι, θολοῦμαι, ἀλείφομαι. || mide — ὁ στόμαχος ἀνακατόνεται.
Bulantı, T. ὄν. ναυτίασις, ἀνακάτωμα.
Bulaşık, T. ὄν. κηλίς, μόλυσμα, μίασμα, ἀσθένεια μεταδοτική.
Bulaşık, T. ἐπθ. θολός, μεμολυσμένος ὑπὸ νόσου, συγκεχυμένος. || — adam, ἄνθρωπος ὀχληρός. || —takımı adam, φαῦλος.
Bulaşık yıkamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) πλύνω σκεύη λερωμένα.
Bulaşmak, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) μεταδίδομαι (ἐπὶ νόσου), λερόνομαι, ἀναμιγνύομαι.
Bulaştırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) θολόνω, μολύνω. μεταδίδω νόσον. || işi yüzüne — δὲν δύναμαι νὰ διεξαγάγω τὴν ὑπόθεσιν.
Buldurmak, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) εὑρίσκω τι ἢ τινὰ δι' ἄλλου.
Bulgar, ὄν. κ. Βούλγαρος. || — karısı, Βουλγαρίς. || — ca, βουλγαριστί.
Bulgari, T. ὄν. μικρὰ κιθάρα.
Bulgaristan καὶ Bulgarya, ὄν. κ. Βουλγαρία.
Bulgu, T. ρ. ἀφ. ἐφεύρεσις, ἐπινόησις, ἀνακάλυψις.
Bulgur, T. ὄν. ἄλφιτα, χόνδρος = σῖτος ἐβρασμένος, ἐξηραμένος καὶ χονδροαλεσμένος.
Bulıak, T. ἐπθ. [ἐν χρήσει μετὰ τοῦ allak] = allak — συγκεχυμένος.
Bulmak, T. ρμ. μτβ, (αἰτ.) εὑρίσκω, ἐφευρίσκω. || arasını — συμβιβάζω. || aralık — εὑρίσκω εὐκαιρίαν. || belâmı — χάνω τὴν ἡσυχίαν μου, ὑποφέρω.
Bulundurmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) διατηρῶ, ἔχω.
Bulundurulmak, T. ρμ. πθ. διατηροῦμαι ἔν τινι τύπῳ ἢ καταστάσει. || — παρευρίσκομαι ὡς ἀπεσταλμένος.
Bulunmak, T. ρμ. μσ. (δοτ.) εὑρίσκομαι, παρευρίσκομαι.
Bulunmaz, T. μτχ. καὶ ἐπθ. δυσεύρετος. || — hint kumaşı değil a! δὲν εἶναι δυσεύρετον ἰνδικὸν βεβαίως! ἤτ. ι εἶναι ἄφθονον.
Bulunulmak, T. ρμ. μσ. (γεν. δοτ.) εὑρίσκομαι, ἔρχομαι εἰς βοήθειαν.
Buluş, T. ρ. ἀφ. εὕρεσις, ἐφεύρεσις, ἐπινόησις.

Buluşmak, T. ρμ. ἀλλ. συναντῶμαι.
Buluşturmak, T. ρμ. διάμ. (αἰτ.) βάλλω νὰ συναντηθῶσι. || bulup — προμηθεύω.
Bulut, T. ὄν. νέφος. || sağanak — u νέφος ραγδαίας διαβατικῆς βροχῆς. || — (μτφ.) ζημία μεγάλη τὴν ὁποίαν διαφεύγει τις. || —gibi şarhoş, τύφλα μεθυσμένος.
Bulutlanmak, T. ρμ. μσ. συννεφοῦμαι, καλύπτομαι ὑπὸ νεφῶν.
Bulutlu, T. ἐπθ. νεφελώδης, σκοτεινός.
Bumbar, T. ὄν. παχὺ ἔντερον τὸ χρησιμεῦον πρὸς κατασκευὴν ἁλλάντων.
Bunak, T. ἐπθ. παλίμπαις, κ. ξαναμωραμένος.
Bunaklık, T. ὄν. λήρησις, ἀπομώρανσις.
Bunalmak, T. ρμ. οὐδ. στενοχωροῦμαι.
Bunaltmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) στενοχωρῶ.
Bunamak, T. ρμ. οὐδ. γίνομαι παλίμπαις.
Bunamış, T. ἐπθ. παλίμπαις.
Bunca, T. ἀντ. τοσοῦτος—η ον. || — zaman, τοσοῦτος καιρός.
Buncılayın, T. ἐπρ. τοιουτοτρόπως.
Bura, T. ὄν. τοῦτο τὸ μέρος, ἐδῶ.
Buraǧan, T. ὄν τρικυμία, ἀνεμοστρόβιλος ἢ δίνη βροχῆς, χιόνος. || — ἐπθ. τρικυμιώδης καιρός.
Burak, A. ὄν ἵππος οὐρανόπεμπτος, οὗ ἐπέβη ὁ προφήτης Μωάμεθ κατὰ τὴν νύκτα τῆς ἀναλήψεως αὐτοῦ [Κοράνιον].
Burak, A. ἐκ τοῦ Π. ὄν. βόραξ ἢ βορικὸν νάτριον. || — γῆ ἀκατάλληλος πρὸς καλλιέργειαν.
Buralı, T. ἐπθ. αὐτόχθων.
Buram, T. ἀφ. συστροφή. || — — kar yağmak, χιονίζει κατὰ δίνην, σφοδρῶς, χιονοστρόβιλος.
Buran, T. ὄν. τρικυμία, καταιγίς. || — (μτχ.) ὁ συστρέφων. || dil — στυφός. || boyun— σκολίωσις, κ. στραβολαίμιασμα.
Burç, A. [ἑλλ.] ὄν. kale çıkıntısı, πύργος, προμαχὼν φρουρίου.
Burç, A. ὄν. Ἀστερισμὸς τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου. || Hamel—u Κριός. || Sevr—u Ταῦρος. || Cevza—u Δίδυμοι. || Seretan—u Καρκῖνος. || Akrep —u Σκορπίος. || Eset—u Λέων. || Hut—u Ἰχθύς. || Sümbüle—u Παρθένος. || Mizan—u Ζυγός. || Kavs—u Τοξότης. || Cedi—u Αἰγόκερως. || Delv—u Ὑδροχόος.
Burçak, T. ὄν. ῥόβη. || — ἐπθ. οὖλος. σγουρός.
Burçin, T. ὄν. θήλεια ἔλαφος.
Burdagan, T. ὄν. koloçka, κλῶσσα, ὄρνις ἐπωάζουσα.
Burdurmak, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) εὐνουχίζω διά τινος.
Burgaç, T. ἐπθ. στρεβλός, περίπλοκος, συγκεχυμένος.
Burgaçlamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) στρεβλόνω, συστρέφω.
Burgaz, ἑλλ. ὄν. πύργος. || — ada, ἡ νῆσος Ἀντιγόνη.
Burgu, T. ὄν. τρυπάνη, ἕλιξ. || tapa — su, ἐκπωμαστήρ.
Burgulamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) τρυπανίζω.
Burkat, T. ὄν. ἄγαλμα, εἴδωλον. || — ναὸς εἰδωλολατρικός.
Burkmak } T. ρμ. πθ. στραγγαλίζο-
Burkulmak } μαι, ἐξαρθροῦμαι.
Burkutmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐξαρθρῶ, στραγγαλίζω, στραγγουλίζω.
Burma, T. ὀν. ἀπαρ. συστροφή, εὐνούχισμα. || — ὄν. ἕλιξ, κλῖμαξ ἑλικοειδής. || —ἐπθ. ζῶον εὐνουχισμένον.
Burmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) στρέφω, συστρέφω, κλώθω, στραγγαλίζω, εὐνουχίζω ζῶον. || burun— δὲν ἀρέσω. || biyik— ἐπαίρομαι. || dil— αἱμωδιάζω τὴν γλῶσσαν.
Burnaz, T. ἐπθ. μακρόρρις. κ. μυταρᾶς.
Burnu büyük, T. ἐπθ. μτφ. ἀλαζών, ἐπηρμένος.
Burnu büyümek, T. ρμ. οὐδ. (μτφ.) ἀλαζονεύεται, ἐπαίρεται.
Burnunu sürtmek, T. ρμ. μτβ. (γεν. αἰτ.) τρίβω τὴν μύτην, καταβάλλω τὴν ἀλαζονείαν.
Burnuz, T. ὄν. λευκὴ χλαμύς.
Burtlak, T. ὄν. χοιρίδιον.
Buruk, T. ὄν. πόνος ἢ μώλωψ ἐκ στραγγαλισμοῦ, κ. στραγγούλισμα.
Burum, T. ὄν. πόνος κοιλίας (κόψιμο). || —πρᾶγμα διπλωμένον ἢ στρεπτόν.
Burun, T. ὄν. ρίς, ἄκρα, αἰχμή, ἀκρωτήριον. || —otu, ταμβάκος.
Burunduruk, T. ὄν. yavaşa, φίμοτρον.
Buruntu, T. ὄν. κωλικόπονος.
Buruşmak, T. ρμ. οὐδ. ζαρόνω (ἐπὶ προσώπου, χειρῶν κτλ.), αἱμωδιάζει

ἡ γλῶσσα (ἐκ ποτοῦ ἢ ὀξινοῦ), τσαλακόνομαι (ἐπὶ ἐνδυμάτων).

Buruşturmak, T. ρμ. μτβ· (αἰτ.) ρυτιδῶ, συστέλλω, προξενῶ αἱμωδιασμόν.

Buruşuk, T. ἐπθ. ἐρρυτιδωμένος, τσαλακωμένος.

Bus, T. ὄν. κόμμι δένδρου.

But, T. ὄν. μηρός. || — kebabı, ψητὸν μηροῦ. || kedi ne—u ne! τί εἶν' ἡ γαλῆ, τί εἶν' ὁ μηρός της!=τί εἶν' ὁ λαγωός, τί εἶν' ὁ ζωμός του! [ἐπὶ μικρᾶς ὑποθέσεως, ἐξ ἧς δὲν ὑπάρχει ὠφέλεια].

Butlan, A. ὄν. haksızlık, hükümsüzlük, ματαιότης, πλάνη, ἄκυρον. || —i his (ἰατρ.) ἀναισθησία.

Buüt, A. ὄν. uzaklık. || budü mutlak, ἀπόστασις ἀπόλυτος.

Buyurmak, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) ἐξουσιάζω, διευθύνω, προστάττω (λέγω), ἀναθέτω.

Buyurtmak, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω τινὰ νὰ παραπέμψῃ, ν' ἀναθέσῃ ἔγγραφόν τι ἢ νὰ δώσῃ διαταγὴν ὅπου δεῖ.

Buyuruk, T. ρ. ἀφ. διαταγή.

Buyurukçu, T. ὄν. ἄρχων, ἡγεμών, ἀρχηγός.

Buyurukçuluk, T. ἀφ. ἡγεμονία, ἀρχηγία.

Buyurultu, T. ὄν. διάταγμα.

Buz, T. ὄν. πάγος. || — gibi adam, ἄνθρωπος ψυχρός. || —üstüne yazmak, ματαιοπονῶ. || —gibi et, κρέας ἐξαίρετον, παχύ.

Buzağı, T. ὄν. μόσχος ὁ θηλάζων. || —burnu, (φτ.) ἄρον, κ. δρακωντιά.

Buz deryası, T. ὄν. μτφ. ψυχρὸς ὡς ὁ πάγος (ἐπὶ ὕδατος).

Buzhane, T ὄν. ἀποθήκη πάγου.

Buzkıran, T. ὄν. παγοθλάστης.

Buzlanmak, T. ρμ. οὐδ. παγόνω, θαμβοῦμαι. || —πήγνυμαι, ψύχομαι.

Buzlu, T. ἐπθ. ὁ ἔχων ἐν ἑαυτῷ πάγον (ἐπὶ ὕδατος). || — θαμβός (ὕαλος, ἀδάμας κτλ.).

Buzluk, T. ὄν. δοχεῖον πάγου.

Bücür, T. ἐπθ. bodur, μικρός, νᾶνος.

Bügrü, T. ἐπθ. ἐν χρήσει eğri — ἀνώμαλος, σκολιός.

Büğü, T. ρ. ἀφ. πτυχή. || —ὄν. χωνίον ἐκ χάρτου.

Büğücü, T. ἐπθ. ὁ κλώθων, νήθων.

Büğünlemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) φράττω (ροὴν ὕδατος).

Bühtan, A. ὄν. iftira, διαβολή, συκοφαντία.

Bühtancı, T. ὄν. iftiracı, συκοφάντης.

Bükâ, A. ρ. ἀφ. ağlama, κλαυθμός.

Büklüm, T. ὄν. πτυχή, βόστρυχος. || iki—εἰς δύο πτυχάς, ἤτοι πολὺ κεκυφώς. || — — βοστρυχηδόν, κατὰ κρίκους, βοστρύχους. || iki — olmak, κάμπτομαι εἰς δύο, ζαρόνω, κουβαριάζομαι ἐκ τοῦ πόνου, ἐκ τοῦ γήρατος κτλ.

Bükmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) στρέφω, κλώθω νῆμα, κουβαριάζω.

Bükülmek, T. ρμ. οὐδ. καὶ πθ. συστρέφομαι, κουβαριάζομαι.

Bükülü, T. ἐπθ. κλωστός·

Büküm, T. ρ. ἀφ. πτυχή, κλῶσις. || — — bükülmek, συστρέφομαι, συσπειροῦμαι, ἐκδηλῶ ἀδυναμίαν.

Bükünmek, T. ρμ. οὐδ. συσπειροῦμαι, ζαρόνω..

Büküntü, T. ὄν. συστροφή, κλῶσις.

Bülbül, Π. ὄν. böbürdek, ἀηδών.

Bülent, A. ἐπθ. yüce, ὑψηλός.

Bülûğ, A. ἀφ erkekliğe erme, ἐνηλικιότης. || sinni—ἐφηβικὴ ἡλικία.

Bünyan, A. ὄν. yapı, οἰκοδομή, κτίριον.

Bünyat, Π. ὄν, temel, βάσις, θεμέλιον.

Bünye, A. ὄν. vücut yapısı, κρᾶσις, κατασκευὴ σώματος.

Bürülü, T. ἐπθ. διπλωμένος, στρεπτός. || — σκεπασμένος.

Bürüm, T. ὄν. πτυχή, πρᾶγμα διπλωμένον ἢ στρεπτόν.

Bürümcek, T. ὄν. κουβαριασμένον πρᾶγμα ὡς τὸ κουβάρι. || — καλύπτρα, κάλυμμα.

Bürümek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) περιβάλλω, περικαλύπτω.

Büründük, T. ὄν. μέταξα ἄβραστος, ὕφασμα ἐκ τοιαύτης μετάξης.

Bürünmek, T. ρμ. μσ. καλύπτομαι, κουκουλόνομαι.

Büsbütün, T. ἐπρ ἐξ ὁλοκλήρου.

Bütün, T. ἐπθ. ὁλόκληρος, ὅλος, ἀκέραιος. || — μονοκόμματος.

Bütünlemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) συμπληρῶ.

Büye ἤτοι boy, T. ὄν. zehirli örümcek, ἀράχνη δηλητηριώδης. || — = mavi sinek, οἶστρος (ἔντομον).

Büyü, T. ὄν. μαγεία, φίλτρα, κ. μάγια.
Büyücü, T. ὄν. μάγος, γόης.
Büyük, T. ἐπθ. μέγας, εὐρύς, σπουδαῖος, ἡλικιωμένος. || —ada, ἡ νῆσος Πρίγκιπος.
Büyüklemek, T. ρμ. μ. (αἰτ.) ἐκτιμῶ,
Büyüklenmek, T. ρμ. οὐδ. ἐπαίρομαι.
Büyüklük, T. ἀφ. μεγαλεῖον, μέγεθος, σπουδαιότης, μεγαθυμία, μεγαλοπρέπεια, ὑπερηφάνεια, ἔπαρσις.
Büyülemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) μαγεύω, γοητεύω, κάμνω μάγια.
Büyülenmek, T. ρμ. πθ. μαγεύομαι.
Büyülü, T. ἐπθ. μαγευμένος.
Büyümek, T. ρμ. οὐδ. μεγαλόνω, ἀνατρέφομαι, ἀναπτύσσομαι, ἀποκτῶ σπουδαιότητα, ἀνδροῦμαι.
Büyütmek, T. ρμ. μετ. (αἰτ.) μεγεθύνω, αὐξάνω, ἀνατρέφω.
Büzdeklemek, T. ρμ. οὐδ. συσπειροῦμαι, ἐνοκλάζω, κάθημαι ἀνακούρκουδα.
Büzme, T. ὀν. ἀπαρ. συστολή.
Büzmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) στενεύω, συστέλλω, μαζεύω.
Büzük, T. ἐπθ. ζαρωμένος, μαζευμένος.
Büzük, T. ὄν. πρωκτός, ὁ περὶ τὸν πρωκτὸν δακτύλιος.
Büzükçü, T. ὄν. κύναιδος. || — μτφ. παράσπονδος.
Büzükçülük, T. ἀφ. (μτφ.) παρασπόνδησις.
Büzüktaş, T. ὄν. σύντροφος, φίλος (εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν κακοήθων νέων).
Büzülmek, T. ρμ. οὐδ. στενεύομαι, ζαρόνω, συστέλλομαι.

C

C, τὸ τρίτον γράμμα τοῦ Τουρκικοῦ ἀλφαβήτου. || — Ἀριθμητικῶς σημαίνει 3. Ἐν ἀρχῇ προτάσεως· εἶναι συντομία τῆς λέξεως cevap, ἀπάντησις.
Caba, T. ἐπρ. δωρεάν. || —ἐπθ. δῶρον.
Cabacı, T. ἀσύδοτος. Βλ. anaforcu.
Caba vermek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) δίδω δωρεάν.
Cabi, A. ὄν. tahsildar, εἰσπράκτωρ.
Cacık, T. φυλλὰς ἤτοι ὀξύγαλα, νερὸ καὶ ἀγγουράκι, κ. ἀγγουροσαλάτα.
Cadaloz, T. ἐπθ. προπετής, θρασύς, ἀγύρτης.
Cadalozluk, T. ὄν. προπέτεια, θρασύτης.
Cadde, A. ὄν. ulu yol, λεωφόρος.
Cadı, T, ὄν. vampir, φάσμα, μορμολύκειον.
Cadı καὶ cadu, Π. ὄν. büyücü, μάγος, γόης, μάγισσα. || — = acüze, γραῖα δυσειδὴς καὶ κραύγασος.
Cafcaf, T. σύνθ. ὄν. στόμφος. || — λόγοι πομπώδεις καὶ ἐπιτετηδευμένοι.
Cafcaflı, T. ἐπθ. ὁ ὁμιλῶν μὲ ὕφος πομπῶδες, ἐπιδεικτικός.
Cafer, A. ὄν. ırmak, ποταμός. || — = deve, κάμηλος. || —ὄν. κ. Γαλακτίων.
Cağ, T. ὄν. tekerlek mili, ἀκτὶς τροχοῦ.
Cağız ἢ ceğiz, T. κατάληξις ὑποκοριστικῶν [ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον σχηματίζονται τὰ θωπείαν ἢ οἶκτον σημαίνοντα: kızcağız = ἡ ταλαίπωρος κόρη. Anneciğim = προσφιλής μοι μήτηρ.
Cah, Π. ὄν. mansıp yüce mevki, ἀξίωμα, θέσις, περιωπή.
Cahil, A. ἐπθ. bilmiyen, ἀμαθής. || — = acemi, νέος, ἄπειρος, ἀπερίσκεπτος.
Cahılâne, Π. ἐπρ. düşünmeksizin, ἀπερισκέπτως.
Cahillik, T. ὄν. ἀπειρία, ἀπερισκεψία.
Cahit, A. ὄν. uğrasan, ἀγωνιστής. || — ὄν. κ. Κλεόνικος, Καλλίμαχος. || τὸ θηλ. cahide, ὄν. κ. Κλεονίκη.
Caiz, A. ἐπθ. helâl, θεμιτός, ἐπιτετραμμένος. | — değildir, δὲν ἐπιτρέπεται.
Caize, A. ὄν. mükâfat, δῶρον ἔναντι προσφερομένου πράγματος, βραβεῖον. || — γραμμὴ ὑπὸ λέξιν πρὸς διάκρισιν.
Caiz görmek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ αἰτ.) ἐπιτρέπω, συγχωρῶ.
Cali, A. ἐπθ. yapma, πλαστός, προσποιητός.
Calip, A. μτχ. kendine çeken, ὁ ἑφελκύων, ὁ προκαλῶν.
Calis, A. μτχ. oturan, ὁ καθήμενος.
Cam, Π. ὄν. ὕαλος. || —ἐπθ. ὑάλινος.
Camadan, T. ὄν. ὑπενδύτης.

Cambaz, Π. ὄν. σχοινοβάτης. || — θηριοδαμαστής. || —δόλιος, πανοῦργος.
Cambazlık, T. ὄν. σχοινοβατία. || — πανουργία, δολιότης.
Camcı, T. ὄν. ὑαλοθέτης, ὑαλοπώλης.
Camedan, Π. ὄν. giyecek şey dolabı, ἱματιοφυλάκιον.
Camekân, Π. ὄν. camlı dolap, θέσις ὑαλοσκεπής, προθήκη.
Camgöz, T. ὄν. köpek balığı, καρχαρίας. || — = açgözlü, ἄπληστος ἄνθρωπος.
Cami, A. μτχ. toplayan, συναθροίζων, περιλαμβάνων. || — ὄν. τέμενος.
Camit, A. ἐπ. donmuş, πεπηγός, στερεός. || — isim, ὄνομα πρωτότυπον.
Camlamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ὑαλοθετῶ.
Camlatmak, T. ρμ. διάμ. ὑαλοθετῶ διά τινος.
Camlı, T. ἐπθ. ὑαλωτός, ὑαλοσκεπής. || —kösk, περίπτερον ὑαλοσκεπές.
Camus, ΑΠ. ὄν. tombay, βούβαλος.
Can, Π. ὄν. ruh, ψυχή, καρδία, ζωή. || — δύναμις, θάρρος. || — ἀγάπη: canım efendim, ἀγαπητὲ κύριε.
Can acıtmak, T. ρμ μτβ. θλίβω τὴν καρδίαν, προκαλῶ θλῖψιν.
Canan, Π. ὄν. sevgili, dilber, ἐρωμένη.
Canatmak, T. ρμ. οὐδ. ἐπιθυμῶ διακαῶς, σπεύδω.
Canavar, Π. ὄν. yırtıcı hayvan, θηρίον. || — = domuz, κάπρος. || deniz—ı, κῆτος θαλάσσιον.
Canavarlık, T. ἀφ. θηριωδία.
Cancığer, T. ὄν. προσφιλέστατος, στενὸς φίλος.
Can çekiştirmek, T. ρμ. οὐδ. ἀγωνιῶ, ψυχορραγῶ.
Candar, Π. ἐπθ. diri, ἔμψυχος.
Caneriği, T. ὄν. εἶδος δαμασκήνου.
Canevi, T. ὄν. στῆθος.
Canfes, T. ὄν. λεπτὸν ὕφασμα μεταξωτόν.
Cangıl, T. μόριον ἐν χρήσει — cungul, κακῆς προφορᾶς παράστασις. || — κρότος.
Cani, A. ὄν. büyük bir suç işleyen, ἐγκληματίας.
Canip, A. ὄν. yan, taraf, μέρος, πλευρά. || — (κατὰ δοτικὴν) = πρός.
Caniptar, Π. ἐπθ. ordunun yan tarafını bekleyen, στρατιώτης πλαγιοφύλαξ.
Cankurtaran, T. ὄν. σωτήρ. || — σωσίβιον.
Canlandırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐμψυχῶ, ἐνθαρρύνω.
Canlanmak, T. ρμ. οὐδ. ἐμψυχοῦμαι, ἀναλαμβάνω. ζωογονοῦμαι.
Cansız, T. ἐπθ. ἄψυχος. || —ἀδύνατος.
Cansızlık, T, ὄν. ἀδυναμία.
Canyoldası, T, ὄν. φίλος ἐπιστήθιος.
Car, A. ἐπθ. καὶ ὄν. komşu, γείτων.
Car A. μτχ. çekici alet, βολιαγωγός, ἤτοι χειρουργικὸν ἐργαλεῖον.
Car, T. ὄν. şal, çarşaf, πέπλος. || — φωνή, κήρυγμα διαλαλητοῦ.
Car, T. ὄν. uçurum, κρημνός.
Carcar, T. ὄν. geveze, φλύαρος, λάλος.
Carcı, T. ὄν. tellâl, δημόσιος κῆρυξ.
Cari, A. μτχ. akan, ὁ ῥέων, τρέχων. || — olmak, τρέχω, ἐπικρατῶ, ἐφαρμόζομαι.
Carih, A. μτχ. yaralayan, ὁ τραυματίζων. || — =kabul etmiyen, ὁ ἀναιρῶν.
Cariha, A. ὄν. θηλ. τοῦ προηγ. || eslihai—ἀγχέμαχα ὅπλα. || delâili—ἀποδείξεις ἀναιρετικαί || — =yara, πληγή.
Caris. T. ὄν. yaygaracı, κραύγασος, κ. φωνακλᾶς.
Carislenmek, T. ρμ. οὐδ. şamata etmek, φωνασκῶ, θορυβῶ.
Carislik, T. ὄν. yaygara, edepsizlik, φωνασκία, θόρυβος.
Cariye, A. ὄν. halayık, δούλη, ὑπηρέτρια.
Carlamak, T. ρμ. οὐδ. çok söylemek, φωνασκῶ, φλυαρῶ.
Carlanmak, T. ρμ. μσ. περιβάλλομαι σάλιον [τζάρι].
Carlık, T. ὄν. φωνασκία, διαλάλησις.
Carta, T. ὄν. yellenme, πορδή.
Carta çekmek, T. ρμ. οὐδ. πέρδω.
Caru, A. ὄν. [ἑλλ.] süpürge, σάρωθρον, κ. σκοῦπα.
Casus, A. ὄν. fenalık için gizli şeyleri ağyara söyleyen, κατάσκοπος.
Casusluk, T. ὄν. κατασκοπεία.
Cavit, Π. ἐπθ. αἰώνιος. διαρκής. || — ὄν. κ. Ἀθανάσιος. || τὸ θηλ. cavide, ὄν. κ. Ἀθανασία.
Cavlak, T, ἐπθ. çıplak kafalı, φαλακρός.
Cavlamak, T. ρμ. οὐδ. φαλακρόνομαι.
Cavmak, T. ρμ. οὐδ. ἀποτυγχάνω (ἐπὶ βέλους, ὀβίδος κτλ.).
Cay, Π. ὄν. yer, τόπος, θέσις.
Caydırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κάμνω τινὰ νὰ μεταβάλῃ ἰδέαν, νὰ παληνῳδήσῃ.

Cayigir, II. ἐπθ. yer tutan, ὁ ἐγκαθιστάμενος, ὁ καταλαμβάνων θέσιν.
Cayır cayır, T. μόρ. παριστᾷ τὴν μετὰ τριγμοῦ καὶ ζωηρὰν καῦσιν ξύλων ἢ σχίσιμον ὑφάσματος.
Cayır cayır yanmak, T. ρμ. οὐδ. καίομαι ζωηρῶς καὶ μετὰ σπινθηροβολισμοῦ.
Cayırdamak, T. ρμ. οὐδ. τρίζω (ἐπὶ θύρας, ξύλων κτλ.).
Cayırdatmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) σχίζω μετὰ τριμοῦ.
Cayırtı, T. ὄν, τριγμός. || — (μτφ.) ἐκφόβησις προσποιητὴ καὶ ταραχώδης.
Caymak, T. ρμ. οὐδ. παλινῳδῶ, μεταβάλλω γνώμην.
Cazibe, A. ὄν. çekici güzellik, θέλγητρον, κάλλος ἑλκυστικόν. || — (φυσ.) çekici kuvvet, ἕλξις. || — ὄν. κ. Θελξινόη.
Cazibeli, T. ἐπθ. gönül çekici, θελκτικός, συμπαθητικός.
Cazip, A. μτχ. kendine doğru çeken, ὁ θέλγων, θελκτικός, ἑλκυστικός.
Cebanet, A. ὄν. korkaklık, δειλία, ἀνανδρία.
Cebbar, A. ἐπθ. zorlu, kuvvet sahibi, Tanrı, παντοδύναμος [Θεός]. || — = çok çalışkan, ἱκανός, δυνάμενος τὰ πάντα νὰ κάμῃ ὅπως κερδήσῃ τὸν ἄρτον του. || — ὄν. κ. Βίας, Βίων.
Cebbarane, II. ἐπρ. gaddarane, τυραννικῶς, σκληρῶς.
Cebe, II. ὄν. pusat, θώραξ, πανοπλία.
Cebeci, T. ὄν. pusatçı, θωρακοφόρος (στρατ.).
Cebel, A. ὄν. dağ, ὄρος. || — üz zeytun, τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν. || —i tarik, Γιβραλτάρ. || —i lübnan, τὸ ὄρος τοῦ Λιβάνου. || —i bereket ἢ gâvur dağı, ὁ Ἀντίταυρος.
Ceberut, A. ὄν. ululuk taslama, ἔπαρσις, ἀλαζονεία, μεγαλεῖον.
Cebin, A. ἐπθ. ötlek, δειλός.
Cebîn, A. ὄν. alın, μέτωπον.
Cebir [cebr], A. ὄν. Ἄλγεβρα. || — = zor, βία.
Cebire, A. ὄν. cerrahların kırık tahtası, τεμάχιον ξύλου προσδενόμενον εἰς κατεαγμένα μέλη.
Cebrail, ἑβρ. ὄν. ὁ ἀρχάγγελος Γαβριήλ.
Cebren, A, ἐπρ. zorla, διὰ τῆς βίας, καναναγκαστικῶς.
Cebretmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) βιάζω, ἐξαναγκάζω.
Cebrî, A. ἐπθ. zorla yaptırılan, καταναγκαστικός. || — ἀλγεβρικός.
Cebriye, A. ὄν. iradei cüz'igeyi tanımayan mezhep, φιλοσοφικὴ αἵρεσις μὴ δεχομένη τὴν ἀτομικὴν θέλησιν. || kuvvei— δύναμις ἀναγκαστική, ἤτοι διὰ τῶν ὅπλων.
Cedde, A. ὄν. büyük ana, μάμμη.
Ceder, A ὄν. (παθ.) boğaz uru, βρογχοκήλη.
Cederi, A. ἐπθ. boğazurlu, βρογχηλικός. || — = çiçek illeti, εὐφλογία, κ. εὐλογιά.
Cefa, A. ὄν. incitme eziyet, βάσανος, τυραννία, καταπίεσις.
Cefa çekmek, T. ρμ. οὐδ. τυραννοῦμαι, βασανίζομαι.
Cefa etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) βασανίζω, τυραννῶ.
Cefakâr, II. ἐπθ. eziyet edici, τύραννος, σκληρός [ἰδίᾳ ἐπὶ ἐρωμένης].
Cefakârane, II. ἐπρ. sertlikle, σκληρῶς. || — (ἐπθ.) τυρανικός.
Cefakeş, II. ἐπθ. eziyet çeken, ταλαίπωρος.
Ceğiz = cağız.
Cehalet, A. ὄν, bilmezlik, ἀμάθεια.
Cehennem, A. [ἑβρ.] ὄν. tamu, κόλασις, γέεννα πυρός, ἅδης. || — taşı, νιτρικὸς ἄργυρος. || —ol! νὰ χαθῇς! || —μέρος σκοτεινὸν ἢ λίαν θερμόν.
Cehennemî, A. ἐπθ. tamuya lâyık, καταχθόνιος.
Cehennemlik, T. ὄν. tamuluk, ἄξιος κολάσεως. || — κάμινος.
Cehil ἤτοι cehl, A. ὄν. bilmezlik, ἀμάθεια, ἄγνοια.
Cehre, T. ὄν. bini, πηνίον βάμβακος, κ. μασοῦρι.
Cehrî, A. ἐπθ. yüce sesle olan, ὁ δημοσίᾳ καὶ μεγαλοφώνως γινόμενος.
Cehri, T. ὄν. ἐρυθρόδανον, κέγχρος.
Ceht, A. ὄν. çabalama, προσπάθεια.
Ceht etmek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) çabalamak, προσπαθῶ.
Celâdet, A. ὄν. yiğitlik, γενναιότης, ἀνδρεία.
Celâl, A. ὄν. ululuk, şan, μεγαλεῖον, μεγαλοπρέπεια, δόξα. || —ὄν. κ. Μεγακλῆς, Εὐκλείδης.
Celallı, T. ἐπθ. çabuk parlar, ὀξύθυμος.

Celep, A. ὄν. hayvan getirip satan, προβατέμπορος.
Celi, A. ἐπθ. meydanda olan, δῆλος, ἐναργής.
Celil, A. ἐπθ. ulu, ὑψηλός, μέγας, ἔξοχος.
Celile, A. ἐπθ. θηλ. τοῦ προηγ. || Vekâleti— ὑψηλὸν ὑπουργεῖον.
Cellât, A. ὄν. kırbaççı, adam öldürücü, δήμιος.
Celp, A. ρ. ἀφ. çekme, çağırma, ἐπίσπευσις, κλητευσις, προσηλυτισμός.
Celpedilmek, T. ρμ. πθ. çağrılmak, καλοῦμαι, κλητεύομαι.
Celpetmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) çekmek, çağırtmak, ἐφελκύω, καλῶ, μεταπέμπομαι, κλητεύω.
Celpname, AΠ. ὄν. çağırmak için yazılan yazgı, κλῆσις.
Celse, A. ὄν. oturuş, συνεδρία.|| bir—de, ἐν ἑνὶ καθίσματι ἤτοι διὰ μιᾶς.
Cem, A. ὄν. kalabalık, πλῆθος. || — gafir, πλῆθος ἄπειρον.
Cem ἢ cemşit, Π. ὄν. βασιλεὺς μεγαλοπρεπής. || — ὄν. κ. Μεγακλῆς.
Cemmaat, A. ὄν. bir yere toplanmış adamlar, συνάθροισις, ὁμήγυρις, κοινότης. || son —, ὁμὰς προσευχομένη ἐν τῷ νάρθηκι. || Mitropolitan—ı, Ἱ. Σύνοδος.
Cemaât, πλθ. τοῦ προηγ. κοινότητες.
Cemadat, A. ὄν. πλθ. cansızlar, ἄψυχα σώματα, ἀνόργανα.
Cemal, A. ὄν. güzellik, κάλλος, ὡραιότης, πρόσωπον ὡραῖον. || — καὶ —ettin, ὄν. κ. Ἀριστείδης, Χαρίτων.
Cem'an, A. ἐπρ. toptan, ἐν συνόλῳ.
Cemat, A. ὄν. cansız, σῶμα ἄψυχον, ἀνόργανον.
Cemaziyelâhır, A. ὄν. ὁ ἕκτος ἀραβικὸς μήν.
Cemaziyelevvel, A. ὄν. ὁ πέμπτος ἀραβικὸς μήν. || —(μτφ.) λεπτομέρειαι τοῦ βίου ἢ τῆς καταγῆς τινος. || ben onun—ini bilirim, γνωρίζω τὴν καταγωγήν του, κ. τὴν φύτραν του.
Cembiyye, A. ἐπθ. πλευρικός. || — ὄν. hançer, μάχαιρα ἀμφίτομος.
Cem etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) toplamak, συναθροίζω. || — (ἀριθ.) προστίθημι. || —(γραμμ.) πληθυντικεύω.
Cem'i, A. ρ. ἀφ. toplama, συνάθροισις.||—(ἀριθ.) πρόσθεσις, ||—(γραμμ.) πληθυντικός.
Cemî, A. ἐπθ. bütün, πᾶς, ὅλος, ὅλοι.
Cemil, A. ἐπθ. güzel, ὡραῖος, καλός. || — ὄν. κ. Ἀριστείδης.
Cemile, A. ἐπθ. θηλ. güzel, ὡραία. || —ὄν. ἐκδούλευσις, ὑπηρεσία. || —ὄν. κ. Περσεφόνη.
Cemilendirmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) πληθυντικεύω.
Cemilenmek, T. ρμ. οὐδ. πληθυντικεύομαι.
Cemiyet, A. ὄν. topluluk, düyün, κοινωνία, σωματεῖον, συνάθροισις, ἑορτὴ γάμου. || — i akvam, ἡ κοινωνία τῶν ἐθνῶν.
Cemiyetgâh, Π. ὄν. toplanma yeri, τόπος λέσχης, σωματείου κτλ.
Cem olmak, T. ρμ. οὐδ. birikmek, συναθροίζομαι,
Cemre, A. ὄν. kor, ἄνθραξ. || — = sıcaklık, θερμότης ἀτμοσφαίρας κατὰ Φεβρουάριον. || birinci—havaya düştü, ἡ θερμότης ἔπεσεν εἰς τὸν ἀέρα. || ikinci — suya düştü, ἡ θερμότης ἔπεσεν εἰς τὸ ὕδωρ. || üçüncü—yere düştü, ἡ θερμότης ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν. || — μικρὸς χάλιξ.
Cenabet, A. ἐπθ. cünüplük, ἀκαθαρσία σώματος ἕνεκα ρεύσεως ἢ συνουσίας. || — ἐπθ. ἄθλιος.
Cenah, A. ὄν. kanat, πτέρυξ, φάλαγξ. || sağ— δεξιὰ φάλαγξ. || sol—ἀριστερὰ πτέρυξ. || —i gimdî, (φ. ἱστ.) ἔλυτρον.
Cenanî, A. ἐπθ. εἰλικρινής. || — ὄν. κ. Ἀρεταῖος.
Cenap, A. ὄν. τίτλος τιμῆς καὶ σεβασμοῦ προτασσόμενος τοῦ ὀνόματος. || —(b)i hak, ὁ Θεός. || — ἐπιτάσσεται εἰς πληθ. ἀρ. ἐπὶ προσώπων περιοπῆς.
Cenaze, A. ὄν. tabuta konulmuş ölü, νεκρός. || — alayı, κηδεία.
Cendere, ἑλλ. ὄν. baskı, oklava, dar dere, κύλινδρος, πιεστήριον.
Ceneviz, Ἰτ. ὄν. καὶ ἐπθ. Γενουήνσιος.
Cengâver, Π. ὄν καὶ ἐπθ. kavgacı, çarpıcı, μάχιμος, μαχητής, πολεμιστής.
Cengâverlik, T. ἀφ. kavgacılık, μαχιμότης.
Cengiz, Π. ὄν. μαχητής. || — ὄν. κ. Ἀντίμαχος.
Cenin, A. ὄν. döl, ἔμβρυον.

Cenk, II. ὄν. kavga, çarpışma, πόλεμος, μάχη.
Cenkçi, T. ὄν. harpcı, kavgacı, πολεμιστής, μαχητής.
Cenk etmek, T. ρμ. ἐνερ. (β' γεν.) πολεμῶ, μάχομαι.
Cenkleşmek, T. ρμ. ἀλλ. (β' γεν.) μάχομαι, παλαίω μετά τινος.
Cennet, A. ὄν. παράδεισος || — asa, παραδείσιος.
Cennetli, T. ἐπθ. μακαρίτης.
Cennetlik, T. ἐπθ. εὐσεβής.
Cennetmekân, II. ἐπθ. μακαρίτης.
Cenuben, A. ἐπρ. lodos tarafından, νοτίως.
Cenubî, A. ἐπθ. lodos tarafında bulunan, μεσημβρινός.
Cenup, A. ὄν. lodos, μεσημβρία, νότος.
Cep, A. ὄν. yaka, περιλαίμιον. || —θυλάκιον. || — = kese, βαλάντιον. || —i delik = züğürt, πτωχός. || — (μαθ.) ἡμίτονον. || tamamî— συνημίτονον.
Cepane ἤτοι cephane, T. ὄν. barut v, s. yeri, πυριτιδαποθήκη, πυροχαχικά.
Cep(h)anelik, T. ὄν. ὁπλοστάσιον.
Cephe, A. ὄν. ön taraf, alın, μέτωπον.
Cer, T. ὄν. uçurum, yar, κρημνός, χάνδαξ πέριξ φρουρίου.
Cer, A. ἀφ. sürükleme, τὸ σύρειν, ἕλκειν || harfi— (γραμμ.) πρόθεσις.
Cerahat, A. ὄν· yara, πληγή. || — =irin, πύον.
Cerahatlanmak ἢ Cerahatlenmek (?) T. ρμ. οὐδ. πυοῦμαι.
Cerahatlı, T. ἐπθ. πυώδης.
Cerbeze, A. ὄν. beceriklik, στωμυλία, ἱκανότης ἰδίᾳ περὶ τὸ πείθειν, ἀπατᾶν διὰ ψευδῶν ἐπιχειρημάτων.
Cerbezeli, T. ἐπθ. becerikli, στωμύλος.
Cereme, A. ὄν. suç, cezai naktî, πρόστιμον.
Cerep, A. ὄν. uyuz illeti, ψώρα.
Ceres, A. ὄν. çıngırak, κωδωνίσκος.
Ceretmek ἢ cerretmek, T. ρμ. σύνθ. (αἰτ.) çekmek, σύρω, ἕλκω.
Cereyan, A. ρ. ἀφ. akıntı, ροή, ρεῦμα, κυκλοφορία. || elektrik—ı, ρεῦμα ἠλεκτρικοῦ. || hava—ı, ρεῦμα ἀέρος.
Cerh, A. ρ. ἀφ. yaralama, τραυματισμός. || — = kabul etmeme, ἀναίρεσις, ἀντίκρουσις.
Cerh etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) yaralamak, τραυματίζω. || — çürütmek, ἀντικρούω, ἀναιρῶ.
Ceride, A. ον. gazete, ἐφημερίς.
Ceriha, A. ὄν. yara, τραῦμα.
Cerip, A. ὄν. ölçek, πλέθρον, μέτρον ἐπιφανείας 60 τετραγωνικῶν πήχεων.
Cerrah, A. ὄν. yaraya bakan ve kesip diken, χειρουργός.
Cerrahlık, T. ὄν. χειρουργική.
Cerrar, A. ἐπθ. arsız dilenci, ὁ συνειθισμένος νὰ ζητῇ πᾶν ὅτι βλέπει.
Cerrar, A. ὄν. derviş, δερβίσης ἐπαιτῶν.
Cerrieskal, A. ὄν. mikaniki fenni, ἡ μηχανική.
Cesamet, A. ὄν. irilik, ὄγκος, μέγεθος.
Cesametli, T. ἐπθ. büyük, εὐμεγέθης, σπουδαῖος.
Cesaret, A. ὄν. yiğitlik, θάρρος, τόλμη.
Cesaretli, T. ἐπθ. τολμηρός, γενναῖος.
Cesaretsiz, T. ἐπθ. ἄτολμος, δειλός.
Cesaretlenmek, T. ρμ. οὐδ. τολμῶ, λαμβάνω θάρρος.
Ceset, A. ὄν. gövde, σῶμα (νεκροῦ ἀνθρώπου ἢ ζώου).
Cesim, A. ἐπθ. iri, μέγας, ὀγκώδης, σπουδαῖος.
Ceste ceste, II. ἐπρ. azar azar, βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον.
Cesur, A. ἐπθ. yiğit, korkusuz, τολμηρός, γενναῖος, ἀτρόμητος.
Cet, A. ὄν. dede, πάππος.
Cetvel, A. ὄν. çizgili hesap defteri, πίναξ λογιστικός, διάγραμμα. || — = çizgi tahtası, κανών.
Cev, A. ὄν. boşluk, feza, χάος, κενόν. || —i hava, ἀτμόσφαιρα.
Cevaben, A. ἐπρ. (δοτ.) cevap olarak, ἀπαντητικῶς.
Cevabî, A. ἐπθ. ἀπαντητικός.
Cevabiye, A. θηλ. τοῦ προηγ. || tezkerei— ἔγγραφον ἀπαντητικόν.
Cevahir, A. ὄν. πλθ. ἐν χρήσει καὶ ἀντὶ ἑνικοῦ, elmaslı taş, ἀδάμας, λίθος πολύτιμος, κόσμημα.
Cevahirci, T. ὄν. κοσμηματοπώλης.
Cevahir yumurtlamak, T. ρμ. οὐδ. λέγω ἀνοησίας.
Cevap, A. ὄν. sorgu karşılığı söz, ἀπάντησις.
Cevaplı, T. ἐπθ. λόγος ἢ ἔγγραφον μὲ ἀπάντησιν.
Cevapname, II. ὄν. cevap olarak yazılı kâat, ἐπιστολὴ ἀπαντητική.

Cevapsız, T. ἐπθ. ἐκεῖνο ὅπερ δὲν ἔχει ἢ δὲν χρήζει ἀπαντήσεως.
Cevat, A ἐπθ γενναιόδωρος, ἐλευθέριος. || —, ὄν κ. Ἐλευθέριος.
Cevaz, A. ὄν. müsaade, ἄδεια. || —ı kanunî, ἄδεια νομική.
Cevaz vermek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) ἐπιτρέπω, δίδω ἄδειαν.
Cevdet, A. ὄν. καθαρότης, ὑπεροχή. || —, ὄν. κ. Ἄριστος, Ἀρίστη.
Cevelân, A. ρ. ἀφ. dolaşma, κυκλοφορία, περιστροφή.
Cevelân etmek, T. ρμ. οὐδ. κυκλοφορῶ, περιστρέφομαι, περιφέρομαι.
Cevf, A. ὄν. kof, boşluk, κοίλωμα, κοιλότης.
Cevher, A. ἐκ Π. ὄν. elmas, ἀδάμας, λίθος πολύτιμος, κόσμημα. || —, ὄν. κ. Πολύτιμος, Ἀδαμάντιος.
Cevherî, A. ἐπθ. asıl, οὐσιώδης, οὐσιαστικός. || —, κοσμηματικός || — fiil, (γραμμ.) βοηθητικὸν ῥῆμα.
Cevherli, T. ἐπθ. πολύτιμος, ἀδαμαντοποίκιλτος.
Cevir ἤτοι cevr, A. ὄν. incitme, ezi, τυραννία, βάσανος.
Ceviz, A. ὄν. koz, κάρυον. || — ağacı = koz ağacı, καρυά. || hindistan—i, ἰνδοκάρυον. || — helvası = koz helvası, γλύκυσμα μὲ κάρυα.
Cevval, A. ἐπθ. çevik, dolaşan, γοργός, ζωηρός, ἀεικίνητος.
Cevvî, A. επθ. göğe mensup, ἀτμοσφαιρικός, μετεωρολογικός.
Cevviye, A θηλ. τοῦ προηγ. || hadisati—, φαινόμενα μετεωρολογικά.
Cevza, A. ἐπθ. ikiz burcu, Δίδυμοι [ἀστερισμός].
Ceyhun, ὄν. κ. ὁ Ὄξος ποταμός.
Ceylân, A. ὄν. δορκάς.
Ceylân, T. ὄν. geyik, δορκάς, ἔλαφος.
Ceza, A. ὄν. azap, ποινή, τιμωρία. || — mahkemesi, πλημμελειοδικεῖον. || — kanunnamesi, ποινικὸς κώδηξ ἢ νόμος. || agır— mahkemesi, κακουργοδικεῖον.
Cezaî, A. ἐπθ. ceza işlerîne dair, ποινικός.
Cezayi naktî, A. ὄν. kabahat için verilen akça, πρόστιμον.
Cezalandırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) τιμωρῶ.
Cezalanmak, T. ρμ. πθ. τιμωροῦμαι, κολάζομαι.
Cezayir, A. ὄν. adalar, νῆσοι. || —, Ἀλγέριον.
Cezbe, A. ὄν. hayrete dalma, ἔκστασις, συγκίνησις, ἐνθουσιασμὸς ψυχῆς πρὸς τὸ θεῖον.
Cezim ἤτοι cezm, A. ρ. ἀφ. kat'i karar, κρίσις, ἀποφασις ὁριστική.
Cezir ἤτοι cezr, A. ὄν. kök, ρίζα. || —i murabba, (μθμ.) τετραγωνικὴ ρίζα || —i mikâp, κυβικὴ ρίζα. || —i tam, ἀκεραία ρίζα. || —i havaî, (βοτ.) ἰουλοειδής.
Cezir ἤτοι cezr, A. ὄν. ἄμπωτις. || cezir ve met ἢ cezr u met, ἄμπωτις καὶ παλίρροια. || —, σταφυλῖνος, δαυκίον.
Cezire, A. ὄν. ada, νῆσος. || şibih— = yarım ada, χερσόνησος.
Cezmî, A. ἐπθ. ὁριστικός, βέβαιος, κριτικός. || —, ὄν. κ. Κριτίας.
Cezp, A. ρ. ἀφ. çekme, ἕλξις. || —, ἀπορρόφησις.
Cezp etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) çekmek, ἕλκω. || —, ἀπορροφῶ.
Cezve, T. ὄν. θερμορρόη, κ. ἰμπρίκι τοῦ καφέ.
Cezzar, A. ὄν. etçi, καμηλοκρεωπώλης. || —, (μτφ.) gaddar, ἀσυνείδητος ἔμπορος, δόλιος, σκληρός.
Cibayet, A. ὄν. vergi toplama, εἴσπραξις φόρων.
Cibillî, A ἐπθ. yaradılışta olan, ἔμφυτος, φυσικός.
Cibilliyet, A. ὄν. yaradılış, φύσις, ἰδίωμα.
Cibilliyetsiz, T. ἐπθ. ποταπός, χαμερπής.
Cibinlik, T. ὄν. κ. κουνουπιέρα.
Cibre, T. ὄν. ἐκπίεσμα, κ. τσίπουρον.
Cici, T. ἐπθ. ὡραῖος. || —, ὄν. ἄθυρμα παιδικόν.
Cicili, καὶ cicili boculu, T. ἐπθ. ἐστολισμένος παιδαριωδῶς.
Cicoz, T. μόρ. τελεία ἔλλειψις, ἀπώλεια || —, ἀπόδρασις. || —çekmek, ἀποδιδράσκω, φεύγω κρυφίως
Cidal, A. ὄν. kavga, ἔρις, ἀγών, μάχη.
Cidar, A. ὄν. duvar, τοῖχος. || —, παρειὰ ὀργάνου.
Cidden, A. ἐπρ. gerçekten, ἀληθῶς, σπουδαίως.
Ciddî, A. ἐπθ. gerçek, σπουδαῖος.
Ciddiyet, A. ὄν. hakikilik, σπουδαιότης, ἀλήθεια.

Cife, A. ὄν. leş, πτῶμα.
Cifir ἤτοι cifre, Γαλλ. ὄν. κρυπτογραφία.
Cifreli, T. ἐπθ. κρυπτογραφικός.
Ciğer, Π. ὄν. ἧπαρ, πνεύμων. || kara—, ἧπαρ. || ak—, πνεύμων.
Cihan, Π. ὄν. yeryüzü, κόσμος, σύμπαν.
Cihangir, Π. ὄν. dünyayı zapteden, κοσμοκράτωρ.
Cihannüma, Π. ὄν. dünyayı gösteren harita, χάρτης γεωγραφικός, ἄτλας.
Cihar, Π. ἀριθμ. dört, τέσσαρες—α.
Cihat, A. ὄν. din için çarpışma, πόλεμος ἱερός.
Cihât, A. ὄν. yerler, taraflar, μέρη, πλευραί. || —i erbaa = dört taraf, αἱ τέσσαρες διευθύνσεις τοῦ ὁρίζοντος.
Cihet, A. ὄν. ἐν. τοῦ προηγ. διεύθυνσις, μέρος, ἔποψις.
Cilâ, A. ὄν. parlaklık, στιλπνότης, στίλβωμα.
Cilâcı, T. ὄν. στιλβωτής.
Cilâlamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) στιλβῶ, κ. ὑαλίζω.
Cilâlı, T. ἐπθ. στιλπνός, ἐστιλβωμένος.
Cilbent, T. ὄν. μέγα χαρτοφυλάκιον.
Cildî, A. ἐπθ. deriye müteallik, δερματικός.
Cildiye, A. θηλ. τοῦ προηγ. || emrazi—, = deri hastalıkları, δερματικαὶ ἀσθένειαι.
Cilt, A. ὄν. deri, gön, δέρμα. || —, τόμος. || —hastalığı, ἀσθένεια τοῦ δέρματος.
Ciltlemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) δένω βιβλίον.
Ciltlenmek, T. ρμ. πθ. δένομαι (ἐπὶ βιβλίων).
Ciltletmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) δένω βιβλίον διὰ τοῦ βιβλιοδέτου.
Ciltli, T. ἐπθ. δεμένος (ἐπὶ βιβλίου).
Cilve, A. ὄν. naz, θέλγητρον, ἐρωτοτροπία, χάρις, ἄκκισμα.
Cilveci, T. ὄν. ὁ ἀκκιζόμενος.
Cilvekâr, Π. ὄν. ὁ ἀκκιζόμενος.
Cilveli, T. ἐπθ. ὁ ὡραῖος, ὁ ἐν ὡραιότητι καὶ χάριτι ἐμφανιζόμενος.
Cima, A. ὄν. çiftleşme, μῖξις, συνουσία.
Cima etmek, T. ρμ. ἐνεργ. μίγνυσθαι, συνουσιάζεσθαι.
Cimri, T. ἐπθ. pinti, ὁ λίαν φιλάργυρος, κ. ἐξηνταβελονης.
Cimrilik, T. ὄν. pintilik, φιλαργυρία.
Cin, A. ὄν. ecinni, δαίμων, δαιμόνιον, πνεῦμα ἄϋλον. || —fikirli, ἔξυπνος.
Cinas, A. ὄν. iki manalı söz, λογοπαίγνιον, λέξις διφορουμένη.
Cinayet, A. ὄν. büyük cürüm, κακούργημα. || —mahkemesi, = ağir ceza mahkemesi, κακουργοδικεῖον.
Cinnet, A. ὄν. delilik, παραφροσύνη. || — getirmek, = delirmek, παραφρονῶ.
Cinnî, A. ἐπθ. ecinni, ὁ ἀνήκων εἰς τὰ πνεύματα, τὰ δαιμόνια. || —, ὄν. πνεῦμα δαιμόνιον.
Cins, A. ὄν. soy, γένος, εἶδος, φῦλον, καταγωγή, ποιότης. || her—, παντὸς εἴδους. || — —, διαφόρων ποιοτήτων. || —ismi, (γραμμ.) ὄνομα προσηγορικόν.
Cinsî, A ἐπθ. soy, ὁ ἀνήκων εἰς τὸ γένος, φῦλον.
Cinsiyet, A. ὄν. soy birliği, ταὐτότης γένους, φύλου, καταγωγῆς, ἐθνικότητος, ὁμογένεια. || — gayreti, ἐθνισμός, φυλετισμός.
Cirit, T. ὄν. δόρυ ἄνευ αἰχμῆς, κ. κονταρι. || —oynamak, ἐκτελῶ ἀσκήσεις μὲ δόρυ. || —(μτφ.), τρέχω ἐλευθέρως.
Cirm, A. ὄν. suç, ἔγκλημα, ἀδίκημα. || —, = canlı olmıyan, ἄψυχος.
Cisim ἤτοι cism, A. ὄν. gövde, ten, σῶμα. || sulp—, στερεόν σ. || mayi—, ρευστὸν σ. || billurî—, κρυσταλλῶδες σ. || (γεωμ.) kesirül vücuh—, στερεὸν πολύεδρον.
Cismanî, A. ἐπθ. bedene müteallik, ὑλικός, σωματικός.
Cismen, A. ἐπρ. bedence, ὑλικῶς, σωματικῶς.
Civan, T. ὄν. καὶ ἐπθ. ἐκ τοῦ Π. delikanlı, νέος, νεανίας. || — percemi, (φυτ.) μυριόφυλλον.
Civanlık, T. ὄν delikanlılık, νεότης.
Civanmert, Π. ἐπθ. cömert, ἐλευθέριος, γενναιόδωρος.
Civanmertlik, T. ἀφ. ἐλευθεριότης.
Civar, A. ὄν. yakın yer, komşu, γειτονία, πλησίον, παρά, πέριξ. || hem—, γειτονικός.
Civelek, T. ὄν. καὶ ἐπθ. νέος, ζωηρός, κ. παλληκάρι.
Civciv, T. ὄν. νεοσσίον. || —, κελάδημα νεοσσίων. || —, (μτφ.) θόρυβος, ταραχή.
Civcivli, T. ἐπθ. θορυβώδης.

Cizye, A. ὄν. vergi, haraç, κεφαλικὸς φόρος.
Cılgar, T. ὄν. παράσειρον ζεῦγος βοῶν προστιθέμενον εἰς τὴν ἅμαξαν κατὰ τὴν ἀνάβασιν ἀνηφόρου.
Cılız, T. ἐπθ. zayif, ἰσχνός, λεπτός.
Cılızlık, T. ὄν. ἰσχνότης, ἀδυναμία.
Cılk, T. ἐπθ. ἕωλος, κ. κλούβιος. || —, μτφ. μάταιος, ἀποτυχία ὑποθέσεως.
Cılkava, T. ὄν. σισύρα (γοῦνα).
Cımbız, T. ὄν. τριχολαβίς, κ. τσιμπίστρα.
Cınak, T. ὄν. ὄνυξ ἁρπακτικῶν ὀρνέων.
Cıngıl, T. ὄν. μικρός βότρυς κλήματος, κ. τσαμπουρίδι.
Cırcır, T. ὄν. (ἔντ.) γρύλλος. || —, (μτφ.) geveze, φλύαρος.
Cırıldamak, T. ρμ. οὐδ. φλυαρῶ.
Cırılti, T. ὄν. φλυαρία, τερέτισμα.
Cırlak, T. ἐπθ. φλύαρος.
Cırlamak, T ρμ. οὐδ. τρίζω, τρυλλίζω. || —, (μτφ.) φλυαρῶ, φωνάζω, θορυβῶ.
Cırtlak, T. ἐπθ καυχηματίας, ἐγωιστής.
Cıva, T. ὄν. ὑδράργυρος. || — bardağı, (μτφ.) ἄνθρωπος ἀτίθασσος καὶ κακῆς διαγωγῆς.
Cıvık, T. ἐπθ. ὑδαρὴς καὶ γλοιώδης, κ. νερουλός.
Cıvıklamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) καθιστῶ τι γλοιῶδες καὶ μαλακόν.
Cıvıklanmak, T. ρμ. οὐδ. (μτφ.) καθίσταμαι, ὀχληρός, κ. νερουλιάζω.
Cıvıldamak, T. ρμ. οὐδ. κελαδῶ.
Cıvılti, T. ὄν. κελάδημα.
Cıvımak = cıvıklanmak.
Cıvıtmak = cıvıklamak.
Cızbız, T. ὄν. ψητὸν κρέας κτλ. τῆς ἐσχάρας.
Cızık, T. ὄν. τὸ τραγανὸν τοῦ λίπους, κ. τσιγαρίδα. || —, κεχαραγμένος.
Cızıktırmak, T. ρμ. οὐδ. γράφω, χαράσσω. || —, τρίζω ὡς μῦς.
Cızılti καὶ cızırtı, T. ὄν. σιγμὸς ρανίδος ὕδατος πιπτούσης ἐπὶ ἄνθρακος κεκαυμένου ἢ πράγματος φρυγομένου.
Cızırdamak, T. ρμ. οὐδ. σίζω, κ. τσυρτσυρίζω. || —, τρίζω.
Coğrafi, A. ἐπθ. γεωγραφικός.
Coğrafya, ἑλλ. ὄν. γεωγραφία.
Cop, T. ὄν. ῥόπαλον.
Coşkun, T. ἐπθ. ὑπερεκχειλίζων (ἐπὶ ὑδάτων, πηγῆς κτλ.). || —, (ἐπὶ ἀνθρ.) ἐνθουσιώδης, ζωηρός.
Coşkunluk, T. ὄν. ὑπερεκχείλισμα, ἐνθουσιασμός.
Coşmak, T. ρμ. οὐδ. ἀναβράζω, πλημμυρῶ. || —, ἐνθουσιάζομαι.
Cömert, T. ἐπθ. ἐλευθέριος. γενναιόδωρος.
Cömertlik, T. ὄν. γενναιοδωρία.
Cu, H. ρ. ἀφ. arama, ζήτησις. || cüstü—, ἔρευνα. || —i reva, ὄν. κ. Καλλιρρόη.
Cudam, T. ἐπθ. χαμερπής, εὐτελής, ποταπός.
Cuma, A. ὄν. birikme günü, Παρασκευή.
Cumartesi ἤτοι cuma ertesi, T. ὄν. ἡ ἐπιοῦσα τῆς Παρασκευῆς ἤτοι Σάββατον.
Cumba, T. ὄν. ἐξώστης.
Cumbadak, T. ἐπρ. αἰφνηδίως, ἀποτόμως.
Cumbuldamak, T. ρμ. οὐδ. κάμνω θόρυβον (ἐπὶ ὕδατος ἢ ἄλλου ὑγροῦ).
Cumburtu, T. ὄν. θόρυβος, ταραχή.
Curum, T. ὄν. πλῆθος, ἀγέλη.
Cuş, H. ρ. ἀφ. kaynama, coşma, ἀναβρασμός. || —, (μτφ.) ζέσις, ζωηρότης, ἐνθουσιασμός.
Cüce, T. ὄν. καὶ ἐπθ. νᾶνος, πυγμαῖος.
Cücük, T. ὄν. τὸ ὑπογένειον. || —, μικρὸν ζῶον, πτηνόν, παιδίον. || —, ἡ καρδία τοῦ κρομμύου. || —, ἐπθ. νόστιμος, τρυφερός.
Cücümek, T. ρμ. οὐδ. γλυκύνομαι, γίνομαι νόστιμος.
Cücütmek, T. ρμ. μίβ. (αἰτ.) γλυκύνω, νοστιμεύω.
Cülûs, A. ρ. ἀφ. oturma, ἐνθρόνισις.
Cümbür, T. ὄν. ταραχή. θόρυβος.
Cümbüş, ἑλλ. ὄν. συμπόσιον.
Cümbüşlü, T. ἐπθ. εὔθυμος, διασκεδαστικός.
Cümcüme, A. ὄν. baş tası, κρανίον.
Cümhur, A. ὄν halk, δημοκρατία, δημοκρατικὸν πολίτευμα.
Cümhuriyet, A. ὄν. halk idaresi, Δημοκρατία. || Türkiye—i, Τουρκικὴ Δημοκρατία.
Cümhuriyetçi, T. ὄν. Δημοκρατικός.
Cümhur reisi, T. ὄν. Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας.
Cümle, A. ὄν. τὸ σύνολον, ὅλοι. || —si, οἱ πάντες. || —, (συντ.) πρότασις. || — σύστημα. || —i asabiye, νευρικὸν σύστημα.

Cümleten, A. ἐπρ. hep, ὅλοι ὁμοῦ, ἐν συνολῳ.
Cümudiye, A. ἐπθ. [γεωλ.] buz kütlesi, παγετών.
Cündî, T. ὄν. ἱππεύς, ἱππευτής.
Cündilik, T. ὄν. ἱππασία.
Cünha, A. ὄν. büyük kabahat, πλημμέλημα.
Cünüp, A. ἐπθ. cenabet olan, ἄπλυτος [ὁ μὴ καθαρισθεὶς μετὰ ρεῦσιν].
Cüppe, A. ὄν. biniş, ποδῆρες ἐπανωφόριον, κ. τζουπές,
Cür'a, A. ὄν. yudum, βρόχθος, κ. ρουφηματιά, γουλιά.
Cür'et, A. ρ. ἀφ. yiğitlik, τόλμη, θράσος.
Cür'et etmek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) τολμῶ.
Cüruf, A. ὄν. maden posası, σκωρία. || —, =uçurum, κρημνός.
Cürüm ἤτοι cürm, A. ὄν. suç, ἀδίκημα, ἔγκλημα, ἁμάρτημα.
Cüsse, A. ὄν. gövde, kalıp, σῶμα, μέγεθος σώματος.
Cüsseli, T. ἐπθ. gövdeli, μεγαλόσωμος, σωματώδης.
Cüz, A. ὄν. bölük, μέρος, τμῆμα, φυλλάδιον ἢ τεῦχος, τεῦχος τοῦ Κορανίου.
Cüzam, A. ὄν. miskin illeti, λέπρα.
Cüzamlı, T. ἐπθ. miskin, λεπρός.
Cüzdan, All. ὄν. büyük çanta, χαρτοφυλάκιον. || —, ἔλεγχος μαθητοῦ.
Cüz'î, A. ἐπθ. bülük, az, ὀλίγος, ἀσήμαντος, μικρός.
Cüzüfert, A. ὄν. (χμ.) zerre, μόριον ἢ ἄτομον μὴ ἐπιδεχόμενον ὑποδιαίρεσιν.
Cüzur, A. ὄν. πλθ. kökler, ῥίζαι.

Ç

Ç τὸ τέταρτον γράμμα τοῦ Τουρκικοῦ ἀλφαβήτου = τσ.
Çabalamak, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) uğraşmak, προσπαθῶ, ἀγωνιζομαι, κατα γίνομαι, ἐργάζομαι.
Çabalanmak, συνών. τοῦ προηγουμ.
Çabalatmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ. δοτ.) uğraştırmak, βάλλω τινὰ νὰ ἐργασθῇ κτλ.
Çabalayış, T. ἀφ. προσπάθεια, ἀγωνία.
Çabucak καὶ çabucacık, T. ἐπρ. τάχιστα, ἀμέσως.
Çabuk, T. ἐπθ. ταχύς, γοργός. || —ol, σπεῦσον.
Çabuk olmak, T. ρμ. οὐδ. σπεύδω.
Çabukluk, T. ἀφ. ταχύτης.
Çaça, T. ὄν. gemici, ναύτης || —, εἶδος μικροῦ μὴ τρωγομένου ἰχθύος.
Çaçaron, Ἰτ. ἐπθ. geveze, φλύαρος, ἀγύρτης.
Çadır, T. ὄν. oba, σκηνή. || —uşağı, ἀμμωνιακὸν κόμμι. || el—ı, ἀλεξήλιον.
Çadırcı, T. ὄν. σκηνοποιος.
Çağ, T. ὄν. zaman, καιρός, ἐποχή. || —, = yaş, ἀκμή, ἡλικία. || altmış—larında, ἑξηκοντούτης περίπου.
Çağ, T. ὄν. su yolu, ὑπόνομος, ὀχετός.
Çağan, T. ὄν. deve kösteği, πέδη καμηλου.
Çağanoz, ἑλλ. ὄν. yengeç, καρκίνος.
Çağatay, T. ὄν. ἀρχαία Τουρκική φυλή. || —ca, ἡ Τσαγαταϊκὴ γλῶσσα.
Çağıl çağıl, T. μόριον, κελαρυσμός, φλοῖσβος.
Çağıldamak, T. ρμ. οὐδ. κελαρύζω.
Çağıltı, T ὄν. κελαρυσμός (ὕδατος).
Çağırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) προσκαλῶ, καλῶ.
Çağırmak, T. ρμ. οὐδ. κραυγάζω.
Çağırtkan, T. ἐπθ. κραύγασος. || —, κράκτης (πτηνόν).
Çağırtma, T. ὀν. απαρ. ἔμμεσος πρόσκλησις, κλῆσις.
Çağırtmak, T. ρμ. (αἰτ.) καλῶ ἢ προσκαλῶ τινα διά τινος, μεταπέμπομαι. || —, ἐνοχλῶ, κάμνω τινὰ νὰ φωνάξῃ.
Çağla, T. ὄν. ἀμύγδαλον ἄωρον.
Çağlama, T. ὄν. κελαρυσμὸς ὕδατος.
Çağlamak, T. ρμ. οὐδ. κελαρύζω.
Çağlar, T. ὄν. καταρράκτης.
Çağlayan, T. ὄν. ρύαξ τεχνητος, καταρράκτης.
Çağlayık, T. ὄν. ὕδωρ ἀναβρύον ἐκ τῆς γῆς μετὰ φλοίσβου.
Çağlayış, = çağlama = çağıltı.
Çağlı, T. ἐπθ. ὁ ἐν ἀκμῇ, εὐτραφής.
Çağrılmak, T. ρμ. πθ. καλοῦμαι προσκαλοῦμαι.

Çağrışmak, T. ρμ. ἀλλ. συμψάλλω, συγκράζω.
Çakal, T. ὄν. θώς, κ. τσακάλι.
Çakal eriği, T. ὄν. εἶδος δαμασκήνων.
Çakaloz, T. ὄν. τηλεβόλον ἢ μηχανὴ λιθοβόλος.
Çakı, T. ὄν. κονδυλομάχαιρον, κ. σουγιά.
Çakıl, T. ὄν. χάλιξ.
Çakıldak, T. ὄν. κρόταλον μύλου. || —, ξηρὰ ἀκαθαρσία ζώων προσκολλωμένη ὄπισθεν ἐπὶ τῶν τριχῶν.
Çakıldaklı, T. ἐπθ. ἀκάθαρτος.
Çakıllık, T. ὄν. χαλικόστρωτον μέρος.
Çakılmak, T. ρμ. πθ. καρφόνομαι (ἐπὶ καρφίων), προσπασσαλεύομαι (ἐπὶ ζώων).
Çakım, T. ὄ . ἀστραπή.
Çakım çakmak, T. ρμ. οὐδ. ἀστράπτω, λάμπω.
Çakıntı, T. ρ. ἀφ. πότος, μέθη.
Çakır, T. ὄν. sücü, kımız, οἶνος
Çakır, T. ἐπθ. φαιός. || —göz, ὀφθαλμὸς χρώματος φαιοῦ ἀποκλίνων εἰς τὸ κυανοῦν.
Çakırcı, T. ὄν. ἱεροκοτρόφος.
Çakır dikeni, T. ὄν. πενταφυλλον.
Çakırkant, T ὄν. ἱέραξ.
Çakırkeyf, T. ὄν. ὁ ἐλαφρῶς μεμεθυσμένος, ἀκροθώραξ.
Çakırpençe, T. ὄν. ἅρπαξ, ἄπληστος.
Çakışmak, T. ρμ. ἀλλ. περιπλέκομαι.
Çakıştırmak, T. ρμ. οὐδ. πίνω οἶνον κτλ. βαθμηδὸν καὶ κάμνω διάθεσιν.
Çakmak, T. ρμ. μετ. (αἰτ.) καρφόνω. || —, πίνω οἶνον κτλ.
Çakmak, T. ρμ. οὐδ. λάμπω, ἀστράπτω. || şimşek— ἢ çakım—, ἀστράπτει.
Çakmak, T. ὄν. πυρεῖον. || —taşı, πυρίτης λίθος.
Çakmak, T. ρμ. οὐδ (αἰτ.) ἐννοῶ, καταλαμβάνω, ἀντιλαμβάνομαι. || benim için söylediğini çaktım, ἀντελήφθην ὅτι εἶπε δι' ἐμέ.
Çakmaklı, T. ἐπθ. ὁ ἐφωδιασμένος μὲ πυρεῖον.
Çakmaksız, T. ἐπθ. ὁ ἄνευ πυρείου || — kibrit, φωσφόρον ἀνάπτον οὐχὶ διὰ πυρείου, ἀλλὰ δι' εὐφλέκτου ὕλης.
Çakşır, T. ὄν ἀναξυρίς. || —, πτερ φυόμενα εἰς τοὺς πόδας περιστερῶν, ὀρνίθων κτλ.
Çakşırlı, T. ἐπθ. ὁ φορῶν ἀναξυρίδα. || —, ὁ ἔχων πτερὰ εἰς τοὺς πόδας (περιστ., ὄρν. κτλ.).
Çaktırmak, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ) βάλλω να καρφώσωσιν ἢ νὰ πιωσι.
Çal καὶ çala, T. ἐπρ. ὁ τύπτων σφοδρῶς || çaletti tokatı ἢ çala tokat etti, τὸν ἐρράπισε συνεχῶς. || çala kürek, κωπηλατῶν δυνατά.
Çalâk, Π. ἐπθ. çabuk kımıldayan, εὐκίνητος.
Çalar, T. μτχ. σημαίνων, κρούων. || — saat, ὡρολόγιον σημαῖνον τὰς ὥρας.
Çalav ἢ çalap, [ἐκ τοῦ salip = çelipa = σταυρός]. T. ὄν. Θεός.
Çalçene, T. ὄν. φλύαρος, λάλος
Çaldırmak, T. ρμ. διάμ. (δοτ αἰτ.) ἀφίνω τινὰ (ἐξ ἀπροσεξίας) νὰ κλέψῃ. || —, βάλλω νὰ παίξωσιν ὄργανον μουσικόν.
Çalı, T. ὄν. βάτος, θάμνος || — çirpi, φρύγανα. | —fasulyası, φασιολος περιελισσομένη.
Çalık, T. ἐπθ. ὁ κλίνων || akli—, παράφρων. || —, ψώρα προβάτων.
Çalıkavak, T. ὄν. (δένδ.) λεύκη.
Çalı kuşu, T. ὄν. (πτην.) τροχίλος, κ. τρυποκάρυδον.
Çalılık, T. ὄν. θαμνών.
Çalım, T. ὄν. ἀκμὴ ξίφους. || —, ἐπίδειξις.
Çalımına getirmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) διορθόνω, ταιριάζω.
Çalımlı, T. ἐπθ. ἐπιδεικτικός, κομπαστης.
Çalım satmak, T. ρμ. οὐδ. κομπάζω, ἐπιδείκνυμαι.
Çalınmak, T. ρμ. πθ. κρούομαι, τύπτομαι, παίζομαι (ἐπὶ μουσ. ὀργάνου). || —, κλέπτομαι.
Çalınmak, T. ρμ. οὐδ. ἠχῶ. || —, ἔπαθεν ἀποπληξίαν, ἡμιπληγίαν, εἶναι ἀπόπληκτος.
Çalışılmak, T. ρμ. ἀπρόσ. τὸ ἐργάζεσθαι.
Çalışkan, T. ἐπθ. φιλόπονος, ἐπιμελής.
Çalışma, T. ὀν. ἀπαρ. προσπαθεια, σπουδή.
Çalışmak, T. ρμ. οὐδ. ἐργάζομαι, ἀγωνίζομαι, προσπαθῶ.
Çalıştırmak, T. ρμ. μτβ (αἰτ.) βάλλω τινα να ἐργασθῇ.
Çalgı, T. ὄν. μουσικὸν ὄργανον. || —, μουσική.

Çalgıcı, T. ὄν. μουσικός. || —, ὀργανοπαίκτης.
Çalkama, T. ὀν. ἀπαρ. ἀνακάτωμα, γαργαρισμός.
Çalkamak, T. ρμ. μτβ (αἰτ.) ἀνακατόνω, ταράττω, πλύνω, ξεπλύνω.
Çalkanmak, T. ρμ. οὐδ. καὶ πθ. ἀνακατόνομαι. ταράττομαι [ἐπὶ πλήθους ἀνθρώπων, ἐπὶ στομάχου]. || —, [ἐπὶ πλοίου, θαλάσσης, κυμάτων] κυμαίνομαι, κλυδωνίζομαι. || —, ταλαντεύμαι, κλονίζομαι.
Çalkantı, T. ρ. ἀφ. ταραχή, σάλος, κλονισμός. || —, ταραχή, διατάραξις στομάχου. || —, ἀπόπλυμα, ξέπλυμα.
Çalkar, T. ὄν. καθάρσιον.
Çalma, T. ἀφ. κροῦσις, κλοπή. || —, ἐπθ. χρυδροειδής, πρόστυχος.
Çalmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κρούω, παίζω ὄργανον μουσικόν. || —, κλέπτω || bakır—, δηλητηριάζει (ἐπι χαλκοῦ). || kılıç—, σφάζω. || akıl—, ἀπατῶ. μαγεύω, παραπείθω.
Çalpara, T. ὄν. κρόταλα ταχυδακτυλουργικά.
Çalyaka, T. ὄν. αἰφνηδία σύλληψις.
Çalyaka etmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) συλλαμβάνω αἰφνηδίως.
Çam, T. ὄν. πεύκη, ἐλάτη, πίτυς. || — devirmek, λέγω ἢ κάμνω ἀγροικίαν. || — lar bardak olmak, μεταβάλλονται τὰ πράγματα, οἱ χρόνοι.
Çamaşır, T. ὄν. ἀσπρόρρουχα.
Çamaşırcı, T. ὄν. πλύντης, γναφεύς.
Çama ırhane, T. ὄν. πλυντήριον.
Çamaşırlık, T. ὄν. ἱματιοφυλάκιον.
Çamaşırcılık, T. ὄν. τὸ ἔργον τοῦ γναφέως ἢ τῆς πλυντρίας.
Çamçak, T. ὄν. κώθων, κύαθος.
Çamfıstığı, T. ὄν. κῶνος, στρόβιλος, κ. κουκουνάρα.
Çamış, T. ἐπθ. ἀτίθασσος, ἐπίμονος. || —, μικρὰ σταφίς.
Çamlık, T. ὄν. πευκών. || —, (γωγρ.) ἡ ἀρχαία Θεσπρωτία.
Çam sakızı, T. ὄν. ρητίνη.
Çamuka, T. ὄν. (ἰχθ.) ἀθερίνη ἢ μικρά.
Çamur, T. ὄν. βόρβορος, λάσπη, ἰλὺς ποταμοῦ. || —a bulaşmak, (μτφ.) περιτλέκομαι μετ' ἀνηθίκων. || —dan çıkarmak, ἐξάγω τινὰ ἐκ θέσεως δυσκόλου. || —a düşmek, ἐξευτελίζομαι.
Çamurlamak, T. ρμ. μτβ. ἀλείφω πηλόν.
Çamurlanmak, T. ρμ. μσ. λασπόνομαι || —, (μτφ.) συκοφαντοῦμαι.
Çamurlatmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) λασπόνω. || —, (μτφ.) κατηγορῶ.
Çamurlu, T. ἐπθ. βορβορώδης.
Çamurluk, T. ὄν. τόπος πλήρης βορβόρου, πηλοῦ, ἰλύος. || —, εἶδος περικνημῖδος.
Çan, T. ὄν. κώδων. || —kulesi, κωδωνοστάσιον.
Çanak, T. ὄν. τρυβλίον, πινάκιον. || — kale[si], Δαρδανέλλια.
Çanaklık, T. ὄν. θωρακεῖον, ἤτοι μέρος τοῦ ἱστοῦ.
Çangal,, T. ὄν. ἀρνίον δοθὲν εἰς ἄλλην ἀμνάδα.
Çangıl çungul } T. ὄν. σύνθ. κλαγγή,
Çangır çungur } κωδωνισμός.
Çangırdamak, T. ρμ. οὐδ. κωδωνίζω, προξενῶ κλαγγήν.
Çangırtı, T. ὄν. κωδωνισμός. κλαγγή.
Çanta, T. ὄν. μικρὸς σάκκος.
Çantada keklik, T. πρμ. ἐπὶ πραγμάτων, ὧν ἡ προμήθεια δὲν εἶναι δύσκολος.
Çap, T. ὄν. διάμετρος κυλίνδρου, σφαίρας, ὁλκὴ πυροβόλου.
Çapa, T. ὄν. σκαπάνη, λίσγος.
Çapacı, T. ὄν. σκαπανεύς. || —, ἄλλοτε τάγμα στρατιωτῶν σκαπανέων.
Çapaçul, T. ἐπθ. ἀδέξιος.
Çapak, T. ὄν. λήμη (τσίμπλα).
Çapak, T. ἐπθ. ταχύς. || —balığı, (ἰχθ.) εἶδος κυπρίνου.
Çapaklanmak, T. ρμ. οὐδ. λημάω, κ. τσιμπλιαζω.
Çapaklı, T. ἐπ. λημαλέος (τσιμπλιάρης).
Çapalamak, T· ρμ. μτβ. (αἰτ.) σκάπτω διὰ σκαπάνης.
Çapan ἢ çapar, T. ὄν. ταχυδρόμος.
Çapanak, T. ὄν. πρᾶγμα φυγαδευθέν.
Çapari, T. ὄν. εἶδος ὁρμιᾶς μὲ πολλὰ ἄγκιστρα.
Çapariz, T. ὄν. ἐμπόδιον, πρόσκομμα.
Çaparizli, T. ἐπθ. περίπλοκος, δύσκολος.
Çapıcı, T. ὄν. akıncı, ἐπιδρομεύς.
Çapkı, T. ὄν. akın, ἐπιδρομή.
Çapkıcı, T. ἐπθ. akıncı, ἐπιδρομεύς.
Çapkın, T. ὄν. serseri, ἄσωτος, διεφθαρμένος, ἀχρεῖος.
Çapkınlamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) διαρπάζω.
Çapkınlık, T. ὄν. yolsuzluk, κακοή·

θεια, διαφθορά. || — etmek, παραδίδομαι εἰς διαφθοράν.
Çaplı, T. ἐπθ. kutru olan, ὁ ἔχων διαμετρον.
Çapmak, T. ρμ. ἀμτβ. akın etmek, τρέχω, κάμνω ἐπιδρομήν.
Çaprak, T. ὀν. κάλυμμα ἐφιππίου.
Çapraşık, T. ἐπθ. περίπλοκος, πρόσκομμα.
Çapraşmak, T. ρμ. οὐδ. περιπλέκομαι, συφίγγομαι.
Çapraz, T. ἐπθ. σταυρωτός || —, ἐπρ. σταυροειδῶς, λοξῶς.
Çaprazlamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) διασταυρῶ.
Çapul, T. ὄν yağma, λάφυρον, διαρπαγή.
Çapulcu, T. ὄν. akıncı, λαφυραγωγός.
Çapulculuk, T. ὄν. akıncılık, διαρπαγή, ἐπιδρομή.
Çapullamak, T. ρμ. μτβ (δοτ.) akın etmek, διαρπάζω,
Çapullanmak, T. ρμ. μσ. yağma mal kazanmak, διαρπάζω.
Çaput, T. ὄν. paçavra, ράκος, κ. κουρέλι.
Çardak, Π. ὄν. kulübe, σκιάς. || asma —ı, κληματαρια, κ. δράνα
Çare, Π. ὄν. yardım, μέσον, θεραπεία.
Çaresaz, Π. ἐπθ. yardım bulan, ὁ θεραπεύων, ὁ εὑρίσκων τὰ μέσα τῆς διορθώσεως.
Çaresiz, T. ἐπθ. ὁ ἄνευ πόρων, δυστυχής || —, ἀπαραίτητος. || —, ἐπρ. ἀναποφεύκτως.
Çaresizlik, T. ἀφ. ἔλλειψις μέσων, ἀπορία, ἀμηχανία.
Çarha καὶ çarka, Π. ὄν. saf ilerisi talimi, ἀψιμαχία.
Çarhacı, T. ὄν. ἀκροβολιστής.
Çarık, T. ὄν. πέδιλον.
Çark, T. ἤτοι çerk, Π. ὄν. οὐρανός, στερέωμα, τροχός || —, τύχη.
Çarkçı, T. ὄν. μηχανικὸς πλοίου. || —, ἀκονητής.
Çarkıfelek, T. ὄν. σφαῖρα, τύχη. || bu dünya – tir, aşkolsun çevirene, ὁ κόσμος εἶναι τροχὸς τῆς τύχης, εὖγε εἰς ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος δύναται νὰ τὸν γυρίσῃ.
Çarklı, T. ἐπθ. τροχοφόρος.
Çarmıh, Π. ἢ çarmık, T. = dört çivi = 4 ἧλοι = σταυρός.
Çar na çar, Π. ἐπρ. ister istemez, ἑκὼν ἄκων.
Çarpık, T. ἐπθ. ἀκανόνιστος. στρεβλός. || — μτφ δύστροπος, ἀναποδος.
Çarpılma, T. ἀφ. στρέβλωσις, κύρτωσις, βλ. ἑπόμενον.
Çarpılmak, T. ρμ. οὐδ. στρεβλοῦμαι. || ağız—, ἢ el ve ayak—, στρεβλοῦται τὸ στομα κτλ. || —, προσβάλλομαι ὑπὸ κακοποιοῦ πνεύματος.
Çarpılış = çarpılma.
Çarpınmak, T. ρμ. μσ. ταράττομαι. σφαδάζω.
Çarpıntı, T. ὄν. παλμὸς καρδίας, κ. καρδιοκτύπι.
Çarpışık, T. ἐπθ. ἐμπερδευμένος, στρεβλος.
Çarpışma, T. ἀφ. vuruşma, σύγκρουσις.
Çarpışmak, T.. ρμ. ἀλλ. vuruşma, συγκρούομαι, παλαίω μετά τινος.
Çapıştırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) συγκρούω.
Çarpma, T. ὀν. ἅπαρ. πλῆξις, κτύπημα.
Çarpmak, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) πατάσσω, πλήττω. || —, (δοτ. αἰτ.) ριπτω μὲ ὁρμὴν κατὰ γῆς.
Çarptırmak, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) καμνω τι νὰ κτυπήσῃ τινα, ἀφίνω ἐξ ἀπ οσεξίας νὰ κλέψωσι. || saatimi çarptırdım, μοῦ ἔκλεψαν τὸ ὡρολόγιον.
Çarpık çurpuk, T. ἐπθ. ὅλως διόλου στρεβλός.
Çarşaf, T. ὄν. σινδών. || müsafir ı, ὑποκριτής.
Çarşamba, Π. ὄν. ἡμέρα Τετάρτη.
Çarşı, T. ὄν. ἀγορά.
Çaşıt, T. ὄν. casus, κατάσκοπος.
Çaşıtlık, T ὄν. κατασκοπεία.
Çaşıtlamak, T. ρμ. οὐδ. κατασκοπεύω.
Çatal, T. ὄν. yaba, περόνη. || —(γεωργ). δίκρανον. || — tırnak, ὁπλή, ὄνυξ δισχιδής.
Çatallandırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) περιπλέκω, δημιουργῶ περιπλοκας.
Çatallanmak, T. ρμ. οὐδ. περιπλέκομαι, ἐπαμφοτερίζω.
Çatallı, T. ἐπθ. περίπλοκος, δυσχερής.
Çatallık, T. ὄν. διχασμός, περιπλοκή.
Çatallaşmak, T. ρμ. μσ. καθίσταμαι δύσκολος, ἐπαμφοτερίζω.
Çatallaştırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) περιπλέκω. δυσχεραίνω.
Çatana, T. ὄν. ἀτμάκατος.
Çatı, T. ὄν. στέγασις, στέγασμα. || —, σκελετὸς ἀνθρωπίνου σώματος.

Çatık, T. ἐπθ. συνηρμοσμένος. || —kaş, ὀφρῦς συνηνωμέναι. || —kaşlı, συνωφρυωμένος.
Çatırdamak, T. ρμ. οὐδ. τρίζω, καίομαι μετὰ σπινθηροβολισμοῦ.
Çatırdatmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κάμνω τι νὰ τρίζῃ.
Çatırtı, T. ὄν. τριγμός, πάταγος, κρότος.
Çatışmak, T. ρμ. ἄλλ. συγκρούομαι. || —, κολλῶ (ἐπὶ ζώων).
Çatıştırmak, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω δύο ἢ περισσοτέρους νὰ συγκρουσθῶσι, νὰ κτυπηθῶσι.
Çatkın, T. ἐπθ. εὐνοούμενος, προστατευόμενος. || —, κατηφής.
Çatlak, T. ὄν. ρωγμή, σκάσιμον.
Çatlama = çatlayış.
Çatlamak, T. ρμ. οὐδ. σχίζομαι μὲ πάταγον, σκάνω, κ. ραγίζω.
Çatlatmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κάμνω τι νὰ διαρραγῇ μὲ πάταγον. || avurt—, (μτφ.) καυχησιολογῶ, κομπάζομαι.
Çatlayası! T. [ἐπὶ ἀρᾶς], ὦ ποὺ νὰ σκάσῃ!
Çatlayış, T. ἀφ. διάρρηξις, κ. σκάσιμον.
Çatma, T. ὄν. ἄθροισμα ξυλικῆς προσωρινῶς καρφωμένον.
Çatmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) στήνω, κτίζω. || keyif—, γινομαι εὔθυμος. || kaş—, συνοφρυοῦμαι.
Çatmak, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) ἐγγίζω, πλησιάζω, ἐφίσταμαι. || —, περιπλέκομαι, συναντῶ.
Çatpat, T. ἐπρ. ἐνίοτε, σπανίως.
Çattırmak, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) κάμνω νὰ προσκρούσῃ τις ἢ τι. || —, βάλλω νὰ κτίσωσι.
Çavdar, T. ὄν. βρίζα, κ. σήκαλη.
Çavlı, T. ὄν. ἱέραξ μικρὸς μὴ δεδιδαγμένος.
Çavun, T. ὄν. kırbaç, βούνευρον, μαστίγιον.
Çavuş, T. ὄν. λοχίας. || baş—, ἐπιλοχίας. || — kuşu, ἔποψ. κ. τσαλαπετεινός.
Çay, T. ὄν. ῥύαξ. || —, τεῖον.
Çaydan } T. ὄν. τεϊοδοχεῖον.
Çaydanlık }
Çayır, T. ὄν. λειμών, χλόη. || —kuşu, κορυδαλλός. || — peyniri, = νωπὸν τυρίον.
Çayırlamak } T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) βόσκω
Çayırlatmak } τὰ ζῶα εἰς τὸν λειμῶνα.
Çayırlı, T. ὄν. λειμών, βοσκή.
Çaylak, T. ὄν. ἰκτῖνος. || —, ἅρπαξ.
Çeç, T. ὄν. θημωνία σιτηρῶν. || —, ἔντερον προβάτου.
Çeçen, T. ὄν. εὐφυής. || —, ὄνομα Καυκασιας φυλῆς.
Çedik, T. ὄν. πέδιλον ἐσωτερικόν.
Çeğane, T. ὄν. μικρὸν τύμπανον ἢ κρόταλον.
Çeh, ὄν. κ. Βοημία. || —li, Βοημός.
Çehre, II. ὄν. yüz, πρόσωπον, κατήφεια.
Çehre asmak, T. ρμ. οὐδ. μορφάζω, σκυθρωπάζω, κ. κάμνω μοῦτρα.
Çek, Ἀγγ. ἐκ II. χρηματικον ἔνταλμα.
Çekecek, T. ὄν. ἐργαλεῖον πρὸς ἕλξιν τῶν ὑποδημάτων.
Çekememek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) φθονῶ, δὲν ἀνέχομαι.
Çekememezlik, T. ὄν. φθόνος,
Çeki, T. ὄν. ζύγι = 250 κιλά.
Çekici, T. ἐπθ. ὁ ἕλκων, ὁ τράβων.
Çekiç ἤτοι çöküç, T. ὄν. σφυρίον.
Çeki düzen, T. ὄν. τακτοποίησις, διευθέτησις.
Çekik=tarla kuşu, T. ὄν. κορυδαλλός.
Çekilmek, T. ρμ. οὐδ. ἀποσύρομαι, συστέλλομαι, ὀπισθοχωρῶ.
Çekilmek, T. ρμ. πθ. σύρομαι, κληροῦμαι. || —, εἶμαι ἀνεκτός.
Çekilmez, T. ἐπθ. ἀφόρητος, ἀνυπόφορος.
Çekin, T. ὄν. τὸ μεταξὺ τοῦ λαιμοῦ καὶ τοῦ ὤμου μέρος.
Çekinmek, T. ρμ. μσ ἀποφεύγω, συστέλλομαι.
Çekirdek, T. ὄν. πυρήν, κόκκος, σπόρος. || —ten yetişme, ἄνθρωπος ἀρχίσας ἐκ κατωτάτης βαθμίδος καὶ βαθμηδὸν ἀνελθὼν ἔν τινι ἐπαγγέλματι = πεπειραμένος
Çekirdeklenmek, T. ρμ. οὐδ. σπερματίζω, σποριάζω (ἐπὶ λαχανικῶν).
Çekirdemek ἤτοι çinirdemek, T. ρμ. οὐδ. ἠχῶ (ὡς ἡ χορδὴ τοῦ τόξου).
Çekirdi ἤτοι çinirdi, T, ὄν. βόμβος, βοή.
Çekirge, T. ὄν. ἀκρίς. || — ὄν. κ. Καισάρεια παρὰ τὴν Προῦσαν, ἔχουσα θερμὰς πηγάς
Çekişmek, T. ρμ. ἀλλ. διαπληκτίζομαι, παλαίω.
Çekistirmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κατηγορῶ, κατακρίνω, κακολογῶ.

Çekme, T. ὀν. ἀπαρ. ἕλξις. || —, ἐπθ. ἐπιμήκης, σύμμετρος, κανονικός.
Çekme, T. ὄν. κλαδευτήριον. || —, σύρτης, συρτάρι. || —, ἀναξυρίς.
Çekmece, T. ὄν. σύρτης. || —γραφεῖον ἢ χρηματοκιβώτιον μὲ σύρτας. || büyük—, ὁ Μέγας Τσεκμετζές [= Ρήγιον]. || küçük—, ὁ Μ. Τσ. [= Ἀθῦραι].
Çekmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) σύρω, ἕλκω. || —, ἐκτείνω. || —, ἀναχαιτίζω, ἐμποδίζω. || —, κληρῶ, κ. τραβῶ. || —, εἰσπνέω, ροφῶ. || —, ὑποφέρω.
Çekmek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) ἔχω κλίσιν, διάθεσιν, ὁμοιάζω. || —, παρατείνομαι.
Çekmen ἤτοι çekme, T. ὄν. ἀναξυρίς.
Çektiri ἤτοι kadırğa, T. ὄν. τριήρης, γαλέρα.
Çektrime, T. ὄν. πλοιάριον φορτηγόν.
Çektirmek, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω νὰ σύρωσι, νὰ κωπηλατήσωσι, νὰ ἐκριζώσωσι.
Çelaçe ἤτοι çılace, T. ὄν. ὑγρὸν πρὸς κατεργασίαν δερμάτων.
Çelebi, T. ὄν. κύριος, εὐγενής, μεμορφωμένος [= ἐκ τοῦ salibî = σταυροφόρος ἱερεύς].
Çelebilik, T. ὄν. εὐγένεια, μόρφωσις, καλὴ συμπεριφορά.
Çelenk, T. ὄν. στλεγγίς, παράσημον ἀγωνιστῶν, στέφανον.
Çelik, T. ὄν. χάλυψ. || — gibi adam, ρωμαλέος, ὑγιέστατος. || —, κλάδος ἢ ράβδος μικροῦ μεγέθους.
Çelme, T. ὄν. ἀπαρ. ὑποσκέλισις.
Çelmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἁρπάζω, καταβάλλω, ὑποσκελίζω. || —, παραπείθω.
Çeltik, T. ὄν. ὄρυζα μὴ ἐκκοκισθεῖσα. || —, ὀρυζών.
Çember, T. ὄν. ζωστήρ, στεφάνη κάδου, βυτίου, τροχοῦ. || —, περίδεσμος τῆς κεφαλῆς τῶν γυναικῶν. || feleğin—inden geçmek, εἶμαι πεπειραμένος.
Çemberlemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) περιβάλλω βυτίον κτλ. διὰ στεφάνης.
Çemberli, T. ἐπθ. ὁ ἐσφιγμένος διὰ στεφάνης (βυτίον κτλ.). || — göz, ὀφθαλμὸς περικομμένος.
Çemçe, T. ὄν. (ἰχθ.) πλευρονήκτης.
Çender, T. ὄν. saç uzatıcı ot, χρυσοκόμη.
Çene, T. ὄν. σιαγών. || — çalmak, φλυαρῶ, μωρολογῶ. || — yarıştırmak, συζητῶ εἰς μάτην. || — yarışı, φιλονικεία ματαία.
Çenebaz, ΤΠ. ὄν. geveze, φλύαρος.
Çeneli, T. ἐπθ. στωμύλος.
Çenge, T. ὄν. μέλος, ᾆσμα ὑποδοχῆς νεονυμφου.
Çengel, Π. ὄν. kanca, ἁρπάγη. || — sakızı, (φυτ.) σκόλυμος. || — köyü, ἡ Χρυσοκέραμος.
Çengellemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀπαγχονίζω δι' ἀναρτήσεως εἰς τὴν ἁρπάγην.
Çengi, T. ὄν. δημόσιος ἀοιδὸς καὶ χορευτὴς ἢ χορεύτρια.
Çengiz ἢ cengiz [ἐκ τοῦ cenk, πόλεμος], πολεμικός. || —han, ὄν. κ. Πολέμαρχος.
Çenk, Π. ὄν. pençe, ὄνυξ. || —, κινύρα, κ. ἅρπα.
Çent, Π. ἀόρ. ἀντ. birkaç, τινές. || —, ἑκατοστόν.
Çentik, T. ὄν. kertik, ἐντομή, χάραγμα, ἐγκοπή.
Çentiklemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) kertmek, ἐντέμνω, χαράσσω.
Çentilmek, T. ρμ. οὐδ. καὶ πθ. kertilmek, ἀμβλύνομαι, ὀδοντοῦμαι, γίνομαι δόντια δόντια (ἐπὶ αἰχμῆς ξίφους, συντομίου (τσέτουλας) κτλ.).
Çentmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) gedik gedik yapmak, ἀμβλύνω, κάμνω ἐντομάς, λιανίζω.
Çepçevre, T. ἐπρ. κύκλῳ, ὁλοτρόγυρα.
Çepel, T. ἐπθ. bulanık, βαθύχρους. || —, = çamur mevsimi, καιρὸς χειμέριος, λασπώδης.
Çepellik, T. ὄν. çöplük, çamurluk, καιρὸς χειμέριος, τόπος λασπώδης.
Çepiç, T. ὄν. ἐρίφιον.
Çepken, T. ὄν. ἐπανωφόριον κοντὸν μετὰ χειρίδων ἀνοικτῶν.
Çerağ, Π. ὄν. meşale, kandil, θρυαλλίς, λυχνία. || —an, φωταψία.
Çerçeve, T. ὄν. ἐκ τοῦ Π. πλαίσιον.
Çerçevelemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) πλαισιοποιῶ.
Çerçeveli, T. ἐπθ. ἐφωδιασμένος διὰ πλαισίου.
Çerçi, T. ὄν. γέλγη, κ. ψιλικά.
Çerçi καὶ çerçici, T. ὄν. γελγοπώλης, ρωποπώλης.
Çerez, T. ὄν. meze, ἐπιδόρπιον.
Çerezlenmek, T. ρμ. οὐδ. λαμβάνω

ὀλίγην ξηρὰν τροφὴν πρὸ τοῦ γεύματος.
Çerge, T. ὄν. küçük göçebe obası ἐλαφρὰ σκηνὴ μὲ δύο πασσάλους, κλίσιον, κ τσέργα.
Çeri, T. ὄν. asker, στρατός. || yeni—, νέος στρατός.
Çeri başı, T. ὄν. ἀρχηγὸς στρατ. σώματος. || —, ἀρχηγὸς ἀθιγγάνων.
Çerkes, A. ὄν. Κιρκάσιος.
Çerviş, T. ὄν. ἄλειμμα ἀναλελυμένον. || —yağı, βούτυρος πρόστυχος.
Çeşit, T. ὄν. örnek, δεῖγμα, εἶδος.
Çeşitli καὶ çeşit çeşit, T. ὄν. διαφορα εἴδη, ποικιλία.
Çeşme, H. ὄν. su pınarı, su yuvası, πηγή, κρήνη.
Çeşni, T. ὄν, tat, γεῦσις, ἡδύτης, πρόγευσις.
Çeşnici, T. ὄν. προγεύστης. || —başı, ἀρχιπρογευστὴς ἤτοι ὁ τῶν πάντων γευομενος.
Çeşnilenmek, T. ρμ. οὐδ. ἀποκτῶ γεῦσιν, ἡδύτητα.
Çeşnili, T. ἐπθ. ὁ ἔχων γεῦσίν τινα.
Çete, Ἀλβ. ὄν. çapulcu, akıncı, συμμορία, λαφυραγωγός. || —, ἐπιδρομεύς.
Çeteci, T. ὄν. ἐμπροσθοφυλακή. || —, ἐπαναστάτης, κακοποιός.
Çetele, T. ὄν. συντόμιον, κ. τσέτουλα.
Çetin, T. ὄν. στρυφνός, δύσκολος.
Çetinleşmek, T. ρμ. οὐδ. καθίσταμαι δύσκολος, στρυφνός.
Çetinlik, T. ἀφ. ἰσχυρογνωμοσύνη, στρυφνότης.
Çetrefil, T. ὄν, γλῶσσα κακῶς λαλουμένη.
Çevre, T. ὄν. περίμετρος, κύκλος. || —, μανδήλιον κεντημένον.
Çevik, T. ἐπθ. εὐκίνητος, ἐπιδέξιος.
Çeviklik, T. ὄν. εὐκινησία, ἐπιδεξιότης.
Çevirme, T. ὀν. ἀπαρ. στροφή. || —, ὄν. γυριστόν.
Çevirmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) στρέφω, μεταστρέφω. || —, (δοτ. αἰτ.) ἀντιστρέφω.
Çevirtmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) περιβάλλω, περικυκλῶ.
Çevirtmek, T. ρμ. διάμ. (αἰτ.) βάλλω νὰ περιβάλλωσι, νὰ περικυκλώσωσι, νὰ στρέψωσιν ὀπίσω.
Çevrilmek, T. ρμ. πθ. περιβάλλομαι, περικυκλοῦμαι. || —, ἀναγκαζομαι νὰ ἐπιστρέψω, ἀναστρέφομαι.
Çevrinti, T. ὄν. περιστροφή, ἑλικοειδὴς κίνησις, συστροφή, γύρος.
Çeyiz, T. ἤτοι çehiz, A. ὄν. ἡ προῖξ, κ. προῖκα.
Çeyizlemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) προικίζω.
Çeyizlenmek, T. ρμ. μσ. ἢ πθ. προικίζομαι.
Çeyizli, T. ἐπθ. πεπροικισμένος.
Çeyizlik, T. ἐπθ. προικῷος, προικῷα πράγματα.
Çeyrek, T. ὄν. ἤτοι çaryek, Π. ἓν τέταρτον.
Çiban, T. ὄν. ἐξάνθημα, φλύκταινα, κ. σπυρί, ἀπόστημα, ἕλκος.
Çice, T. ὄν. hala, θεία πρὸς πατρός.
Çiçek, T. ὄν. ἄνθος. || —, (μτφ.) ἄνθρωπος ἀσταθής, πανοῦργος, ταραχοποιός. || —i burnunda, çamuru karninda=τρυφερός (ἐπὶ νεοσυλλέκτων, κολοκυνθίων κτλ.). || —, ὄν. κ. Ἀθηνᾶ, κ. Λουλουδιά.
Çicek, T. ὄν. ἐξάνθημα εὐφλογίας, εὐφλογία. || su —i, ἀνεμοευλογία.
Çiçek aşısı, T. ὄν. δαμαλίς, ἐμβόλιον ἐξ εὐφλογίας.
Çiçek, bozuğu, T. ὄν. ὁ ἔχων ἐπὶ τοῦ προσώπου στίγματα εὐφλογίας.
Çiçeklenmek, T. ρμ. οὐδ. ἀνθῶ.
Çiçekli, T. ἐπθ. ἠνθισμένος. || —, κεντημένος (ἐπὶ κεντήματος, ὑφάσματος κτλ.).
Çiçeklik, T. ὄν. ἀνθοδοχεῖον. || —, πανουργία.
Çiçek suyu, T. ὄν. ἀνθόνερον.
Çift, T. ὄν. koşu, ζεῦγος.
Çift, T. ἐπθ. ἄρτιος, ζυγός. || tek mi, —mi?, μονὰ ἢ ζυγά;
Çiftçi, T. ὄν. γεωργός.
Çiftçilik, T. ἀφ. γεωργία.
Çift çubuk, T. ὄν. γεωργία.
Çifte, T. ὄν. λάκτισμα.
Çifte atmak, T. ρμ. μτβ. λακτίζω.
Çifteli, T. ἐπθ. πανοῦργος, δόλιος. || —, ἵππος ἔχων ἐπὶ τοῦ μετώπου σημεῖον, ὅπερ θεωρεῖται ἀπαίσιον.
Çiftelemek, T. ρμ. οὐδ. ἐπαναλαμβάνω, μωρολογῶ. || —, μτβ. λακτίζω.
Çiftleşme, T. ὀν. ἀπαρ. συνδυασμός, σύζευξις (ζώων, πτηνῶν).
Çiftleşmek, T. ρμ. οὐδ. συνδυάζομαι, συζεύγνυμαι (ἐπὶ ζώων, πτηνῶν).
Çiftleştirmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.). ζευγαρόνω (πτηνά, ζῶα).

Çiftlik, T. ὄν. ἔπαυλις, ἀγροκήπιον.
Çiğ, T. ὄν. sepnem, δρόσος (ἰδίᾳ ἡ τῆς νυκτός).
Çiğ, T. ἐπθ. pişmemiş, olmamış, ὠμός, ἄωρος, ἄψητος. || —adam, (μτφ.) ἄνθρωπος ἄπειρος, ἀδαής. || — bal, ὠμὸ μέλι = μόρον, συκάμινον.
Çiğde, T. ὄν. hünnap, ζίζυφον.
Çiğdem, T. ὄν. (φυτ.) ἑλξίνη ἤτοι σιδηρῖτις πόα. || —gibi adam, ἄνθρωπος ὀλόγερος, ὡς ὁ σίδηρος.
Çiğit, T. ὄν. çil lekesi, πικνάδες προσώπου.
Çiğlik, T. ὄν. τὸ ἄωρον, ἄψητον κτλ. || —, (μτφ.) ἀδαημοσύνη, ἀπειρία.
Çiğnemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) μασσῶ. || —, λακπατῶ, ποδοπατῶ.
Çiğnemik, T. ὄν. τροφὴ μασσηθεῖσα διδομένη εἰς τὰ βρέφη.
Çiğnenilmek } T. ρμ. πθ. μασσῶμαι.
Çiğnenmek } || —, καταπατῶμαι.
Çiğnetmek, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω νὰ μασσήσωσι. || —, ἀφίνω τὸ ζῶον νὰ καταπατήσῃ τι ἢ τινά
Çiğremek, T. ρμ. οὐδ. uyuyamamak, μένω ἄϋπνος, ἀγρυπνῶ.
Çiğsemek, T. ρμ. οὐδ. tozarmak, ψεκάζω, ψηχαλίζω.
Çiğsenmek = çiğremek.
Çil, T. ὄν. abraşlık, κηλὶς λευκὴ ἢ λευκόφαιος ἐπὶ τοῦ δέρματος ἢ τοῦ προσώπου.
Çil, T. ἐπθ. benekli, στικτός.
Çil, T. ἐπθ. yeni, parlak, νέος, στιλπνός.
Çilan, T. ὄν. hünnap, ζίζυφον.
Çile, Π. ὄν. ibrişim, δέμα κλωστῆς [μετάξης, βάμβακος]. κ. κουβαράκι.
Çile, Π. ὄν. kırk gün sıkıntılı yaşayış, τεσσαρακονθήμερος μετάνοια καὶ προσευχή. || —, μτφ. sıkıntı, μόχθος, ταλαιπωρία, βάσανος.
Çilek, T. ὄν. χαμαικέρασον, κ. φράουλον.
Çilekeş, Π. ἐπθ. sıkıntı çeken, ὁ ταλαιπωρούμενος.
Çilingir, T. ὄν. κλειθροποιός, σιδηρουργός.
Çillenmek, T. ρμ. οὐδ. ἀποκτῶ κηλῖδας λευκὰς ἢ φαιάς.
Çillik, T. ὄν. κηλίδες ἐπὶ τοῦ δέρματος λευκαὶ ἢ φαιαί.
Çim, Π. ὄν. yosun, χλόη, βρύον.
Çimçek, T. ὄν. serçe, εἶδος μικροῦ στρουθίου.
Çimdik, T. ὄν. κνισμός, νύξις, κ. τσίμπημα.
Çimdiklemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κνίζω. || —, μτφ. κάμνω νεῦμα.
Çimen, Π. ὄν. } yeşillik, χλόη, πρα-
Çimenlik, T. ὄν. } σινάδα. || , λειμών.
Çimlendirmek, T. ρμ. οὐδ. βλαστάνω (ἐπὶ σπόρων).
Çimmek καὶ çömmek, T. ρμ. οὐδ. suya dalıp çıkmak, λούομαι.
Çimrenmek, T. ρμ. μσ. ἀνασύρω τὴν περισκελίδα, προετοιμάζομαι ὅπως εἰσέλθω εἰς τὸ ὕδωρ. || —, μτφ. ἀπεκδύομαι εἴς τινα ἐπιχείρησιν, προαλείφομαι, ἑτοιμάζομαι.
Çin, T ἐπθ. sahih, ἀληθής [μόνον ἐν τῇ φράσει çin sabah] = λίαν πρωΐ, ὄρθρου βαθέος.
Çin ἢ Çinümaçin, T. ὄν. κ. Σινική.
Çingâne ἢ Çingene, T. ὄν. Ἀθίγγανος. || —, ἐπθ. ἀναιδής, λίαν γλίσχρος. || —düyünü, διασκέδασις ἄσεμνος.
Çingeneleşmek, T. ρμ. οὐδ. καθίσταμαι λίαν γλίσχρος, ἀναιδής, φιλάργυρος.
Çingenelik, T. ἀφ. ἀναισχυντία, γλισχρότης.
Çini, T. ὄν. πορσελάνη. || —, σκεύη ἐξ ἀργίλλου κατ' ἀπομίμησιν τῶν σινικῶν. || —, τετράγωνοι χρωματιστοὶ πλίνθοι.
Çinlemek = çınlamak.
Çinli, T. ὄν. Κινέζος.
Çintiyan, T. ὄν. şalvar, ἀναξυρὶς γυναικεία.
Çipil,, T. ἐπθ. çapaklı, λημαλέος, κ. τσιμπλιάρης.
Çiriş, T. ὄν. κόλλα βιβλιοδετῶν καὶ ὑποδηματοποιῶν. || —otu, (φυτ.) ἀσφόδελος.
Çirişlemek, T. ρμ. μτμ. (αἰτ.) κολλῶ.
Çirkef, T. ὄν. kirli su, ἤτοι Π. çirkâp = bulaşık suyu, ἀπόπλυμα. || —, (μτφ.) ἀχρεῖος, κακοήθης.
Çirkin, Π. ἐπθ. güzel olmayan, δυσειδής, ἄσχημος. || —, = kötü, ἀχρεῖος, ἀξιόμεμπτος.
Çirkinlemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) καθιστῶ τι ἄσχημον. || —, κατηγορῶ, κατακρίνω.
Çirkinlenmek } T. ρμ. οὐδ. γίνομαι
Çirkinleşmek } δυσειδής.
Çirkinleştirmek } T. ρμ. μτβ. ἤτοι çir-
Çirkinletmek } kinlemek.

Çirkinlik, T. ἀφ. δυσμορφία, ἀσχημία. || —, κακία.
Çiroz, ἑλλ. ὄν. σκόμβρος ἐξηραμένος, κ. τσίρος. || —, (μτφ.) ἄνθρωπος ἰσχνός.
Çis, T. ὄν. kudret helvası, μάννα, ἀερόμελι.
Çiselemek, T. ρμ. οὐδ. ψηχαλίζω, ψεκάζω.
Çisinti, T. ὄν. kırağı, ψεκάς, ψηχάλα.
Çiskin, T. ὄν. kırağı, πάχνη, δρόσος λεπτή.
Çiş, T. ὄν. sidik, οὖρον, οὔρησις.
Çişik, T. ὄν. tavşan yavrusu, λαγιδεύς.
Çit, T. ὄν. φράκτης, φραγή. || —, = bez, ὀθόνη.
Çitari, T. ὄν. (ἰχθ.) alaca mercan, εἶδος ἐρυθρίνου.
Çiti, T. ὄν. gedik, ἐντομή, ἐγκοπή, κ. δόντι, χαραγματιά.
Çitilemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) θλίβω καὶ τρίβω μεταξὺ τῶν χειρῶν (ἀσπρόρρουχα πρὸς καθαρισμόν).
Çitlembik, T. ὄν κάκκαβον (καρπός).
Çitmek, T. ρμ μτβ. (αἰτ.) περιφράττω.
Çitmîk, T. ὄν. ρωγμή. || —, ἕκαστος τῶν κλαδίσκων βότρυος σταφυλῆς κ. τσαμπουρίδι.
Çivi, T. ὄν. ἧλος, καρφίον.
Çîvidi, T. ἐπθ. βαθὺς κυανοῦς.
Çivilemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) καρφόνω. || —, ἐνισχύω, στερεῶ.
Çivilenmek, T. ρμ. πθ. καρφόνομαι. || —, ἀργοπορῶ.
Çivit, T. ὄν. ἰνδικόν, κ. λουλάκι.
Çivitlemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) βάφω τι μὲ ἰνδικόν, κ. λουλακιάζω.
Çivmek, T. ρμ. οὐδ. ἀποτυγχάνω [τὸ βέλος ἀπὸ τοῦ στόχου].
Çizgi καὶ çizi καὶ çizik, T. ὄν. γραμμή, ἐντομή, χαραγματιά.
Çizgili καὶ çizikli καὶ çizili, T. ἐπθ. γραμμωτός, ὁ ἔχων γραμμάς. || —, διαγεγραμμένος.
Çizme, T. ὄν. ὑπόδημα. || —, ὀν. ἀπαρ. γραμμή, διαγράμμισις, ἐξάλειψις.
Çizmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) διαγραμμίζω, χαρακόνω, διαγράφω. || yan—, φεύγω κρυφίως.
Çıdam, T. ὄν. sabır, ὑπομονή, σταθερότης.
Çıdamak, T. ρμ. οὐδ. acıya katlanmak, ὑπομένω, καρτερῶ.
Çıdamlı, T. ἐπθ. καρτερικός.
Çıfıt, T. ὄν. Ἰουδαῖος. || —, σκληρός, ραδιοῦργος. || — çarşısı, ἰουδαϊκὴ ἀγορά, (μτφ.) δόλιος.
Çıfıtlık, T. ἀφ. ραδιουργία.
Çığ, T. ὄν. χιονοστιβάς. || —, διαίρεσις σκηνῆς ἢ δωματίου ἤτοι κινητὸν διάφραγμα. || —, φράκτης ἐκ καλάμων. || —, κραυγή.
Çığıltı, T. ὄν. θόρυβος προκαλούμενος ἐκ τῶν φωνῶν πολλῶν καὶ διαφόρων ζώων.
Çığır, T. ὄν. δρόμος, ἀτραπός ἀνοιγομένη ὑπὸ χιονοστιβάδος. || —, (μτφ.) μέθοδος.
Çığırgan, T. ὄν. κράκτης (πτηνόν).
Çığırmak, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) çağırmak, καλῶ, κραζω, προσκαλῶ.
Çığırtkan, T. ὄν. κράκτης (πτηνόν). || —, (μτφ.) θορυβοποιός, ταραχοποιός.
Çığırtmak, T. ρμ. διάμ. (αἰτ.) καλῶ, προσκαλῶ τινα δι' ἄλλου, μεταπέμπομαι. || —, κάμνω τινὰ νὰ κραυγάσῃ.
Çığlık, T. ὄν. κραυγή, θόρυβος.
Çığrılmak, καὶ çığırılmak T. ρμ. πθ. καλοῦμαι, προσκαλοῦμαι.
Çıgrış ἤτοι çığırış, T. ἀφ. κραυγή.
Çığrışmak, T. ρμ ἀλλ. συγκραζω μετ' ἄλλων.
Çıkar, T. μτχ. ὁ ἔχων ἔξοδον, ἀσφαλής.
Çıkarılmak, T. ρμ. πθ. ἐξάγομαι, ἐκβάλλομαι, ἐκριζοῦμαι. || —, ὑψοῦμαι, ἀναβιβάζομαι. || —, ἐφευρίσκομαι, ἐκδίδομαι.
Çıkarmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐξάγω, ἀποβάλλω, ἀφαιρῶ. || —, ἀναβιβάζω, ὑψῶ. || —, ἐφευρίσκω, ἐκδίδω, δημοσιεύω. || (ἀφαιρ.) paradan—, ὑποβάλλω εἰς ἔξοδα. || baştan—, διαφθείρω. || göz—, ἐξορύττω ὀφθαλμόν, τυφλῶ, χαλνῶ ὑπόθεσιν. || dil—, αὐθαδιάζω. || acı—, ἀποζημιοῦμαι, ἐκδικοῦμαι.
Çıkartmak, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω νὰ ἐκβάλλωσιν, ἀποσπάσωσιν, ἀναβιβάσωσιν, εὕρωσιν, ἀνακαλύψωσι κλοπιμαῖα.
Çıkık, T. ἐπθ. ὁ ἐξέχων, ἐξηρθρωμένος. || dili—, ἠλίθιος. || —, ὄν. ἐξαρθρωσις.
Çıkıkçı, T. ὄν. ὀρθοπεδιστής, χειρουργός
Çıkın, T. ὄν. δέμα, χρηματόδεμα. || —, μτφ. χρηματικὸν δῶρον.
Çıkıntı, T. ὄν. ἐξώστης. || —, προσθή-

κη ἢ διόρθωσις εἰς ἔγγραφον ἐξέχουσα τοῦ στίχου.
Çıkıntılı, T. ἐπθ. ὁ ἔχων ἐξώστας, ἐξοχάς. || girintili—, ἀνώμαλος, ὁ ἔχων εἰσοχὰς καὶ ἐξοχάς, ἑλικοειδής.
Çıkış, T. ρ. ἀφ. ἔφοδος, ἔξοδος. || —, ἐπίπληξις.
Çıkışmak, T. ρμ. οὐδ. ἐπιπλήττω, μαλόνω. || —, τολμῶ, προβαίνω, συμποσοῦμαι.
Çıkıştırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κάμνω τι ν' ἀναβῇ. || —, συνάγω χρήματα. || —, εὑρίσκω τὰ μέσα τῆς ἐπιτεύξεως, διεξάγω.
Çıkma, T. ὄν. προεξοχή, ἐξώστης. || yeni—, νέα ἐφεύρεσις, νεωτερισμός. || —, ὀν. ἀπαρ. ἡ ἔξοδος, βλ. ἐπόμ.
Çıkmak, T. ρμ. οὐδ. ἐξέρχομαι, ἀνέρχομαι, ὑψοῦμαι, ἀνατέλλω. || —, ὑπερτιμῶμαι. || —, ἐπαληθεύω. || adi —, δυσφημίζομαι. || elden —, χάνομαι. || yoldan—, ἀποπλανῶμαι. || aradan—, ἐξαφανίζομαι, ἐκλείπω.
Çikmaz, T. μτχ. ἀδιέξοδος. || —yol, (μτφ.) ἀσωτία, κακὴ διαγωγή.
Çıkra, T. ὄν. sık çalı, θάμνος, βάτος.
Çıkralık, T. ὄν. θαμνών.
Çıkrık, T. ὄν. ροδάνι, ρόμβος, κ. ἀνέμη. || —, τόρνος.
Çılbı, T. ὄν. κ. σφογγᾶτον.
Çıldırası, T. φράσις ἐν χρήσει ἐπὶ ἀπευχῆς = ὦ ποῦ νὰ τρελλαθῇ!
Çıldır çıldır, T. ἐπρ. || —bakmak, T. ρμ. οὐδ. παρατηρῶ μανιωδῶς.
Çıldırmak, T. ρμ. οὐδ. παραφρονῶ, μαίνομαι, ἐξοργίζομαι.
Çıldırmış, T. ἐπθ. παράφρων, μαινόμενος.
Çıldırtmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐξοργίζω.
Çılgın, T. ἐπθ. παράφρων (ἄνθρωπος ἢ λόγος).
Çılgınlık, T. ἀφ. μανία, παραφροσύνη.
Çımkırık, T. ὄν. ters, κόπρος, ἀποπάτημα, κ. κουτσουλιά.
Çımkırmak, T. ρμ. ἐνεργ. ἀποπατῶ, λερόνω (ἐπὶ πτηνῶν ἰδίᾳ).
Çınakop, T. ὄν. (ἰχθ.) ἀμία, μικρὸ λουφάρι.
Çınar, T. ὄν. πλάτανος.
Çıngar, T. ὄν. θόρυβος, ἔρις.
Çıngıl, T. ὄν. ρωγμὴ = çitmik,
Çıngırak καὶ çıngırdak, T. ὄν. κωδωνίσκος, κώδων.
Çıngırdamak, T. ρμ. οὐδ. ἠχῶ, ὡς ὁ κώδων, κωδωνίζω.
Çıngırdatmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ. κωδωνίζω κώδωνα κτλ.
Çıngırtı, T. ὄν. κωδωνισμός.
Çınlamak καὶ çınlemek, T. ρμ. οὐδ. βομβῶ, ἠχῶ. || kulağı çınlesin, νὰ βοῦσωσι, συρίσωσι τὰ ὦτά του. (ἔκφρασις φιλοφρονητική, ὅταν ἀναφέρῃ τις τὸ ὄνομα ἀπόντος).
Çıplak, T. ἐπθ. γυμνός. || —, μτφ πτωχός. || çır—, ἢ çıril—, ὁλόγυμνος. || baldırı—, οἱ ἀνυπόδητοι, ἡ κατωτάτη τάξις τοῦ ὄχλου.
Çıplaklık, T. ὄν. γυμνότης, πτωχεία.
Çıra, T. ὄν. δᾳς, κ. δᾳδί. || — ağacı, πίτυς, ἐλάτη.
Çırak, T ὄν. (ἐκ τοῦ Π.) μαθητής, μαθητευόμενος (τεχνίτου κτλ.). || — çıkmak, ἐκμανθάνω τέχνην καὶ λαμβάνω τὴν ἄδειαν ἐξασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος, κ. ξεσχολάζω.
Çırakma, T. ὄν. λυχνοστάτης, κηροπήγιον.
Çırakman, T. ὄν. πυρσός, πύργος ἢ κίων ἐφ' οὗ τίθεται λυχνία, κηροπήγιον, φάρος. || —a çıkmak, μαίνομαι ἐκ τῆς ὀργῆς, τοῦ θυμοῦ.
Çıralamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀναφλέγω. || —, μτφ. παραπλανῶ, ἐξαπατῶ, διαφθείρω, διεγείρω εἰς ταραχάς.
Çıramoz, T. ὄν. σιδηρᾶ ἐσχάρα, ἐφ' ἧς οἱ ἁλιεῖς καίουσι δᾳδας πρὸς ἁλιείαν τῶν τριχιῶν, κ. σαρδελλῶν.
Çırçıl = çengel, T. ὄν. ἁρπάγη. || —, ἢ—takmak, ἐπιμένω.
Çırpı, T. ὄν. σχίδαξ, ρυκανίδιον. || calı—, θάμνοι, φρύγανα. || —, στάθμη λεπτουργοῦ. || —dan çıkmak, παρεκτρέπομαι.
Çırpıcı, T. ὄν. γναφεύς, πλύντης [ἰδίᾳ ταπήτων].
Çırpınma, T. ὀν. ἀπαρ. σπασμός, σφαδασμός.
Çırpınmak, T. ρμ. μσ. σφαδάζω, ἀγωνίζομαι, κτυποῦμαι (κ. κτυπιοῦμαι).
Çırpıntı = çarpıntı, T. ἀφ. σπασμός, παλμὸς καρδίας.
Çırpmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) τύπτω ἐλαφρῶς. || —, λευκαίνω ὕφασμα. || —, σταθμίζω διὰ νήματος ῥεβαμμένου ἤτοι σημαδεύω. || el—, χειροκροτῶ.

Çırpışmak, T. ρμ. οὐδ. πτερυγίζω (ἐπὶ μικρῶν πτηνῶν).
Çırpıştırmak καὶ çarpıştırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ,) κτυπῶ ελαφρά. || para—, κτυπῶ ἤτοι λαμβάνω χρήματα ἐπιτηδείως.
Çırt, T. ὄν. μαγγανοπήγαδον πρὸς ἄρδευσιν.
Çırtlak, T. ὄν. (πτην.) κολιός.
Çıtak, T. ἐπ. στρυφνός, ἔξυπνος.
Çıtak, T. [= çetrefil = takıl tukul], ὄνομα διδόμενον εἰς τοὺς Τούρκους τοῦ Αἵμου, ὡς κακῶς ὁμιλούντων τὴν Τουρκικήν.
Çıtık = çatık, T. ἐπθ. κολλητός, συμπεπλεγμένος.
Çıtık otu, T. ὄν. pisik otu, ἄσαρον [χόρτον κριθῆς].
Çıtlamak, T. ρμ. οὐδ. τρίζω (ὡς σπινθήρ).
Çıtlatmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κάμνω τι νὰ τρίξῃ. || parmakları—, κάμνω τὰ δάκτυλα νὰ κροτήσωσι. || lâf—, ὑποδεικνύω, κ. ξεφευγατίζω λόγο.
Çıvga, T. ὄν. sıgır boynuzu, κέρας βοός.
Çıvgar, T. ὄν. [ἑλλ.] ζεῦγος βοῶν, κ. ζευγάρι.
Çıyan, T. ὄν. σκολόπενδρα, κ. σαραντάπόδαρο. || —, μτφ. ἐπίβουλος, ἄπιστος.
Çıyancık, T. ὄν. ἕρπιλλος ἤτοι θάμνος ἀειθαλὴς χρησιμεύων εἰς στεφάνους.
Çoban, Π. ὄν. sığırtmaç, ποιμήν, βοσκός.
Çoban aldatan, T. ὄν. (πτην.) αἰγιθήλης. || - püskülü, (φυτ.) ὀξύφυλλον.
Çoban yıldızı, T. ὄν. (ἄστρ.) Ἀφροδίτη.
Çocuk, T. ὄν. παῖς. || —esi, (ἀνατ.) ὕστερον.
Çocuk korumak birliği, T. σύνθ. σωματεῖον προστασίας παίδων.
Çocuklaşmak, T. ρμ. οὐδ. παιδαρίζω, ἀνοηταίνω.
Çoçukluk, T. ὄν. παιδικὴ ἡλικία. || —, λόγος ἢ πρᾶξις παιδαριώδης.
Çoğalmak, T. ρμ. οὐδ. πληθύνομαι, αὐξάνομαι.
Çoğaltmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) πληθύνω, πολλαπλασιάζω, αὐξάνω.
Çoğumsamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) θεωρῶ τι ὡς πολύ, περιττόν.
Çoğur, T. ὄν. pancar, τεῦτλον, κ. κοκκινογοῦλι.
Çoğurcuk, T. ὄν. (πτν.) sığırcık kuşu, ψάρ, κ. ψαρῶνι.
Çok, T. ἐπθ. καὶ ἐπρ. πολύς. || —şey, περίεργον! || —yıllara, εἰς ἔτη πολλά.
Çokal, T. ὄν. βλ. çük.
Çokça, T. ἐπθ. καὶ ἐπρ. ἱκανός, ἄφθονος, ἀφθόνως.
Çakluk, T, ὄν. πληθύς, ἀφθονία.
Çokmak καὶ çokman καὶ çokmar καὶ çomak, T. ὄν. ῥόπαλον.
Çoksunmak = çoğumsamak.
Çokumak, T. ρμ. οὐδ. gagalamak, κεντῶ διὰ τοῦ ράμφους.
Çolak, T. ὄν. χωλόχειρ, μονόχειρ.
Çolpa, T. ὄν. ἀριστερόχειρ, ἀδέξιος.
Çoluk çocuk, T. σύνθ. ὄν. οἰκογένεια.
Çomar, T. ὄν. κύων ποιμενικός, μολοσσός. || —, (μτφ.) βάναυσος.
Çopra, T. ὄν. kılçık, ἄκανθα ἰχθύος, κ. ψαροκόκκαλον.
Çopra balığı, T. ὄν. (ἰχθ.) πέρκη.
Çopur, T. ὄν. ἐφηλίς. || —, ἐπθ. ὁ ἔχων ἐφηλίδας ἢ στίγματα εὐφλογίας.
Çorba, T. ὄν. ζωμός, κ. σοῦπα.
Çorbacı, T. ὄν. προὔχων, πρόκριτος, κύριος [τίτλος ἀπονεμόμενος ἄλλοτε εἰς τοὺς Χριστιανοὺς ἐν Τουρκίᾳ]. || —, λοχαγὸς τῶν Γενιτσάρων.
Çorbalık, T. ἐπθ. κατάλληλος διὰ ζωμόν, σοῦπαν.
Çorak, T. ὄν. kıraç, şorak, γῆ ἁλμυρᾶ, ἁλατοῦχος.
Çoraklık, T. ὄν. kiraç yer, ἁλατοῦχον ἔδαφος.
Çorap, T. ὄν. περικνημίς, κ. κάλτσα.
Çorap sökügü, T. ὄν. ἀλληλένδετος, ἀλλεπάλληλος.
Çortu, T. ὄν. hak, δικλείς, ἀπὸ τὴν ὁποίαν χύνεται σῖτος κτλ. εἰς τὴν μυλόπετραν.
Çotra ἢ çotura, T. ὄν. βομβύλη ἤτοι ἀγγεῖον στενόλαιμον, ὅπερ κενούμενον παράγει ἦχον ὡς ἡ κουκλοῦνα.
Çotra balığı, T. ὄν. (ἰχθ.) dülger balığı, χρύσοφρυς, χριστόψαρον.
Çotuk, T. ὄν. ρίζα ἐξέχουσα εἰς τὴν ἐπιφάνειαν.
Çotur, T. ἐπθ. πλατύς.||—, πλατομύτης.
Çögender, T. ὄν. haviç, δαυκίον, τευτλίς.
Çöğür, T. ὄν. πανικόν (φυτὸν ἀκανθῶδες). || —, εἶδος κιθάρας.
Çökermek, T. ρμ. οὐδ. = çökmek.

Çökertmek, T. ρμ. μτβ. κάμνω τὴν κάμηλον νὰ γονατίσῃ. || —, καταφέρω, ἐμπήγω.
Çökmek, T. ρμ. οὐδ. καταρρέω, ὑποχωρῶ [στέγη, ἔδαφος], καταπίπτω, κατακάθημαι. || —, γονατίζω. || —, γηράσκω, παρακμάζω, καταβάλλομαι.
Çökmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ,) κάμπτω. || diz—, κάμπτω γόνυ, γονατίζω.
Çöktürmek = çökertmek.
Çöküç = çekiç, T. ὄν. σφῦρα.
Çokük, T. ἐπθ, βεβυθισμένος, κ. βουλημένος.
Çöküntü, T. ὄν. ὑποστάθμη, καταπάτι. || —, καθίζησις ἐδάφους.
Çöküşmek, T. ρμ. οὐδ. πολλοὶ ἢ πολλὰ συνερχόμενοι ἐπικάθηνται ἐπί τινος.
Çöl, T. ὄν. ἔρημος.
Çölek, T. ὄν. girdap, δίνη ἤτοι συστροφὴ ὑδάτων.
Çöllük, T. ὄν. ἐρημία.
Çömelme, T. ρμ. οὐδ. ἐνοκλάζω, κάθημαι ἀνακούρκουδα.
Çömeltmek, T. ρμ. διάμ. ἐνοκλάζω τινά.
Çömez, T. ὄν. ὑποτακτικὸς ἢ ὑπηρέτης ἱεροσπουδαστῶν κυρίως κληρικῶν.
Çömlek, T. ὄν. ἀγγεῖον, πηλίνη χύτρα. || çanak—, διάφορα πήλινα ἀγγεῖα καὶ μτφ. εὐτελῆ πράγματα.
Çömlekçi, T. ὄν. κεραμεύς.
Çömlek hesabı, T. ὄν. πρᾶξις, λογαριασμὸς ἀμαθοῦς.
Çömlek kebabı, T. ὄν. ψητὸν τῆς χύτρας.
Çöngül, T. ὄν. küçük ve çamurlu göl, μικρὰ ἑλώδης λίμνη.
Çöp, T. ὄν. σχίδαξ, κάρφος, τσάκνον, σκύβαλον, σκουπίδι.
Çöp atlamaz, T. ἐπθ. καχύποπτος.
Çöpçatan, T. ἐπθ. πεπρωμένον.
Çöpçü, T. ὄν. ὁ συλλέκτης σκυβάλων, καθαριστής, σκουπιδᾶς.
Çöpleme, T. ὄν. (φυτ.) boynuz otu, ἐλλέβορος ἤτοι βοτάνη, τὴν ὁποίαν μετεχειρίζοντο ὡς ἰατρικὸν κατὰ τῶν ψυχικῶν νοσημάτων.
Çöplenmek, T. ρμ. μσ. διατηροῦμαι μὲ ὀλίγην τροφήν. || —, ἀπολαμβάνω ἐλάχιστα πράγματα ἀπὸ μεγάλα κέρδη.
Çöplük, T. ὄν. φορυτός, κ. σκουπιδαριό.
Çörçöp, T. ὄν. χαμόκλοδα, τσάκνα.
Çörek, T. ὄν. ἀρτολάγανον, πλακούντιον, κ. τσουρέκι.
Çöreklenmek, T. ρμ. οὐδ. συσπειροῦμαι: yılan—, ὁ ὄφις συσπειροῦται.
Çörek otu, T. ὄν. σύνθ. μελάνθιον, κ. τσορεότι.
Çöven ἤτοι çoğen, T. ὄν. σαπουνόρριζα, ἤτοι φυτὸν τοῦ ὁποίου καὶ ἡ ρίζα χρησιμεύει πρὸς καθαρισμὸν ἐνδυμάτων.
Çöygen, T. ὄν. χυτὸς σίδηρος.
Çöz, T. ὄν. içyağı, ἄλειμμα.
Çözdürmek, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω νὰ λύσωσί τι.
Çözgü, T. ὄν. ὕφασμα γραμμωτὸν διὰ σινδόνας. || —, στημόνι ὑφάσματος.
Çözme, T. ὀν. ἀπαρ. λύσις κόμβου, ὑφάσματος κτλ. || —, ὄν. εἶδος μετάξης.
Çözmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) λύω, διαλύω πρᾶγμα ἢ ζήτημα περίπλοκον.
Çozük, T. ἐπθ. λυτός, χαλαρός.
Çozülmek, T. ρμ. πθ. λύομαι [ἐπὶ κόμβου, κόμης, ζητήματος].
Çubuk, T. ὄν. ράβδος. || —, γραμμὴ ἐπὶ ὑφασμάτων. || —, καπνοσύριγξ. || asma—u, κλῆμα ἀμπέλου.
Çubukçu, T. ὄν. ὁ κατασκευαστὴς καὶ πωλητὴς καπνοσυρίγγων. || —, ὑπηρέτης, ἄλλοτε, ἐν τοῖς μεγάροις, ἔχων ἔργον τὴν φροντίδα τῶν καπνοσυρίγγων.
Çubuklamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κτυπῶ τι μὲ λεπτὴν ράβδον πρὸς εκκονισμόν.
Çuha, Σλ. ὄν. ἐριοῦχον. || —çiceği, ἠράνθεμον. || —adası, Κύθηρα. || küçük—adası, Ἀντικύθηρα.
Çuhadar, T. ὄν. θεράπων, ἀκόλουθος δι' ἐξωτερικὰς ὑπηρεσίας. || kapı—ı, διαγγελεύς, βλ. kapı.
Çukur, T. ὄν. βόθρος, λάκκος, χάνδαξ, τάφος. || —a düşmek, πίπτω εἰς λάκκον. || bir ayağım—da, εἶμαι εἰς τὰ τέλη τοῦ βίου. || —, ἐπθ. λακκώδης.
Çukurlanmak, } T. ρμ. οὐδ. κοιλαίνο-
Çukunlaşmak, } μαι, γίνομαι βαθύς.
Çukurlatmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κοιλαίνω, βαθύνω.
Çukurluk, T. ὄν. λακκώδης, τόπος πλήρης λάκκων.
Çul, T. ὄν. ἐπικάλυμμα ζώου τρίχινον ἢ μάλλινον. || —, (μτφ.) ράκος. || —

tutmaz, ὁ μὴ γνωρίζων τὴν ἀξίαν κεκτημένων πραγμάτων.
Çulha, T. ὄν. ὑφάντης. || su—sı, καρχαρίας.
Çullama, T. ὄν. φαγητὸν χύτρας, ἧς τὸ κάλυμμα ἐφράχθη διὰ ζύμης.
Çullamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) καλύπτω διὰ ράκους ἢ τριχίνου καλύμματος.
Çullanmak, T. ρμ. μσ. καλύπτομαι διὰ ράκους ἢ τριχίνου καλύμματος.
Çullanmak, T. ρμ. μτβ. (γεν. δοτ.) ἐπιπίπτω ἐπί τινος.
Çulluk, T. ὄν. σκολόπαξ, κ. μπεκάτσα.
Çultarı, T. ὄν. ἐπικάλυμμα σάγματος.
Çurçur, T ὄν. (ἰχθ.) γλήνα.
Çuval, T. ὄν. σάκκος.
Çuvaldız, T. ὄν. σακκορράφος. || —, μέτρον ὕδατος.
Çük, T. ὄν. ἀνδρικὸν αἰδοῖον, πέος. || —el = lâzımlık, οὐροδοχεῖον.
Çünkü ἢ çünki, Π. σύνδ. διότι.||—, ἀφοῦ.
Çürük, T. ἐπθ. σεσηπώς, σαθρός. || | tahta, (μτψ.) ἔδαφος οὐχὶ στερεόν. || —çarık, ἀνωφελής.
Çürüklük, T. ὄν. σῆψις. || —, διαφθορά, διχόνοια. || —, λάκκος, νεκροταφεῖον πτωχῶν.
Çürümek, T. ρμ. οὐδ. σήπομαι, καταστρέφομαι. || —, ἀνασκευάζομαι, ἀναιροῦμαι [ἐπὶ ἀγωγῆς]. || —, μένω παρηγκωνισμένος.
Çürütmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀφίνω τι ἢ τινα νὰ σαπίσῃ. || —, κακολογῶ. || —, ἀνασκευάζω, ἀνάιρῶ ἐπιχείρημα.
Çürütülmek, T. ρμ. πθ. ἀφίνομαι νὰ σαπίσω. || —, κακολογοῦμαι. || —, ἀνασκευάζομαι. || —, χάνομαι (ἐπὶ χρημάτων).
Çüş, T. ἐπφ. φωνὴ δι' ἧς ὁ ὀνηλάτης σταματᾷ τὸν ὄνον. || —, ὑβριστικῶς λέγεται καὶ πρὸς ἄνθρωπον.

D

D, τὸ πέμπτον γράμμα τοῦ Τουρκικοῦ ἀλφαβήτου. Ἀριθμητικῶς σημαίνει 4 καὶ τέταρτος.
Da, A. ὄν. özgü, sayrı, νόσος, πάθος. || firenk sayrısı = σύφιλις.
Dacık = tacik = ξένος.
Dad, Π. ὄν. veriş, δόσις, δῶρον. || —, = doğruluk, inleme, acıksınmak, δικαιοσύνη, ὀλοφυρμός, ἐπίκλησις δικαιοσύνης.
Dada, Π. ὄν. = Dadı.
Dadandırmak, Γ, ρμ. μτβ. (αἰτ.) tattırıp, alıştırmak, δελεάζω, γλυκαίνω τινά.
Dadanmak, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) tadını alıp alışmak, γλυκαίνομαι, δελεάζομαι.
Dadı, T. ὄν. τροφός, παιδαγωγός.
Dadılık, T. ὄν. παιδαγωγία, τὸ ἔργον τῆς τροφοῦ.
Dafi, A. ἐπθ. öteye süren, iten, ὁ ἀποκρούων, ἀποσοβῶν.
Dafia, A. ἐπθ. θ. τοῦ προηγ. || kuvvei — = itici kuvvet, ἀπωστικὴ δυναμις.
Dağ, T. ὄν. ὄρος. || — —a kavuşmaz, insan insana kavuşur, βουνὸ μὲ βουνὸ δὲν σμίγει, ἀλλ' ἄνθρωπος μὲ ἄνθρωπον σμίγει.
Dağ, Π. ὄν. καυτηρίασις. || —, καυτήριον, || —, μτφ. θλίψις, πληγὴ ἀθεράπευτος.
Dağar ἢ dağarcık, T. ὄν. deriden torba, πήρα, σάκκος μικρός.
Dağdağa, A. ὄν. gürültü, τύρβη, ταραχή. || terki—i hayat = göçmek, ἐγκαταλείπω τὴν τύρβην τοῦ βίου= ἀποθνήσκω.
Dağdağalı, T. ἐπθ. gürültülü, θορυβώδης, πομπώδης.
Dağılmak, T. ρμ. οὐδ. διασκορπίζομαι, διαλύομαι, διανέμομαι.
Dağınık, T. ἐπθ. saçılmış, διεσκορπισμένος, συγκεχυμένος.
Dağınıklık, T. ὄν. σύγχυσις, διασκορπισμός.
Dağıtılmak, T. ρμ. πθ. tarğatılınak, διασκορπίζομαι, διαλύομαι, κερματίζομαι.
Dağıtmak ἤτοι tarğatmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) διασκορπίζω, διαλύω. || —, διανέμω. || —, κερματίζω.
Dağlamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) στίζω, καυτηριάζω, καίω. || —, καταθλίβω.

Dağlanmak, T. ρμ. πθ. καυτηριάζομαι. || —, καταθλίβομαι.
Dağlı, T. ἐπθ. στιγματίας, καυτηριασμένος. || —, κατατεθλιμμένος. || —, ὀρεινός, ὀρεσίβιος. || —, ρήγας χαρτοπαιγνίου.
Dağlık, T. ὄν. ὀρεινὸς τόπος. || —, ἐπθ. ὀρεινός.
Daha, T. ἐπρ. ἀκόμη, ἔτι.
Dahi, T. σύνδ. = καί.
Dahil, A. ἐπθ. giren, εἰσερχόμενος, συμπεριλαμβανόμενος. || —, ὄν. içeri, τὸ ἐσωτερικόν, ἐντός. || —lek, προστάτευσόν με [ρητὸν τοῦ Κορανίου: gariki bahri isyanim, Dahilek ya Resul üllah = suç denizine battım, **beni sen koru ey Tanrının Elçisi**, ἐβυθίσθην εἰς τὴν θάλασσαν τῶν ἀνομιῶν, προστάτευσόν με, ὦ Πάρακλητε.
Dahilen, A. ἐπρ. içerden, ἐσωτερικῶς. || —ve haricen, ἐσωτερικῶς τε καὶ ἐξωτερικῶς.
Dahilî, A. ἐπθ. içeriye mensup, ἐσωτερικός, ἐγχώριος.
Dahilik, AT. ὄν. uyanıklık, εὐφυΐα, δεινότης.
Dahiliye, A. ἐπθ. θ. iç işlerine bakan, ἐσωτερικός. || —vekâleti, ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν. || —vekili, ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν.
Dahil olmak, AT. ρμ. οὐδ. (δοτ.) girmek, εἰσέρχομαι, συμπεριλαμβάνομαι.
Dahme, A. ὄν. türbe, μαυσωλεῖον, τάφος.
Dahme, T. ὄν. εἶδος πυροτεχνήματος ἐκσφεδονιζομένου.
Daim, A. ἐπθ. sürekli, διαρκής, μόνιμος, αἰώνιος. || — olmak, σύνθ. ρμ. εἶμαι διαρκής.
Daima, A. ἐπρ. bir düzüye, πάντοτε, διαρκῶς.
Daimî, A. ἐπθ. sürekli, διηνεκής, διαρκής. || —surette, διαρκῶς, πάντοτε.
Dair, A. ἐπθ. dolaşan, bir şey için olan, ὁ περιστρεφόμενος. || buna—, περὶ τούτου.
Daire, A. ὄν. yuvarlak, κύκλος. || —şeklinde, ἐν σχήματι κύκλου. || —= büyük ev, οἰκοδόμημα, τμῆμα κυβερνητικόν. || maliye—si, τμῆμα τοῦ ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν. || —, περιφέρεια διοικητική. || vilâyet—si, ἡ περιφέρεια τῆς Νομαρχίας. || —, δημαρχία. || —, μέγας οἶκος ἢ διαμέρισμα. || —, (μτφ.) tef, σεῖστρον.
Dairevi, A. ἐπθ. çevre gibi olan, κυκλοτερής.
Dakka ἤτοι dakika, A. ὄν. θ. στιγμή, λεπτὸν τῆς ὥρας.
Dakik, A. ὄν. un, ἄλευρον.
Dakik, A. ἐπθ. ince, ufak, λεπτός. || —fikir, λεπτὴ σκέψις.
Dal, T. ὄν. κλών, κλάδος. || bir—da durmaz, ἄστατος. || —budak salmak, ἐξαπλοῦμαι, (μτφ.) ἀποκτῶ ἰσχύν, ἐπιρροήν.
Dal, T. ὄν. sırt, arka, ράχις, || —ına binmek, βιάζω. ἀναγκάζω τινά.
Dal, T. ἐπθ. çıplak, γυμνός. || —kılıç, καὶ —yarak, ξιφήρης.
Dalak, T. ὄν. σπλήν. || —şişmek, πρήσκεται ὁ σπλήν. || —otu, (φυτ.) σκολόπενδρα.
Dalak, T. ἐπθ. çarpışma kölesi, αἰχμάλωτος, δοῦλος.
Dalamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ısırmak, δάκνω, || —, =yağma etmek, λεηλατῶ.
Dalaşmak, T. ρμ. ἀλλ. itişmek, δάκνειν ἀλλήλους, παλαίειν πρὸς ἀλλήλους.
Daldırma, T. ὀν. ἀπαρ batırma, βύθισις, κατάδυσις.
Daldırmak, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) batırmak, βυθίζω, καταδύω.
Dalga, T. ὄν. κῦμα. || —, (μτφ.) ἀστάθεια. || —geçmek, (μτφ.) ἐξαπατῶ, προσποιοῦμαι ἄγνοιαν.
Dalgacı, T. ὄν. πανοῦργος, ἀπατεών, ἄστατος.
Dalga kıran, T. ὄν. κυματοθραύστης.
Dalgalandırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ταράττω, κυματίζω.
Dalgalanmak, T. ρμ. οὐδ. ταράττομαι, κυματίζω (σημαία, θάλασσα κτλ.).
Dalgalı, T. ἐπθ. κυματώδης. || başım—, (μτφ.) εἶμαι σκεπτικός, ἔχω πολλὰς φροντίδας.
Dalgıç, T. ὄν. δύτης, κ. βουτηκτής.
Dalgın, T. ἐπθ. σκεπτικός, ρεμβώδης, ὁ εὑρισκόμενος εἰς λήθαργον (ἐπὶ ἀσθενοῦς).
Dalgın dalgın gitmek, περιπατῶ ρεμβάζων.
Dalgınlık, T. ὄν. ρεμβασμός, λήθαργος.
Dalkavuk, T. ὄν. κόλαξ, παράσιτος.
Dalkavukluk, T. ὄν. κολακεία. || —etmek, κολακεύω.

Dallandırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κάμνω κλάδους. || —, (μτφ.) μεγαλοποιῶ, καθιστῶ περίπλοκον.
Dallanmak, T. ρμ. οὐδ. φύω κλάδους. || —, (μτφ.) μεγαλοποιοῦμαι, καθίσταμαι περίπλοκος.
Dalmak, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) βυθίζομαι, εἰσέρχομαι. || uykuya—, βυθίζομαι εἰς τὸν ὕπνον.
Dalya, ἑλλ. ὄν. (φυτ.) yıldız çiçeği, κ. δάλεια.
Dalya, T. ὄν. [ἐκ τοῦ ἑλλ.] son, τέλος, ἀποπεράτωσις.
Dalyan, T. ὄν. ὑποχή, κ. πόχη. ταλιάνι.
Dal yarak, T. ὄν. kınından çıkmış kılıç, ξίφος γυμνόν.
Dâm, T. ὄν. [ἑλλ. δῶμα] στέγη, παράπηγμα, οἰκία.
Dam, II. ὄν. ağ, tuzak, δίκτυον, παγίς.
Damak, T. ὄν. [II. dımağ] οὐρανίσκος. || dadı—ta, γλυκεῖα ἀνάμνησις.
Damar, T. ὄν. φλέψ. || kan—ı, (μτφ.) τὸ οὐσιῶδες μέρος τῆς ὑποθέσεως. || —a basmak, ἐξοργίζω, κ. πατῶ τὴν φλέβα. || —ı tutmak, τὸν πιάνει ἡ ἰδιοτροπία. || —ı patlamış, ἀναιδής.
Damarlı, T. ἐπθ. ὁ πλήρης φλεβῶν, φλεβώδης.
Damarsız, T. ἐπθ. κακοήθης.
Damat, T. ὄν. yaban ordeği, εἶδος νήσσης ἀγρίας.
Damat, II. ὄν. güveyi, γαμβρὸς ἐπὶ θυγατρί.
Dama taşı, T. ὄν. (μτφ.) πλανώδιος.
Damga, T. ὄν. σῆμα, σημεῖον διακριτικόν, σφραγίς. || soğuk , ξηρὰ σφραγίς.
Damgalamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) σφραγίζω, σημαίνω, βάλλω σημεῖον διακριτικόν. || —, (μτφ.) στιγματίζω.
Damgalanmak, T. ρμ. πθ. σφραγίζομαι. || —, (μτφ.) στιγματίζομαι.
Damgalı, T. ἐπθ. σεσημασμένος. || —, = lekeli, ἐστιγματισμένος, πασίγνωστος.
Damgasız, T. ἐπθ. (μτφ.) ἀκηλίδωτος.
Damız, T. ὄν. (ἐκ τοῦ δαμάζω) σταῦλος πρὸς ἔκθρεψιν ζώων.
Damızlık, T. ἐπθ. ζῶον πρὸς τεκνοποιΐαν.
Damla, T. ὄν. σταγών. || —, ἀποπληξία.
Damlalık, T. ὄν. σταγονόμετρον.
Damlamak, T. ρμ. οὐδ. στάζω. || akmasa da damlar = καὶ ἐὰν δὲν τρέχῃ στάζει, ἤτοι καὶ τὸ ὀλίγον εἶναι ὄφελος.
Dânâ, II. ὄν. bilici, σοφός, πεπαιδευμένος, πολυμαθής.
Dana, T. ὄν. inek yavrusu, μόσχος. || —burnu, σκώληξ ὅστις κόπτει ὑπογείως τὰς ρίζας τῶν φυτῶν.
Danabaş, T. ἐπθ χονδροκέφαλος.
Dangalak ἢ dangul, T. ὄν. ἀδιάκριτος, ἀκατέργαστος.
Danış, II. ἀφ. bilgi, γνῶσις, σοφία, παιδεία || —, ὄν. κ. Σωκράτης. || encümeni—, ἀκαδημία.
Danışık, T. ὄν. συνεννόησις, συμβουλή. || - dövüşü καὶ —lı dövüş, συμπαιγνία.
Danışmak, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) συμβουλεύομαι.
Dâr, A. ὄν. ev, οἶκος, κατοικία. || —üşşifa = timarhane, φρενοκομεῖον. || —üşşefaka, οἶκος συμπαθείας = ὀρφανοτροφεῖον.
Dar, II. ὄν. ξύλον, ἀγχόνη. || —ağacı, τὸ ξύλον τῆς ἀγχόνης.
Dar, T. ἐπθ. στενός, στενόχωρος. || - a dar ἢ — —ına, δυσκόλως.
Dara, II. ὄν. κ. Δαρεῖος. || —, βασιλεύς.
Dara, T. ἐκ τοῦ A. tarha [κατ' ἄλλους ἰτ.] ὄν. βάρος πεπιβλήματος, ὅπερ ἀφαιρεῖται.
Daraban ἤτοι darban, A. ὄν. çarpma, κτύπημα, κτύπος, παλμός.
Daracık, T. ἐπθ. (ὑποκ.) ἀρκετὰ στενός, λίαν στενός.
Daralmak, T. ρμ. οὐδ. καθίσταμαι στενός, στενόχωρος, κ. στενεύω (ἔνδυμα κτλ.). || —, στενοχωροῦμαι.
Daraltmak, T. ρμ μτβ. (αἰτ.) καθιστῶ στενόν, στενόχωρον, στενεύω τι.
Darat, II. ὄν. debdebe, πομπή, μεγαλοπρέπεια.
Darbe, A. ὄν. θ. vuruş, κτύπημα, προσβολή.
Darbımesel, A. ὄν. sav, atalar sözü, παροιμία, γνωμικόν.
Darbız, T. ὄν. sulak yer, ἀγρὸς ἢ τόπος ὑγρός.
Darçın = tarçın.
Dardağan, T. ἐπθ. dağınık, διεσκορπισμένος.
Dardağan darısı saçmak, T. ρμ. μτβ. ἀναθεματίζω [ἤτοι σκορπίζω μελίνην (ἀγριοκέχρι) ὡς κακὸν οἰωνόν].

Dareyn, A. ὄν. δυϊκ. iki dünya, οἱ δύο κόσμοι ἤτοι ὁ παρὼν καὶ ὁ μέλλων βίος.
Dargın, T. ἐπθ. δυσηρεστημένος, ὀργισμένος, κ. κακιωμένος.
Darginlik, T. ὄν. δυσαρέσκεια, ὀργή.
Darı, T. ὄν. κέγχρος. || --sı başınıza, εὐχὴ φιλοφρονητικὴ ἀπευθυνομένη εἰς τοὺς συγγενεῖς τῶν νεονύμφων= καὶ στὸ κεφαλάκι σας, καὶ στὰ δικά σας.
Darıfilfil, A. ὄν. τὸ ἐπίμηκες μέλαν πέπερι.
Darılgan, T. ἐπθ. ὀργίλος, θυμώδης.
Darılmak, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) δυσαρεστοῦμαι, ἀγανακτῶ, θυμόνω, κακιόνω.
Darıltmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) δυσαρεστῶ, παροργίζω.
Darlanmak καὶ darlaşmak = daralmak.
Darlaştırmak, darlatmak = daraltmak.
Darlık, T. ὄν. στενοχωρία, ἀγωνία. || —, ἀνέχεια. || nefes—ı, δύσπνοια, ἆσθμα.
Darmadağan, T. ἐπθ. διεσκορπισμένος, ὁ ἐν ἀταξίᾳ.
Darp, A. ρ. ἀφ. dövme, vurma, δαρμός, κτύπημα. || —, πολλαπλασιασμός. || —, χαράσσειν νόμισμα.
Darphane ἢ zarphane, AII. ὄν. νομισματοκοπεῖον.
Darülfünun, A. ὄν. Bilgi yuvası, Πανεπιστήμιον.
Dasitan ἢ destan, II. ὄν. masal, ἱστορία, διήγημα, δημῶδες ποίημα. || dillere—olmak, διαδίδεταί τι μεταξὺ τοῦ λαοῦ.
Daş, T. μόρ. τιθέμενον εἰς τὸ τέλος τῶν λέξεων = *σὺν* ἢ *ὁμοῦ*. || yol—, συνοδοιπόρος. || arka—, συνάδελφος. || omuz—, φίλος. || millettaş, ὁμοεθνής. || vatan—, συμπατριώτης.
Daülkelp, A. ὄν. kuduz illeti, λύσσα.
Dav, T. ὄν. ἐπίρρωσις, ἐνίσχυσις, αὔξησις. || —, πρόποσις.
Dav, T. ὄν. yaban eşeği, ὄναγρος.
Dav, II. ὄν. oyun nöbeti, ἡ ἐκ περιτροπῆς σειρὰ τῶν παιζόντων τυχηρὰ παίγνια.
Dava, A. ὄν. hakkını bulmak için mahkemeye müracaat, ἀγωγή, δίκη, διεκδίκησις, πρότασις. || —, (μαθ.) πρόβλημα.
Davacı, T. ὄν. dava eden, şikâyet eden, ὁ ἐνάγων, ἀντίδικος.
Dava etmek, T. ρμ. μτβ. (ἀφαιρ.) ἐνάγω, κινῶ ἀγωγήν, ἀπαιτῶ, διεκδικῶ, διισχυρίζομαι.
Davalı, T. ἐπθ. ἐπίδικος, διαφιλονεικούμενος. || —, ὁ ἔχων ἀξιώσεις, ἐγωιστής.
Dava vekili, AT. avukat, δικηγόρος.
Dava vekilliği, AT. ἡ δικηγορική.
Davcı, T. ὄν. yamak, βοηθός (τεχνίτου).
Davet, A ἀφ. çağırmak, πρόσκλησις.
Davetcı, T. ὄν. ὁ ἀπεσταλμένος ἵνα προσκαλέσῃ.
Davet etmek, T. ρμ. οὐδ. (αἰτ. δοτ.) προσκαλῶ, κλητεύω. || —, (αἰτ.) προκαλῶ, προξενῶ.
Davetli, T. ἐπθ. (δοτ.) προσκεκλημένος.
Davetiye, A. ὄν. θ. (δικ.) κλῆσις. || —, δῶρον ὑπηρέτου διαβιβάζοντος πρόσκλησιν.
Davlumbaz, T. ὄν. τὸ ἐπικάλυμμα τῶν τροχῶν τοῦ πλοίου.
Davlun, T. ὄν. αἴθουσα ὑπὸ τὴν πρύμνην τοῦ πλοίου.
Davrandırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ayakta durdurmak, δίδω δυνάμεις, ὑποκινῶ.
Davranış, T. ρμ. ἀφ. κίνησις, προσπάθεια.
Davranmak, T. ρμ. οὐδ. κινοῦμαι, προσπαθῶ, ἀναλαμβάνω ἐξ ἀσθενείας, ἀνθίσταμαι. || tetik—, ἐνεργῶ μὲ εὐκινησίαν. || tedbirli—, ἐνεργῶ περιεσκεμμένως. || —, (δοτ.) δράττομαι.
Davul, T. ὄν. [ἐκ τοῦ A.] τύμπανον. || hem kaçar, hem—çalar = καὶ προκαλεῖ καὶ φεύγει. || —derisi, ἀναιδής. || —zurna ile, μετὰ τυμπάνων καὶ αὐλῶν, πανηγυρικῶς [ἀντίστ.: μετὰ φανῶν καὶ λαμπάδων].
Davulcu, T. ὄν. τυμπανιστής. || —, μτφ. παιδεραστής.
Davudî, A. ἐπθ. Δαυϊτικός. || —ses = güzel ve kalınca ses, φωνὴ μελαγχολικὴ καὶ σοβαρά.
Davut, A. ὄν. κ. Δαυΐδ.
Daya = Taya.
Dayak, T. ὄν. destek, στήριγμα, ράβδος. || —, = kötek, ξυλοκόπημα, ραβδισμός.
Dayak atmak, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) δέρω.
Dayak yemek, T. ρμ. πθ. (ἀφαιρ.) δέρομαι, ξυλοκοποῦμαι.
Dayaklamak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) des-

teklemek, ὑποστηρίζω μὲ ὑποστηρίγματα.
Dayalı, T. ἐπθ. ἐστρωμένος. || —, ἀκουμβημένος
Dayamak, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) στηρίζω, ἀκουμβῶ, ἐρείδω. || —, δίδω ἀποτόμως. κ πασσάρω.
Dayangan, T. ἐπθ. στερεός, ὁ διατηρούμενος.
Dayanık, T. ὄν. διατήρησις, στερεότης, ἀντοχή.
Dayanıklı, T. ἐπθ. στερεός, ὁ δυνάμενος νὰ διατηρηθῇ.
Dayanıksız, T. ἐπθ. gevşek, ὁ μὴ στερεός, ὁ μὴ διατηρούμενος.
Dayanmak, T. ρμ. μσ. (δοτ.) στηρίζομαι, ἐπερείδομαι, ἀντέχω, ὑπομένω. || —, βοηθῶ. || —, καταντῶ, φθάνω.
Dayatmak καὶ dayattırmak, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) στηρίζω, ἐρείδω. ἀκουμβῶ.
Dayatmak καὶ dayattırmak, T. ρμ. οὐδ. ἀνθίσταμαι, ἐπανίσταμαι, ἀπαντῶ ἀρνητικῶς.
Dayı, T ὄν. θεῖος ἐκ μητρός. || kaba—, κομπορρήμων.
Dayin, A. ὄν. borç veren, δανειστής, πιστωτής.
Daz ἤτοι taz, T. ὄν. φαλάκρωσις. || —lak, ἐπθ. φαλακρός.
De, da, te, ta, T. πρόθ. ἐν, παρά = evde, ἐν τῇ οἰκίᾳ, bende, παρ' ἐμοί, kitapta, ἐν τῷ βιβλίῳ.
De, T. σύνδ. καὶ = ben de, καὶ ἐγώ.
Debdebe, A. ὄν. θ. gürültü, πάταγος, θόρυβος, πομπή, πολυτέλεια.
Debdebeli, T. ἐπθ. πομπώδης, πολυτελής.
Debe, T. ὄν. χάλκινον σκεῦος μὲ πυθμένα σφαιροειδῆ, ὅπερ κυλιόμενον δὲν ἀνατρέπεται.
Debe, T. ἐπθ. κηλήτης, ὁ ἔχων ἐντεροκήλην, κ. σπασμένος.
Debelenmek, T. ρμ. οὐδ. κυλινδοῦμαι. σπαράττομαι.
Dede, T. ὄν. πάππος. || —, τίτλος δερβισῶν.
Dedi kodu, T. ὄν. σύνθ. σκάνδαλα. ματαιολόγοι φιλονεικίαι.
Dedikoducu, T. ἐπθ. φιλόνεικος, σκανδαλοποιός.
Dedirgin, T. ἐπθ. πλάνης, ἀλήτης. || —, ἀνήσυχος. || —olmayın! μὴ ἐνοχλεῖσθε!
Dedirmek, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) söyletmek, ἀναγκάζω τινὰ νὰ λέγῃ, δίδω ἀφορμὴν νὰ παραπονῆται.
Defa, A. ὄν. θ. kere, φορά.
Def'aten, A. ἐπρ. birden, διὰ μιᾶς. || —, αἴφνης.
Defetmek, AT. ρμ. σύνθ. (αἰτ.) ἀποπέμπω, ἀποκρούω, ἀποσοβῶ.
Defi ἤτοι def', A. ρ. ἀφ. öteye itme, ἀπώθησις, ἀπόκρουσις, ἀποπομπή, ἐξουδετέρωσις. || —ol! ἄπιθι, ἔρρ' ἐς κόρακας, κ. γκρεμίσου. || defoldu = ἔφυγε, κ. γκρεμίσθηκε.
Defin ἤτοι defn, A. ρ. ἀφ. ταφή, ἐνταφίασις.
Define, A. ὄν. θ. θησαυρὸς τεθαμμένος. || —, πλοῦτος ἀνεξάντλητος. || —bulmak, εὑρίσκω θησαυρὸν κεκρυμμένον.
Defne, ἑλλ. ὄν. δάφνη. || gül—, ροδοδάφνη. || yemişli—, δαφνοκέρασος.
Defnetmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) ἐνταφιάζω, θάπτω.
Defolmak, T. ρμ. οὐδ ἀπέρχομαι ἤτοι γκρεμίζομαι, φεύγω.
Defter, A. ὄν. ἐκ τοῦ ἑλλ. διφθέρα, κατάστιχον, ἀρχεῖον, κώδιξ, κατάλογος.
Defterdar, H. ὄν. muhasebeci, οἰκονομικὸς ἔφορος.
Defterdarlık, T. ὄν. τὸ ἀξίωμα τοῦ οἰκονομικοῦ ἐφόρου.
Defterhane, AH. ὄν. tapu müdürlüğü, κτηματολόγιον. Ἐπὶ βασιλοκρατείας ἐλέγετο καὶ defteri hakanî.
Değdirmek = değirmek.
Değer, T. ὄν. ἀξία. || —, μτχ. ὁ ἀξίζων, ἀνάλογος.
Değerli, T. ἐπθ. πολύτιμος.
Değersiz, T ἐπθ. εὐτελής, εὐθηνός. || —, ἐπρ. εὐτελῶς, εὐθηνά.
Değil, T. μόρ. ἀρνητ. = οὐ, δέν.
Değin = kadar = dek, T. πρόθ. (δοτ.) μέχρι.
Değirmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) κάμνω νὰ ἐγγίσῃ, νὰ φθάσῃ ἢ νὰ εὕρῃ ἀξίαν.
Değirmen, T. ὄν. yarguçak, μύλος. || yel—i, ἀνεμόμυλος. || el—i, χειρόμυλος.
Değirmenci, T. ὄν. μυλωθρός.
Deyirmi, T. ἐπθ. yuvarlak, στρογγύλος, σφαιρικός.
Değirmilenmek, T. ρμ. οὐδ. στρογγυλαίνω, παχύνω, γίνομαι εὐτραφής.

Değiş, T. ρ. ἀφ. ἀλλαγή. || —tokuş, ἀνταλλαγή.
Değişik, T. ἐπθ. μεταβεβλημένος, ἀντηλλαγμένος.
Deyişiklik, T. ὄν. ἀνταλλαγή, ὑποκατάστασις, μεταβολή.
Değişme, T. ἀφ. ἀλλαγή, μεταβολή.
Değişmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) ἀνταλλάσσω. || —, οὐδ μεταβάλλομαι, ἀλλοιοῦμαι, γίνομαι διάφορος.
Değiştirmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀλλάσσω, μεταβάλλω.
Değme, T. ἀφ. τὸ ἐγγίζειν. || —, ἐπθ. ἀσήμαντος, ουνήθης.
Değmek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) ἐγγίζω, φθάνω. || göz—, βασκαίνομαι. || el—, εὑρίσκω καιρὸν νὰ κάμω τι. || elim değdiği kadar = ὅσον δύναμαι.
Değnek, T. ὄν. βακτηρία, ῥάβδος. || —, ραβδισμός.
Değnekçi, T. ὄν. esnaf on başısı, ραβδοῦχος, ραβδοφόρος.
Deha, A. ὄν. büyük akıl, νοῦς δαιμόνιος, ἔκτακτος, ἀγχίνοια, νοημοσύνη.
Dehir (dehr), A. ὄν zaman, asır, dünya, χρόνος, αἰών, ἐποχή, κόσμος, τύχη.
Dehliz, A. ὄν. aralık, boşluk, προπύλαιον, νάρθηξ, πρόθυρον.
Dehrî, A. ἐπθ. dinsiz, ὑλιστής.
Dehşet, A. ὄν. θ. ürkme, φρίκη, τρόμος, φόβος.
Dehşetli, T. ἐπθ. korkunç, τρομερός, φοβερός.
Dek, T. ὄν. aldatma, ἀπάτη, τέχνασμα, δόλος.
Deketmek, T. ρμ. σύνθ. (αἰτ.) ἀπατῶ.
Delâil, A. ὄν. πλθ. yol gösterici, τεκμήρια, ἀποδείξεις.
Delâlet, A. ὄν. θ. yol gösterme, τεκμήριον, ἔνδειξις, ὁδηγία.
Deldirme, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω νὰ τρυπήσῃ τίς τι.
Deli, T. ἐπθ. παράφρων, τρελλός, ἀνόητος, μανιώδης. || zır—, θεότρελλος.
Delice, T. ἐπθ. τρελλούτσικος. || —, αἴρα, κ. ζιζάνιον. || —, (ἐπρ.) ἀφρόνως, ἀνοήτως.
Delik, T. ὄν. ὀπή, τρύπα. || —açılmak, (μτφ.) παρουσιάζεται ἀνάγκη ἐξόδων.
Delik, T. ἐπθ. τρυπημένος. || —deşik, διάτρητος.
Delikanlı, T. ὄν. [οὗ τὸ αἷμα τρελλόν] = νέος, νεανίας. || —lar, ἡ νεολαία.
Delikanlılık, T. ὄν. νεότης, νεανικὴ ὁρμή.
Delikli, T. ἐπθ. τρητός, διάτρητος.
Delil, A. ὄν. yol gösteren, kılavuz, ὁδηγός. || —, ἀπόδειξις, τεκμήριον, ἐπιχείρημα.
Delilik, T. ὄν. παραφροσύνη, ἀνοησία, τρέλλα.
Delinmek, T. ρμ. πθ. καὶ οὐδ. τρυπῶμαι.
Delirmek, T. ρμ. οὐδ. παραφρονῶ || —, ἀγαπῶ ἐμμανῶς.
Delirtmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) καθιστῶ τινα ἐμμανῆ ἐραστὴν ἢ παράφρονα.
Delişmen, T. ἐπθ. ζωηρός, τρελλούτσικος.
Delk, A. ἀφ. oğuşturma, (ἰατρ.) μάλαξις, χειρομάλαξις.
Delketmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) τρίβω, χειρομαλάσσω.
Delme, T. ρ. ἀφ. διάτρησις [τρύπημα πέρα πέρα].
Delmek, T. ρμ. μετ. (αἰτ.) τρυπῶ.
Delv, A. ὄν. kova, κάδος. || —. (ἀστρ.) Ὑδροχόος.
Dem, A. ὄν. kan, αἷμα.
Dem, II. ὄν. soluk, πνοή, ἀναπνοή. || —, στιγμή. || her— = her zaman, πάντοτε.
Dembedem, II. ἐπρ. zaman zaman, συνεχῶς, πάντοτε.
Demek, T. ρμ. μτβ. söylemek, (δοτ. αἰτ.) λέγω, ὀνομάζω, σημαίνω, χαρακτηρίζω, φρονῶ. || —ki, ἤ — olurki, ὥστε.
Demet, ἑλλ. ὄν. δέμα, δεμάτιον, δέσμη.
Demetlemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κάμνω δεμάτια, δεσμίδας.
Demevî, A. ἐπθ. kana müteallik, αἱματώδης.
Demi ἤτοι dem', A. ὄν. göz yaşı, δάκρυ.
Dem'î, A. ἐπθ. göz yaşına müteallik, (ἰατρ.) δακρυώδης.
Demin, ἐπρ. biraz evvel, πρὸ ὀλίγου.
Demincik, T. (ὑποκ.) ἐπρ. πρὸ μιᾶς στιγμῆς.
Demir, T. ὄν. σίδηρος. || gemi—i, ἄγκυρα. || kılıç—i, ἡ λεπὶς τοῦ ξίφους. || —atmak, ἀγκυροβολῶ.
Dimirbaş, T. ὄν, ἔπιπλα καὶ σκεύη οἰκίας ἢ μηχαναὶ ἐργοστασίου, ἐργαλεῖα κτλ. || —, ἐπθ. σιδηροκέφαλος, ἰσχυρογνώμων.
Demirci, T. ὄν. σιδηρουργός.
Demirî, T· ἐπθ. φαιός (ἵππος).

Demir kapan, T. ὄν. mıhladız, μαγνήτης.
Demir yeri, T. ὄν. liman, λιμήν.
Demir yol ἢ demir yolu, T. ὄν. σιδηρόδρομος.
Den, dan, ten, tan, T. πρόθ. ἀπό, ἐκ.
Denaet, A. ὄν. θ. alçaklık, ποταπότης, χαμέρπεια, εὐτέλεια.
Denaetkâr, ΑΠ. ἐπθ. alçak, ποταπός, εὐτελής.
Denaetkârane, Π. ἐπρ. alçakça, ποταπῶς, χαμερπῶς.
Deneme, T. ἀφ. sınama, δοκιμασία.
Denemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) sınamak, δοκιμάζω.
Denenilmek καὶ denenmek, T. ρμ. πθ. sınanmak, δοκιμάζομαι.
Denetmek, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) sınatmak, βάλλω νὰ δοκιμάσωσι.
Denk, T. ὄν. yük, δέμα. || —, τὸ ἥμισυ τοῦ φορτίου τοῦ ζώου. || —, τὰ δύο τρίτα τοῦ γραμμαρίου. || —, ἰσορροπία.
Denk, T. ἐπθ. ἰσόρροπος, ἰσοβαρής, ὅμοιος.
Denkleşmek, T. ρμ. οὐδ. ἀποκτῶ ἰσορροπίαν.
Denkleştirmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) φέρω εἰς ἰσορροπίαν.
Denksiz, T. ἐπθ. ἄνισος, ἀνάμοιος, ἀνισόρροπος.
Deni, A. ἐπθ akçak, aşağı, ἀγενής, χαμερπής, ποταπος.
Denilik, T. ἀφ. aşağılık, ποταπότης, εὐτέλεια.
Deniz, T. ὄν. θάλασσα. || —aşırı, ὑπερθαλάσσιος. || ak—, Μεσόγειος. || kara—, Εὔξεινος. || maî—, Κυανὴ θάλασσα. || Marmara—i, Προποντίς. || Adalar—i, Ἀρχιπέλαγος. || Venedik—i, Ἀδριατικὸν πέλαγος. || Azak —i, Ἀζοφική. || Sap—i, Ἐρυθρὰ θάλασσα. || Sarı—, Κίτρινη θάλασσα. || —, τρικυμία || —e tutulmak, καταλαμβάνομαι ὑπὸ τρικυμίας.
Deniz kadayıfı, T. ὄν. ciğer otu, φῦκος.
Deniz köpüğü, T. ὄν. σήπιον, μαγνησίτης, κ. ἀφρὸς τῆς θαλάσσης.
Deniz koyunu, T. ὄν. ayı balığı, φώκη.
Deniz kurdu, T. ὄν. δεινὸς ἐν θαλάσσῃ, κ. θαλασσοπνίκτης.
Denlemek, T. ρμ. οὐδ. saymak, itibar etmek, ὑπολήπτομαι, λαμβάνω ὑπ' ὄψιν.
Denli, T. ἐπθ. sayılır, itibarlı, σπουδαῖος, σημαντικός, εὐϋπόληπτος. || bu—, τοιούτου εἴδους, τοιοῦτος. || —, κομπαστής.
Densiz, T. ἐπθ. adi, ἀσήμαντος, εὐτελής, μικροπρεπής, μωρός.
Densizlenmek, T. ρμ. οὐδ. kendini değerli sanmak, φέρομαι ἀνοήτως, ἀγερόχως, ὑπερηφανεύομαι.
Densizlik, T. ὄν. ἄτοπος ὑπερηφία, ἀτοπία, ἀνάρμοστος λόγος ἢ πρᾶξις.
Deppoy ἢ κοινῶς dekpoy, T. ἐκ τοῦ Γαλ. ὄν. ἀποθήκη πολεμεφοδίων.
Derağuş, Π. ἀφ. kucaklama, ἐναγκαλισμός.
Derağuş etmek, ΤΠ. ρμ. μτβ. (αἰτ.) kucaklamak, ἐναγκαλίζομαι.
Derakap, ΠΑ. ἐπρ. arkasısıra, πάραυτα, ἀμέσως.
Derbeder, Π. ὄν. serseri, φερέοικος, τυχοδιώκτης, ἀλήτης, ἄθλιος.
Derbederlik, T. ὄν. ἀθλιότης.
Derbent ἢ dervent, Π. ὄν. boğaz, dar geçit, μεθοριακὸν μικρὸν φρούριον. || —, κλεισώρεια, στενὸν πέρασμα μεταξὺ δύο ὀρέων.
Derbentçi, T. ὄν. φύλαξ στενοῦ ἤτοι κλεισωρείας.
Derç, A. ρ. ἀφ. (δοτ.) araya sıkıştırma, καταχώρησις.
Darcetmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) sokmak, καταχωρίζω. || —, = toplamak, συλλέγω.
Derdest, Π. ὄν. yakalama, tutma, σύλληψις. || —, ἐπθ. yapılmakta olan, ὁ εὑρισκόμενος ἐν τῷ ἐκτελεῖσθαι.
Derdest etmek, ΠΤ. ρμ. μτβ. (αἰτ.) yakalamak, συλλαμβάνω.
Dere, T. ὄν. κοιλάς, ῥύαξ. || —tepe, ἀνώμαλος ἐπιφάνεια.
Derebeyi, T. σύνθ. ὄν. [=dere—bey] τυραννίσκος, ὡς δῆθεν εὐγενὴς ἐπαρχίας τινὸς ἐξασκῶν ἐπιρροήν.
Derebeylik, T. ἀφ. ἡ ἐπιρροὴ ἑνὸς εὐγενοῦς (!) ἔν τινι ἐπαρχίᾳ. || —, αὐταρχία, ἔπαρσις.
Derece, A. ὄν. θ. yukarıya çıkacak basamak, βαθμὶς ἀνιοῦσα. || —, βαθμός. || — —, βαθμηδόν. || — (γεωμ. γεωγρ. ἀστρ.) μοῖρα, = τὸ 360ον τοῦ κύκλου.
Dereke, A. ὄν. θ. βαθμὶς κατιοῦσα, ἀντίθ. τοῦ προηγουμένου.
Dere otu ἢ tere otu, μάραθρον, ἄνη-

θον [ἐκ τοῦ tere T. νωπὸς καὶ ot].
Dergâh, Π. ὄν. kapı, πύλη, αὐλή. || — = tekke, (τὸ ἄλλοτε) μοναστήριον.
Derhal, ΠΑ. ὄν. hemen, anide, ἀμέσως, πάραυτα.
Deri, T. [ἑλλ. δέρας] ὄν. δέρμα, βύρσα. || ak—, περγαμηνή. || bir—bir kemik, κάτισχνος.
Derilmek = Derlenmek, T. ρμ. οὐδ. toplanmak, συναθροίζομαι.
Derin, T. ἐπθ. βαθύς. || —uyku, ὕπνος βαθύς. || —fikirli, βαθύνους. || —düşünmek, σκέπτομαι βαθέως.
Derinleşmek, T. ρμ. οὐδ. βαθύνομαι.
Derinletmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) βαθύνω.
Derinlik, T. ὄν. βαθύτης, βάθος.
Derk, A. ἀφ. anlama, νόησις.
Derkâr, Π. ἐπθ. aşikâr, besbelli, ἐναργής, πρόδηλος.
Derkenar, Π. ὄν. kenarda, ὑποσημείωσις.
Derketmek, T. ρμ. σύνθ. (αἰτ.) anlamak, ἐννοῶ, καταλαμβάνω.
Derlemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) devşirmek, συλλέγω, συναθροίζω.
Derman, Π. ὄν. takat, δύναμις. || —, θεραπεία, φάρμακον. || derdine—aramak, ζητῶ φάρμακον, θεραπείαν τοῦ πάθους.
Dermansız, T. ἐπθ. takatsız, ὁ μὴ ἔχων δυνάμεις, μέσα.
Dermansızlık, T. ὄν. takatsızlık, ἔλλειψις μέσων, δυνάμεων κτλ.
Derme, T. ὄν. ἀπαρ. devşirme, σωρός, συνάθροισις.
Derme çatma, T. ὄν. σύνθ. devşirme, ἄθροισμα διαφόρων πραγμάτων ἔνθεν κἀκεῖθεν || —, κακῶς διωργανωμένον στρατιωτικὸν σῶμα.
Dermek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) toplamak, συλλέγω, συναθροίζω.
Dermeyan, Π. ἐπ. ortada, ἐν τῷ μέσῳ.
Dermeyan etmek, ΠΤ. ρμ. σύνθ. (αἰτ.) προτείνω, προβάλλω.
Dernek, T. ὄν. συνάθροισις.
Derpiş, Π. ἐπθ. önde bulunan, ὁ ἔμπροσθεν εὑρισκόμενος, ὁ ὑπ' ὄψιν.
Derpiş etmek, ΠΤ. ρμ. (αἰτ.) göz önünde tutmak, λαμβάνω, ὑπ' ὄψιν.
Ders, A. ὄν. μάθημα. || —almak, διδάσκομαι. || —vermek, διδάσκω.
Dersane ἤτοι bershane, Π. ὄν. sınıf, αἴθουσα παραδόσεως, τάξις.
Dert, Π. ὄν. tasa, can sıkıntısı, λύπη' πάθος, ἄλγος, θλίψις, βάσανα.
Dertlenmek, T. ρμ. οὐδ. hastalanmak, ὑποφέρω, πάσχω, ἔχω βάσανα.
Dertleşmek, T. ρμ. ἀλλ. λέγειν πρὸς ἀλλήλους τὰς λύπας καὶ τοὺς πόνους καὶ παρηγορεῖσθαι. || —, λέγω, ἐκθέτω τινὶ τὰ βάσανά μου.
Dertli, T. ἐπθ. hastalıklı, ὁ πάσχων, ὁ ὑποφέρων. || —, =kaygılı, ὁ ἔχων λύπας, πόνους, βάσανα.
Dertsiz, T. ἐπθ. hastalıksız, ὁ μὴ ἔχων πόνον, πάθος. || —baş, ἄλυπος ἄνθρωπος [παρμ. — baş mezarda bulunur], κεφαλὴ χωρὶς βάσανα εὑρίσκεται εἰς τὸ μνῆμα.
Duruhte, Π. ὄν. üstüne alma, ὑποχρέωσις.
Deruhte etmek, T. ρμ. σύνθ. (αἰτ.) ἀναλαμβάνω ὑποχρέωσιν.
Derun, Π. ὄν. iç, iç taraf, τὸ ἐσωτερικὸν πράγματός τινος, τὸ ἐντός.
Derunî, Π. ἐπθ. yürekten, ἐνδόμυχος, ἐγκάρδιος.
Dervent = derbent.
Derviş, Π. ὄν. καὶ ἐπθ. özü saf olan, ὀλιγαρκής, πτωχός, μονοχὸς μουσουλμᾶνος. || —adam, λιτός, ἁπλοϊκός, ἐγκρατής, ἀπέριττος καὶ ἀγαθῆς καρδίας· παρμ. —in özü sözü bir olur, καὶ ἡ καρδία καὶ ὁ λόγος τοῦ ἐγκρατοῦς εἶναι ὅμοια.
Dervişane, Π. ἐπθ saflık, ὁ ἁρμόζων τῷ δερβίσῃ. || —, ἐπρ. λιτῶς, πτωχικῶς.
Dervişlik, T. ὄν. saflık, λιτότης, ἐγκράτεια, ἁπλοϊκότης.
Derya, Π. ὄν. büyük deniz, θάλασσα.
Deser = çerez.
Desise, A. ἐπθ θ. oyun, dolap, δόλος, ἀπάτη, τέχνασμα, πρόφασις.
Desiseci, T. ὄν. aldatıcı, dolapçı, δόλιος.
Desiseli, T. ἐπθ. hileli, ὁ περιέχων δόλον, ἀπάτην.
Dessas, A. ἐπθ. aldatmağa çalışan, ραδιοῦργος.
Destan = dasitan,
Destar, Π. ὄν. sarık, κίδαρις.
Deste, Π. ὄν. teste, δέσμη, ἀνθοδέσμη, δωδεκάς. || —, = sap, λαβή.
Destek, T. ὄν. ὑποστήριγμα.
Desteklemek, T. ρμ. πθ. ὑποστηρίζω.
Desteklenmek, T. ρμ. πθ. ὑποστηρίζομαι.

Destur, Π. ὄν. izin, ἄδεια. || —, ἐπιφ açılın! ἐπιτρέπεται; προσέξατε!
Deşik, Τ. ἐπθ. ἐν χρήσει ὡς delik—, διάτρητος.
Deşilmek, Τ. ρμ. οὐδ. σχίζομαι, τρυπῶ.
Deşmek, Τ. ρμ. μτβ. (αἰτ.) delmek, σχίζω, τρυπῶ διὰ βελόνης.
Dev = div, Π. ὄν. cin, ifrit, πνεῦμα, δαίμων. || —aynası, κάτοπτρον μεγεθυντικόν. || kendini—aynasında görmek, ἐπαίρομαι.
Deva, Α. ὄν. ilâç, φάρμακον. || —, (μτφ.) çare, θεραπεία.
Devair, Α. ὄν. πλθ. τοῦ daire.
Devam, Α. ρ. ἀφ. daima olma, sürek, διάρκεια, συνέχεια, φοίτησις, ἐνδελέχεια. || ber—, διαρκής.
Devam etmek, Τ. ρμ. οὐδ. διαρκῶ, ἐξακολουθῶ. || —, φοιτῶ. || —, ἐργάζομαι ἐνδελεχῶς.
Devamlı, Τ. ἐπθ. sürekli, διαρκής, συνεχής. || —, ἐνδελεχής, ἐπιμελής.
Devamsız, Τ. ἐπθ. süreksiz, ὁ μὴ διαρκής, ἄστατος. || —, ὁ μὴ ἐνδελεχής.
Devamsızlık, Τ. ὄν. süreksizlik, ἔλλειψις διαρκείας, ἐνδελεχείας, ἀστασία.
Deve, Τ. ὄν. κάμηλος. || —kinli, μνησίκακος. || —bağırdan, = dik yokuş, ὁδὸς ἀνώμαλος καὶ ἀνωφερής. || —dikeni, (φυτ.) σκόλυμος, κ. γαδουράγκαθον. || —kuşu, στρουθοκάμηλος. || —tabanı, (φυτ.) βήχιον.
Deveci, Τ. ὄν. καμηληλάτης, καμηλοκόμος. || παροιμία: ya deve, ya—, ya üstündeki hacı = ἢ ἡ κάμηλος, ἢ ὁ καμηληλάτης, ἢ ὁ ἐπ' αὐτῆς προσκυνητής [παραλείπεται ἡ λέξις ölür ἀποθνήσκει], ἐπὶ τῶν ὠφελουμένων ἐκ τῶν παρόντων.
Deveran, Α. ρ. ἀφ. dönüp dolaşma, στροφή, περιστροφή. || —, κυκλοφορία.
Deveran etmek, ΑΤ. ρ. μσ. στρέφομαι, περιστρέφομαι.
Devir ἤτοι devr, Α. ρ. ἀφ. dönme, dolaşma, στροφή, περιστροφή.
Devirmek, Τ. ρ. μτβ. (αἰτ.) ἀνατρέπω, στρέφω, ἀναποδογυρίζω. || çam—, λέγω ἄτοπα καὶ ἀγροῖκα.
Devirtmek, Τ. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) κάμνω τινὰ ν' ἀνατρέψῃ τι.
Devran, Α. ὄν. zaman, ἐποχή, χρόνος, αἰών. || —, = felek, τύχη. || aynei—, κάτοπτρον τῆς τύχης.
Devrek, Τ. ὄν. ἀγγεῖον, δοχεῖον μὲ πλατὺ στόμα.
Devretmek, Τ. ρ. οὐδ. στρέφομαι, περιστρέφομαι.
Devretmek, Τ. ρ. μτβ. (αἰτ.) περιέρχομαι, περιοδεύω. || —, (δοτ. αἰτ.) μεταβιβάζω.
Devrî, Α. ἐπθ. dönüp dolaşmağa mahsus, περιοδικός.
Devrik, Τ. ἐπθ. yatık, ἐστραμμένος πρὸς τὰ κάτω, ἀναποδογυρισμένος.
Devrilmek, Τ. ρμ. οὐδ. yıkılmak, ἀνατρέπομαι.
Devrim, Τ. ρ. ἀφ. bükülmek, ἀναστροφή.
Devriye, Α. ὄν. θ. τοῦ devrî, τάξις περιοδευόντων Ὀυλεμάδων. || —, περιπολία. || —kolu, περίπολος.
Devşirme, Τ. ὀν. ἀπαρ. toplama, συλλογή. || —, παιδομάζωμα. || —, ἄτακτος στρατός.
Devşîrmek, Τ. ρμ. μτβ. (αἰτ.) toplamak, συλλέγω.
Devşirtmek, Τ. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) toplatmak, βάλλω τινὰ νὰ συλλέξῃ, νὰ εἰσπράξῃ.
Devlet, Α. ὄν. θ. ülke, κράτος δυναμις. || —, = baht, εὐδαιμονία. || —le, εὐτυχεῖτε [ἀποχαιρετισμὸς πρὸς ἀναχωροῦντα].
Devletli, Τ. ἐπθ. εὐτυχής, εὐδαίμων.
Devvar, Α. ἐπθ. daima dönen, ὁ ἀκαταπαύστως στρεφόμενος.
Devvariye, Α. ἐπθ. θ. [φυσ. ἱστ.) τροχοφόρα.
Deyn, Α. ὄν. χρέος, ὀφειλή. || —senedi, χρεωστικὸν ὁμόλογον.
Deyyus, Α ὄν. alçak adam, μαστροπός, προαγωγὸς τῆς ἰδίας αὐτοῦ γυναικός.
Diba καὶ dibac, Π. ὄν. dallı çiçekli kumaş, ὕφασμα μεταξωτόν.
Dibace, Α. ἐκ Π. πρόλογος βιβλίου, προοίμιον.
Dibek, Τ. ὄν. εὐρὺ ἰγδίον.
Didik, Τ. ὄν. κλωστή, ξαντόν. || —, διαπληκτισμός (ὀρνέων ἢ σαρκοβόρων).
Didiklemek, Τ. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ξαίνω. || —, κατασπαράσσω, διαπληκτίζομαι (ἐπὶ ὀρνέων).
Didinmek, Τ. ρμ. μσ. καταξεσχίζομαι, καταβάλλω μεγάλην προσπάθειαν.
Didişmek, Τ. ρμ. ἀλλ. δύο ἢ περισσό-

ροι διαπληκτίζονται, κατασπαράττουσιν ἀλλήλους.
Difteri = kuş palazı.
Diger, Π. ἐπθ. başka, ἄλλος, ἕτερος.
Digergûn, Π. ἐπθ. başka türlü, ἀλλοιωμένος, μεταβεβλημένος, ἐπὶ τὸ χεῖρον.
Dik, Τ. ἐπθ. ὀρθός, ἀπότομος, κάθετος, ἀπόκρημνος. || —, τραχύς, ἄκαμπτος. || — baş, τραχὺς ἄνθρωπος, ἰσχυρογνώμων. || — — bakmak, ἀτενίζω ἀσκαρδαμυκτί.
Diken, Τ. ὄν. ἄκανθα. || —, μτφ. ἐμπόδιον. || —dudu = böğürtlen, βατόμορον.
Dikenli, Τ. ἐπθ. ἀκανθωτός. || —, ἀκανθώδης.
Dikici, Τ. ἐπθ. yamacı, ράπτης, ἐμβαλλωματᾶς.
Dikili, Τ. ἐπθ. πεφυτευμένος· || —, ἐρραμμένος || —, πεπηγμένος, ἑστημένος. || —taş, ὀβελίσκος.
Dikilmek, Τ. ρμ. πθ. καὶ οὐδ. φυτεύομαι, ἐμπήγομαι, ὑψοῦμαι. || —, ἵσταμαι ὄρθιος καὶ ἀκίνητος. || —, ράπτομαι.
Dikim = dikiş.
Dikimane ἤτοι dikimhane, Τ. ὄν. ραφεῖον.
Dikiş, Τ. ρ. ἀφ. ραφή. || —tutturmak, παγιοῦμαι.
Dikişçi, Τ. ἐπθ. ράπτης, ἐμβαλλωματᾶς.
Dikiz, Τ. ὄν. çapkınca bakış, βλέμμα πονηρόν, κακεντρεχές.
Dikkat, Α. ὄν. θ. ince düşünme ve bakma, λεπτότης, προσοχή. || —, (ἰατρ.) φθίσις, μαρασμός.
Dikkat etmek, ΑΤ. ρμ. οὐδ. (δοτ.) προσοχή.
Dikkatli ἤτοι dikkatlı, Τ. ἐπθ. προσεκτικός.
Dikkatsiz ἤτοι dikkatsız, Τ. ἐπθ. ἀπρόσεκτος.
Dikkatsizlik ἤτοι dikkatsılık, Τ. ἀφ. ἀπροσεξία.
Dikmek, Τ. ρμ. μτβ. (αἰτ.) φυτεύω, ἐμπήγω, στήνω. || —, ράπτω. || —, προσηλόνω. || kuyruğu—, ἀποθνήσκω. || ocağa incir—, καταστρέφω οἰκογένειαν.
Dikleşmek, Τ. ρμ. οὐδ. γίνομαι τραχύς, ἀπότομος.
Dikleştirmek, Τ. ρμ. μτβ. (αἰτ.) τραχύνω, ὑψῶ. || sesi—, μεγαλοφωνάζω.
Diktirmek, Τ. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω νὰ φυτεύσωσι, στήσωσι, ὑψώσωσι, ράψωσι.
Dil, Π. ὄν. öz, gönül, yürek, καρδία. || can ve —den, ἐκθύμως, ἀσμένως.
Dil, Τ. ὄν. γλῶσσα, διάλεκτος, ἰδίωμα. || kuş —i, (δένδ.) μελία. || kayış —i, κοράκιστί.
Dilâgâh, Π. ἐπθ. görücü, προορατικός, ἔξυπνος.
Dilâk, Τ. ὄν. bezar, κλειτορίς.
Dilaltı, Τ. ὄν. κόρυζα, τούρνα (ἀσθ. ὀρνίθων).
Dilâra, Π. ἐπθ. gönül süsleyen güzel, τερπνός, θυμήρης. || —, ὄν. κ. Θελξινόη.
Dilaşup, Π. ἐπθ. adamı baştan çıkaran, güzel, ἡ ταράττουσα τὴν καρδίαν, ὡραία.
Dilâver, Π. ὄν. καὶ ἐπθ. yiğit, γενναῖος, ἀνδρεῖος. || —, ὄν. κ. Ἀναξαγόρας, Ἀθηναγόρας, Γεννάδιος.
Dilâverlik, ΤΠ. ὄν. yiğitlik, γενναιότης, ἀνδρεία.
Dilâviz, Π. ἐπθ. gönlü asılı tutan, θελκτικός.
Dilâzar, Π. ἐπθ. gönül incitici, ὁ θλίβων τὴν καρδίαν.
Dil bağlamak, Τ. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐπιβάλλω σιωπήν.
Dilbaz, Π. ἐπθ. tatlı dilli, στωμύλος, πολύλογος. || —, φιλάρεσκος, ἐρωτότροπος.
Dilbazlık, Τ. ὄν. ἐρωτοτροπία, φιλαρέσκεια.
Dilber, Π. ἐπθ. gönül çeken, θελξικάρδιος. || —, ὄν. γυνὴ ὡραία. || —, ὄν. κ. Ἀσπασία, Ἐρασμία, Εὐτέρπη.
Dilbeste, Π. ἐπθ. aşık, ἐρωτόληπτος, ἐραστής.
Dilcik, Τ. ὄν. ἐπιγλωττίς. || —, τσίφνα, κόρυζα (ἀσθ. ὀρνίθ.).
Dil çıkarmak, Τ. ρμ. μτβ (δοτ.) χλευάζω, περιπαίζω.
Dildade, Π. ἐπθ. gönül vermiş, ἀφωσιωμένη, ἐρωτόληπτος, ἐραστής. || —olmak = gönül vermek, (δοτ.) ἐρῶμαι.
Dildar, Π. ἐπθ. birinin gönlünü zaptetmiş, ἐρωμένη.
Dilek, Τ. ἀφ. istek, ἐπιθυμία, παράκλησις, αἴτησις.
Dile düşmek, Τ. ρμ. πθ. κακολογοῦμαι, διασύρομαι.

Dilemek, T. ρμ. μτβ. (δοτ.) ἐπιθυμῶ, ζητῶ, θέλω.
Dilenci, T. ὄν. ἐπαίτης. || —, (μτφ.) ἀναιδής.
Dilencilik, T. ἀφ. ἐπαιτεία. || —, (μτφ.) ἀναίδεια.
Dilendirmek, T. ρμ. διάμ. (αἰτ.) φέρω τινὰ εἰς θέσιν νὰ ἐπαιτῇ.
Dilenmek, T. ρμ. οὐδ. ἐπαιτῶ.
Dilgir, Π. ἐπθ. gücenmiş, δυσηρεστημένος.
Dilkâh, Π. ὄν. istek, ἐπιθυμία.
Dilhiraş, Π. ἐπθ. yürek tırmalayıcı, σπαραξικάρδιος.
Dilhun, Π. ἐπθ. pek kederli, λίαν τεθλιμμένος, ὁ αἱμάσσων τὴν καρδίαν.
Dilim, T. ὄν. τμῆμα, τεμάχιον, κ. φέτα.
Dilimlemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κόπτω εἰς τμήματα (φέτας).
Dillenmek, T. ρμ. οὐδ. φλυαρῶ, λέγω ἄτοπα.
Dilleşmek, T. ρμ. ἀλλ. συνδιαλέγομαι, συνομιλῶ ἐν ξένῃ γλώσσῃ.
Dilli, T. ἐπθ. ὁ ἔχων γλῶσσαν. || — düdük, = geveze, φλύαρος. || —, αὐθάδης.
Dilmaç, T. ὄν. tercüman, διερμηνεύς.
Dilmek = dilimlemek.
Dilpezir, Π. ἐπθ. makbul, εὐάρεστος, θυμήρης.
Dilriş, Π. ἐπθ. gönlü yaralı, τεθλιμμένος.
Dilrüba, Π. ἐπθ. gönül alan, ὁ μαγεύων τὴν καρδίαν, μαγευτικός. || —, ἐρωμένη.
Dilsaz, Π. ἐπθ. gönül yapan, περιποιητικός.
Dilsiz, T. ἐπθ. ἄλαλος, βωβός.
Dilsuhte, Π. ἐπθ. yüreği yanık, τεθλιμμένος.
Dilsuz, Π. ἐπθ. yürek yakan, μαγευτικός. || —, = yürek yakıcı, τραγικός.
Dilşat, Π. ἐπθ. şen, sevinçli, φαιδρός, εὐχαριστημένος. || — etmek, = sevindirmek, (αἰτ.) χαροποιῶ. || —olmak,, = sevinmek, χαίρω, ἀγάλλομαι.
Dilşikâf, Π. ἐπθ. yürek yaran, ὁ σπαράσσων τὴν καρδίαν.
Dilşikâr, Π. ἐπθ. yürek avlayan, ὁ θέλγων τὴν καρδίαν.
Dilşikeste, Π. ἐπθ. yüreği kırık, περίλυπος.
Dil uzatmak, T. ρμ. ἐνεργ. (δοτ.) αὐθαδιάζω.
Dimağ, A. ὄν. beyin, μυελός, ἐγκέφαλος. || —, (μτφ.) akıl, νοῦς.
Dimağçe, AII. ὄν. beynin arka kısmı, παρεγκεφαλίς.
Dimağî, A. ἐπθ. beyne müteallik, ἐγκεφαλικός.
Din, A. ὄν. Tanrıya tapınma yolu, πίστις, θρησκεία.
Dinar, A. ὄν. δηνάριον, νόμισμα χρυσοῦν ἀρχαῖον.
Dinç, T. ἐπθ. sağlam, εὔρωστος, ὑγιής.
Dinçlik, T. ἀφ. ὑγιεία, ζωηρότης.
Dincelmek, T. ρμ. οὐδ. sağlamlaşmak, εἶμαι εὔρωστος, ὑγιής.
Dindar, Π. ἐπθ. εὐσεβής, εὐλαβής.
Dindarlık, T. ἀφ. εὐλάβεια, εὐσέβεια.
Dindaş, T. ἐπθ. ὁμόθρησκος.
Dindirmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) durdurmak, κάμνω νὰ παύσῃ, νὰ σταθῇ, κατευνάζω.
Dingil, T. ὄν. ἄξων τροχοῦ.
Dinî, A. ἐπθ. θρησκευτικός. || —bayram, ἑορτὴ θρησκευτική.
Diniye, A. ἐπθ. θ. τοῦ προηγ. || umuru—, = din işleri, θρησκευτικαὶ ὑποθέσεις.
Dinlemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀκούω, δίδω προσοχήν.
Dinlendirmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀναπαύω, ξεκουράζω.
Dinlenmek, T. ρμ. οὐδ. ἀναπαύομαι, ξεκουράζομαι.
Dinlenmek καὶ dinlenilmek, T. ρμ. πθ. ἀκούομαι, εἰσακούομαι.
Dinletmek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) κάμνω τινὰ ν' ἀκούσῃ. || —, βάλλω ν' ἀναπαυθῇ.
Dinmek, T. ρμ. οὐδ. παύω, καταπαύω. || yağmur—, καταπαύει ἡ βροχή.
Dinsiz, T. ἐπθ. ἄνθρωπος ἄπιστος, ἄθεος. || —, (μτφ.) σκληρός, ὠμός.
Dinsizlik, T. ἀφ. ἀσέβεια, ἀθεΐα. || —, (μτφ.) σκληρότης, ὠμότης.
Dip, T. ὄν. πυθμήν, βυθός, πάτος. || —siz, ἐπθ. ὁ ἄνευ βάσεως.
Dipçik, T. ὄν. τὸ κάτω μέρος τῆς ἀκτηρίδος τοῦ πυροβόλου.
Dirahmi, ἑλλ. ὄν. δραχμή, βλ. direm.
Dirayet, A. ὄν. beceriklilik, νοημοσύνη, περίνοια, σύνεσις, ἱκανότης.
Dirayetli, T. ἐπθ. becerikli, συνετός, περίνους, ἐπιτήδειος, ἱκανός.

Dirayetsiz, T. ἐπθ. beceriksiz, ἀδέξιος, ἀνίκανος.
Direk, T. ὄν. δοκός, στύλος. || —, κίων. || —, ἱστός. || baş—, πρωραῖος ἱστος. || kıç—i, ἱστὸς τῆς πρύμνης.
Direm, Π. ἢ dirhem, A. (ἐκ τοῦ ἑλλ.) ὄν. δραχμή, ἤτοι ἀρχαῖον ἀργυροῦν νόμισμα ἀξίας πέντε γροσίων. || —, δράμιον. || yeni—, γραμμάριον. || — — satmak, πωλῶ λίαν ἀκριβά.
Diremek, T. ρμ. μτβ. ἐπιμένω.
Diren, T. ὄν. [ἑλλ.] yaba, τρίαινα, τρίκρανον ἁλωνίου.
Direnlemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) savurmak, λικμιζω ἁλώνιον.
Direnmek καὶ diretmek, T. ρμ. οὐδ. ἀνθίσταμαι, ἐναντιοῦμαι.
Diri, T. ἐπθ. ζωντανός. || — — ἢ dip—, ὁλοζώντανος. || —, δραστήριος. || —, τραχύς, σκληρός.
Diriğ, Π. ὄν. esirgeme, ἄρνησις, φειδώ, ἀποποίησις. || bi—, ὁ ἄνευ φειδοῦς χορηγούμενος.
Diriğ etmek, T. ρμ. (ἀφαιρ. αἰτ.) esirgemek, ἀρνοῦμαι, ἀποποιοῦμαι.
Dirilik, T. ὄν. ζωή, ζωτικότης. || —, σκληρότης, ἄψητον.
Dırılmek, T. ρμ. οὐδ. ἀνίσταμαι, ζωντανεύω. || —, ἀναζωογονοῦμαι, ἀποκτῶ δύναμιν, θάρρος.
Diriltmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀνιστῶ, ἀναζωογονῶ. || ülü—, ἀνιστῶ νεκρόν.
Dirlik, T. ὄν βίος, καλη συμβίωσις.
Dirliksiz, T. ἐπθ. ἀσυμβίβαστος, ἀβίωτος. || —geçim, βίος ἀβίωτος. || — adam, ἀσυμβίβαστος ἄνθρωπος.
Dırlıksizlik, T. ὄν. τὸ ἀβίωτον, ἔλλειψις συμβιβασμοῦ.
Dirsek, T. ὄν. ἀγκών. || —, δοκὸς κυρτή. || —, καμπὴ ὁδοῦ, σωληνος κτλ.
Diş, T. ὄν. ὀδούς. || —eti, οὖλον. || — hekimi καὶ — tabibi, ὀδοντοϊατρός. || ön —, τομεύς. || köpek—i, κυνόδους. || azı—i, τραπεζίτης. || süt—i, ὀδοὺς τοῦ γάλακτος [προσωρινοὶ ὀδόντες τῶν παίδων]. || —, σκελίς. || bir—sarmusak, μια σκελὶς σκορόδου.
Diş bilemek, T. ρμ. οὐδ. ἀκονίζω ὀδόντας ἤτοι προετοιμάζομαι εἴς τι.
Dişbudak, T. ὄν. (δένδ.) μελία.
Dişçi, T. ὄν. ὀδοντοϊατρός.
Dişçilik, T. ἀφ. ὀδοντοϊατρική.
Dişi, T. ἐπθ θηλυκός, θῆλυς. || —, (μτφ.) μαλακός. || —, τὸ ἥμισυ μηχανήματος μὲ ὀπήν, ὡς ὁ στρόφιγξ θύρας, παραθύρου κτλ.
Dişlemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) δάκνω.
Dişli, T. ἐπθ. ὀδοντωτός. || —, ὁ δυνάνος νὰ δήξῃ, νὰ βλάψῃ. || — adam, ἄνθρωπος ἐπίφοβος, ἐπιζήμιος.
Dişlik, T. ἐπθ. νωδός (κουτσοδόντης).
Dis otu, T. ὄν. = adaçayı.
Diş sıkmak, T. ρμ. οὐδ. ὑπομένω, προφυλάττομαι.
Dişsiz, T. ἐπθ. ὁ ἄνευ ὀδόντων, νωδός.
Ditmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ξαίνω, κ. τσουμαδῶ.
Dival, T. ὄν. κέντημα κοσκίνου (κοσκινοβελονιά).
Divan, ΠΑ. ὄν. yüce kurultay ἢ öbek, συμβούλιον, δικαστήριον. || —i harp, στρατοδικεῖον. || —, συλλογὴ ποιημάτων.
Divan durmak, T. ρμ. οὐδ. ἵσταμαι ὄρθιος ἐνώπιον ἀνωτέρου.
Divane, Π. ἐπθ. deli, alık, παράφρων, τρελλός, μωρὸς, ἀνόητος.
Divanelik, T. ἀφ. παραφροσύνη, ἀνοησία, τρέλλα.
Divanhane, Π. ὄν. odalar arasında büyük sofa, προθάλαμος.
Divanî, A. ἐπθ. büyük kurultaya muteallik, ὁ ἀνήκων εἰς τὸ συμβούλιον. || —, εἶδος Ἀραβικῆς γραφῆς, δι' ἧς ἐγράφοντο τὰ φιρμάνια.
Divit, Π. ὄν. ἐξ A. yazı takımı, μελανοδοχεῖον μὲ θήκην διὰ κάλαμον.
Diyakoz, ἑλλ. ὄν. (ἐκκλ.) διάκονος.
Diyanet, A. ὄν. θ. dindarlık, εὐλάβεια, εὐσέβεια πρὸς τὴν θρησκείαν. || —, θρησκεία.
Diyanetkâr, Π. καὶ diyanetli, T. ἐπθ. εὐσεβής. εὐλαβής.
Diyar, A. ὄν. πλθ. memleket, ἐν χρήσει ἀντὶ ἑνικοῦ, χώρα, τόπος. || —ı gurbet, ἀλλοδαπή (ξενητειά).
Diyarbekir = Oğuz eli, [ἐπαρχία καὶ πόλις τῆς Μεσοποταμίας].
Diye, προφέρεται καὶ deyi, T. μόρ. λέγων, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι... || —, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι...
Diyet, A. ὄν. θ. kan pahası, τιμὴ αἵματος, ἀποζημίωσις διὰ φονευθέντα ἢ τραυματισθέντα.
Diz, T. ὄν. γόνυ. || —bağı ἢ —ge, τένων τοῦ γόνατος, γονατόδεσμος. || — kapağı, ἐπιγονατίς. || —üstüne, γονατιστος. || — —e, γόνυ πρός γόνυ.

|| ekmeği —inde, ἄπιστος, ἀχάριστος.

Dizbağı çözülmek, T. ρμ. οὐδ. φοβοῦμαι, τρέμω ἐκ τοῦ φόβου.

Diz cökmek, T. ρμ. οὐδ. κλίνω τὸ γόνυ, γονατίζω. || —, (μτφ.) ὑποκύπτω.

Dizdirmek, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω νὰ ταξιθετήσωσι, νὰ ἀραδιάσωσι. || —, δίδω τοῖς στοιχειοθέταις νὰ στοιχειοθετήσωσι.

Dizgin, T. ὄν. ἡνία, ρητήρ. || dolu—, ἀπὸ ρητῆρος, (μτφ.) ἀπειλῶ. || dolu —gitmek, ἐλαύνω ἀπὸ ρυτῆρος (ἐπὶ ἵππέως). || tek—, ἵππος ἀτίθασσος.

Dizi καὶ düzü, T. ὄν. τάξις, στοῖχος, ὁρμαθός, σειρά, κ. ἀράδα. || —, γραμμὴ στρατιωτικῆς φαλαγγος.

Dizici, T. ὄν. ταξιθέτης, στοιχειοθέτης.

Dizili, T. ἐπθ. παρατεταγμένος, στοιχειοθετημένος.

Dizilmek, T. ρμ. οὐδ. καὶ πθ. ταξιθετοῦμαι, ἀραδιάζομαι. || —, στοιχειοθετοῦμαι.

Dizlik, T. ὄν. περισκελὶς βραχεῖα φθάνουσα μέχρι τῶν γονάτων.

Dizmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ταξιθετῶ, ἀραδιάζω, συντάσσω στρατόν κτλ. || kurşuna —, τυφεκίζω.

Diğdiği = keke = pepe.

Dili ἤτοι dil, A. ὄν. kaburga kemiği, πλευρόν. || —, (γεωμ.) πλευρὰ τριγώνου.

Dil'î, A. ἐπθ, (ἀνατ.) kaburgaya müteallik, πλευρικός.

Dımışk, ὄν. κ. Δαμασκός.

Dımişkî, A. ὄν. Δαμασκηνός. || —, λεπὶς σπάθης ἐκ Δαμασκοῦ.

Dırdır, T. μόρ. μουρμοῦρα, παρατηρήσεις. || — —etmek, φλυαρῶ, μεμψιμοιρῶ.

Dırılti, T. ὄν. μεμψιμοιρία, γρύνα, φλυαρία ἀφόρητος.

Dırlamak, T. ρμ. οὐδ. φλυαρῶ, μουρμουρίζω, γρύζω.

Dırlanmak, T. ρμ. μσ. συνών. τοῦ προηγουμένου.

Dış, T. ἐπθ. ὁ ἔξω, ἐξωτερικός. || — deniz, ὠκεανός. || —, ὄν. ἡ ἐπιφάνεια. || içi—ı bir, εἰλικρινής.

Dışarı, T. ὄν. ἔξω, τὸ ἐξωτερικόν. || —dan, ἔξωθεν. || —da, ἔξω (ἐπὶ στάσεως). || —ya, ἔξω (ἐπὶ κινήσεως).

Dışlı, T. ἐπθ. ἐξωτερικός. || içli—, μτφ. ἐπιστήθιος.

Dızdız, T. ὄν. βόμβος. || —, στροφεύς, ἀνέμη. || —, ἐπρ. ἀκαταπαύστως, κάθε λίγο καὶ λιγάκι.

Dızlak, T. ἐπθ. çıplak, γυμνός.

Dızlamak, T. ρμ. οὐδ. πτοοῦμαι, ἐκβάλλω φωνὴν ὀξεῖαν.

Dızlatmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) πτοῶ, φοβερίζω τινά, κάμνω νὰ ἐκβάλῃ ὀξεῖαν φωνήν.

Dızman, T. ἐπθ. kocaman, πελώριος, γιγάντιος.

Doğan, T. ὄν. ἱέραξ. || —burunlu, γρυπός. || boz—, ρόπαλον μὲ κεφαλὴν ὡς ἡ τοῦ ἱέρακος, καὶ ὄνομα χωρίου ἐν Ἀνατολῇ. || —, ὄν. κ. Ἀέτιος.

Doğma, T. ὀν. ἀπαρ. γέννησις, γενετή. || —, ἐπθ. ὁ γεννηθείς. || anadan—, ὁ ἐκ γενετῆς, ὁλόγυμνος.

Doğmak, T. ρμ. οὐδ. γεννῶμαι, ἀνατέλλω. || —, ἔρχεται ἔμπνευσις. || gün—, ἐξημερόνει || —, μτφ. ἀνατέλλει ἡμέρα εὐτυχίας.

Doğrama, T. ὀν, ἀπαρ. λιάνισμα. || —, ὄν. μέρη οἰκοδομῆς ὡς θύραι, πλαίσια κτλ.

Doğramacı, T. ὄν. λεπτουργός.

Doğramak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) λιανίζω, κερματίζω.

Doğratmak, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω νὰ λιανίσωσι, νὰ διαμελίσωσι.

Doğru, T. ἐπθ. εὐθύς, κ. ἴσιος, ἀκριβής, ὀρθός, τίμιος, εἰλικρινής, ἀληθής. || —, ὄν. τὸ ὀρθόν, ἡ ἀληθεια, ἡ εὐθεῖα. || —, ἐπρ. εὐθέως, ἀληθῶς, εἰλικρινῶς.

Doğruca, T. ἐπρ. ἀπ' εὐθείας.

Doğrulamak, T. ρμ. οὐδ. διορθῶ λάθος, ψεῦδος, ὁμολογῶ τὴν ἀλήθειαν.

Doğrulmak, T. ρμ. οὐδ. καθίσταμαι εὐθύς, ἰσιάζω (ἐπὶ ἀντικειμένων στρεβλῶν). || —, ὀρθοῦμαι, διορθοῦμαι. || —, διευθύνομαι πρός...

Doğrultmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) διορθῶ, φέρω εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδόν.

Doğruluk, T. ὄν. εὐθύτης, ἀλήθεια, τιμιότης, εἰλικρίνεια.

Doğu, T. ὄν. τόπος γεννήσεως, ἀνατολή. || gün—su, ἀνατολὴ ἡλίου.

Doğum καὶ doğuş, T. ρ. ἀφ. γενετή, γέννησις.

Doğumlu, T. ἐπθ. ὁ γεννηθείς. || 1933 —, ὁ γεννηθεὶς κατὰ τὸ ἔτος 1933. || ... —ların muayenesi, ἡ [στρα-

τιωτική] ἐξέτασις τῶν γεννηθέντων τῷ...

Doğurgan, T. ἐπθ. çok doğuran, πολυτόκος.

Doğurmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) τίκτω, γεννῶ. || —, μτφ. ὀνειροπολῶ.

Doğurtmak, T ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) μαιεύω, ξεγεννῶ.

Doğuşlu, T. ἐπθ. soylu, ὁ ἐκ γενετῆς, εὐγενής.

Dok, T. ἐπθ. χορτάτος, κεκορεσμένος. || —gözlü, αὐτάρκης. || —. πυκνός, σφιγκτός: —kumaş, ὕφασμα πυκνόν.

Doksan, T. ἀριθ. ἐννενήκοντα. || —ar, ἀπὸ ἐννενήκοντα. || —inci, ἐννενηκοστός.

Doksanlık, T. ἐπθ. ὁ ἀξίας ἐννενήκοντα γροσίων κτλ. || —, ἐννενηκοντούτης.

Doktor, Γαλλ. ἰατρός, διδάκτωρ *ἰδίᾳ* τῆς ἰατρικῆς σχολῆς.

Dokuma, T. ὀν. ἀπαρ. ὕφανσις. || —, ὄν. ὕφασμα.

Dokumak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ὑφαίνω. || ince eleyip sık—, λεπτολογῶ.

Dokunak, T. ὄν. θιξις, προσβολή.

Dokunaklı, T. ἐπθ. πειρακτικός, δηκτικός, προσβλητικός, βαρύς. || —söz, λόγος δηκτικός.

Dokundurmak, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) κάμνω τι νὰ ἐγγίσῃ, νὰ θίξῃ, λέγω λόγους προσβλητικούς.

Dokunmak, T. ρμ. οὐδ. ἐγγίζω, θίγω, προσβάλλω βλάπτω.

Dokunulmak, T. ρμ. πθ. θίγομαι, πειράζομαι, βλάπτομαι, ἐγγίζομαι.

Dokunur, T. ἐπθ. βλάπτων, βλαβερός, ἐπιζήμιος.

Dokurcun, T. ὄν. στοῖβα, θυμωνιά.

Dokuş, T. ὄν. σύγκρουσις. || değiş—, ἀνταλλαγή.

Dokuşmak, T. ρμ. ἀλλ. συγκρούομαι.

Dokuşturmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) συγκρούω, κουτρίζω ὠὰ ἢ ποτήρια.

Dokutmak, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω νὰ ὑφάνωσι.

Dokuz, T. ἀριθ. ἐννέα. || —ar, ἀνὰ ἐννέα. || —lu, ὁ συγκείμενος ἀπὸ ἐννέα μέρη. || —uncu, ἔννατος || —lu, τὸ ἐννέα τοῦ χαρτοπαιγνίου. || —, πυκνός, πνικτός.

Dolak, T. τεμάχιον ἐριούχου περιβαλλόμενον εἰς τοὺς πόδας πρὸς προφύλαξιν ἀπὸ τοῦ ψύχους.

Dolam, T. ὄν. ποσότης σχοινίου, τεμαχίου ὑφάσματος κτλ. ἱκανὴ διὰ μίαν στροφὴν περὶ τὸν δακτυλον, περὶ τὴν ὀσφὺν κτλ.

Dolama, T. ὄν. περίβλημα, κάνδυς. || —, περίδρομος, κ. τριγυρίστρα.

Dolamak, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) περιβάλλω, τυλίσσω, γυρίζω. || —, περιλαμβάνω.

Dolambaç, T. ὄν. ἑλιγμός, περιστροφή, λαβύρινθος. || —, ἐπθ. ἑλικοειδής.

Dolamık, T. ὄν. kuş ağı, εἶδος δικτύου τῶν θηρευτῶν.

Dolan, T. ὄν. dolandırma, ἀπάτη. || yalan—, ψεῦδος καὶ ἀπατη.

Dolandırıcı, T ἐπθ. ἀπατεών, αἰσχροκερδής.

Dolandırıcılık, T. ὄν. ἀπάτη, αἰσχροκέρδεια.

Dolandırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐξαπατῶ. || —, περιβάλλω, περικυκλῶ διὰ τοίχου κτλ.

Dolanmak, T. ρμ. οὐδ στρέφομαι, περιφέρομαι, κάμνω στροφήν, ἐμπερδεύω.

Dolap, A. ἐκ τοῦ Π. ὄν. ἑρμάριον, μαγγανοπήγαδον. || —, (μτφ.) πανουργία, παγίς, ραδιουργία, δόλος. || —çevirmek ἢ —kurmak, μεταχειρίζομαι δόλον.

Dolap, T. ὄν. μέγας τροχός. || —, μτφ. ἐργασία, ἐμπόριον.

Dolapçı, T. ὄν. ὁ πωλητὴς ἑρμαρίων. || —, ἐπθ. πανοῦργος, δόλιος.

Dolaşık, T. ἐπθ. sapa, περίπλοκος, ἀσαφής, συγκεχυμένος. || —. ἑλικοειδής. || —iş, ὑπόθεσις περίπλοκος.

Dolaşıklık, T. ὄν. περιπλοκή. σύγχυσις, ἀσάφεια [λόγου, ὕφους].

Dolaşma, T. ὀν. ἀπαρ. στροφή, περίπατος. || —, περιπλοκή.

Dolaşmak, T. ρμ οὐδ. στρέφομαι, περιφέρομαι, περιδιαβάζω. || —, περιπλέκομαι, ἐμπερδεύομαι, τυλίσσομαι. || —, ταράττομαι, συγχέομαι.

Dolaştırmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κάμνω τινὰ ἤ τι νὰ κάμῃ γύρους, περίπατον, νὰ περιδιαβάζῃ. || —, στρέφω, περιάγω, περιφέρω || —, περιπλέκω.

Dolayı, T. πρόθ. (ἀφαιρ.) ἕνεκα. || —sı ile, ἐπρ. ἐμμέσως.

Doldurmak, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) πληρῶ, γεμίζω, παραγεμίζω.

Doldurmak, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.)

βάλλω νὰ γεμίσωσι, νὰ παραγεμίσωσι.
Doldurulmak, T. ρμ. πθ. πληροῦμαι, παραγεμίζομαι.
Dolgun, T. επθ. πλήρης, γεμάτος. || etine—, εὐτραφής.
Dolgunluk, T. ὄν. τὸ εἶναί τι πεπληρωμένον, πλήρωσις. || —, μνησικακία.
Dolma, T. ὄν. πρᾶγμα παραγεμιστόν, ὀνθυλευτόν, κ. δολμᾶς || —, πρόσχωμα. || —, ἐπθ. ὀνθυλευτός, παραγεμιστός, προσκεχωσμένος.
Dolmak, T. ρμ. οὐδ. πληροῦμαι, γεμίζω. || yürek , ἔχω πολλὰ παράπονα κατά τινος.
Dolu, T. ὄν. χάλαζα. || παροιμία : yağmurdan kaçarkan —ya tutuldu : ἀπὸ τῆς Σκύλλης ἔπεσεν εἰς τὴν Χάρυβδιν.
Dolu, T. ἐπθ. πλήρης, γεμάτος, ἄφθονος. || —dizgin, ἀπὸ ρυτῆρος=μὲ τὰ τέσσαρα. || ağız —su sövmek, ἐξεμῶ ὕβρεις.
Doluk, T. ὄν. tuluk, ἀσκός.
Domalan, T. ὄν. yer mantarı, ὕδνος ἤτοι ἀμανίτης τῆς γῆς. || —, οἴδημα, πρῆσμα, ἀπόστημα.
Domalmak, T. ρμ. οὐδ. ἐξογκοῦμαι ἐν σχήματι ὕβου, καμπουριάζω, κλίνω.
Domaltmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κάμνω τι νὰ καμπουριάζῃ, νὰ κλίνῃ.
Doman, T. ὄν. ἐσωβρακον πλατὺ καὶ βραχύ [εἶδος εσωβράκου τῶν χορευτριῶν].
Domanıç καὶ domalıç, T. ἐπθ. κεκλιμένος, κυρτος, κυφός.
Dombay, T. ὄν. βούβαλος.
Dombaz, T. ὄν. σχεδία. || —, σημαντήρ, κ. σαμαντοῦρα.
Domuz, T. ὄν. hınzır, χοῖρος. || un burnunu kulağını kesmişler gene—gene—, ἔκοψαν τὴν μύτην καὶ τ' αὐτιὰ τοῦ χοίρου, πάλιν χοῖρος, πάλιν χοῖρος = ἰσχυρογνώμων.
Domuzluk, T. ἀφ. ἰσχυρογνωμοσύνη, ἀσπλαχνία, ἐπιμονή || —, σταῦλος χοίρων.
Don, T. ὄν, πάγος, παγετός. || sona kalan a kalır, ὁ μένων εἰς τὸ τέλος, μένει εἰς τὰ κρύα [τοῦ λουτροῦ]. || —yağı, στέαρ, ἄλειμμα. || —, ἔνδυμα, βρακίον, ἀναξυρίς || iç u, ἐσώβρακον.
Dona kalmak, T. ρμ. οὐδ. μένω ἔκπληκτος, ἐμβρόντητος, ἐκπλήττομαι.
Donanma, T. ὄν. φωταψία. || —, στόλος.
Donanmak, T. ρμ. οὐδ. bezenmek, στολίζομαι, κοσμοῦμαι, συσκευάζομαι.
Donatılmak, T. ρμ, πθ. κοσμοῦμαι, ἐξοπλίζομαι, φωταγωγοῦμαι. || —, μτφ. ὑβρίζομαι.
Donatma, T. ὄν. ἀπαρ. στολισμός, κόσμημα. || —, μτφ. ἐπιτίμησις, ὕβρις.
Donatmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἐνδύω, στολίζω. κοσμῶ, ἐξοπλίζω, ἁρματόνω, κάμνω φωταψίαν. || —, μτφ. ἐπιτιμῶ, ὑβρίζω, στολίζω. κ. ἀραδιάζω. || tepeden tırnağa kadar—, ἀραδιάζω τινὰ ἀπὸ κεφαλῆς μέχρις ὀνύχων.
Donattırmak, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω νὰ στολίσωσι, νὰ φωταγωγήσωσι. || —, μτφ. νὰ ὑβρίσωσι.
Doncumak, T. ρμ. οὐδ. θλίβομαι, λυποῦμαι, εἶμαι περίλυπος.
Dondurma, T. ὄν. παγωτόν.
Dondurmacı, T. ὄν. κατασκευαστὴς ἢ πωλητὴς παγωτοῦ.
Dondurmak, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀφίνω τι νὰ παγώσῃ, νὰ πήξῃ.
Dongan T. = dönme.
Donmak, T. ρμ. οὐδ. πήγνυμι, παγόνω. || —, μτφ. ἐκπλήττομαι.
Donuk, T. ἐπθ. dumanlı, παγωμένος, θαμβός, ἀμαυρός. || —adam, ἄνθρωπος στερούμενος ζωηρότητος.
Donuklanmak } T. ρμ. οὐδ. καθίστα-
Donuklaşmak } μαι θαμβός, ἀμαυρός, χάνω τὴν διαφάνειαν ὡς ἡ ὕαλος κτλ. || —, χάνω τὴν διαύγειαν, τὴν ἀκμὴν κτλ.
Donukluk, T. ὄν. ἀμαυρότης, ἔλλειψις διαφανείας. || —, ἔλλειψις ζωηρότητος.
Doru, T. ἐπθ. πυρρός, πυρρόθριξ [ἐπὶ ἵππων].
Dorak, T. ὄν. tepe, küme, κορυφή, λόφος. || —, ἐπθ. ὁ ἐν σχήματι λόφου, ὑψώματος.
Doruklamak, T. = duruklamak.
Dost, Π. ὄν. yâr, φίλος. || aziz—, φίλος ἀγαπητός. || —ile ye, iç, alışveriş etme, μετὰ τοῦ φίλου φάγε πίε, δοσοληψίας μὴ ποίει. || —, ἐρωμένος—η.
Dostane, Π. ἐπθ. καὶ ἐπρ. yârca, yârcasına, φιλικὸς—κῶς. || —ihtar, ὑπόμνησις φιλική.

Dostluk, T. ὄν. yârlık, φιλία.
Dosya, Γαλλ. ὄν. φάκελλος περιέχων ἔγγραφα.
Doy, T. ὄν. cümbüş, düğün, συμπόσιον, γάμος.
Doyetmek, T. ρμ. οὐδ. evlenmek, νυμφεύομαι.
Doymak, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) χορταίνω. || suya—, χορταίνω ὕδωρ. || uykuya—, χορταίνω τὸν ὕπνον.
Doymaz, T. ἐπθ. ἀκόρεστος, ἄπληστος.
Doyuk = dok.
Doyulmak, T. ρμ. ἀπρόσ. (β' γεν.) χορταίνει τις, κορέννυται: bununla doyulur mu? διὰ τούτου χορταίνει κανείς;
Doyum, T. ρ. ἀφ. (δοτ.) κόρος. || size — olmaz, δὲν δύναταί τις νὰ σᾶς χορτάσῃ, νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν ἐπιθυμίαν του συναναστρεφόμενος.
Doyumluk, T. ὄν. ποσότης ἱκανὴ ὅπως χορτάσῃ τις.
Doyurmak, T. ρ. μτβ. (αἰτ.) χορταίνω. || aç—, χορταίνω πεινῶντα, πτωχόν.
Döğmek = dövmek.
Dökme, T. ὀν. ἀπαρ. χύσις, τῆξις. || —, ἐπθ. χυτός. || —demir, χυτὸς σίδηρος.
Dökmeci, T. ὄν. μεταλλοχύτης, χύτης.
Dökmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) χύνω, ἀναλύω μέταλλον. || göz yaşı —, χύνω δάκρυα. || ter—, χύνω ἱδρῶτα. || kan—, χύνω αἷμα. || su—, οὐρῶ. || yüz suyu—, ἐξευτελίζομαι, παρακαλῶ. || ayağa sıcak su—, ὑποδέχομαί τινα καλῶς || meydana—, λέγω ἢ ἐκθέτω ἰδιαίτερα. || karaya asker—, ἀποβιβάζω στρατὸν εἰς τὴν ξηραν.
Döktürmek, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω νὰ χύσωσί τι ἢ ἀναλύσωσι καὶ χύσωσι μέταλλον εἰς τὸν χυτῆρα.
Dökücü T. ὄν. χύτης. || —, ἐπθ. ὁ χύνων. || kan—, αἱμοβόρος.
Dökülmek, T. ρμ. πθ. καὶ οὐδ. (δοτ.) χύνομαι, ἀναλύομαι, πίπτω. || dişler—, πίπτουσιν οἱ ὀδόντες, μτφ. χάνω τὴν δύναμιν. || yola—, χύνομαι, ἐξέρχομαι εἰς τὰς ὁδούς [τὸ πλῆθος].
Doküm, T. ρμ. ἀφ. τῆξις, χύσις, ἀνάλυσις μετάλλου. || yaprak—ü, φυλλόρροια.
Dökümane ἤτοι dökümhane, T. ὄν. χυτήριον, χωνευτήριον μετάλλων ἢ στοιχείων τοῦ ἀλφαβήτου.
Döküntü, T. ὄν. ψιχία, κόκκοι καὶ παρόμοια ἐρριμμένα, σκύβαλα. || —, λίθοι ἐρριμμένοι παρὰ τὴν ἀκτὴν σχηματίζοντες μικρὸν λιμένα.
Döl, T. ὄν. ἔμβρυον, σπέρμα, γένος. || —yatağı, μήτρα. || —eşi, ὕστερον. || —tutmak, μένω ἔγκυος. || —almak, φέρω φοράδα εἰς κήλωνα.
Dölek, T. ὄν. kelek, πέπων καὶ ὑδροπέπων μὴ ἀναπτυχθείς. || —, = yumru, ağırşak, σφαιροειδής, τὸ μέσον τοῦ τροχοῦ, ὅπου εἰσέρχονται ὁ ἄξων καὶ αἱ ἀκτῖνες, χοινικίς.
Döndürmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) στρέφω. || fırıldak—, στρέφω στρόβιλον, (μτφ.) ραδιουργῶ, ταράττω.
Dönek, T. ἐπθ. εὐμετάβλητος, ἀσταθής.
Döneklik, T. ὄν. ἀστάθεια, τὸ εὐμετάβλητον.
Dönen, T. μτχ. ὁ στρεφόμενος. || —, (σχολ.) στάσιμος μαθητής. || —, ὄν. ἵππος ἢ κάμηλος τριῶν ἐτῶν ἢ πρόβατον ἢ αἴξ ὀιετής.
Döner, T. ἐπθ. γυριστόν. || —kebabı, ψητὸν γυριστόν.
Döngel T. ὄν. muşmula, μέσπιλον.
Dönme, T. ρ. ἀφ. στροφή, ἐπιστροφή, ἀθέτησις. || —, ἐπθ. ἐξομότης.
Dönmek, T. ρμ. οὐδ. (ἀφαιρ.) στρέφομαι, ἐπιστρέφω, ἐπανέρχομαι. || —, ἐξομνύω. || —, ἀθετῶ, ἀνακαλῶ λόγον, ὑπόσχεσιν. || ölmek var, — yok, ἀποθνήσκω καὶ δὲν ἐπιστρέφω. || geri—, ἐπιστρέφω ὀπίσω. || imtihanda—, μένω στάσιμος, ἀποτυγχάνω εἰς τὰς ἐξετάσεις.
Dönüm, T ρμ. ἀφ. στροφή, ἐπιστροφή, μεταβολή. || gün—ü, ἰσημερία.
Dönüm, T. ὄν. σ.ρέμμα, ἤτοι μέτρον ἐπιφανείας 40 βημάτων πανταχόθεν, ἢ 1600 πήχεων.
Dönüş, T. ἀφ. ἐπιστροφή. || —te, ἢ —ün, ἐν τῇ ἐπιστροφῇ.
Dönüşturmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ἀναζητῶ, ἀνερευνῶ.
Dörder, T. ἀρ. ἀνὰ τέσσαρες—α.
Dördüncü, T. ἀρ. τέταρτος.
Dört, T. ἀρ. τέσσαρ(α)ες. || — te bir, ἓν τέταρτον. || —gözle beklemek, ἀναμένω ἀνυπομόνως. || —nal, καλπασμός, ἤτοι μεγάλη ταχύτης. || köşeli, τετράγωνος. || —yanına bakın-

mak, περιπατῶ περὶ ἐμαυτόν, εἶμαι τεταραγμένος. || —yol, σταυροδρόμιον. || —gözle beklemek, περιμένω ἀνυπομόνως.

Dört ayak, T. ὄν. τετράπους.

Dört baş, T. ἐπρ. πανταχόθεν. || —ı mamur, ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν ἐν καλῇ καταστάσει.

Dört kaş, T. ὄν. deli kanlı, νέος ἔφηβος.

Dörtlü, T. ὄν. τὸ τεσσάριον χαρτοπαιγνίου.

Döş, T. ὄν. boş böğür, πλευρά, θώραξ.

Döşek, T, ὄν. yatak, στρωμνή, κλίνη. || —, φυτώριον.

Döşekli, T. επθ. ὁ ἔχων τὴν βάσιν εὐρεῖαν.

Döşeli = döşemeli.

Döşeme, T. ὀν. ἀπαρ. στρῶσις, ἐπίπλωσις, ἔπιπλα, ὡς μαξιλάρες, μιντέρια κτλ. || —, δάπεδον, πάτωμα.

Döşemeci, T. ὄν. ἐπιπλωτής.

Döşemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) στρώνω, σανιδόω, στρώνω πάτωμα κτλ.

Döşemeli, T. επθ. ἐπιπλωμένος, ἐστρωμένος.

Döşenmek, T. ρμ. πθ. στρώνομαι, ἐπιπλώνομαι.

Döşetmek } T. ρμ. διάμ. (δοτ αἰτ.)
Döşettirmek } βάλλω νὰ ἐπιπλώσωσι ἢ νὰ στρώσωσι δάπεδον ἢ ὁδὸν ἢ οἰκίαν κτλ.

Dövdü, T. ὄν. çekiç, σφυρίον.

Dövdürmek, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω νὰ κτυπήσωσι, νὰ κοπανίσωσι, νὰ βομβαρδίσωσι.

Döven ἤτοι düğen, T. ὄν. τυκάνη ἤτοι ἡ πρὸς ὁποφλοίωσιν ἐν τῷ ἁλωνίῳ ράβδος.

Dövme ἢ döğme, T. ὀν. ἀπαρ. κοπάνισμα, βομβάρδισμα. || —, ἐπθ. ἐσφυρηλατημένος.

Dövmek ἢ döğmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) δέρω, κτυπῶ, κοπανίζω, συντρίβω, βομβαρδίζω. || kaleyi—, βομβαρδίζω τὸ φρούριον.

Dövücü, T. ὄν. ὁ κοπανιστής. || kahve—sü, ὁ κοπανιστὴς τοῦ καφέ: πρμ. kahve dövücüsünün hık deyicisi = ἄλλος μοχθεῖ καὶ ἄλλος τραβᾷ τὸ ἴσον, ἢ ἄλλος κοπιάζει καὶ ἄλλος ἐπιβεβαιοῖ μόνον.

Dövüç, T. ὄν. κόπανος τῶν πλυνόντων ἀσπρόρρουχα.

Dövülmek, T. ρμ. πθ. κοπανίζομαι, συντρίβομαι, βομβαρδίζομαι.

Dövünmek, T. ρμ. μσ. τύπτω ἐμαυτὸν ἐκ λύπης, μεταμελείας.

Dövüşmek, T. ρμ. ἀλλ. διαπληκτίζομαι μετά τινος.

Dövüştürmek, T. ρμ. διάμ. (αἰτ.) κάμνω ἢ βάλλω ἄλλους νὰ διαπληκτίζωνται.

Dua, A. ὄν. Tanrıya yalvarma, δέησις, παράκλησις, εὐχή. || —kitabı, εὐχολόγιον. || baki—, ἐπὶ τούτοις χαῖρε [λέξις τυπικὴ εἰς τὸ τέλος τῶν ἐπιστολῶν πρὸς ἐπισφράγισιν τοῦ λόγου].

Duacı, AT. ὄν. εὐχέτης, θεράπων ἀφωσιωμένος. || —yım, εὔχομαι ὑπὲρ ὑμῶν [φιλοφρόνησις, δι' ἧς ἀπαντᾷ τις εἰς ἀνώτερον ἐρωτῶντα περὶ τῆς ὑγιείας αὐτοῦ].

Duba, Ἰτ. ὄν. γεφυροσκάφιον. || —, πλοιάριον χρησιμεῦον ὡς δεξαμενὴ ὕδατος.

Dubara, Π, ὄν. iki kere iki, δὶς δύο]εἰς τὸ τάβλι]. || —, = oyun, gürültü, δόλος, ἀπάτη, πανουργία.

Dubaracı, T. ὄν. δόλιος, πανοῦργος.

Duçar, Π. ἐπθ. düşgün, müptelâ, ὁ περιπεσών, ἐμπεσών.

Duçar olmak, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) περιπίπτω. || belâya—, περιπίπτω εἰς δυστύχημα, συμφοράν.

Dudak, T. ὄν. χεῖλος. || tavşan—ı, χεῖλος σχιστόν. || kiraz—ı, χεῖλος ροδόχρουν. || — —a, χεῖλος πρὸς χεῖλος, ἤτοι λόγοι μυστικοὶ μεταξὺ δύο ἀνθρώπων λίαν πλησίον ἀλλήλων.

Dudak bükmek, T. ρμ. οὐδ. διπλόνω τὸ χεῖλος, εἶμαι ἕτοιμος νὰ κλαύσω.

Dudak sarkıtmak, T. ρμ. οὐδ. κρεμῶ τὸ χεῖλος' σκυθρωπάζω.

Dudu, T. ὄν. κυρία [ἐπὶ Ἀρμενίδων].

Dudu, Σανσκρ. [tuti], ὄν. ψιττακός. || —kuşu, (μτφ) ἄνθρωπος κομψὸς τὴν περιβολὴν καὶ τοὺς τρόπους, ἀλλ' ἄνους.

Dudu vahit, A. ὄν karın solucanı, tenya, ταινία, ἕλμινς.

Duhul, A. ἀφ. girme, εἴσοδος. || —, μίξις, συνουσία.

Duhul etmek, T. ρμ. ἐνργ. (δοτ.) εἰσέρχομαι.

Duhuliye, A. ὄν. girmek ücreti, εἰσιτήριον ἢ δικαίωμα εἰσόδου.

Dul, T. ὄν. καὶ ἐπθ. χήρα. || —avrat

otu καὶ Α. ἐκ τοῦ ἑλλ. Arakıtun, ἄρκτιον, κ. ἀκανθολάπαθον ἢ ἀρκουδοβότανον.

Dulluk, Τ. ὄν. χηρεία.

Duman, Τ ὄν. καπνός, ὁμίχλη, κονιορτός. || —, δρόσος λεπτὴ καλύπτουσα ἄνθη καὶ καρπούς. || —, ἀμαύρωσις ὀφθαλμοῦ, ἐπιτίμησις. || tozu—a katmak, ἔρχομαι δρομαίως. || —ı dogru çıkmak, (μτφ.) φαινομενικὴ εὐόδωσις ἔργου.

Duman çıkmak, Τ. ρμ. οὐδ. καπνίζει, ἐξέρχεται καπνός.

Dumanlamak, Τ. ρμ. μτβ. (αἰτ.) καπνίζω, θολῶ. || kafayı—, μεθύω.

Dumanlanmak, Τ. ρμ. οὐδ. καπνίζομαι, καλύπτομαι ὑπὸ καπνοῦ, ὁμίχλης, θολοῦμαι.

Duman vermek, Τ. ρμ. μτβ. (δοτ.) ἐπιτιμῶ σφοδρῶς.

Dun, Α. ἐπθ. aşağı, alçak, εὐτελής, ὑποδεέστερος. || bu ondan—dur, τοῦτο εἶναι ὑποδεέστερον, κατώτερον ἐκείνου. || ma—, ὑφιστάμενος, ὑποδεέρος, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ ma fevk = ἀνώτερος.

Dur, Π. ἐπθ. uzak, ὁ μακράν, μεμακρυσμένος. || gözden—olan, gönülden de—olur, = gözden uzak olan κτλ., ὁ ὢν μακρὰν τῶν ὀφθαλμῶν, γίνεται καὶ μακρὰν ἀπὸ τῆς καρδίας, = μάτια ποὺ δὲν βλέπονται, γρήγορα λησμονοῦνται, βλ. durbin ἢ dürbün. || — a—, ἐπθ. καὶ ἐπρ. uzun uzadiye, διεξοδικὸς καὶ διεξοδικῶς.

Duraç, Τ. ὄν. [süğlün], çil, φασιανός.

Durak, Τ. ὄν. στάσις, σταθμός. || —su, λιμνάζον ὕδωρ.

Duraklamak, Τ. ρμ. οὐδ. ὁμιλῶν διακόπτω τὸν λόγον, διστάζω νὰ ἐξακολουθήσω, κ. κοντοστέκομαι.

Durdurmak, Τ. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) ἀναχαιτίζω, στήνω ὄρθιον, σταματῶ διά τινος.

Durendiş, Π. ἐπθ. uzağı düşünen, ὁ σκεπτόμενος τὸ μέλλον, περιεσκεμμένος, προορατικός.

Durendişlik, ΠΤ. ὄν. περίσκεψις, προορατικότης.

Durgun, Τ. ἐπθ. στάσιμος, ἀκίνητος, ἀδρανής. || — adam, ἄνθρωπος ἀδρανής. || —hava, ἀτμόσφαιρα στάσιμος, ἀκίνητος.

Durgunluk, Τ. ὄν. στασιμότης, ἀκινησία, ἀδράνεια, στασιμότης ἐμπορίου.

Durmak, Τ. ρμ. οὐδ. ἵσταμαι, σταματῶ, περιμένω. || —, ἀναπαύομαι, ἡσυχάζω. || karşı—, ἀνθίσταμαι, ἐναντιοῦμαι || rahat—, ἡσυχάζω, μένω ἥσυχος. || tek—, μένω ἥσυχος, δὲν ταράττομαι. || ayakta—, ἵσταμαι ἐπὶ ποδός. || göze, dize—, μένει εἰς τὸν ὀφθαλμόν, εἰς τὸ γόνυ = γίνομαι τυφλός, χωλός (ἐπὶ ἀρᾶς). || Μὲ τὴν Προστακτικὴν σχηματίζει στρατιωτικὰ παραγγέλματα : has dur! φέρε ὅπλα : rahat dur! κατάθεσον τὰ ὅπλα, ἀνάπαυσις : selâm dur! παρουσίασον ὅπλα κτλ,

Duru, Τ. ἐπθ. καθαρός, διαυγής. || — su, ὕδωρ διαυγές. || — fikir, κρίσις καθαρά.

Duruklamak, Τ. ρμ. μτβ. (αἰτ.) μετρῶ σιτηρὰ κτλ., ἐν σχήματι λόφου πληρῶν τὸ μέτρον.

Duruksamak } Τ. ρμ. οὐδ. ταλαντεύο-
Duruksımak } μαι, διστάζω, εἶμαι ἐν ἀμηχανίᾳ, μετέωρος,

Durulamak, Τ. ρμ. μτβ. (αἰτ.) καθαρίζω ἀσπρόρρουχα ἢ τι ἄλλο, κ. ξεπλύνω.

Durulanmak } Τ. ρμ. οὐδ. κατασταλά-
Durulmak } ζω, καθαρίζομαι, γίνομαι διαυγής [ἐπὶ ὑγρῶν). || παρμ. su bulanmayınca durulmaz : τὸ νερὸ ἐὰν δεν θολώσῃ, δὲν καθαρίζει.

Durultmak, Τ. ρμ. μτβ. (αἰτ) ἀφίνω ὑγρὸν κτλ. νὰ κατασταλάξῃ.

Duruş, Τ. ρ. ἀφ. στάσις, ἦθος, κατάστασις. || yan—, πλαγία ὄψις, κατατομή.

Duruşmak, Τ. ρμ. ἀλλ. (δοτ.) ἵσταμαι ἀντιμέτωπος πρὸς ἄλλον, συμπαρίσταμαι.

Duş, Π. ὄν. omuz, ὦμος. || hane ber—, φερέοικος, τυχοδιώκτης.

Dut, Τ. ἐκ τοῦ Π. ὄν. συκάμινον. || — ağacı, συκαμινέα. || —çiğ bal— : συκάμινον, ὠμὸ μέλι, συκάμινον! [οὕτω διαλαλοῦσι πωληταὶ συκαμίνων].

Duvak, Τ. ὄν. κάλυμμα, καλύπτρα, δι' ἧς καλύπτουσι τὸ πρόσωπον τῆς νύμφης κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου.

Duvar, Π. ὄν. τοῖχος. || kale—ı, τεῖχος. || —örmek, τοιχίζω. || —ın kulağı var : ὁ τοῖχος ἔχει ὦτα : πρόσεχε εἰς τοὺς λόγους σου.

Duygu, T. ὄν. ἄκουσμα, πληροφορία, γνῶσις, νόησις. || αἴσθησις: insanda beş—var, ὁ ἄνθρωπος ἔχει πέντε αἰσθήσεις.
Duygulu, T. ἐπθ. νοήμων.
Duygusuz, T. ἐπθ. ὁ ἄνευ νοήσεως, ἀναίσθητος, ἀπαθής.
Duygusuzluk, T. ἀφ. ἀναισθησία, ἀνοησία, ἀπάθεια.
Duymak, T. ρμ. ἐνργ. (αἰτ.) ἀκούω, αἰσθάνομαι, μανθάνω.
Duymaz, T. ἐπθ. ἀναίσθητος, ἀπαθής.
Duyulmak, T. ρμ. πθ. ἀκούομαι, διαδίδομαι, κοινολογοῦμαι [κυρίως μυστικοῦ].
Dübbü asgar, A. ὄν. (ἀστρ.) küçük ayı, ἡ Μικρὰ Ἄρκτος.
Dübbü ekber, A. ὄν. (ἀστρ.) büyük ayı, ἡ Μεγάλη Ἄρκτος.
Dübür, A. ὄν. κιç, νῶτα, πρωκτός.
Düdük, T. ὄν. αὐλός, σύριγξ, συρίκτρα. || —, μτφ. βλάξ, εὐήθης.
Düdük çalmak, T. ρμ. οὐδ. παίζω τὸν αὐλόν. || —, μτφ. τελειόνω ἐργασίαν. || parayı veren düdüğü çalar, = ἐν τῇ παλάμῃ καὶ οὕτω βοήσωμεν.
Düdükçü, T. ὄν. αὐλητής. || —, ὁ κατασκευαστὴς καὶ πωλητὴς αὐλῶν.
Düdüklemek, T. ρμ. μτβ. διαφθείρω.
Dügeli, T. ἐπθ. hep, πᾶς, πάντες.
Düğme, T. ὄν. κομβίον. || —, σημεῖον οἰδήματος, φύματος.
Düğmelemek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κομβόνω.
Düğmelenmek, T. ρμ. μσ. κομβόνομαι.
Düğmeli, T. ἐπθ. ὁ ἔχων κομβία.
Düğü, T. ὄν. kabuğu çikarılmış pirinç, ὄρυζα ἐκκοκισθεῖσα, ἀντίθ. τοῦ çeltik.
Düğüm, T. ὄν. κόμβος, δεσμός. || kör—κόμβος τυφλός.
Düğümlemek, T. ρμ. μτβ. (δοτ. αἰτ.) κομβόνω, ἀποδένω, κομβοδένω.
Düğümlenmek, T. ρμ. πθ. δένομαι. || —, μτφ. δένομαι διὰ μαγείας, μὲ κάμνουν μάγια.
Düğümlü, T. ἐπθ. ὁ ἔχων κόμβους, κομβωμένος, κομβοδεμένος.
Düğün, T. ὄν. ὁμήγυρις, ἑορτὴ γάμου, περιτομῆς. || —, χαρά, διασκέδασις. || —evi, οἶκος χαρᾶς, τόπος θορυβώδης. || sünnet—ü, χαρὰ ἐπὶ τῇ περιτομῇ. || πρμ. deliye hergün—bayram, τῷ τρελλῷ πᾶσα ἡμέρα εἶναι ἡμέρα πανηγύρεως.

Düğüz, T. ἐπθ. tam, πλήρης, ὁλόκληρος. || —, ρωμαλέος, ἰσχυρός.
Dükkân, A. ὄν. alışveriş yuvası, κατάστημα, ἐργαστήριον.
Dükkânci, T. ὄν. καταστηματάρχης.
Dülger, T. ὄν. τέκτων, λεπτουργός. || —balığı, χριστόψαρον.
Dülgerlik, T. ὄν. λεπτουργική, τεκτονική.
Dümbelek, T. ὄν. μικρὸν τύμπανον πήλινον, τυμπάνιον.
Dümdar, T. ὄν. ὀπισθοφυλακή [τὸ ἀντίθ. piştar, ἐμπροσθοφυλακή].
Dümen, Γαλ. ὄν. πηδάλιον. || dayısı—de, ὁ θεῖός του [εἶναι] εἰς τὸ πηδάλιον ἤτοι ἔχει προστάτην.
Dümenci, T. ὄν. πηδαλιοῦχος.
Dümencilik, T. ἀφ. πηδαλιουχία.
Dün, T. ἐπρ. χθές. || —akşam, χθὲς τὸ ἑσπέρας. || —gece, χθὲς τὴν νύκτα. || —sabah, χθὲς τὸ πρωΐ.
Dünkü, T. ἐπθ. χθεσινός. || —, πρόσφατος.
Dünür, T. ὄν. ὁ διὰ κηδεστίας συνδεδεμένος ἤτοι συνκηδεστής, κ. συμπένθερος. || —, παράνυμφος.
Dünya, A. ὄν. θ. üstünde yaşadığımız topraklar, κόσμος, γῆ. || —hali, ἡ κατάστασις τοῦ κόσμου, τὰ τοῦ κόσμου, ματαιότης, θάνατος. || tariki—, ἀσκητής. || —ya girmek, εἰσέρχομαι εἰς τὰ ἐγκόσμια ἤτοι νυμφεύομαι.
Dünyalık, T. ὄν. τὰ ἀγαθὰ τοῦ κόσμου τούτου. || —, τὰ πρὸς τὸ ζῆν, πλοῦτος, περιουσία.
Dünyaperest, Π. ἐπθ. dünyaya tapan, κοσμολάτρης, κενόδοξος.
Dünyaperesti, A. ἀφ. dünyaya tapınış, κενοδοξία.
Dünyevi, A. ἐπθ. dünyaya müteallik, κοσμικός, ἐπίγειος.
Düp [dübb], A. ὄν. ayı, ἄρκτος.
Dürbün, Π. ὄν. uzaktaki şeyleri yakın gösterici avadanlık, τηλεσκόπιον.
Dürbün, Π. ἐπθ. ὁ βλέπων μακράν, ὀξυδερκής, διορατικὸς = durendiş.
Dürmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) katlamak, διπλόνω, τυλίσσω.
Dürtlengiç, T. ὄν. κέντρον, βούκεντρον.
Dürtmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ὠθῶ, κ. σκουντῶ τινα. || —, μτφ. παραπλανῶ. || şeytan—, παρακινεῖ ὁ δαίμων.

Dürtücü, T. ἐπθ. ὁ ὠθῶν, ὁ κεντῶν. || —, μτφ. ὑποκινητής.
Dürtüş, T. ρ. ἀφ. ὤθησις, κέντησις. || —, μτφ. διέγερσις, ὑποκίνησις.
Dürtüşmek, T. ρμ. ἀλλ. ὠθοῦνται, συνωθοῦνται. || —, συνεννοοῦνται ὠθοῦντες ἀλλήλους.
Dürtüştürmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) ὠθῶ, κεντῶ διαρκῶς, κ. σκουντῶ.
Dürülmek, T. ρμ. πθ. διπλώνομαι, τυλίσσομαι (ἐνδύματα κτλ.).
Dürülmüş, T. ἐπθ. διπλωμένος.
Dürüm, T. ὄν. πτυχή. || —, — πολύπτυχος. || bir—kaymak, μία κροῦστα ἀνθογάλακτος.
Dürüst, Π. ἐπθ. doğru, ὀρθός, ὑγιής. || —, ὀρθῶς, ὑγιῶς. || —okumak, ἀναγινώσκω ὀρθῶς.
Dürüşmek, T. ρμ. οὐδ. ἐργάζομαι προσπαθῶ ἐνδελεχῶς.
Dürüst, Π. ἐπθ. sert, τραχύς, χονδρός. || —söz, λόγος τραχύς.
Dürzi, ὄν. κ. Δροῦζος, Δροῦζοι [φυλὴ Ἀραβική, τοῦ δόγματος Şia, κατοικοῦσα εἰς τὸν Λίβανον].
Dürzü, T. ἐπθ. μτφ. ἄπιστος, δόλιος, προδότης, ἐπίβουλος.
Düstur, A. ὄν. yasa defteri, συλλογὴ νόμων. || —ülâmel, κανών, νόμος ἐν ἰσχύϊ. || —, ἀξίωμα ἤτοι λόγος μὴ χρήζων ἀποδείξεως: —u riyazî, ἀξίωμα μαθηματικόν.
Düş, T. ὄν. ὄνειρον. || —görmek, ὀνειρεύομαι. || —yormak, ἑρμηνεύω ὄνειρα. || —, συνάντησις.
Düşeş, Π. ἀριθ. iki kerek altı, δὶς ἕξ [ἀρ. πεσσῶν εἰς τὸ τάβλι]. || —, ἀπροσδόκητος ἐπιτυχία κτλ.
Düşgelmek, T. ρμ. οὐδ. rast gelmek, συναντῶ.
Düskün, T. ἐπθ. ἔκπτωτος. κ. ξεπεσμένος. || devlet—ü, ἔκπτωτος δόξης, ξεπεσμένος. || —, ἔκδοτος. || boğaz—ü, λαίμαργος. || —, ὑποτετιμημένος (ἐπὶ ἐμπορευμάτων κτλ.).
Düşkünlük, T. ὄν. ἔκπτωσις ἀπὸ δόξαν, εὐτυχίαν, πλοῦτον κτλ. || —, πάθος, ἤτοι τὸ νὰ εἶναί τις ἔκδοτος εἴς τι || —, ὑποτίμησις ἐμπορευμάτων κτλ.
Düşman, T. (Π. düşmen) ὄν. ἐκ τοῦ ἑλλ. δυσμενής, ağyar, ἐχθρός.
Düşmanlık, T. ἀφ. ἔχθρα, μῖσος.
Düşme, T. ὀν. ἀπαρ. πτῶσις.
Düşmek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) πίπτω, συμβαίνω, ἐκπίπτω, ἀναλογῶ. || öne—, πίπτω ἐμπρός, ὁδηγῶ. || ardına—, παρακολουθῶ κατὰ πόδας. || üstüne—, πίπτω ἐπάνω = ἐπιτίθεμαι. || ayağına—, πίπτω εἰς τοὺς πόδας τινὸς = ἐκλιπαρῶ || içkiye—, παραδίδομαι εἰς τὸ ποτόν. || küçük—, πίπτω μικρός, ἐντρέπομαι, ἐκτίθεμαι. || gözden —, χάνω τὴν εὔνοιαν. || söz ayağa—, ἐπικρατεῖ ἀναρχία.
Düşük, T. ἐπθ. ὁ πεσών, σκεπτικός. || çenesi—, φλύαρος. || —, ὕφος ἀσυνάρτητον.
Düşüklük, T. ὄν. ἀσυναρτησία ὕφους κτλ.
Düşünce, T. ὄν. σκέψις, φροντίς, μέριμνα.
Düşünceli, T. ἐπθ. περίφροντις. συλλογισμένος, περιεσκεμμένος.
Düşüncesiz, T. ἐπθ. ἀπερίσκεπτος.
Düşündürmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) κάμνω τινὰ νὰ σκέπτηται, ἐμβάλλω εἰς σκέψεις, προξενῶ ἀνησυχίας.
Düşünülmek, T. ρμ. πθ. σκέπτομαι ὑπό τινος. || bu düşünüldü mü? τοῦτο τὸ ἐσκέφθη κανείς;
Düşüp kalkmak, T. ρμ. ἐνργ. (β' γεν.) συνοικῶ, συζῶ μετά τινος.
Düşürmek, T. ρμ. μτβ. (ἀφαιρ.) ρίπτω (ἐξ ἀπροσεξίας): mendilimi düşürdüm, ἔρριψα (ἐξ ἀπροσεξίας) τὸ ρινόμακτρόν μου. || küçük—, ἐκθέτω τινά.
Düşüş, T. ρ. ἀφ. σύμπτωσις, || —, ἐπρ. τυχαίως.
Düttürü, T. ὄν. φλύαρος, λάλος.
Düvel = devletler, A. ὄν. κράτη, δυνάμεις.
Düyün, A. ὄν. borçlar, πλθ. τοῦ deyn, χρέη || —umumiye, δημόσιον χρέος.
Düz, T ἐπθ. ὁμαλός, ἐπίπεδος. || —taban = uğursuz, ἀπαίσιος. || düm—, ὁμαλώτατος.
Düzce, T. ἐπθ. ἀρκετὰ ὁμαλός, εἰλικρινής. || —, ἐπρ. ἀρκετὰ ἴσια || —si, ἄνευ περιστροφῶν, ἐλευθέρως.
Düzelmek, T. ρμ. οὐδ. διευθετοῦμαι, τακτοποιοῦμαι.
Düzeltilmek = düzelmek.
Düzeltmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) διευθετῶ, τακτοποιῶ, ἰσάζω, διορθῶ.
Düzen, T. ὄν. τάξις, ἁρμονία. || —, τέχνασμα, δόλος. || çeki—, τακτοποίησις, διευθέτησις.

Düzenli, T. ἐπθ. ἁρμονικός, τακτοποιημένος.
Düzensiz, T. ἐπθ. ἀτημέλητος, ἀπεριποίητος. || —, ἄνευ ἁρμονίας.
Düzetmek = düzeltmek.
Düzgün, T. ἐπθ. ὁ διευθετημένος, τακτοποιημένος. || —, ψιμμύθιον, κ. φυκιασίδι.
Düzgüncü, T. ὄν. καλλωπίστρια [ἡ ψιμμυθιῶσα καὶ καλλωπίζουσα τὰς μελλονύμφους].
Düzlemek = düzeltmek.
Düzlenmek = düzelmek.
Düklük, T. ὄν. ὁμαλότης. || —, ἁπλότης, εὐθύτης. || —, πεδιάς, τόπος ὁμαλὸς καὶ ἐπίπεδος.
Düzme, T. ἐπθ. πλαστός, ψευδής, παραπεποιημένος, κίβδηλος.
Düzmek, T. ρμ. μτβ. (αἰτ.) διευθετῶ, τακτοποιῶ. || —, ἁρμοζω, χορδίζω μουσικὸν ὄργανον. || —, (μτφ.) διαφθείρω.

E

E, τὸ ἕκτον γράμμα τοῦ Τουρκικοῦ ἀλφαβήτου.
Eazım, A. ἐπθ. büyükler, οἱ μεγάλοι, οἱ ἔξοχοι.
Ebaancet, A. ἐπθ. dededen dedeye, ἐκ προγόνων, ἀπὸ γενεᾶς γενεῶν.
Ebabil, A. ὄν. (πτην.) keçi sagan, ἀμελγίς, κ. αἰγοθηλάστρα.
Eb'at, A. ὄν. uzaklıklar, ἀποστάσεις, διαστάσεις.
Ebe, T. ὄν. μαῖα. || söz—si, ἄνθρωπος ὁμιλῶν ἀδιακόπως, λάλος.
Ebedî, A. ἐπθ. sonu olmıyan, αἰώνιος. || —hayat, ἀθανασία, αἰώνιος ζωή.
Ebedilik, T. ἀφ αἰωνιότης.
Ebediyen, A. ἐπρ. αἰωνίως.
Ebediyet, A. ὄν. = ebedilik, αἰωνιότης.
Ebe gömeci ἢ ebem gömeci, T. ὄν. (φυτ.) μαλάχη, κ. μολόχα.
Ebelik, T. ὄν. μαιευτική.
Ebet, A. ὄν. sonsuz zaman, αἰών.
Ebeveyn, A. ὄν. ana ile baba, γονεῖς.
Ebir (ebr), Π. ὄν. bulut, νέφος.
Ebleh, Π. (Ἑλλ.) ὄν. budala, βλάξ.
Ebna, A. ὄν. oğullar, υἱοί. || —i cins, τὸ ἀνθρώπινον γένος.
Ebniye, A. ὄν. yapılar, οἰκοδομαί. || —i hayriye, ἀγαθοεργὰ καθιδρύματα.
Ebru, Π. (ἑλλ.) ὄν. kaş, ὀφρύς.
Ebru, T. ὄν. χάρτης χρησιμεύων πρὸς κάλυψιν τετραδίων κτλ. || —, ἐπθ. μαρμαρόχρους.
Ecdat, A. ὄν. büyük babalar, πρόγονοι.
Ecel, A. ὄν. ölüm zamanı, μοιραῖον τέλος, θάνατος. || —e çare olmaz, τὸ πεπρωμένον φυγεῖν ἀδύνατον.
Ecinni, A. ὄν. cin, πνεῦμα κακοποιόν, δαίμων.
Ecir, A. ὄν. gündelik ücret, ἀμοιβή, μίσθωμα, ἀνταπόδοσις.
Ecîr, A. ἐπθ. gündelikci, μισθωτός.
Ecnas, A. ὄν. cinsler, γένη, εἴδη. || —, διάφορος μικρός. — akça, διάφορα νομίσματα.
Ecnebi, A. ὄν. yabancı, ξένος. || —, ξένος, ἀλλοεθνής. || —mektepler, ξέναι σχολαί.
Ecnebiye, A. ὄν. θ. τοῦ προηγ. || memaliki—, ξέναι χῶραι. || elsinei—, = yabancı lisanlar, ξέναι γλῶσσαι.
Ecram, A. ὄν. πλθ. gövdeler, σώματα [ἐπὶ ἀψύχων]. || —ı semaviye, = yıldızlar, οὐράνια σώματα.
Ecza, A. ὄν. πλθ. μέρος ἑνὸς ὅλου. || —, = canotu, φάρμακα. || —i tıbbiye, ἰατρικά. || —i ferdiye, (χημ.) ἄτομα. || —i nariye, ὕλαι εὔφλεκτοι.
Eczacı, AT. ὄν. φαρμακοποιός.
*Eczane = eczahane ἢ μᾶλλον ezzahane, AΠ. ὄν. φαρμακεῖον.

** Ἀξίωμα: α' συμφωνόληκτα σύνθετα μὲ τὴν λέξιν hane ἀφ' οὗ: kitaphane, kushane, kılıçhane, Tophane κτλ. κτλ, διατί tabakane καὶ οὐχὶ tabakhane; διατί şerbetane καὶ οὐχὶ serbethane; διατί balıkane καὶ οὐχὶ balıkhane; κτλ. κτλ.*

β' φωνηεντόληκτα σύνθετα μὲ τὴν λέξιν hane ἀφ' οὗ: yazıhane, şifahane, idarehane, kahvehane κτλ. κτλ. διατί hastane καὶ οὐχὶ hastahane; διατί eczane [καὶ μάλιστα ἐὰν τεθῇ